

Ο ΜΙΚΗΣ
ΤΑ ΔΕΕΙ
ΟΛΑ ΣΤΟ
«ΔΑΥΛΟ»

ΔΑΥΛΟΣ

ΔΡΧ. 1200

ΩΜΗ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ ΦΟΙΝΙΚΙΣΤΩΝ
ΕΙΣ ΒΑΡΟΣ ΤΟΥ «Δ» ΣΤΟ ΜΟΝΑΧΟ

Ἡ Κλεοπάτρα «ἀναστημένη» με λαιήζερ
ὅμοια με τὶς σημερινὲς Ἑλληνίδες

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό
Κυδαθηναίων 29, Πλάκα
105 58 Αθήνα.

Τηλέφωνα: 3223957, 9841655.
Τηλεομοιότυπος: 3314997.

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9.30 - 13.30
καθημερινά (και Σάββατο).

Ίδρυτης-Ίδιοκτήτης-
Εκδότης-Διευθυντής:
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ
Άχιλλέως - Μουσών 51
Παλαιό Φάληρο.

Φωτοστοιχειοθεσία - Άτελιέ:
PRESS LINE
Μάγερ 11, Αθήνα, τηλ.: 5221792.
Εκτυώσεις:
Π. ΚΟΚΚΑΛΗΣ
Βιβλιοθεσία:
Κ. ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΟΣ

- Τιμή αντίτυπου: 1.200 δρχ.
- Δωδεκάμηνη συνδρομή: 12.000 δρχ.
- Οργανισμών κ.λπ.: 18.000 δρχ.
- Φοιτητών: 8.000 δρχ.
- Έξωτερικού: 65 δολλ. ΗΠΑ.
- Η συνδρομή καταβάλλεται κατά την έγγραφη.
- Η συνδρομή ανανεώνεται αυτόματα μετά την λήξη του 12μήνου. Διακοπή της συνδρομής γίνεται μόνον κατόπιν τηλεφωνήματος του ενδιαφερομένου.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Όλες οι συνεργασίες και τα ταχυδρομικά έμβασματα στη διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ, Μουσών 51
175 62, Π. Φάληρο, Αθήνα.

Παρακαλούνται οι συνδρομητές που αλλάζουν διεύθυνση, να το γνωστοποιούν στο περιοδικό.

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση κειμένων του «Δ», με την προϋπόθεση ότι θα αναφέρεται ρητώς ή πηγή τους.

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

ΣΕΛΙΣ 10528:

Ποινικοποίηση της ξρεννας

Δ.Ι.Α.

ΣΕΛΙΣ 10529:

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ι. ΛΑΖΑΡΗΣ, Γ. ΒΑΘΗΣ, Γ. ΡΟΥΣΣΗΣ, Δ. ΠΑΤΡΙΝΟΣ, Σ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΡΗΣ, Π. ΜΙΣΕΥΣ, Δ. ΧΑΛΕΑΣ, Δ. ΜΑΡΓΕΤΗΣ, Γ. ΓΕΩΡΓΑΛΑΣ, Ν. ΚΟΛΛΙΟΠΟΥΛΟΣ, Ε. ΓΡΗΓΟΡΑΣ, Κ. ΦΑΛΑΡΗΣ, Ν. ΝΙΝΑΣ, «ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ», Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, «ΙΝΔΟΕΥΡΩΠΑΪΣΤΗΣ».

ΣΕΛΙΣ 10539:

Παίζεται το μέλλον του Πολιτισμού

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΚΟΒΙΣΤΑΣ

ΣΕΛΙΣ 10543:

Ο Μ. Θεοδωράκης μιλά για όλα στον «Δ»

ΠΑΝ. Α. ΚΟΥΒΑΛΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ 10557:

Κλεοπάτρα: Με λαιψερ αποδεικνύεται

ή ομοιότητά της με τις σημερινές Έλληνίδες

ΝΙΚ. ΑΣΠΩΤΗΣ

ΣΕΛΙΣ 10561:

Ίστορικά στοιχεία για τις συνθήκες

έξοντωσης του Κοσμά του Αιτωλού

Δρ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ 10569:

Το ελληνικό γράμμα Δ-έλτα

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΛΜΠΑΝΗΣ

ΣΕΛΙΣ 10569:

Έλληναςμός, Έλλαδισμός και «Νεοελληνική» γλώσσα

ΘΩΜΑΣ Γ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΛΙΣ 10575:

Μία θαναμία αρχαία παλαίστρα στη Λαμία

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΛΙΣ 10577:

Ωμή λογοκρισία εις θάρος του «Δανού»

από Φοινικιστές στο Μόναχο Γερμανίας

Ε. Γ.ΜΠΕΞΗΣ - Δ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

ΣΕΛΙΣ 10582:

«Περίεργα» φαινόμενα στην Έκθεση Βιβλίου

Ο «ΔΑΥΛΟΣ»

ΣΕΛΙΣ 10585:

Η ελληνική καταγωγή «Βαλκανίων» και «Τούρκων»

ΜΑΡΙΟΣ Δ. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΛΙΣ 10595:

Για μιά Έλληνική μουσική παιδεία

ΜΑΡΙΑ ΣΤΟΥΠΗ

ΣΕΛΙΣ 10602:

Σ. Κουαζίμοντο: Ο Έλληνας της Σικελίας

ΣΩΤΗΡΗΣ ΜΠΕΚΑΚΟΣ

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ

Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ: σελ. 10558 • ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ: σελ. 10559 • ΕΘΝΙΚΑ: σελ. 10567 • Ο ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ: σελ. 10576 • ΕΛΛΟΓΑ ΚΑΙ ΜΑΝΤΙΚΑ: σελ. 10583 • ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ: σελ. 10593 • Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΡΟΠΑΤΟΡΩΝ ΗΜΩΝ: σελ. 10593 • ΤΟ ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ: σελ. 10599 • Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ: σελ. 105602.

Ποινικοποίηση τῆς ἔρευνας

Ἐκ κατατρεγμῶς τοῦ Στοχασμοῦ, τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Τέχνης μὲ νομικὰ καὶ ἀστυνομικὰ μέσα, πὺν παρατηρήθηκε πρόσφατα στὴν Εὐρώπη καὶ τὴν Ἀμερικὴ, εἶναι ἡ τελειότερη δυνατὴ ἀπόδειξη τοῦ ἀσφυκτικοῦ ἀδιεξόδου, στὸ ὁποῖο ἐνέπεσε καὶ παραδέρνει ἡ παράνοια τοῦ Διεθνoῦς Ἐξουσιασμοῦ. Φαινόμενα, ὅπως π.χ. ἡ μέσω εἰσαγγελέως ἀντιμετώπιση τοῦ φιλοσόφου Ροζὲ Γκαρωντὺ ἢ ἡ προσαγωγή στὸ Ἑβραϊκὸ ἱεροδικεῖο τῆς Καλιφόρνιας τοῦ ἠθοποιοῦ Μάρλον Μπράντο, καὶ τῶν δύο μὲ τὴν «κατηγορία» τῶν «ἀντισημιτικῶν θέσεων», ἀπὸ τὴν σκοπιὰ τῆς ἱστορίας μποροῦν νὰ θεωρηθοῦν μόνον ὡς τυπικὰ συμπτώματα τοῦ ἐπιθανάτιου ρόγγου ἐνὸς τρόπου σκέψεως – τοῦ ἐξ-ουσιαστικοῦ–, ὁ ὁποῖος τερματίζει τὴν τροχιά του.

Ἐκ Πολιτισμὸς στηρίχθηκε ἀποκλειστικὰ στὸν ἐλεύθερο στοχασμό, στὴν ἐλεύθερη ἐπιστῆμη καὶ στὴν ἐλεύθερη τέχνη – καὶ τὰ τρία πανάκριθα ἀρχαῖα δῶρα τῆς Ἑλλάδος στὴν ἀνθρωπότητα. Ἐκ κατάργησης τῶν τριῶν αὐτῶν πρωταρχικῶν προϋποθέσεων τῆς ἀνθρώπινης εὐδαιμονίας ἰσοδυναμεῖ μὲ ἐπαναφορὰ τοῦ ἀνθρώπου στὸ ἐπίπεδο τοῦ κτήνους· καὶ ἰσοδυναμεῖ ἐπίσης μὲ αὐτοκτονία τῆς Ἐξ-ουσίας, ἡ ὁποία στηρίζει τὴν τεχνολογική, οἰκονομική, ἰδεολογική καὶ ὀργανωτική τῆς ἰσχύ ἀποκλειστικὰ στὴν πνευματικὴ παραγωγή τῶν ἐπιστημόνων, τῶν διανοουμένων καὶ τῶν καλλιτεχνῶν. Πρόληψη ἢ καταστολὴ τῆς διαδικασίας τῆς παραγωγῆς αὐτῆς εἶναι ἀπαράδεκτη ἀπὸ τὴν ἀνθρωπότητα· καὶ εἶναι ἐπίσης ὁ τάφος τῆς ἐξ-ουσιαστικῆς ἰσχύος.

Οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ οἱ Ἀμερικανοί, πὺν ὀφείλουν αὐτὸ πὺν εἶναι μόνον στὴν ἔως τώρα ἀπαραβίαστη ἐλευθερία τῆς σκέψεως, τοῦ λόγου καὶ τῆς ἔρευνας, εἶναι τῶν ἀδυνάτων ἀδύνατο νὰ αὐτοχειριασθοῦν καὶ ὁ ἀόρατος Διεθνῆς Ἐξουσιασμός, πὺν φαντάζεται ὅτι μὲ τὸν εἰσαγγελέα, τὸν ἐκφοβισμό καὶ τὸν σκοταδισμό θὰ παρατείνει τὴν ἱστορικὴ του διαδρομὴ, δὲν πρόκειται νὰ ἐπιζῆση. Αὐτὸ μπορεῖ ἴσως νὰ τὸ ἀντιληφθῆ καὶ ὁ ἴδιος, ἂν ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὴν στατικὴ ἀντίληψή του περὶ ἱστορίας καὶ δῆ ὅτι τὸ γίνεσθαι εἶναι ροικὸ — κάτι πὺν, ἂν τὸ καταφέρῃ, θὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν μόνη διέξοδο ἀπὸ τὸ τραγικὸ, ἢ κωμικοτραγικὸ, ἀδιέξοδό του.

Δ.Ι.Α.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Τὸ ἔρεβος τῶν Φοινικιστῶν – καὶ τὸ «Ἐρεβος» τῆς «Θεογονίας»

ἸΑγαπητέ κ. Λάμπρου,

Τὸ φυλλάδιο πού σᾶς ἐπισυνάπτω ἀφορᾷ στὴν «Mini Europe». Πρόκειται γιὰ μιὰ ἔκταση στὶς Βρυξέλλες, πού ἔχει σὲ μικρογραφία διάφορα σημαντικὰ κτήρια Εὐρωπαϊκῶν πόλεων. Δεῖτε τὴν μεσαία σελίδα, γιὰ νὰ καταλάβετε. Γιὰ νὰ τὴν ἐπισκεφθεῖς, πληρώνεις, καὶ μπαίνοντας μέσα σοῦ δίνουν καὶ τὸ φυλλάδιο. Ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἔχουν δύο μόνον ἐκθέματα, τὸν Παρθενῶνα καὶ ἓνα χωριὸ τῆς Σαντορίνης. Ἔστω, ἕως ἐδῶ καλὰ. Ρίχνοντας ὅμως μιὰ ματιὰ στὸ φυλλάδιο, δὲν πιστεύω σ' αὐτὰ πού διάβαζα. Στὴν σελίδα 6 ἀναφέρει, ὅτι σύμφωνα μὲ τὴν Ἑλληνική μυθολογία *Εὐρώπη* ἔλεγαν μιὰ κοπέλλα ἀπὸ τὴν Φοινίκη, πού τὴν ἀπήγαγε ὁ Ζεὺς καὶ ὅτι ἡ λέξη προέρχεται ἀπὸ τὴν Φοινικική «*ereb*» (σκοτάδι). Σημαίνει δηλαδὴ «*Εὐρώπη*» ἢ χώρα τοῦ βραδυοῦ καὶ εἶναι συνώνυμη μὲ τὴν λατινική λέξη «*Occidentalis*». Μὰ εἶναι δυνατόν; Τὶ ἀνακρίβειες εἶναι αὐτές; Πού βρέθηκαν πάλι ἐδῶ οἱ Φοίνικες; Ἐπὶ πού καὶ ὡς πού ἡ λέξη *ἔρεβος* εἶναι Φοινικική; Καὶ τί σχέση ἔχει τὸ ὄνομα *Εὐρώπη* μὲ τὸ *ἔρεβος*; Μᾶλλον ἀπὸ ἀπροσεξία τοὺς δέβαια στὴν σελίδα 44 ἔχουν παραθέσει μιὰ

δήλωση τοῦ δουλευτῆ κ. Μιχαὴλ Παπαγιαννάκη, πού ἐξηγεῖ ὅτι *Εὐρώπη* στὰ Ἑλληνικά σημαίνει «αὐτὴ πού ἔχει μεγάλα μάτια».

Μένω προσωπικά στὶς Βρυξέλλες, καὶ ἓνα μεγάλο μέρος τῆς διβλιοθήκης μου τὸ ἔχω ἀφήσει στὴν Ἑλλάδα. Ἔτσι δὲν εἶμαι σὲ θέση νὰ ἀπαντήσω μὲ βεβαιότητα, ἀκριβεία καὶ στοιχεῖα στοὺς συντάκτες τοῦ φυλλαδίου. Ἄν τὸ κρίνετε σκόπιμο, μπορεῖτε νὰ δώσετε συνέχεια ἐσεῖς, εἴτε ἀπαντώντας ἀπ' εὐθείας σ' αὐτοὺς, εἴτε δημοσιεύοντας τὴν ἐπιστολή αὐτή, γιὰ ν' ἀπαντήσουν ὅσοι ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ περιοδικοῦ τὸ κρίνουν σκόπιμο. Τὸ φυλλάδιο τὸ διαβάσουν ἐτησίως χιλιάδες ἐπισκεπτῶν, καὶ εἶναι κρίμα νὰ βομβαρδίζονται ἀπὸ τόσες ἀνθελληνικὲς ἀνακρίβειες.

Ἡ διεύθυνσή τους εἶναι: Mini Europe, Bruparck, 1020 Brussels, Belgium.

Σᾶς εὐχαριστῶ

Ἰωάννης Λάζαρης

NATO Hqs, Gr. Del.

B-1110 Brussels

Βέλγιο

Σημείωση «*Δαυλοῦ*»:

Ἡ λέξη *ἔρεβος* ὑπάρχει στὴν «*Θεογονία*», ἓνα κείμενο πού ἐξέδωσε ὁ Ἡσίοδος τὸν 7ο π.Χ. αἰῶνα παίροντάς το ἀπὸ τὰ πανάρχαια ἀρχεῖα τῶν Ἀκαρνάνων ἱερέων, ὅπως ὁ ἴδιος ἀναφέρει. Ἡ «*Θεογονία*», πού περιγράφει λεπτομερῶς τὰ γεγονότα τῆς ἐποχῆς τοῦ Διὸς, ἀγνοεῖ νεώτερα συμβάντα, ὅπως ὁ Κατακλισμὸς κ.λπ. (βλ. «*Δαυλόν*», τόμοι 1983, 1984 καὶ 1985). Ἐπομένως ἡ λέξη «*ἔρεβος*» εἶναι πανάρχαιη Ἑλληνική καὶ ἐχρησιμοποιοεῖτο προφορικῶς καὶ γραπτῶς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας πολλὲς χιλιετίες πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν Φοινικῶν.

Οἱ τραγικοί μας καὶ ἡ δολοφονία τῶν αἰχμαλωτισθέντων στὴν Κύπρο

ἸΑγαπητέ μας «Δ»,

Ἀκούσαμε πρὶν λίγο καιρὸ τὴν μακάθρια ὁμολογία τοῦ ἡγέτη τῶν Τουρκοκυπρίων, πού μᾶς «διαβεβαίωσε» ὅτι οἱ ἀπὸ τὸ ἀλήστου μνήμης καλοκαίρι τοῦ 1974 «ἀγνοοῦμενοι» 1619 Ἕλληνες ἔχουν ἐκτελεσθεῖ ὅλοι τοὺς ἐν ψυχρῶ.

Οἱ ψυχές τους, ἀπὸ κεῖ πού θρίσκονται, ἀπευθύνουν τὰ ἀμείλικτα λόγια τοῦ Εὐριπίδου: «*Στέργουν* (οἱ θεοὶ) νὰ σκοτώνεις τοὺς ἐχθρούς»,

ἀλλὰ «*ὄχι ὅποιον πιάσουν ζωντανὸ στὴ μάχη*» («*Ἡρακλεΐδα*», στ. 965 καὶ 966). Λίγες ὥρες μετὰ μάθαμε γιὰ τὴν κατεπίγουσαν εἰσαγωγή τοῦ ἐν ψυχρῶ «θερμοῦ» ἐκτελεστοῦ Ντενκτὰς στὴν ἐντατικὴ μονάδα κάποιου νοσηλευτικοῦ ἰδρύματος. Καὶ μούρθαν συνειρμικῶς στὸν νοῦ μου («*Αγαμέμνων*», στ. 436-451): «*Βαρεῖά εἶναι τοῦ λαοῦ ἡ φωνή, θυμὸ γιομάτη, ξεπληρώνει τοῦ Κόσμου τὴν κατάρα: περιμένει μ' ἀνήσυχο τὸ*

νοῦ ν' ἀκούσει κάτι θολό, κρυμμένο στο σκοτάδι. Γιατί ἀπ' τὸ βλέμμα τῶν θεῶν τᾶγρουνο δὲν ξεφεύγουν ὅσοι θανάτωσαν πολλούς. Σὰν ἔρθ' ἡ ὥρα, μ' ἐνάντιο γύρισμα τῆς Τύχης οἱ μαῦρες Ἐρινύες ἀφανίζουν ἐκείνον, ποῦ ἔξω ἀπὸ τὸ δίκιο ζοῦσεν εὐτυχημένος κι ὅποιος σὲ τέτοιο πέσει χαλασμός, καμμιά δὲ βρίζει σωτηρία: εἶναι βαρὺ νᾶχεις τρανή και ξιπλασμένη δόξα. Σὲ χτυπάει κατὰματα – στὴν προκειμένη περίπτωση... «κατάστηθα» – τοῦ Δία ὁ κεραυνός. Θέλω τὴν εὐτυχία ποῦ δὲ φέρνει φθόνο, μηδὲ τίς πόλεις νὰ κουρσεύω (...). (Τ' ἀκοῦς, τοῦτο τὸ τελευταῖο, Κύπρο μας;)

Ἄληθειες εἰπωμένες ἀπὸ τοὺς πανάρχαιους προγόνους τῶν ἐν ψυχρῷ ἐκτελεσθέντων, ὅταν ἀκόμη οἱ πρόγονοι τοῦ ἐκτελεστοῦ περιφέρονταν στὶς ἀπέραντες στέπες τῆς Μογγολίας, οὔτε κἀν σὰν νομάδες.

Ἐπιβίωση τοῦ ὀνόματος τῆς Ἰωνίας Ἀθηνᾶς στὴ Β. Ἑλλάδα

Κύριε διευθυντά,

Δεχθῆτε, παρακαλῶ, τὰ θερμά μου συγχαρητήρια μαζὺ μὲ τον θαυμασμό μου γιὰ τὸ πνευματικὸ ἀναπέταγμα ποῦ ἐπιτελεῖτε στὶς ψυχές μας μὲ τοὺς ἐξαιρετοὺς συνεργάτες σας. Μελετώντας ἢ καλύτερα, θὰ ἔλεγα, καταβοροχθίζοντας τίς ἀράδες τοῦ «Δαυλοῦ» αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ σᾶς ἀναγνωρίσω και κάτι ἀκόμα: ὅτι ἔχετε τὸν τρόπο μὲ τὰ κείμενά σας νὰ χτυπᾶτε τίς πὺδ εὐαίσθητες χορδές μας και νὰ ξυπνᾶτε μέσα μας ὅ,τι ὠραῖο και εὐγενικὸ θρίσκειται καταχωριασμένο.

Ἐπ' εὐκαιρία, κ. διευθυντά, ἤθελα νὰ σᾶς γνωρίσω τὸ ἐξῆς: τὴν συνοχή ποῦ ὑπάρχει στο χθές και τὸ σῆμερα, παρὰ τὰ χτυπήματα ποῦ δέχθηκε ἡ θρησκεία τῶν ἐλλήνων ἀπὸ τοὺς σκοταδιστές τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μὲ τὸ γκρέμισμα τῶν «εἰδωλολατρικῶν» ναῶν και τὴν ἀπάλειψη κάθε τι ποῦ εἶχε σχέση μ' αὐτούς, ὀνόματα, σύμ-

Εὐγενεῖς μου ἀναγνώστες τοῦ «Δ», μπορεῖ τὰ αἰσθήματα ποῦ ἐκφράζει μὲ τοῦτες ἐδῶ τίς γραμμές ὁ γράφων και τίς ὄχληρές ἐνδεχομένως σκέψεις ποῦ διατυπώνει – ἂν και εἰλικρινῶς, πέρα ἀπὸ κάθε νοσηρὴ χαιρεκακία – νὰ μὴν εἶναι καθωσπρέπει «χριστιανικά»: ἀλλὰ ἄς μὴν λησμονοῦμε, πῶς ἐκτός ἀπὸ χριστιανοὶ εἴμαστε – και μάλιστα πρωτίστως – Ἕλληνες.

Εἰρήσθω ἐν παρόδω: Μᾶς τᾶπαν ἄλλοι, ἐδῶ και πέντε αἰῶνες πρὶν ἀπὸ ἐσένα, «Ἀπόστολε τῶν Ἐθνῶν» Σαῦλε.

Μὲ ἐκτίμηση

Γεώργιος Βάθης

Μαθηματικὸς-Γυμνασιάρχης
Τ.Θ. 147, Ἀργίριον, 30100

βολα κ.τ.λ. Ἔτσι λοιπὸν και ἓνα ἀρχαῖο ἐλληνοπρεπέστατο ἐπώνυμο, ποῦ ἀναφέρετο στὴ λατρεία τῆς Ἰωνίας Ἀθηνᾶς, ποῦ λατρευόταν στὴν Κορώνεια τῆς Βοιωτίας, «τσεκουρευτήκε» σὲ σκέτο *Τώνια* και ἀκούγεται σῆμερα σὲ ὀρισμένα χωριά τῆς Μακεδονίας και τῆς Βορείου Ἡπείρου (Μοσχόπολη Κορυθαῶς). Εἶναι ἄραγε σύμπτωση ἢ εἶναι «ἀποκεκρυμμένο» μυστικὸ συνέχειας και ταυτισμοῦ βορείων και νοτίων Ἑλλήνων – τὸ και περισσότερον πιθανόν; Ἔτσι και τὸ «Ἡ Μακεδονία εἶναι Ἑλληνική» ἐπιβεβαιώνεται γιὰ ἄλλη μὰ φορά ἀπὸ τὰ κοινὰ ὄσια και ἱερά, ἀπὸ ἓνα δηλαδὴ ἐπώνυμο ταυτόσημο μὲ τὴν λατρεία και τὴν ἐπίκληση μᾶς πανελληνίας θεότητος, τῆς Ἰωνίας Ἀθηνᾶς.

Μετὰ τιμῆς

Γεώργιος Ρούσης

Ι. Δαμασκηνοῦ 17
114 71 ΑΘΗΝΑ

Πῶς ἡ Ρωμοσύνη ἀποκόπτει τοὺς Ἕλληνες ἀπὸ τὸ παρελθόν

Κύριε Λάμπρου,

Συγχαρητήρια γιὰ τὴ μεγάλη προσφορά σας. Συνεχίστε.

Θέτω ὑπ' ὄψιν σας ἀκόμη μὴ περίπτωσι παραποίησης τῆς Ἱστορίας. Τὸ Θύρρειον, ἀρχαία πόλις τῆς Ἀκαρνανίας, τὸ 31 π.Χ. εἶχε 80.000 κατοίκους. Μετὰ τὴν ναυμαχία τοῦ Ἀκτίου τὸ κατέστρεψε ὁ Ὀκταδιανός. Ὑπῆρξε πρωτεύουσα τῆς «*ξυμμαχίας*» τῶν Ἀκαρνανῶν. Μιὰ ἰσχυροτάτη πόλις-κράτος μὲ Βουλὴ («*Ἀλία*»), νομισματοκοπεῖον, μὲ φοβερὰ τεῖχη, στρατὸ και στόλο. Οἱ γρα-

πτές ἱστορικὲς πηγές ἀρχίζουν ἀπὸ τὸν 50 π.Χ. αἰῶνα. Τὸ 372 π.Χ. τὸ κατέλαβε ὁ Ἀθηναῖος στρατηγὸς Ἰφικράτης.

Τὸ σημερινὸ χωριό, τὸ ὁποῖο θρίσκειται ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου Θυρρείου, μέχρι πρὸ ἐτῶν ὀνομάζετο *Θύρρειον* κατόπιν μετωνομάσθηκε εἰς *Θύριον* «χάριν ἀπλουστεύσεως», ὅπως ἰσχυρίσθησαν! Ὅμως τὸ χεῖριστο εἶναι, ὅτι μετωνόμασαν και τὸ ἀρχαῖο Θύρρειον, ὅπως ἀναγράφεται εἰς τὰ ἀρχαῖα κείμενα, στὴν ξένη βιβλιογραφία και στὶς ἐγκυκλοπαίδειες εἰς «*Θύριον*»,

μέ αποτέλεσμα να δημιουργείται σύγχυση και ή τουλάχιστον τρισημιετής ιστορία του να εξαφανίζεται σιγά-σιγά. Στις πινακίδες του Ὑπουργείου ἐπὶ τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Ἀμφιλοχίας-Βονίτσας (22 χιλ.) ἀναγράφεται «ΠΡΟΣ ΑΡΧΑΙΟ ΘΥΡΡΙΟ». Τὸ δὲ μουσεῖο τοῦ χωριοῦ γράφει «ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΥΡΡΕΙΟΥ». Στὴν ἐγκυκλοπαίδεια στὴ λέξη *Θύριον* διαβάζομε: «ὁμώνυμη κοινότητα ἐπαρχίας Βονίτσας».

Ὁ λόγος τῆς «ἀπλουστεύσεως» εἶναι προφανής: πλήρης σύγχυση. Καὶ τὸ ἀποτελεσμα: νὰ μὴ βρῖσκεται, νὰ χάνεται ἡ

ἱστορία του. Χρειαζόταν «ἀπλούστευση» ἢ λέξη *Θύρρειον*; Ἀλλάζετε ἔτσι ἓνα ἱστορικό ὄνομα-τοπωνύμιο 3.000 χρόνων;

Σᾶς παρακαλῶ καὶ ἐκ μέρους τῶν κατοίκων, βοηθήστε καὶ σεῖς γιὰ τὴν ἐπαναφορὰ τοῦ ἱστορικοῦ αὐτοῦ ὀνόματος στὴν τρισημιόχρονη ὀνομασία του *ΘΥΡΡΕΙΟΝ*.

Εὐχαριστῶ

Μὲ τιμὴ

Δημ. Β. Πατρῖνός

Βόνιτσα Αἰτωλοκαρνανίας

Χωρίο τοῦ Θουκυδίδη ἀποδεικνύει λανθασμένη τὴν Ἑρασμακὴ

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Τελευταίως παρατηρῶ μὲ μεγάλη μου εὐχαρίστηση μία ἔξαρση στὴν ὑποστήριξη τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης ἀπὸ ἰδιωτικῆς πλευρᾶς τόσο στὸ ἔξωτερικό ὅσο καὶ στὸ ἐσωτερικό τῆς χώρας μας. Ἰδρῦθηκαν πανεπιστήμια, σχολές, φροντιστήρια καὶ ἀπλὲς ὁμάδες – ὅλοι διψασμένοι γι' αὐτὰ τὰ ἐπισήμως καταφρονημένα Ἀρχαῖα Ἑλληνικά. Εἶναι αὐτόδηλο, ὅτι ἐπισήμως βαλλόμεθα ἀπὸ τὰ ἐξουσιαστικά κέντρα, ὅπως τὰ Μαζικῶς Ἀποπροσανατολιστικά, Ἀποχαυνωτικά ἢ Πανικοβλητικά Μέσα «Ἐνημερώσεως» καὶ ἀπὸ τὶς ἐκᾶστοτε ξένες ἢ οἰκείες ἐγκλωβισμένες/δυσμενέμενες κυβερνήσεις, ὅπως προσφάτως ἡ γαλλικὴ. Δικαιολογημένα λοιπὸν οἱ διάφοροι λαοί, Γάλλοι, Ἰσπανοί, Ἀγγλοὶ, Ἰταλοὶ καὶ κάποιοι Ἀφρικανοὶ (!!), ἐπαναστατοῦν στὴν ἰδέα ὅτι δρομολογεῖται ἡ σταδιακὴ κατάργησις τῶν μέσων τῆς ἐλευθέρως βουλῆσεως, ὅπως τὰ Ἑλληνικά (τὰ Ἀρχαῖα ἴσως νὰ εἶναι καὶ ἡ βάση αὐτῆς τῆς βουλῆσεως) καὶ δάλθηκαν νὰ μάθουν τὰ Ἑλληνικά ἰδιωτικῶς. Δυστυχῶς ὅμως ἡ πλειονότητα αὐτῶν τῶν ἐκπαιδευτηρίων διδάσκουν στοὺς πρόθυμους αὐτοὺς μαθητὰς τὰ Ἑλληνικά στὴν Ἑρασμακὴ προφορὰ. Ἄν καὶ ὁπωσδήποτε θὰ συλλάβουν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ νόημα τοῦ κειμένου, πού εἶναι τὸ σημαντικότερο καὶ ἀφ' ἑτέρου θὰ μάθουν εὐκολότερα τὴν ὀρθογραφία, ὅμως αὐτὴ ἢ προφορὰ θὰ τοὺς στέρησιν τὸν τόνο τῆς ἡχητικῆς, πού προσδιορίζει τὸ ἦθος τῶν λέξεων.

Κατὰ τὴν ἀντίληψή μου καί, πιστεύω, τῆς μεγάλης πλειονότητος τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ σώματος στὴν χώρα μας δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἐπρόφεραν τὶς διφθογγους σάν ἓνα φθόγγο καὶ ὄχι μὲ διαλυτικά, ὅπως τοὺς προφέρει ἡ Ἑρασμακὴ προφορὰ. Ἀπὸ καιρὸ ἔψαχνα νὰ βρῶ τὸ κείμενο πού εἶχα ἐντοπίσει στὸ

γυμνάσιο πρὸ 40ετίας, ὅπου διεφαίνετο αὐτὴ ἡ διευκρίνησις. Πρὸ ἑβδομάδος τὸ ἐνετόπισα καὶ σᾶς τὸ παραθέτω αὐτοῦσιο μαζί μὲ τὴν μετάφραση. Εἶναι ἀπὸ τὸ διβλίον τοῦ Θουκυδίδου «Ἱστορίαι» (Β 54): «*Τοιοῦτω μὲν πάθει οἱ Ἀθηναῖοι περιπεσόντες ἐπιέζοντο ἀνθρώπων τ' ἔνδον θνησκόντων καὶ γῆς ἕξω θηουμένης. ἐν δὲ τῷ κακῷ οἶα εἰκὸς ἀνεμνήσθησαν καὶ τοῦδε τοῦ ἔπους φάσκοντες οἱ προεσύτεροι πάλαι ἄδεσθαι... “Ἦξει Δωρικὸς πόλεμος καὶ λοιμὸς ἀμ' αὐτῷ”. ἐγένετο μὲν οὖν ἔρις τοῖς ἀνθρώποις μὴ λοιμὸν ὀνομάσθαι ἐν τῷ ἔπει ὑπὸ τῶν παλαιῶν, ἀλλὰ λιμὸν, ἐνίκησε δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰκότως λοιμὸν εἰρησθαι. οἱ γὰρ πρὸς ἅ ἔπασχον τὴν μνήμην ἐποιοῦντο. ἦν δὲ γε οὐαί ποτε ἄλλος πόλεμος καταλάβῃ Δωρικὸς τοῦδε ὕστερος καὶ ξυμβῆ γενέσθαι λιμὸν, κατὰ τὸ εἰκὸς οὕτως ἄσονται».*

[Ὅταν λοιπὸν ἔπασαν σὲ τέτοια συμφορὰ οἱ Ἀθηναῖοι, ὑπέφεραν πολὺ, γιατί καὶ μέσα στὴν πόλιν πέθαιναν ἄνθρωποι καὶ ἔξω ἢ γῆ τους ἐρημωνόταν. Καὶ μέσα στὴ δυστυχία τοὺς μερικοὶ θυμήθηκαν, ὅπως ἦταν φυσικό, καὶ τοῦτον τὸν στίχο πού ἔλεγον οἱ γενροντότεροι, ὅπως ἐφάλλετο παλαιότερα. «Πόλεμος θὰ ἔλθῃ Δωρικὸς καὶ λοιμὸς μαζί μ' αὐτόν». Φιλονικοῦσαν λοιπὸν μερικοὶ, ὅτι οἱ παλαιοὶ δὲν μιλοῦσαν γιὰ λοιμὸ, ἀλλὰ λιμὸ. Ἐπεκράτησε ὅμως στὴν προκειμένη περίπτωσι εὐλόγα ἢ γνώμη, ὅτι ἡ λέξις ἦταν λοιμὸς, διότι οἱ ἄνθρωποι μνημόνευαν ἀνάλογα μὲ ἐκεῖνα πού πάθαιναν. Ἄν, ὅπως νομίζω, ἔλθῃ πόλεμος Δωρικὸς ὕστερα ἀπ' αὐτόν καὶ τύχη νὰ πέσῃ λιμὸς, κατὰ τὰ φαινόμενα θὰ τὸν τραγουδοῦν μὲ τὴν λέξις αὐτῇ].

Ἐὰν λοιπὸν ἐπροφέρετο ἡ διφθογγος ὡσάν μὲ διαλυτικά, δὲν θὰ ὑπῆρχε λόγος γιὰ «φιλονικία». Παραδείγματος χάριν ἄλλο νὰ φωνάζουν «ὄι, οἴ, οἴ» – κραυγὴ ψυχικοῦ πόνου, πού ἀκου-

γόταν στίς κηδεῖς – και ἄλλο νά φωνάζουν: «οἱ Πέρσες!!, ἦλθαν οἱ Πέρσες!!», ὅπως οἱ Ἕλληνες προφέρουν τὸ “hoi roloi” = “χοῖ πολοῖ”, ὅταν θέλουν νά ποῦν «οἱ πολλοί», δηλ. «ὅλη ἡ ομάδα» ἢ «ὅλο τὸ σόι».

Ἐνα ἄλλο τεκμήριο εἶναι τὸ ὄσρακο ποῦ δρέθηκε μὲ τὸ ὄνομα «Ἀριστείδης» γραμμένο Ἀριστίδης. Ὅπως καταλαβαίνετε, ἀνορθόγραφοι ὑπῆρχαν και τότε, ὅποτε, ἐὰν ἡ διφθογγος ἐπροφέρετο μὲ διαλυτικά, δὲν θὰ εἶχαν κανένα πρόβλημα μὲ τὴν ὀρθογραφία τους.

Εἰκάζεται, ὅτι μία ἐκτενὴς μελέτη μὲ ἀποδει-

κτικά στοιχεῖα γιὰ τὴν διφθογγικὴ προφορὰ τῶν ἀρχαίων κατεστράφη πρὸ περιπτου 30ετίας και ἐξηφανίσθη ὁ μελετητής. Ἐὰν τοῦτο ἀληθεύη, τότε πρέπει νά ὑπάρχουν τὰ ἀνάλογα τεκμήρια στὰ ἀρχαῖα κείμενα, γιὰ νά τὰ ἀνακαλύψῃ ὁποῖος ἀποφασίσῃ νά ἀσχοληθῇ μὲ ἓνα τόσο σοβαρὸ θέμα.

Μετὰ τιμῆς
Σωκράτης Λ. Χριστοδουλάρης

Ὁστεοπαθολόγος
Ἀργυροστολίου 16, Ἀθήνα

Ἡ πλημμυρίδα τῆς πορνολογίας στὰ Μέσα Ἐνημερώσεως

Ἀξιότιμε διευθυντά,

Μὲ ἐπίκεντρο τὴ νεολαία θὰ ἤθελα μὲ τὴν παρούσα ἐπιστολή μου νά σχολιάσω ἓνα σοβαρὸ και καυτὸ θέμα, ζητώντας παράλληλα και τὴ θέση τῶν ἀρμόδιων. Ἐννοῶ τὰ «πορνο-περιοδικά», ποῦ ἔχουν κατακλύσει τὰ περίπτερα και τίς πορνο-ἀγγελίες, ποῦ ἀναγράφονται στίς περισσότερες κυκλοφοροῦσες ἐφημερίδες. Καὶ στίς δύο περιπτώσεις τὸ θέαμα εἶναι ἀποτροπαιό.

Γιατί οἱ ἐκδότες προσπαθοῦν ν' αὐξήσουν τίς πωλήσεις τους παρακινώντας/προσελκύοντας και τὴ νεολαία μας γιὰ σωστὴ ἐνημέρωση και μόρφωση μὲ τὸν τρόπον αὐτόν; Φυσικά οἱ περιπερῶχοι ἐπιβάλλεται νά τὰ διαθέσουν, γιατί «ἡ δουλειὰ πηγαίνει πακέτο». Μᾶλλον οἱ νομοθέτες θὰ ψήφισαν τὸν σχετικὸ νόμο (ἀραγε ἐγκρίθηκε μὲ προεδρικὸ διάταγμα;), γιατί ἐπιβάλλεται νά μπουν τὰ πράγματα σὲ νέα σωστὴ τάξη και νά βοηθησοῦν στὸ πρόβλημα τῆς ὑπογεννητικότητας ποῦ ἀντιμετωπίζει ἡ Ἑλλάδα! Ἀλλὰ ἡ Ἐκκλησία τί ἔχει νὰ πεῖ και, περισσότερο, νά κάμει; Κι ὁ ἀπλὸς πολίτης παραζαλισμένος ἀπ' ὅσα συμβαίνουν γύρω του, και μ'

αὐτὸ ἀκόμα, ἀναρωτιέται, ἀπὸ ποῦ πηγάζει αὐτὴ ἡ βίαιη πολιτικὴ, ἢ ὅποια δὲν ἔχει τίποτα κοινὸ μὲ τὴν ἐμφυτὴ εὐγένεια τῶν αἰσθημάτων τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς και τὸ ἀρχαῖο ἐλληνικὸ ρητὸ «νοῦς ὑγιὴς ἐν σώματι ὑγιεῖ». Σήμερα, ποῦ οἱ ἐφημερίδες και τὰ περιοδικὰ κυκλοφοροῦν ἐλεύθερα και δημοκρατικά, μὴ κι ἔχουμε «ἐλεύθερη ἀγορὰ», στὸ σημεῖο ποῦ φτάσαμε ἀναρωτιέται καθένας, μήπως ὑπάρχει και πρόθεση τοῦ ὑπουργείου νά θεσπίσει, μέρος ἢ μερικὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ περιοδικὰ νά ἐνσωματωθοῦν στὴ σχολικὴ ὕλη, «γιὰ νά τὰ δγάλουν τὰ παιδιά μας πέρα» μὲ τὴν «νέα ἐποχὴ» και τὸν 21ο αἰῶνα;!!

Ἐν κατακλείδι ἀναρωτιέμαι, πῶς ἀντιμετωπίζουν τὸ θέμα αὐτὸ, τὸ τόσο ζωτικὸ, οἱ ἐλληνικὲς ἀρχές: Δικαιοσύνη, Ἀστυνομία και φορεῖς ὅπως ἡ Ἐνωση Συντακτῶν;

Εὐχαριστῶ γιὰ τὴ φιλοξενία

Μὲ ἐκτίμηση

Πενέστας ὁ Μιεζεύς

Νάξου 3, 145 62 Κηφισιά

Νὰ ἐπιβάλωμε τὴν καθιέρωση γνησίων Ὀλυμπιάδων

Φίλτατε κ. Λάμπρου,

Φέτος ἐτοιμάζονται ἐδῶ νά τελέσουν τοὺς «Ὀλυμπιακοὺς» Ἀγῶνες τῆς Ἀτλάντας. Ἀλλὰ ἐὰν αὐτὸ τὸ καρναβάλι θὰ εἶναι Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες ἢ θὰ ἔχει κάτι τὸ σχετικὰ ὅμοιο μὲ τὴν Ὀλυμπιακὴ Ἰδέα, τότε ἐγὼ δὲν εἶμαι Ἕλληνας.

Τὸ πρῶτο πρᾶγμα ποῦ πρέπει νά κάνουμε εἶναι, νά καθιερώσομε ἐμεῖς τοὺς πραγματικὸς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες, ἐκεῖ ποῦ ἄρχισαν χιλιάδες χρόνια πρῖν. Τὰ ἀγωνίσματα πρέπει νᾶναι τὰ ἴδια, ὅπως τότε, μὲ ἐπαθλο ἓνα στεφάνι ἀγροελαίας ἢ δάφνης. Ποτὲ νά μὴν ἐπιτρέψομε, ἢ Ὀλυμπιακὴ φλόγα νά ἐξευτελιζέται σὲ χῶρες ἀνάξιες τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ

ἠθους.

Δεύτερον πρέπει νά ξαναϊδρυθῇ ἡ Ἀκαδημία τοῦ Πλάτωνος. Καὶ ἐκεῖ νά ἔρχονται ἐλληνιστὲς ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς, νά διδάσκουν και νά διδάσκονται ἀπὸ Ἕλληνες. Τί πραγματικὸ ἦταν ὁ Ἑλληνικὸς Λόγος, ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς, ἢ Ἑλληνικὴ σχολὴ σκέψεως. Τὰ χρειάζεται αὐτὰ ὅσο ποτὲ ἄλλοτε ἢ ἀνθρωπότητα σήμερα. Ἡ πρὸ αἰῶνων Ἑλληνικὴ Παιδεία, ὁ Λόγος, ἢ Σκέψη, ὁ τρόπος ζωῆς, ἢ Γλῶσσα, τὰ ἰδανικά ἐσήκωσαν τὸν ἀνθρωπο στὰ πόδια. Τὸν ἐκπολίτισαν.

Τρίτον, μόνον μὲ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία πρέπει νά ἐνωθοῦμε οἱ ὅπου γῆς Ἕλληνες. Νὰ

βροῦμε δηλαδή στὰ δάθη τῆς Ἀσίας τοὺς Ἕλληνες ἀπογόνους τοῦ ἐκπολιτιστοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἀλλὰ καὶ μέχρι τὴν τελευταία γωνία τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀφρικής, τῆς Ἀμερικής, τῆς Αὐστραλίας τοὺς ἀπογόνους τῶν πρώτων Ἑλλήνων ἀποίκων. Ὑπάρχουν σὲ ἑκατοντάδες μέρη τέτοιοι ἀπόγονοι. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι τὸ ξέρετε αὐτό, ὅπως εἶμαι βέβαιος ὅτι τὸ «ἑλληνικό» κρατίδιο τοὺς ἔχει ξεχάσει - προδώσει.

Τέταρτον, πάλι μὲ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία πρέπει νὰ δοθῆ στὴν ἀποπροσανατολισμένη Ἑλληνικὴ νεολαία ἢ γνώση καὶ ὁ πολιτισμός, τῶν ὁποίων εἶναι κληρονομή.

Αὐτὰ σὰν ἀρχή. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀξιοτίμους συνεργάτες τοῦ «Δαυλοῦ» ἔχουν ζήσει σὲ ἄλλα μέρη ἐκτὸς τοῦ Ἑλλαδικοῦ κρατιδίου (τοὺς ἔχω γνωρίσει μέσα στίς σελίδες τοῦ «Δαυλοῦ» γιὰ μερικoὺς μῆνες, πού εἶμαι συνδρομητῆς του). Καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ ἔχουν διαπιστώσει ὅτι ὑπάρχει τέτοια πείνα γιὰ ἑλληνικὴ παιδεία σὲ ὅλα –τονίζω: σὲ ὅλα – τὰ ἀνώτατα πνευματικὰ ἴδρυματα, σὲ ὅλη τὴν γῆ. Θυμᾶμαι πρὸ 8-9 ἐτῶν στὸ Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, στὴν Θεσσαλονικὴ ὅπου δρισκόμουν, ἐορτάζοντο τὰ «γενέθλια» τῆς Ἀριστοτελικῆς σκέψης. Εἶχαν ἔλθει ἐπιστήμονες ἀπὸ πολλὰ κράτη. Ἐγὼ τότε παρακολουθοῦσα σεμινάρια Βυζαντινῆς Μουσικῆς καὶ ἔμεινα στὸ ξενοδοχεῖο «Μακεδονία Παλλάς». Κάθε πρωΐ-μεσημέρι-βράδυ ἐπήγαινα στὸν ἀνδριάντα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ κνηγιώντας τὰ περιστέρια, πού τὸν λέρωναν, τὸν καθάριζα ἀπὸ τὰ «σπραί-υ», μὲ τὰ ὁποῖα τὸν βεθίλωναν βάνδαλοι. Μιὰ ἡμέρα λοιπὸν πολὺ πρωΐ δρῆκα ἐκεῖ ἓνα κύριο, πού κύτταζε τὸν ἀνδριάντα καί, εἰλικρινά, ἔκλαιγε! Τὸν ρώτησα, μήπως μπορῶ νὰ τὸν βοηθήσω σὲ κάτι καὶ μοῦ ἀπάντησε στὰ Ἀγγλικά ὅτι θλίβεται, πού βλέπει αὐτὸ τὸ θέαμα. Καὶ μοῦ

Μιὰ ἄλλη ἐρμηνεία τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 101 Ἡρακλείτου ἀποσπάσματος

Στὸ ὑπ' ἀριθ' 162 τεῦχος τοῦ ἐγκύριου περιοδικοῦ σας «Δαυλός» δίδονται διάφορες ἐρμηνεῖες ὑπὸ τοῦ κ. Σπ. Γ. Παναγιωτάτου στὸ ὑπ' ἀριθ. 101 ἀπόσπασμα τοῦ Ἡρακλείτου, «ἐδιζήσάμην ἐμειωντόν». Κατωτέρω παρέχω μιὰν ἄλλην ἐρμηνείαν ληφθεῖσαν ἐκ τοῦ Τατιανοῦ.

Τὸ ῥῆμα «ἐδιζήσάμην» σχεδὸν πάντες οἱ (παλαιότεροι καὶ νεώτεροι) μελετητῆς ἐρμηνεύουν ὡς «ἠρεῦνήσα» ἢ «ἐζήτησα» ἢ «ἐξήτασα». Τὸ λεξικὸν τοῦ Ἡουχίου διὰ τὸ ἀπόσπασμα αὐτὸ τοῦ Ἡρακλείτου παρέχει τὴν ἐξῆς ἐρμηνείαν: «ἐδιζήσάμην ἐμειωντόν» ἐξήτασα ἐμειωντόν». Τὸ

εἶπε ἀκόμη, ὅτι, «ἐὰν ἐμεῖς εἶχαμε αὐτὸν τὸν θεὸν – ἔτσι τὸν εἶπε: «θεὸν» –, θὰ τὸν εἶχαμε σὲ κάθε πόλη καὶ ἐπὶ 24 ὥρες μὲ τιμητικὴ φρουρά». Ὅταν τὰ ἄκουσα αὐτὰ, ἐντράπηκα σὲ τέτοιον βαθμὸν, πού γιὰ πρώτη φορά, πρώτη φορά, τοῦ ἔδωσα ἄλλη ἐθνικότητα καὶ ἄλλαξα τὸ ὄνομά μου σὲ μὴ ἑλληνικό... Καὶ τοῦ εἶπα μὲν, ὅτι εἶμαι οἰκονομολόγος, ἀλλὰ θέρος σικαγινός.

Ναί, τὸ ἀνθελληνικὸ ρωμαϊκο-γραικὸ κρατίδιο μὲ ἔκανε νὰ αἰσθάνομαι ντροπὴ μπροστὰ στὸν ἑλληνιστὴ αὐτόν· αὐτὸ τὸ κρατίδιο τῶν «ἰνδοευρωπαϊῶν», πού κάνει ἀγάματα στοὺς κίναιδους καὶ δίνει ὀνομασίες μὲ ὀνόματα κιναιδῶν σὲ πλατεῖες καὶ δρόμους καὶ ὄχι μὲ ὀνόματα εἰλημμένα ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ ἱστορία· αὐτὸ τὸ συνονθύλευμα ξενοφέρτων ἐξ-ουσιαστῶν, πού ρημάζουν τὰ ταμεῖα ἀνιστόρητων, πού ἀνέχονται νᾶχουν, λέει, τὴν καρδιά τοῦ Κουμπερτέν θάψει στὴν Ὀλυμπία· αὐτοῦ τοῦ ἀνθέλληνα, πού ἐξεμεταλλεύθη τὴν Ὀλυμπιακὴν ἰδέαν ὅσον οὐδεὶς ἄλλος, τὴν ἐξευτέλισε καὶ τὴν ἐκαθάρωσε· αὐτὸν τιμὰ τὸ «ἑλληνικό» κρατίδιο σὰν τὸν πρωτοστατήσαντα γιὰ τὴν ἐπανάδρυσιν τῶν διήθεν ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων τοῦ 1896!

Φίλτατε κ. Λάμπρου, μὲ τέτοια ἄτομα στὴν ἐξ-ουσία ὁ Ἑλληνισμὸς ἴσως δὲν θὰ σῆσει, ἀλλὰ θὰ καταρρακωθῆ ἀκόμη περισσότερο, θὰ μῆ σὲ κατάσταση πλήρους νάρκης. Δὲν πρέπει ὅμως. Ἀπὸ ἐσᾶς καὶ ἐμᾶς ἐξαρτᾶται νὰ βάλουμε τροχοπέδη στὸν κατήφορο πού μᾶς ὀδηγοῦν.

Μεθ' ὑπολήψεως ὑμέτερος

Δημήτριος Ι. Χαλέας

Insurance Counselor

Suite 1, 3940 W. Touhy Ave.

Lincolnwood, Illinois 60645

Ἡνωμένα Πολιτεῖα

ἀξιόλογον τρίτομον λεξικὸν τοῦ Ἀνθίου Γαζῆ καθὼς καὶ τὸ λεξικὸν «Θησαυρὸς Ἑλληνικῆς Ποίσεως» ὑπὸ Τ. MORELL, ΕΤΟΝΑΕ 1762 παρέχουν τὶς ἐξῆς ἐννοιες γιὰ τὸ ῥῆμα «διζῆμαι»: 1ον. Ζητῶ νὰ εὗρω μεταξὺ τῶν πολλῶν τὸ ζητούμενον. 2ον Ζητῶ νὰ ἀποκτήσω, προσπορίσω ἑμαυτῷ τι. 3ον Ἐρευνῶ, ἀνερευνῶ, ἐρωτῶ διὰ νὰ μάθω, ἐξετάζω, συμπεραίνω, κρίνω, φροντίζω. Τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ μέσου ῥήματος «διζῆμαι» θεωρεῖται ὅτι εἶναι τὸ «δίζω» ἢ ὅτι τοῦτο εἶναι συγγενὲς πρὸς τὸ διζῆμαι. Σημαίνει δὲ τὸ «δίζω»: ἀμφιβάλλω, διστάζω, ἀμφινοέω, σπου-

δάζω, διζήμι. Ὁ Ὅμηρος σέ πολλά σημεία τῆς ποιησέως του χρησιμοποιεῖ τὸ ῥήμα «διζήμαι» μέ τίς ἀνωτέρω ἔννοιες. Ἔτσι λοιπόν ἐπεκράτησε κυρίως νά ἐρμηνεύεται τὸ ῥήμα «ἐδιζησάμην» ὡς ἡρεύνησα ἢ ἐξήτασα ἢ ἐζήτησα μέ τὴν ἔννοιαν τῆς αὐτοέρευνας ἢ αὐτοεξετάσεως τοῦ ἑαυτοῦ.

Ὁ Σύρος σοφιστὴς Τατιανὸς στὸν «πρὸς τοὺς Ἕλληνας» λόγον του ἐρμηνεύει τὸ «ἐδιζησάμην» ὡς ἐδιδαξάμην. Παραθέτω κατὰ λέξιν τὸ κείμενο: «Τὸν γὰρ Ἡράκλειτον οὐκ ἂν ἀποδειξάμην, ἔμεινον ἐδιδαξάμην εἰπόντα, διὰ τὸ αὐτοδίδακτον εἶναι καὶ ὑπερήφανον...». Φαίνεται λοιπόν ἐκ τοῦ ἀποσπάσματος τούτου, ὅτι ὁ

Τατιανὸς σαφῶς ἐρμηνεύει τὸ «ἐδιζησάμην» ὡς «ἐδιδαξάμην» καὶ αἰτιολογεῖ τούτου ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Ἡράκλειτος ἦτο αὐτοδίδακτος, ὅπως καὶ πράγματι ἦτο, διότι ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος στὸν Βίον τοῦ Ἡρακλείτου λέγει σχετικῶς: «Ὅτε καὶ νέος ἂν ἔφασκε (σημ. ὁ Ἡράκλειτος) μὴδὲν εἰδέναι, τέλειος μέντοι γενόμενος παντ' ἐγγνώκεται. Ἦκουσε τ' οὐδενός, ἀλλ' αὐτὸν ἔφη διζήσασθαι καὶ μαθεῖν πάντα παρ' ἑαυτοῦ».

Μετὰ τιμῆς
Δημ. Κ. Μαργέτης
Γ. Καραϊσάκη 48
41222 ΛΑΡΙΣΑ

Φοινικιστικὴ ψευδολογία μὲ χρήματα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης...

Κύριε διευθυντά,

Τὰ ὅσα ἔγραφα μὲ ἀφορμὴ τὸ βιβλίον τοῦ Η. Mattievich («Δαυλός», τ. 171) ἔρχεται νά ἐπαληθεύση καὶ ἡ ἑλληνικὴ ἔκδοσις τοῦ βιβλίου τοῦ L. Casson, «Τὸ ταξίδι στὸν ἀρχαῖο κόσμος» (ἀ' ἐκδ. 1974, ἑλλ. ἐκδ. ἀπὸ τὸ Μορφωτικὸ Ἰδρυμα τῆς Ἐθν. Τρ. 1995), ὅπου μεταξὺ ἄλλων διαβάζουμε, ὅτι τὰ πρῶτα ποντοπόρα πλοῖα ναυπηγήθησαν ἀπὸ τοὺς Αἰγύπτιους τὸ 3.000 π.Χ.! Ἡ ἀλήθεια θεβαίως εἶναι, ὅτι ἐφευρέτες τῆς θαλασσοπλοίας ὑπῆρξαν οἱ κάτοικοι τοῦ Αἰγαιακοῦ-Περιαγαιακοῦ χώρου, ὅταν μετὰ τὴν καταβύθισι τῆς Αἰγῆτιδος (1γ' π.Χ. χιλιετία) ἀναγκάσθησαν νά ἐπικοινωνοῦν μετὰ τῶν διὰ θάλασσης. Πρῶτοι ποὺ τελειοποίησαν τὴν ναυσιπλοία ἦσαν ὁ Ρόδιος Μάκαρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ του (Διόδωρος Ε60), ἐνῶ ἐφευρέτης τῶν πολεμικῶν πλοίων ἦταν ὁ Αἰγών, βασιλεὺς τῆς Εὐβοίας καὶ πρῶτος (πρὸ τοῦ Μίνως) θαλασσοκράτωρ

(Στράβων Η 386). Ἀποδεδειγμένη πάντως εἶναι ἡ ὑπαρξις θαλασσοῦ ἐμπορίου μετὰ τὴν Μήλου καὶ Ἀργολίδος (Φράγγχι) κατὰ τὴν Ζ' π.Χ. χιλιετία, ἐνῶ «προϊστορικαί» λιμενικαὶ ἐγκαταστάσεις θρῆθησαν στὸν Μαρθῶνα, στήν Ἄνδρο, στὴ Νάξο καὶ στὴν Δῆλο. Γιὰ τὴν θαλασσοκρατορία τῶν Πελασγῶν πρὶν ἀπὸ «τὴν ἐφεύρεσι τῶν ποντοπόρων πλοίων ἀπὸ τοὺς Αἰγύπτιους τὸ 3.000 π.Χ.» γράφουν οἱ Ἀπολλόδωρος (Γ, Ι), Παισαῖος (Ἀρκαδικὰ Β) καὶ Ἀττικὰ Ιγ), Ἡρόδοτος (Κλειῶ 66, Μελπομένη 145), Θουκυδίδης (Δ', ρθ'). Οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ ὁποῖοι σπανίως ἔπλεαν ἔξω ἀπὸ τὸ Νεῖλο, ἀποκαλοῦσαν τοὺς Ἕλληνας «αὐτοὶ ποὺ ἐρχονται ἀπὸ τίς χώρες τῆς θάλασσας». Προσοχὴ λοιπὸν μὲ τοὺς ξένους ποὺ μᾶς φέρνουν «δῶρα».

Φιλικὰ
Γ. Γεωργιάδης
Πεντέλη

Ξεχωριστὸ «ἔθνος» θεωρεῖ τοὺς Σαρακατσάνους τὸ Ρωμαῖκο!

Κύριε διευθυντά,

Πλησίον τῶν Γραφείων τοῦ «Δαυλοῦ», ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κυδαθηναίων 17, Ἀθήναι, ὑφίσταται καὶ λειτουργεῖ Μουσεῖον Ἑλληνικῆς Λαϊκῆς Τέχνης ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ. Τὴν 7ην Ἰανουαρίου, διερχόμενος τυχαίως ἐκεῖθεν, τὸ ἐπεσκέφθην, θαυμάσας τὰ ὄντως ἐξαιρετὰ ἐκθέματά του, ἀντικείμενα παραδοσιακῆς ἀργυροχοίας-χρυσοχοίας, καθὼς ἐπίσης καὶ ἑλληνικὰς παραδοσιακὰς ἐνδυμασίας τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου, αἱ ὁποῖαι εἶναι καὶ τὸ κύριον ἀντικείμενον τοῦ προαναφερθέντος Μουσείου. Κατὰ τὴν ἐν τῷ Μουσείῳ περιήγησίν μου τὴν προσοχὴν μου προσεῖλκυσε εὐμεγέθης κατατοπιστικὸς πίναξ, ὅπου ἀνέγνωσα καὶ τὸ ἀκόλουθον ἀπόσπασμα: «Ξεχωριστὴ παρουσίαση ἔχει

γίνει στὰ ἐνδυματολογικὰ σύνολα τῶν κτηνοτρόφων-νομάδων Σαρακατσάνων, οἱ ὁποῖοι παρὰ τίς μεγάλες καὶ διαρκεῖς μετακινήσεις τους διετήρησαν ὡς ἔθνη τὴν κοινωνικὴ τους ἰδιαιτερότητα καὶ αὐτοτέλεια μέσα στὸν ἑλλαδικὸν ἄνθρωπον». Ἡ σημείωσις ὅτι οἱ Σαρακατσάνοι ἀποτελοῦν «ἔθνη» μὲ ἄφρασε ἐκπληκτικόν. Διὰ πρῶτην φορὰν, ἐγὼ τουλάχιστον, ἐπληροφόρουμαι, ὅτι οἱ Σαρακατσάνοι ἀποτελοῦν ἔθνη. Ἐπίσης ταυτοχρόνως διεπίστωσα, ὅτι εἰς μὲν τὸ ἑλληνικὸν κείμενον οἱ Σαρακατσάνοι ἐμφανίζονται ὡς τελοῦντες ὑπὸ «διαρκεῖς μετακινήσεις», εἰς δὲ τὸ ἀγγλικὸν κείμενον αὐτοὶ ἐμφανίζονται ὡς τελοῦντες ὑπὸ «continual migrations» ἢ τοῦ ὑπὸ «συνεχεῖς μεταναστεύσεις». Διεπίστωσα δηλαδὴ ἀντιφάσεις μετὰ τὸ

έλληνικού και του αγγλικού κείμενου, αί όποια είναι δυνατόν νά προκαλέσουν σύγχυσιν εϊς τούς μή ένημερωμένους έπί του θέματος τών Σαρακατσάνων Έλληνας και άλλοδαπούς πολίτας και τήν άπορίαν περι του έάν οί Σαρακατσάνοι εϊναι Έλληνες, και μάλιστα τής έλληνικής έθνότjτος, ή μετανάσαι προερχόμενοι από χώραν ξένην και κατά συνέπειαν άλλοδαποί.

Καί εϊς τό σημείον τουτό ας μου εϊπτραπή νά υπενθυμίσω σχετικόν άρθρον του «Δαυλου» (τεύχος 139, σελίς 8121), όπου περι τών Σαρακατσάνων άναγιγνώσκομε μεταξύ τών άλλων και τά έξης:

1. «Έτσι (οί Σαρακατσάνοι) διατηρήσανε και πάμπολλα “Πινδικά” – ‘Ηπειρωτικά χαρακτηριστικά τών Έλληνοπελασγών, μερικά από τά όποια φθάνουν μέχρι τόν Πετραλώνιο ‘Αρχάνθρωπο».
2. «Στό 8ο Διεθνές ‘Ανθρωπολογικό Συνέδριο, Τόκιο 1968, ό κ. ‘Αρης Πουλιανός, πού είχε εκλεγή άντιπρόεδρος, διακηρύσσει, πώς «μέ τούς Σαρακατσάνους οί Έυρωπαίοι μπορούν νά άποδεικνύουν τήν αύτοχθονία τους, γιατί αύτοί (οί Σ.) κρατούν τά κλειδιά τής προϊστορίας τών Έυρωπαίων, από τούς έυρωπαϊογενείς ‘Αινού τής ‘Ιαπωνίας μέχρι τόν ‘Ατλαντικό».
3. «Ός προς τά ήθη, τά έθιμα και τίς τεχνικές οί

Σαρακατσάνοι διατηρούνε φυσικά τά ίδια μέ τούς υπόλοιπους Έλληνοφώνους ή διγλώσσους κτηνοτρόφους μας πλην τής ταφής (γιατί οί Σ. γεννιοῦνται και θάπτονται “καθ’ όδόν”)

4. «‘Από τήν άπώτατη έποχή μέχρι σήμερα ή τρομερά κλειστή και προστατευτική κοινωμία τους (άποκλειστικά κτηνοτροφική πατριά) δέν τούς έπέτρεψε νά προσλάβουν “ξένα στοιχεϊα” (φυλετικά ή γλωσσικά), όπως συνέδη μέ τούς ήμιομάδες έλληνοφώνους, βλαχοφώνους, άρβανιτοφώνους, σλανοφώνους τής περιοχής μας».

Έχοντες ύπ’ όψιν τά ως άνω άναφερθέντα θα πρέπει κατά τήν γνώμη μου νά θεωρήσωμεν εύλογον, όπως έπενεχθούν αϊ δέουσαι διορθώσεις, όσον άφορά εϊς τά περι έθνότjτος τών Σαρακατσάνων, εϊς τούς σχετικούς ένημερωτικούς πίνακας του Μουσείου Έλληνικής Λαϊκής Τέχνης τής όδοϋ Κυδαθηναίων 17.

Μετά τιμής

Νικόλαος Κολλιόπουλος

Πτυχιούχος Σχολής Οίκονομικών και Πολιτικών Έπιστημών (Ο.Π.Ε.) Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Μεσολογγίου 65, 174 56 ΑΛΙΜΟΣ

Έγνώριζαν οί άρχαίοι τήν άπόσταση του πλανήτη Πλούτωνος;

‘Αγαπητέ κ. Λάμπρου,

Στό έργο «Έλληνικοί Μύθοι» του Ρόμπερτ Γκρέϊδς (σελ. 16) άναφέρεται, ότι ένα άμόνι πού πέφτει, χρειάζεται έννεά ήμέρες, για νά φτάσει στον πυθμένα του «Κάτω Κόσμου». Λαμβάνοντας ύπ’ όψη μόνο τά γήινα δεδομένα, όπως και τό παράδειγμα, και από τόν φυσικό τύπο $\Delta = \gamma t^2$, υπολογίζεται άπόσταση τής τάξεως τών 5.929.706.200 χλμ. Γνωρίζοντας πώς ή μέση άπόσταση του έσχατου πλανήτη του ήλιακού μας συστήματος από τόν ‘Ηλιο είναι 5.899.800.000 χλμ., άναρωτιέμαι, έάν ή παραπάνω πληροφορία περι «έννεά ήμερών» άποτελεί ύπεραπλουστευμένη μορφή κάποιας άρχαίας άπολεσθεισης γνώσεως.

Παρ’ όλα αύτά δέν εϊμαι τόσο άφελής, ώστε νά πιστεύω πώς εγώ εϊμαι ό νους πού πρώτος έκανε αύτόν τόν συλλογισμό. ‘Ηδη ό πλανήτης Πλούτων έχει άνακαλυφθεί έδώ και 66 έτη και ίσως αύτός πού τόν όνόμασε νά είχε τό άρχαίο κείμενο ύπ’ όψη του. Τήν άποκλειστικότητα όμως τής ίκανοποίησης πού ένιωσα τήν στιγμή

πού όδηγήθηκα στον παραπάνω συσχετισμό, δέν νομίζω ότι μπορεί νά μου τήν άμφισδητήσει κανείς!

Θά χαιρόμουν ιδιαίτερα νά διάβαζα κάποτε άπόψεις σας ή συνεργατών σας έπί του θέματος.

Μέ εκτίμηση

Εϋστράτιος Σ. Γρηγοράς

Πιπίνου 32, 112 51 ‘Αθήνα

Υ.Γ.: Κάποιος θα μπορούσε νά αντίταξει τό έρώτημα: «Καί μέ τήν αντίσταση του άέρα κατά τήν ύποτιθέμενη πτώση τί γίνεται;». Τήν άπάντηση δίνει τό άντικείμενο από μόνο του, τό άμόνι, τό όποίο επιλέγεται άντι κάποιο π.χ. φτεροϋ ή σανδαλιού λόγω του μεγάλου βάρους του, ώστε νά έκμηδενίζεται ή αντίσταση του άέρος. Με άλλα λόγια ό «μύθος» μας φανερώνει, ότι κατά τόν ύπολογισμό τής άπόστασης δέν πρέπει νά ληφθεί ύπ’ όψη ή άτμοσφαιρική αντίσταση.

Ἡ εὕρεση τῶν καθέτων πλευρῶν τριγώνου ἀπὸ τὴν ὑποτείνουσα

Κύριε διευθυντά,

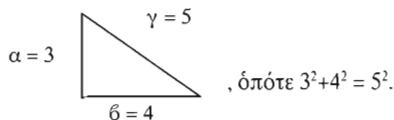
Διάβασα στὸ τεῦχος 172 τοῦ «Δαυλοῦ» (σελ. 10375) τὴν παρέμβαση τοῦ μηχανολόγου κ. Ζίγκφριντ Πετριδὴ γιὰ τὸ πρόβλημα τῆς εὕρεσης τῶν καθέτων πλευρῶν ἀπὸ τὴν ὑποτείνουσα, ὁ ὁποῖος ἰσχυρίζεται, ὅτι αὐτὸ δὲν ἰσχύει, ἀρα ἀπορρίπτει τὰ ὑπὸ τοῦ Θαλῆ τοῦ Μιλησίου λεχθέντα, ὅτι εἶναι δυνατὴ ἡ εὕρεση τοῦ μήκους τῶν δύο ἄλλων καθέτων πλευρῶν τοῦ τριγώνου ἀπὸ τὴν ὑποτείνουσα. "Ὁμως τοῦτο εἶναι ἀληθέστατο κατ' ἐμέ, ὡς κατωτέρω θὰ ἀποδείξω.

Ὡς πρὸς τὸν συνεργάτη σας, συντάκτη τοῦ ἄρθρου κ. Σαράντο Πάνα στὸ τεῦχος 167, οἱ ἐρμηγνείες οἱ νεώτερες ποὺ δίνει περιτεύουν, καὶ νὰ γιατί: Στὴ σελίδα 9983 τοῦ 167 τεύχους ὁ κ. Πάν γράφει περὶ ὁμοίων τριγώνων ἀναλυτικά. Ἡ μόνη ἀνάγκη ἐν προκειμένῳ εἶναι, νὰ δοθοῦν ὡς ἀπόδειξη οἱ δύο λύσεις, 1) ἐπὶ ἰσοσκελοῦς τριγώνου καὶ 2) ἐπὶ ἀνισοσκελοῦς.

Α' Μὲ ὑπόθεση τὸ διαμορφωθὲν τελικῶς ὑπὸ τοῦ Πυθαγόρα θεώρημα «Τὸ ἄθροισμα τῶν τετραγώνων τῶν δύο καθέτων πλευρῶν ἰσοῦται μὲ τὸ τετράγωνο τῆς ὑποτείνουσας» καὶ συνεπῶς, ἐὰν δεχθοῦμε κάθετες πλευρὲς τριγώνου μὲ τις ὀνομασίες α, β, ὑποτείνουσας γ, τότε ὁ τύπος εἶναι $\alpha^2 + \beta^2 = \gamma^2$. Καὶ συνεπῶς, ἐπειδὴ οἱ πλευρὲς α καὶ β εἶναι ἴσες, τὸ μήκος ἐκάστης (ὀμιλοῦμε πάντοτε περὶ ἰσοσκελοῦς τριγώνου) εἶναι ἡ τετρα-

γωνικὴ ρίζα τοῦ ἡμίσεος τετραγώνου τῆς ὑποτείνουσας γ^2 .

Β' Πλευρὲς ἀνισοσκελοῦς τριγώνου: Παραθέτω δύο ὅμοια τρίγωνα μὲ τὰ μήκη ἐκάστης πλευρᾶς ἐπ' αὐτῶν:

Καὶ συνεπῶς $3 \times 3 = 9 + 4 \times 4 = 16$ καὶ $9 + 16 = 25$, ὅσο καὶ τὸ τετράγωνο τῆς ὑποτείνουσας, δηλαδὴ $5 \times 5 = 25$. Καὶ συνεπῶς ὅμοιες αὐξομειώσεις τοῦ μήκους αὐτῶν τῶν πλευρῶν ἰσχύουν ἐπὶ παντὸς ὁμοίου τριγώνου.

* Ἀρα ἐπὶ τριγώνου ἀνισοσκελοῦς μήκους πλευρᾶς ὑποτείνουσας 5 καὶ τετραγώνου 25 ἐφαρμόζοντας τὰ ἀνωτέρω θὰ ἔχωμε κάθετες πλευρὲς σὲ μήκη 3 καὶ 4 ἀντιστοίχως.

Τὰ ἀνωτέρω ἰσχύουν ἐπὶ παντὸς ὁμοίου τριγώνου. "Οπερ ἔδει δεῖξαι.

Μὲ ἐκτίμηση

Κώστας Καλάρης

Γεωμέτρης, Ἐργολάβος Δημ. Ἐργων
Βραΐλα 1, 114 73 ΑΘΗΝΑ

Δὲν εἶπε κανεὶς στοὺς νέους τί σημαίνει ἡ λέξη «Ἕλληνας»

Ἄγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Σὰς ἐκφράζω ἀπὸ τὰ δάθη τῆς καρδιάς μου τὴν εὐγνωμοσύνη μου γιὰ τὴν ὑπαρξὴ αὐτοῦ τοῦ θαυμάσιου περιοδικοῦ. Γνώρισα τὸ περιοδικό σας σχεδὸν τυχαῖα ἀπὸ τὸ τεῦχος Ἰανουαρίου '96. Πραγματικὰ ἐξεπλάγην ἀπὸ τὴν ὑπαρξὴ ἑνὸς τέτοιου περιοδικοῦ σήμερα. Ἴσως ἀρκετοὶ ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς νέους – εἶμαι 23 χρονῶν – νὰ ἔχουμε ἀνάγκη αὐτῆς τῆς τόνωσης, τῆς δημιουργίας συνειδητῆς ὑπερηφάνειας τοῦ ὅτι εἴμεθα Ἕλληνες. Διότι αὐτὰ τὰ συναισθήματα δὲν καλλιεργήθηκαν στοὺς νέους ἀπὸ τὴν «ἐλληνικὴ» παιδεία. Κι ἂν ποτὲ ὑπῆρχε τάση ὑποστήριξης τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος, γινόταν μὲ τὴν μορφὴ ἐπιβολῆς, «σοβαρότητας» καὶ ἀταγγελίας τοῦ ἐθνικοῦ ὕμνου ἢ μὲ τὴν ἀναγκαστικὴ παρελάση στὶς ἐθνικὲς ἐορτὲς (ἢ ὅποια καταντούσε ἀγγαραία καὶ ταλαιπωρία, γιὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ὁποίας ἐπιβαλλόταν ἡ ἀγορὰ κατάλληλης ἐνδυμασίας) ἢ μὲ τὴν ἀπαγγελία ἀνούσιων ποιημάτων. Ποτὲ ὅλα αὐτὰ δὲν πραγματοποιοῦνται ἀπ' τοὺς νέους συνειδητὰ καὶ ποτὲ σχεδὸν οἰκειο-

θελῶς. Οἱ Ἕλληνες ἥρωες τῆς ἀρχαιότητος, τοῦ Βυζαντίου (ἀσχέτως μὲ τοὺς μεσσηλινεὺς ἡγέτες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης), τῆς Ἐπανάστασης τοῦ '21, τῆς ἀντίστασης τοῦ '40 μυθοποιοῦνται στὰ μυαλὰ τῶν νέων, ποὺ ἀποκλείουν ἔτσι τὴν ὑπαρξὴ τέτοιων ἡρώων σήμερα. Οἱ ἀξίες τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος μοιάζουν μὲ ἓνα λαμπρὸ ἦθος ἐνὸς παραμυθιοῦ. Πολλὲς φορὲς διδάσκεται ἡ κατωτερότητα τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἑλλήνων τοῦ σήμερα. Αὐτὸ ποὺ μένει στοὺς νέους ὡς συμπέρασμα εἶναι, πὼς οἱ πρόγονοί μας ἦταν ὁ Ἄβρα-άμ, ὁ Δαυὶδ..., ἐνῶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἀπλῶς ἔχτισαν τὸν Παρθενῶνα. Ποτὲ σχεδὸν δὲν ἐδημιουργήθη στὶς νεανικὲς μας ψυχὰς ἀπὸ τὴν παιδεία τὸ αἶσθημα τῆς ἀγάπης γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἡ ἀνάγνωση τῆς ἐλληνικῆς ἱστορίας γίνεται κουραστικὴ. Ἡ ἀποστήθισις τῆς ἀγγαραίας. Οὕτως ἢ ἄλλως ὅμως ἡ ἐλληνικὴ ἱστορία ἔχει παραποιηθεῖ [...].

Ἐπὶ τῆς ὑπαρξοῦσας ὀργανώσεως, ποὺ κρύβονται πίσω ἀπὸ τὸν τίτλο τῶν (δῆθεν) «φιλοσοφικῶν κέντρων», ποὺ ἐκμεταλλεύονται τὸν πόθο τῶν νέ-

ων για μάθηση, εκδίδοντας και ανάλογα περιοδικά, παραπλανώντας τους νέους και οδηγώντας τους σε λάθος σκοπούς και κατευθύνσεις προς όφελος των σκοτεινών αυτών και υπόπτων οργανώσεων.

Τέλος εκφράζω την απόγνωση μου, καθώς παρατηρώ, πώς πολλοί συνομήλικοί μου δεν ασχολούνται καθόλου με τα έθνικα θέματα (και την αρχαία Ελλάδα), ή άλλοι υβρίζουν όποιον

δειχθεί πατριώτης, χωρίς να είναι απόλυτα μισελληνες. Απλώς δεν έμαθαν τι σημαίνει «Έλλην», απλώς έχουμε αποκοπεί από τις ρίζες μας.

Με εκτίμηση

N. Nivas

Σπουδαστής Ήλεκτρονικής
Κολωνίας 5, Ν. Σμύρνη

Πότε θα απαλλαγί ο Χριστιανισμός από τον Σιωνισμό;

Κύριε διευθυντά,

Έχει γίνει ένδημικό φαινόμενο, κατά την περίοδο μεγάλων χριστιανικών εορτών τα έλεγχομένα υπό των Έβραίων Μ.Μ.Ε. να προβαίνουν σε μια χωρίς ένδοξιαμους προβολή της έθνικης και θρησκευτικής ιστορίας των Έβραίων, εκμεταλλευόμενα τις συνειδησεις των πιστών άθωων Χριστιανών.

Συγκεκριμένα κατά την περίοδο της Μεγάλης Έβδομάδος το κανάλι «STAR» έπρόβαλε (Μεγάλη Πέμπτη) την (Έβραϊκή) θρησκευτική ταινία «Βασιλιάς Δαβίδ» και (Μεγάλη Τετάρτη) την έβραϊκού περιεχομένου ταινία «Η Έσθηρ και ο Βασιλιάς».

Ο «ANTI» έπρόβαλε (την Μεγάλη Δευτέρα) την ταινία «Έξοδος» (μία ιστορία 600 Έβραίων επίβατων του πλοίου «Έξοδος», που έταξιδεψαν μετά το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέ-

μου από την Ευρώπη προς την Παλαιστίνη) και (την Μεγάλη Τετάρτη και Μεγάλη Πέμπτη) έπρόβαλε την έβραϊκή ταινία «Οι Δέκα Έντολές», που αναφερόταν στην ιστορία του Ίουδαϊσμού, στον Μωϋσή και στην δράση του.

Έρωτώ τους υπεύθυνους των δύο καναλιών «STAR» και «ANTI»: Πώς «δένεται» ή «Εσθήρ», ό «Δαβίδ», ό «Μωϋσής» και τό «Έξοδος» με την Σταύρωση, τον θάνατο και την Ανάσταση του Ίησού;

Ίσως οί υπεύθυνοι των δύο καναλιών να άγνοούν την άπόφαση της Άποστολικής Συνόδου των Ίεροσολύμων (49 μ.Χ.), που διέτασσε, ό Χριστιανισμός να άποδεσμευθή του Ίουδαϊσμού μιά για πάντα.

Μετά τιμής
Άναγνώστης

Άπαγορεύεται σε μη πτυχιούχους ή είσοδος στην Έθνική Βιβλιοθήκη!

Άγαπητέ κ. Λάμπρου,

Μ' αυτό τό γράμμα θά ήθελα να καταγγείλω ένα κατά τη γνώμη μου πολύ σοβαρό θέμα, τό όποιο άφορά την Έθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος.

Πριν μιά εβδομάδα περίπου, και με άφορητή την πτυχιική έργασία που κάνουμε μαζί με έναν συμφοιτητή μου, έπισκεφθήκαμε την Έθνική Βιβλιοθήκη, άναζητώντας πηγές, που θά μās βοηθούσαν στην έργασία μας αυτή. Είμαστε και οί δύο φοιτητές στο τελευταίο έτος Άγγλικού Πανεπιστημίου στον τομέα της Έπιστήμης των Ήλεκτρονικών Υπολογιστών. Όταν μπήκαμε στην Βιβλιοθήκη, ό εκεί υπάλληλος μās ρώτησε, τί είμαστε και τί ζητούσαμε. Άπαντώντας ότι είμαστε τελειόφοιτοι φοιτητές σε Άγγλικό Πανεπιστήμιο, του ζητήσαμε την άδεια να ψάξουμε για πληροφορίες γύρω από θέματα σχετικά με την ειδικότητά μας. Με μιά φανερή ψυχρότητα ό υπάλληλος μās ανταπάντησε, ότι ή είσοδος στη Βιβλιοθήκη είναι «άπαγορευμένη σε άτομα που δεν έχουν πτυχίο Άνώτατης Σχολής»! Σεπερνώντας την αρχική έκκλησή μας, τον ρωτήσαμε, γιατί γίνεται αυτό, και μās άπάντησε ότι ή Έθνική Βιβλιοθήκη έπιθυμεί να υπάρχει ένα έπίπεδο στους άναγνώστες της, γι

αυτό και δεν επιτρέπεται ή χρήση της σε άτομα τά όποια δεν έχουν πτυχίο Άνώτατης Σχολής. «μιά και αυτά είναι κατώτερον πνευματικού έπίπεδου»! Όποιαδήποτε περαιτέρω συζήτηση με τον κύριο απέδη άκαρπη, και έτσι φύγαμε άπρακτοι.

Έρωτώ λοιπόν: Τό πνευματικό έπίπεδο ενός ατόμου καθορίζεται από τό αν αυτό έχει πτυχίο Άνώτατης Σχολής ή μήπως από την δίψα του για γνώση και μάθηση; Στο κάτω-κάτω με ποιο δικαίωμα καθορίζεται τό πνευματικό έπίπεδο ενός ανθρώπου με βάση τά τυπικά προσόντα που αυτός κατέχει; Η Έθνική Βιβλιοθήκη των Έλλήνων είναι, όπως μαρτυρεί τό όνομά της, Βιβλιοθήκη του Έθνους, δηλαδή όλων των Έλλήνων και όχι μόνο των Έλλήνων που έχουν πτυχίο Άνώτατης Σχολής. Μήπως τό Έθνος μας περιορίζεται μόνο στους πτυχιούχους;

Φανερά πικραμένος από αυτήν την στάση της πολιτείας,

Με τιμή
Άρίσταρχος Παπαδημητρίου
Άραχώδης 61, 106 81 ΑΘΗΝΑ

Μιά θεωρία για τὸ πῶς ἐξαφανίσθηκαν οἱ «Ἰνδοευρωπαῖοι»

Ἄγαπῆτοι κύριοι τοῦ «Δαυλοῦ»,

Σὲ πολλὰ τεύχη σας ἔχω διαπιστώσει, ὅτι διαμαρτύρεστε ἐναντίον ὧσων ὑποστηρίζουν τὴν θεωρία περὶ Ἰνδοευρωπαίων. Ἀκόμη παρακολουθῶ, μὲ πόσο πάθος καταφέρασθε ἐναντίον ὧσων ἰσχυρίζονται, ὅτι τὸ Ἑλληνικὸ Ἀλφάβητο ἔχει Φοινικικὴ προέλευση. Κύριοι, κάνετε λάθος! Καὶ δὲν εἶναι οἱ παραπάνω περιπτώσεις οἱ μόνες ὅπου ψεύδεσθε: Ἡ μὴ αὐτοχθονία ὄχι μόνο τῆς φυλῆς σας ἀλλὰ καὶ πολλῶν ἄλλων, πού διατείνεσθε ὅτι εἶναι Ἑλληνικὰ, ἀποδεικνύονται περαιτέρω. Ἐτσι ἐπιφανεῖς ἐπιστήμονες ἀνακοίνωσαν, ὅτι τὸ σύνολο τῶν καρποφόρων δένδρων καὶ ἐξημερωμένων ζώων τῆς χώρας σας δὲν εἶναι αὐτοχθονα. Ἀκόμη καὶ ἡ ἐλιά, ναι ἡ ἐλιά, πού τόσο καυχᾶσθε ὅτι πρώτοι καλλιεργήσατε, προέρχεται ἀπ' ἄλλου.

Οἱ διάσημοι ἔγκυροι Ἰνδοευρωπαῖοι ἐπιστήμονες ἐδῶ καὶ χρόνια σὲ τακτὰ χρονικὰ διαστήματα ἀνακοινώνουν τὶς διαπιστώσεις τους γιὰ θέματα ὅπως τὰ παραπάνω. Ἀποκρύπτουν ὅμως ἐπιμελῶς τὴν μεγαλύτερη ἐπιστημονικὴ τους ἀνακάλυψη. Τὸ κάνουν αὐτὸ γιὰ λόγους εὐγένειας καὶ διακριτικότητας καὶ ἀπὸ φόβο μήπως ἡ ἀποκάλυψη τέτοιου μυστικοῦ προκαλέσει τριγμούς στὴν εὐθραυστὴ Ἑλληνικὴ κοινωνία. Ἐγὼ ὅμως κρίνω, ὅτι δὲν ἀξιζετε τέτοιες καλωσύνης καὶ προχωρῶ στὴν ἀποκάλυψη: Ἡ δῆθεν ἑλληνικὴ χερσόνησος καὶ τὰ νησιά (Αἰγαίου καὶ Ἰονίου) δὲν ἀνήκουν στὸν παρόντα δῆθεν δικό σας γεωγραφικὸ χῶρο. Σύμφωνα μὲ τοὺς σοφοὺς ἐπιστήμονες οἱ Ἰνδοευρωπαῖοι ζῶντας σὲ πανάρχαια ἐποχὴ στὴν μονότονη Οὐγγρικὴ φύση καὶ νιῶθοντα τὴν ἀνάγκη τῆς ἀλλαγῆς, ἀποφασισαν νὰ δημιουργήσουν ἕνα τόπο καλοκαιρινῶν διακοπῶν στὸ εὐκρατο κλίμα τῆς Μεσογείου, πού ὅμως τότε ἦταν σκέτη θάλασσα. Ἐβάλαν λοιπὸν σὲ ἐφαρμογὴ τὸ σχέδιό τους. Τεμάχισαν ὀλόκληρα βουνὰ τῆς Οὐγγαρίας, τὰ μετέφεραν κομμάτι κομμάτι καὶ ἄρχισαν νὰ τὰ συναρμολογοῦν στὸ σημεῖο πού βρίσκεται σήμερα ἡ δῆθεν Ἑλληνικὴ Χερσόνησος. Στὴ συνέχεια «ἐξύρισαν» καὶ ἄλλα μικρότερα Οὐγγρικά βουνὰ, τὰ μετέφεραν καὶ τὰ δῦθισαν στὴ θάλασσα, δημιουργώντας ἔτσι τὰ πολυάριθμα δῆθεν Ἑλληνικὰ νησιά. Ἀπόδειξη ὅλων αὐτῶν εἶναι οἱ τεράστιες ἐντελῶς ἐπίπεδες Οὐγγρικὲς πεδιάδες, πού προέκυψαν ἀπὸ τὴν κοπὴ ἢ «ἐξύρισμα» τῶν ἐκεῖ βουνῶν. Γι'

αὐτὸ τόσα χρόνια ἐπιμένουμε, ὅτι ἡ κοιτίδα τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς φυλῆς εἶναι ἐκεῖ.

Ὅμως μετὰ τὸ μεγαλειῶδες ἐπίτευμά τους συνέβη κάτι, πού δὲν ἄφησε τοὺς Ἰνδοευρωπαῖους νὰ χαροῦν τοὺς καρπούς τῶν κόπων τους. Κάποιος κακοήθης πρόγονός σας, ἀπ' αὐτοὺς πού οἱ Ἰνδοευρωπαῖοι εἶχαν γιὰ κοιτίδα, τοὺς πληροφόρησε μὲ νοήματα καὶ σχέδια στὸ χῶμα (οἱ πρόγονοί σας δὲν εἶχαν ὀμίλια ἀκόμη), ὅτι στὰ Δυτικὰ ὑπάρχει μιὰ παρόμοια χερσόνησος (ἡ σημερινὴ Ἰταλία). Οἱ Ἰνδοευρωπαῖοι ἔσκασαν στὰ γέλια. Τὸ κοιτίδιο ὅμως ἐπέμενε καὶ ἀναγκάστηκαν νὰ ἐξετάσουν τὴν περίπτωσή. Ὅταν διαπίστωσαν τὴν ἀλήθεια, τὸ πλήγμα ἦταν βαρῦ. Δὲν συγχώρεσαν τέτοια ἄγνοια στὸν ἑαυτό τους. Μάζεψαν ὅλα τὰ μηχανήματα τέλειας τεχνολογίας πού εἶχαν χρησιμοποιήσει καὶ τὰ ἔρριξαν στὸν Βεζούβιο. Ἐπίσης ἔρριξαν ἐκεῖ καὶ ὅ,τι ἄλλο εἶχε δημιουργήσει ὁ πολιτισμός τους καὶ στὸ τέλος ἔπεσαν μέσα καὶ οἱ ἴδιοι ἀπὸ εὐθιξία.

Ἐτσι ἐξηγεῖται, γιὰτι μὲχρι σήμερα δὲν ἀνακαλύψαμε οὔτε ἕνα στοιχεῖο τοῦ πολιτισμοῦ τους, οὔτε ἕνα σκελετὸ τῆς φυλῆς τους. Ὅμως δὲν χάθηκε τελείως ὁ μέγας Ἰνδοευρωπαϊκὸς πολιτισμός. Τὰ κατοικίδια παρὰ τὴν βαρβαρότητά τους, ζῶντας τόσα χρόνια πλάι στὴν περιούσια αὐτὴ φυλὴ, κάτι «ἄρπαξαν». Μιμήθηκαν τὰ ἀπλούστατα τῶν ἐργαλείων καὶ ἄρχισαν νὰ μιλοῦν μὲ πολὺ βάδραρη ἀπόδοση τὴν θεία Ἰνδοευρωπαϊκὴ γλῶσσα. Ἡ ἐξέλιξή τους στὴν ἀρχὴ ἦταν ἀργή, μὰ ὅσο περνοῦσαν οἱ χιλιετίες προχωροῦσαν μὲ ρυθμὸ γεωμετρικῆς προόδου. Ἐν τέλει κατάφεραν νὰ φτάσουν σ' αὐτὸ πού λέτε ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς Πολιτισμός, πού βέβαια δὲν εἶναι παρὰ κακέκτυπο καὶ γελοῖα ἀπομίμηση τοῦ Μεγάλου Ἰνδοευρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ.

Τώρα, κύριοι, πού μάθατε τὴν ἀλήθεια, ἂν ἔχετε ἔστω καὶ λίγο φιλότιμο, θὰ κλείσετε τὸ ἡλίθιο περιοδικό σας καὶ θὰ ἀσχοληθεῖτε μὲ κάτι ἄλλο. Ἡ θὰ πᾶτε κι ἐσεῖς νὰ φουντάρετε στὸν Βεζούβιο.

Μὲ οἶκτο γιὰ τὴν κατάντια σας
Ἐπιστήμων Ἰνδοευρωπαϊστής
 Doctor Ἐφηροσομένης Παραλογικῆς
 (32 300 ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ)

Παίζεται το μέλλον του Πολιτισμού

Ο καθηγητής Κ.Ι. Τσιμπούκης στην εισαγωγή του βιβλίου του «*Η ψυχική υγεία του σύγχρονου ανθρώπου*» (σ. 34) γράφει: «*Ο καθένας μας βιώνει την άπληστία, τη βία, την έχθρότητα, την καταστροφή, την καχυποψία, την θαναυσότητα, τον έγωισμό και την απανθρωπιά*». Και συνεχίζει πιο κάτω στην ίδια σελίδα: «*Ο σημερινός άνθρωπος κάνει συχνά άπεγνωσμένο αγώνα, εξαντλώντας τις σωματικές αλλά και τις πνευματικές και ήθικες δυνάμεις του, για ν' αποκτήσει τα ύλικά αγαθά του 20ού αιώνα. Λαχταράει το χρήμα, τη δύναμη και τις κάθε είδους ύλικές απολαύσεις*». Οί λέξεις «*άπληστία*», «*βία*», «*καταστροφή*», «*χρήμα*», «*δύναμη*» δέν κάνουν τίποτε άλλο, παρά νά όρίζουν τίς φασιστικές-ρατσιστικές παραμέτρους, πού πλέον έχουν γίνει καθημερινό δίωμα. Έκφράσεις δούλων και όχι έλευθέρων πολιτών έχουν μετατρέψει τούς ανθρώπους σε έξουσιαστικά ενεργούμενα. Κατά δέ την προσφιλή μέθοδο τών έξουσιαστών αυτό όνομάζεται «*δημοκρατία*», ενώ ή άγάπη για την έλευθερία και την άλήθεια «*φασισμός*».

Στή σειρά τών άρθρων «*Ο φασισμός-ρατσισμός της Παλαιάς Διαθήκης*» («*Δ*», τ. 169, 171, 172) αναλύσαμε την πρώτη κωδικοποίηση του έξουσιαστικού φαινομένου ενός φαινομένου πού έγενήθηκε στά μεταλεξανδρινά χρόνια σαν αντίδρασις στην ραγδαία έξάπλωσις του καθαρού έλληνικού πνεύματος και τής ύπεροχής του έναντι του 'Ανατολισμού. Οί «*φιλόσοφοι*» του έξουσιασμού και διέστρεψαν τό έλληνικόν πνεύμα και προσεπάθησαν νά τό «*ένοποιήσουν*» μέ τό ανατολικόν. Πρώτα όμως ένοποίησαν τίς ανατολικές δοξασίες· κι έτσι για πρώτη φορά στά μισά του 2ου π.Χ. αιώνα ό 'Ανατολισμός παρουσιάζεται ένιαίος. Για τόν λόγον αυτόν έδωσαν ευρύτερη φυλετική διάστασιν μέ τόν όρον «*σημιτισμός*»· και καταγίνονται νά προσδώσουν, όσο τό δυνατόν, μεγάλο ιστορικό βάθος μέ ψευδή ιστοριογραφήματα. 'Η άλήθεια είναι όμως, ότι επί Πτολεμαίου Φιλαδέλφου, τό 250 π.Χ. περίπου, τό συμβούλιο τών 72 κατέγραψε την *Π. Διαθήκη*. Για νά στηρίξουν τόν έξουσιασμόν τους, έπλασαν έναν θεόν δημιουργόν, «*κτίστην του Κόσμου*», έξουσιαστήν, «*πλάστην*» του ανθρώπου, πού μεταδιδάξει την άπόλυτη κυριαρχίαν του στον έκλεκτόν του, τόν «*κεχρισμένον*» του (ίδε σχετικά «*Δαυλόν*», τ. 171, Μάρτιος 1996). Συνεδύασαν την εμφάνισιν του έκλεκτού λαού μέ την «*κτίσιν*» του σύμπαντος. Γνωρίζοντας, ότι τά μυθεύματα τής *Π. Διαθήκης* δέν θά ήσαν άποδεκτά από έναν κόσμον, όπου έκυριαρχούσε τό έλληνικόν πνεύμα, εκήρυξαν την διά τής βίας έπιβολήν του ιδεολογήματός τους και την διά τής βίας διατήρησίν του. 'Υπήρξε δέ βία τυφλή, πού οί 'Ελληνες «*ένιωσαν στό πετό τους*» σκληρότερα από όλους. 'Ο Χάνς-Ντήτριχ Σάντερ γράφει στό έργο «*Die Auflosung Aller Dinge*»: «*Παρ' όλη την (ήθελημένη;) ασάφεια τών διανοουμένων* (σ.σ. πρόκειται για τούς Βάλτερ Μπένζαμιν, Μπάχοφερ και Κλάγκες), ή έννοια τής φράσεως δείχνει ότι ό «*προαιώνιος έχθρός τους*» δέν μπορεί νά είναι άλλος από τόν 'Αρχαίον 'Ελληνικό Πολιτισμό». («*Παγκόσμιος Έβραϊσμός και 'Ισραήλ*», έκδ. «*Έλευθερη Σκέψις*», σελ. 117).

Για τούς έχοντες διαφορετικές πολιτιστικές καταβολές 'Ανατολίτες ή πολιτική του 'Αλεξάνδρου υπήρξε άκατανόητη. Πώς ήταν δυνατόν ένας άνθρωπος, πού ήταν κυρίαρχος και είχε άνακηρυχθή ισόθεος, νά μήν έξουσιάζη, αλλά νά άρχη; 'Η άγάπη τών λαών έγένησε τό μίσος τών έξουσιαστών έναντίον του. Μετά δέ τόν θάνατον του 'Αλεξάνδρου, τούς καταστροφικούς έμφυλίους πολέμους τών έπιγόνων και

τήν ραγδαία πλέον πτώσιν τῆς ἑλληνικῆς κυριαρχίας ἢ εὐκαιρία γιὰ τὴν ἀναβίωσιν τοῦ Ἀνατολισμοῦ (δηλαδή τῆς ἀντιεπισημονικῆς-ἐξωλογικῆς σκέψεως καὶ τοῦ ἐξουσιασμοῦ) εἶχε δοθῆ. Αὐτὸ βεβαίως συνέφερε καὶ τὴν πολιτικὴν τῶν Πτολεμαίων ἀλλὰ καὶ τῶν Ρωμαίων· καὶ γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ υἱοθέτησαν τὸ δόγμα: "Ένας θεός, ἕνας ἐξουσιαστής ἡγέτης (κεχρισμένος τοῦ θεοῦ ἢ ὁ ἴδιος θεός), ποῦ ἔχει δικαίωμα ἀκόμα καὶ ἐπὶ τῆς ζωῆς τῶν ὑπηκόων του καὶ ὄχι ἕνας ἄρχοντας, ποῦ ἄρχει ἐπὶ ἐλευθέρων πολιτῶν καὶ διοικεῖ μὲ βίας ἕνα χάρτην πολιτικῶν δικαιωμάτων." Ἄρα ἀπὸ τὴν γέννησίν του τὸ ἐξουσιαστικὸ ἰδεολόγημα τῆς Π. Διαθήκης ἔφερε τὸ μῖσος ἐναντίον τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Μὲ δεδομένη ὁμως τὴν αἴγλην καὶ τὴν κυρίαρχη θέσιν τοῦ ἑλληνισμοῦ τὸ μῖσος παρέμεινε στὰ κείμενα τῶν προφητῶν σάν «ὄραμα», καὶ ἐστράφη πρὸς τὴν ψευδῆ ἐξομοίωσιν τοῦ ἑλληνισμοῦ μὲ τὴν Π. Διαθήκη. Κυρίως ὁ Φίλων καὶ ὁ Ἰώσηπος (ποῦ, σημειωτέον, ἔζησαν καὶ ἔγραψαν στὴ Ρώμῃ) προσεπάθησαν νὰ ταυτίσουν τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμὸν μὲ τὸν Ἰουδαϊσμὸν. Προσπάθεια, ποῦ δὲν ἀπέφυγε τὴν γελοιοτήτα. Ὁ Φίλων ἰσχυρίστηκε, ὅτι ὁ Πλάτων δὲν ἦταν παρὰ ὁ Μωϋσῆς πλατωνίζων· ὁ δὲ Ἰώσηπος «ἠρμήνευσε» τὴν Π. Διαθήκην μὲ τὴν ἑλληνικὴ «μυθολογία» καὶ ἀντιστρόφως, καταλήγοντας στὸ πασιφανῶς ψευδὲς συμπέρασμα, ὅτι ἑλληνικὴ «μυθολογία» καὶ Π. Διαθήκη εἶναι ἕνα καὶ τὸ αὐτό. Στὴν περίοδον μάλιστα αὐτὴ ἔχουμε πληθῶρα ψευδεπιγράφων παλαιῶν δῆθεν ἑλληνικῶν συγγραμμάτων ἢ παραποιημένων χωρίων ἀθηναικῶν ἔργων, ὥστε νὰ «ἀποδεικνύεται» τοῦ λόγου τους τὸ «ἄληθές».

Ἡ διαστροφή ὁμως τῆς ἱστορίας καὶ γενικώτερα τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι ἡ μία ἐκφρασις ἐπιβολῆς τοῦ ἰδεολογήματος τοῦ ἐξουσιασμοῦ. Ἡ κυριώτερη παρέμεινε ἡ ἐγκληματικὴ βία, ἡ γενοκτονία. Μέσα ὁμως στὶς ὑπάρχουσες πολιτικὲς καὶ πολιτιστικὲς συνθήκες ὁ ἐξουσιασμός εἶναι ἀδύναμος. Ἀπὸ τὸν 4ον μ.Χ. αἰῶνα καὶ μετὰ οἱ συνθήκες ἀλλάζουν. Ἡ ἴδρυσις τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας ἀπὸ τὸν Μ. Κωνσταντῖνον καὶ ἡ ἐπιβολὴ τοῦ Ἰουδαιογενοῦς χριστιανισμοῦ ὡς τῆς μόνης ἀνεγνωρισμένης θρησκείας ἐπιφέρουν τὴν πρώτην διὰ τῆς βίας ἐπιβολὴν δόγματος. Αὐτὸ ποῦ μέχρι τότε ἦταν ἄγνωστο σὲ ὅλον τὸν κόσμον, δηλαδή νὰ μὴν εἶναι ἐλεύθερος κάποιος νὰ πιστεῦν στὸ θεὸ ποῦ ὁ ἴδιος ἐπιθυμεῖ, ἐπιβάλλεται διὰ νόμον. Τὸ 356 μ.Χ. ὁ Κωνσταντῖνος διέταξε τὸ κλείσιμο τῶν «εἰδωλολατρικῶν» ναῶν καὶ ἀπηγόρευσε τὴν τέλει λατρευτικῶν τελετῶν ἐπὶ ποινῇ θανάτου. Ἔτσι μία μικρὴ μειοψηφία (σὲ 10% ὑπολογίζει ὁ Βασίλειφ τοὺς χριστιανούς) διὰ τῆς βίας ἐπιβάλλει τὸ δόγμα τῆς. Τὸ ἑλληνικὸ αἷμα ἔρρευσε ἀφθονον. Μία ἀπλὴ ἀνάγνωσις τῶν στοιχείων ποῦ παρατίθενται στὴν ἔρευνα τοῦ Εὐ. Μπεξῆ («Δαυλός», τ. 132, Δεκ. 1992) μᾶς δίνει ἀνάγλυφον τὴν εἰκόνα τοῦ διωγμοῦ τῶν Ἑλλήνων.

Στὸ προσκίθη τῆς ἱστορίας ἐμφανίζεται μία ἄλλη Ἰουδαιογενὴς θρησκεία, ὁ ἰσλαμισμός. Στὸ ὄνομα τοῦ Ἀλλάχ λαοὶ γενοκτονοῦνται καὶ πολιτισμοὶ καταστρέφονται. Ὁ παραλογισμὸς φτάνει στὸ ἔσχατο σημεῖο μὲ τὴν προσπάθεια διαγραφῆς τῆς προηγούμενης ἱστορίας, μὲ νέα ἐκκίνησιν εἴτε τὸ 1 μ.Χ. εἴτε τὴν Ἐγίρα (622 μ.Χ.)· κατὰ τίς προσταγὰς τοῦ Γιαχβὲ ἔπρεπε νὰ ἐξαφανισθῆ ὅλο τὸ παρελθὸν τῶν λαῶν. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ δὲν περιορίστηκαν μόνον στὸ κλείσιμο ἢ τὴν καταστροφὴν τῶν παλαιῶν ναῶν, ἀλλὰ ἐξηφάνισαν ὅλην τὴν πολιτιστικὴν κληρονομιά. Βιβλιοθήκες, στάδια, θέατρα, ὠδεῖα, ἀκόμα καὶ οἰκίαις κατεστράφησαν. Ὁ μεσαίωνας, ὁ σκοταδισμὸς εἶχαν ἀρχίσει. Ἡ ἀρχὴ τῆς διαίαις ἐπιβολῆς τοῦ δόγματος δημιούργησε τὸν αἰμάτινον ποταμὸν. Οἱ νέοι ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἰσραήλ, οἱ χριστιανοὶ (ἃς μὴ λησμονοῦμε, ὅτι οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ αὐτοαπεκλήθησαν «νέος Ἰσραήλ») καὶ οἱ Μουσλίμ, ἐπέτευσαν ἐπὶ τῆς οἰκουμένης, γιὰ νὰ κληρονομήσουν τὴν «νέαν Σιών», κατὰ τὰς προσταγὰς τῆς

Π. Διαθήκης. Είναι δε χαρακτηριστικό, ότι οι νέες αυτές θρησκείες έπεκτάθηκαν μόνον όπου έφθασε τὸ ρωμαϊκόν, τὸ βυζαντινὸν ἢ τὸ ἀραβικόν ξίφος. Ἀπετέλεσαν δὲ κυρίως πολιτικὲς ἐκφράσεις, στηρίζοντας μὲ τὴν κρατικὴν βίαν τὸν ἐξουσιαστὴν, ποῦ εἶναι καὶ ἐκλεκτὸς τοῦ Θεοῦ. Ἡ «ἐλέω Θεοῦ» ἐξουσία ἔκανε τὴν ἐμφάνισίν της.

Δὲν ὑπῆρξαν ὁμως λιγώτερο αἱματηρὲς οἱ συγκρούσεις μεταξύ χριστιανῶν καὶ μουσουλμάνων στὸ ὄνομα τῆς πίστεως. Καὶ θὰ πρέπει νὰ παρατηρήσουμε, ὅτι εἴτε ὁ ἰσλαμισμὸς εἴτε ὁ χριστιανισμὸς παρῆχαν προστασίαν στὸν ἰουδαϊσμόν. Τοὺς διάφορους διωγμοὺς Ἑβραίων, ποῦ συνέδησαν, πρέπει νὰ τοὺς ἀποδώσουμε σὲ ἄλλα αἷτια καὶ θὰ πρέπει νὰ ἐπισημάνουμε, ὅτι οἱ διωγμοὶ αὐτοὶ δὲν συνωδεύτηκαν ἀπὸ γενοκτονία: Ἐξεδιώχθησαν οἱ Ἑβραῖοι, ἀλλὰ δὲν ἐσφάγησαν. Ἡ μόνη θανάτωσις Ἑβραίων φέρεται στὴν ἱστορία στὰ χρόνια τῆς ναζιστικῆς κυριαρχίας στὴν Γερμανία. Ἀλλὰ ἐξετάζοντας προσεκτικὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ναζισμοῦ θὰ παρατηρήσουμε, ὅτι ὁ Χίτλερ ἦταν ὁ πιὸ ὑπάκουος μαθητὴς τῶν ρατσιστικῶν καὶ φασιστικῶν κελευσμάτων τοῦ Γιαχβέ· μόνον ποῦ ἀντικατέστησε τὸν ἐκλεκτὸν Ἰσραὴλ μὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς Ἀρίους. Καὶ σὲ πείσμα τῶν διαστρεφόντων τὴν ἱστορίαν θὰ ὑπενθυμίσουμε, ὅτι οἱ ἄλλες φυλετικὲς ἐνότητες (τοιγγάνοι, Σλάβοι κ.λπ.) εἶχαν περισσότερα θύματα, ἀσχέτως ἂν παρασιωπᾶται τὸ γεγονός.

Δὲν ἔρρευσε μόνον τὸ αἷμα τῶν ἄλλοφρονούντων. Οἱ ἐνδοχριστιανικὲς καὶ ἐνδομουσουλμανικὲς συγκρούσεις ὑπῆρξαν καὶ αὐτὲς αἱματηρότατες. Οἱ διωγμοὶ τῶν διαμαρτυρούμενων στὴν Γαλλία ὑπῆρξαν διαιότατοι. Μόνον τὴν νύκτα τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου (1572) ἐσφάγησαν 2.000 χριστιανοὶ Οὐγενότοι, διότι ἐτόλμησαν νὰ πιστεῦσουν κάτι ἄλλο. Ὁ τριακονταετὴς πόλεμος, ποῦ μετέτρεψε σ' ἐρείπια τὴν Γερμανία, ἔγινε, γιὰ νὰ ἐπανέλθῃ ἡ χώρα στὶς ἀγκάλες τοῦ καθολικισμοῦ, πράγμα ποῦ τελικῶς δὲν ἐπιτεύχθηκε. Στὸ δὲ Βυζάντιο οἱ σφαγὲς τῶν ὁπαδῶν τοῦ Ἀρείου, τοῦ Νεστορίου (μονοφυσίτες) καὶ τοῦ Σεργίου (μονοθελητισμὸς) δὲν ὑπελήφθησαν σὲ ἀγριότητα. Ἔτσι γίνονται πιὸ κατανοητὲς οἱ σφαγὲς τῶν ἄτυχων Κελτῶν, ποῦ δὲν ἠθέλησαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν λατρείαν τοῦ Ἰομμινσουλ, ἀπὸ τὸν Κάρολον τὸν Μέγα (Καρλομάγνον). Μεσαιωνολόγοι γράφουν, ὅτι, προκειμένου νὰ γλυτώσουν τὸ κεφάλι τους, οἱ Κέλτες καὶ οἱ Σάξονες ἔπεφταν στὸν Ρῆνο, γιὰ νὰ βαπτισθοῦν χριστιανοί. Οἱ γενοκτονίες τῶν κατακτημένων λαῶν τῆς Βόρειας καὶ Νότιας Ἀμερικῆς δὲν ἔχουν προηγούμενο. Τὸ ἴδιο συνέδηκε καὶ στὴν Αὐστραλία. Ἡ χριστιανικὴ τους ἀγάπη τοὺς ἐπέτρεψε νὰ ἐρημώσουν περιοχὰς τῆς Ἀφρικῆς μὲ τὸ δουλεμπόριο, ἀφοῦ ὁμως τοὺς ἐδάπιζαν πρώτα· χριστιανικὸ δουλεμπόριο, ποῦ ἐξησφάλισε καὶ κέρδη γιὰ τὴν Ἐκκλησία.

Δὲν ὑπολόγισαν ὁμως, ὅτι οἱ φωτιὲς δὲν ἐξαφανίζουν τὸ φῶς, τὴν ἐπιστήμη, τὸν πολιτισμόν. Τὸ ποτάμι τὸ ἐκτρέπεις ἀπὸ τὴν κοίτην του, ἀλλὰ δὲν διακόπτεις τὴν πορεία τοῦ νεροῦ πρὸς τὴν θάλασσα. Ὁ σκοτεινὸς μεσαιῶνας δὲν ἄντεξε. Ἀπὸ τὸν 15ον αἰῶνα ἀρχίζει καὶ πάλι ἡ πορεία πρὸς τὸ φῶς μὲ ἀσφαλῆ ὁδηγὸν τὸν ἀρχαῖον ἑλληνικὸν πολιτισμόν. Καὶ γιὰ νὰ κατανοήσουμε τὴν διαφορὰ μεταξύ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ θρησκευτικῶν δοξασιῶν, ἄς σημειωθῇ ὅτι αὐτὴ ἡ μεταστροφή πρὸς τὴν μελέτη τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ὠνομάσθηκε «Ἀνθρωπισμὸς», εἰς ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὰ ἀπάνθρωπα θρησκευτικὰ κηρύγματα. Ταυτόχρονα δὲ μὲ τὴν πρόοδον τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν ἔχουμε μίαν ἀναδίπλωσιν τοῦ ἐξουσιασμοῦ. Ἡ ἀποθέωσις τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος ἔφερε στὴν ἐπιφάνειαν νέες στρεβλώσεις τῆς ἱστορίας. Φορεῖς πλέον τοῦ πολιτισμοῦ γιὰ τοὺς ἐξουσιαστὰς δὲν ἦταν οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ ἄλλοι λαοὶ τῆς Ἀνατολῆς· οἱ δὲ Ἕλληνες δὲν ἦταν, παρὰ κάποιοι μετανάστες ἐνὸς «ἰνδοευρωπαϊκοῦ» φύλου. Αὐθαίρετα συμπεράσματα αὐθαίρετης ἱστορίας. Ὁ σκοπὸς

προφανής: Μὴ μιλάτε γιὰ τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμὸν, ποῦ εἶναι ἀντίγραφον τοῦ ἰδιοῦ μας, ἐπανέλθετε εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Ἀβραάμ. Μερικοὶ κατανοώντας τὸ ἀνέφικτον τῆς ἐπιστροφῆς ἐπροχώρησαν στὴ δημιουργία τοῦ νέου θεοῦ (π.χ. οἱ τέκτονες μὲ τὸν «μέγαν ἀρχιτέκτονα») – κινήσεις προδρομικὴ γιὰ ὅσα συμβαίνουν σήμερον –, ἐνῶ παράλληλα ὁ Ἀνατολισμὸς εἰσέβαλε «πληρέστερος» καὶ μὲ τὶς θρησκείες τῆς Ἀπω Ἀνατολῆς. Μία δὲ τρίτη κινήσις τοῦ ἐξουσιασμοῦ ἦταν ἡ ἐπαναγωγή τῶν παραγῶγων τῆς Π. Διαθήκης στὴν ἀρχικὴν μήτραν. Δὲν ἔχει περάσει πολὺς καιρὸς ἀπὸ τὴν συνάντησιν τοῦ Ἀρχιραββίνου, τοῦ Πατριάρχου καὶ τοῦ μεγάλου μουσουλμάνου θρησκευτικοῦ ἡγέτη γιὰ κοινὴ πορεία τῶν τριῶν ἀδελφῶν θρησκείων στὸ σύγχρονον κόσμον.

Τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα ὁμοιάζει μὲ τὸ νερό· ἐὰν εὕρη ἓνα, ἔστω ἐλάχιστο, ἀνοιγμα, τὸ διευρύνει καὶ γάργαρα ρεῖ ἐλεύθερο, γιὰ νὰ ξεδιψᾷ τὸν ἄνθρωπο. Γιὰ τὸ λόγον αὐτὸν οἱ ἐξουσιαστὲς παραμερίζουν τὶς μεταξὺ τους διαφορὰς καὶ σχεδιάζουν νὰ καθυποτάξουν ἐκ νέου τὸ ἑλληνικὸ πνεῦμα. Μόνον ποῦ δὲν κατενόησαν τὴν φύσιν του. Συρρίκνωσαν τὸν ἑλληνισμὸν, ἀλλὰ ὁ κίνδυνος γιὰ τοὺς ἐξουσιαστὲς δὲν εἶναι οἱ κάτοικοι τοῦ κράτους «Ἑλλάς». Ἡσέλησαν πάνω στὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἀλλὰ δὲν ἔχουν τρόπο νὰ τὴν ἀφαιρέσουν ἀπὸ τὶς ἄλλες γλῶσσες ἢ ἀπὸ τὴν ἐπιστήμη. Προσπαθοῦν νὰ ἐκτρέψουν τὴν ἐπιστήμη ἀπὸ τὸν προορισμὸν τῆς, ἀλλὰ ὅσα ἀντίγραφα μὲ τὸν «κλωνισμὸν» καὶ ἂν δημιουργήσουν, ἢ ἴδια ἡ φύσις, ποῦ προστατεύει τὰ δημιουργήματά τῆς, θὰ παραγάγῃ ἐκ νέου τὸν Ἕλληνα. Ὁ φόβος τοῦ ἀφορισμοῦ ἔπαψε νὰ εἶναι ἡ Μορμώ, ποῦ κατατρομάζει τὸν σύγχρονον ἄνθρωπο. Ἐγκλωδισμένοι οἱ ἐξουσιαστὲς στὴν ἀνάγκη τους νὰ χρησιμοποιοῦν τὰ ἐπιστημονικὰ ἐπιτεύγματα βοηθοῦν τὶς ἐπιστήμες. Ἐγκλωδισμένοι στὴν ἀνάγκη τους γιὰ μαζικὴ παραγάνδα βοηθοῦν στὴν ἀνάπτυξιν τῶν Μ.Μ.Ε. Κατανοοῦν, ὅτι, ὅσο ὑπάρχει ἀνθρώπινη κοινωνία, θὰ ὑπάρχῃ Τέχνη. Μὰ ὅλα αὐτὰ δὲν ἐλέγχονται ἀπόλυτα. Τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα πάντα ἔχει τὴν εὐκαιρία νὰ εὕρῃ τὴν χαραμάδα, ποῦ τοῦ χρειάζεται, γιὰ νὰ λάμψῃ.

Ἐμπρὸς στὰ δεδομένα αὐτὰ ὁ ἐξουσιασμὸς ἀντιδρᾷ σπασμωδικά. Αὐτὸ ποῦ παλαιότερα ὠνομάζετο «σιωνισμός», ἔχει διαφύγει ἀπὸ τὰ στενά ὄρια τοῦ ἔθραϊσμοῦ. Οἱ νέοι πλανητάρχες δὲν στηρίζονται πλέον στὸν Γιαχβέ. Παρ' ὅλο τὸ αἷμα, ποῦ ἐπὶ αἰῶνες χύθηκε, δὲν ἔγινε παγκόσμια θρησκεία. Τὸ νέο του παράγωγο, ὁ κομμουνισμός, κατέρρευσε πρὶν κὰν ἀνθίσῃ. Ἡ «νέα τάξις πραγμάτων», ποῦ μᾶς εἰσάγει στὴν «νέαν ἐποχὴν», ἔχει τὴν ἀνάγκη ἐνός νέου μεσσία. Οἱ νοῦν ἔχοντες ἤδη διαπιστώνουν, καὶ διαμαρτύρονται, γιὰ τὸν νέον μεσαίωνα, στὸν ὁποῖον ὀδηγούμαστε. Οἱ πολλαπλὲς ἐκφράσεις τοῦ ἐξουσιασμοῦ σ' αὐτὸ κατατείνουν. Τὸ κακὸ γι' αὐτὸν εἶναι, ὅτι ὁ μεσιανισμὸς ἔχει ἐξαντλήσει πρὸ πολλοῦ τὰ περιθώρια πειθοῦς. Ἔτσι οἱ ἀπόπειρες ἐμφανίσεως νέου «Ἀθατάρ» (Μέγας Διδάσκαλος) ἔπεσαν στὸ κενό. Δὲν τοὺς μένει τίποτ' ἄλλο παρὰ ἢ διὰ τῆς βίας ἐπιβολὴ τῆς ἐξουσίας. Ἡ, στὴν ἔσχατη περίπτωσιν, ἢ καταστροφὴ τοῦ πλανῆτη. Ὅσο ὅμως τὸ σύμπαν θὰ παραμένῃ (καὶ θὰ παραμένῃ), δὲν ἔχουν ἐλπίδα ἐπιβολῆς. Ἡ ρῆσις τοῦ Ἡρακλείτου, ὅτι «τὸ σύμπαν ἦν, ἔστι καὶ ἔσεται», δὲν εἶναι κατανοητὴ στοὺς ἐξουσιαστὲς. Τοὺς εἶναι ἀκατανόητον, ὅτι τὸ σύμπαν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καταστραφῇ, ὅτι ἡ ἀέναη ἐξέλιξις του θὰ γεννᾷ Ἕλληνες. Κι ἂν ἀκόμα χαθῇ τὸ ὄνομα Ἕλλην, τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα δὲν θὰ χαθῇ, διότι εἶναι μέρος τοῦ σύμπαντος· περικλείει μέσα του τὴν ἀλήθεια τοῦ σύμπαντος.

Ἀθανάσιος Κουκοβίστας

‘Ο κ. Μ. Θεοδωράκης μιλά για όλα:

«Η αρχαία Ελλάδα είναι πιο κοντά μου απ’ ό,τι η νέα Ελλάδα • Ζω 24 ώρες το 24ωρο με τις αρχαίες σκιές • Το Έλληνικό Πνεῦμα χάθηκε στην πυρκαϊά της Ἀλεξάνδρειας και ὅ,τι σώθηκε, σώθηκε ἀπό τοὺς Ἄραβες • Πόσο παρανοϊκὰ «χτίζεται» ἕνας πιστὸς τοῦ Γιαχβέ, τοῦ Ἀλλάχ ἢ τοῦ Χριστοῦ • Κατ’ εὐθείαν ἀπὸ τὸν Γιαχβέ τῆς “Βίβλου” βγαίνει ὁ Χίτλερ • Δὲν εἶναι ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς ρατσιστικὸς • Οἱ Χριστιανοὶ ἔκαναν τὶς γενοκτονίες τῶν ἰθαγενῶν τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Αὐστραλίας • Οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες εἶναι μαϊμούδες τῆς Δύσης • Ὁ Ἰουδαῖος θεὸς δημιουργὸς τοῦ Ἐξουσιασμοῦ • Εἶναι χαμένος καιρὸς ἢ ἐνασχόληση μετὴν πολιτικὴ • Ἡ μελοποίηση τῆς “Ἡλέκτρας” ἔργο δύναμης καὶ ὠριμότητας • Ὁ ἄνθρωπος σήμερα βυθίζεται σὲς ἀνάγκες τοῦ βιοπορισμοῦ του καὶ ἔτσι ὁδηγεῖται σὴ “νεοδαρβαρότητα”».

ΜΙΑ «ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΗ» ΓΙΑ ΤΙΣ ΒΑΘΥΤΕΡΕΣ ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ

Ὁ κ. Μίκης Θεοδωράκης εἶναι ἀπὸ τοὺς ἐλάχιστους μετακλασσικοὺς Ἕλληνες, τῶν ὁποίων τὸ ἔργο ἀποτελεῖ κομμάτι τοῦ παγκόσμιου πολιτισμοῦ. Ὁ κ. Μ.Θ. συνεπῶς κατέχει κορυφαία θέση στὴν ἱεραρχία τῶν δημιουργῶν τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος. Οἱ ἀπόψεις μιᾶς τέτοιας ἐξαιρετικῆς προσωπικότητας αὐτοδικαίως ἀποκτοῦν τεράστιο ἐνδιαφέρον. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, γιὰ τὸν ὁποῖον ὁ «Δαυλὸς» ἔλαβε καὶ δημοσιεύει τὴν παρακάτω συνέντευξη, ποὺ εὐγενῶς ὁ μέγας μουσικοσυνθέτης μᾶς παρεχώρησε.

ΕΡ.: *Κύριε Θεοδωράκη, σὰς εὐχαριστοῦμε πὺν προσφερθήκατε νὰ μιλήσετε στὸν «Δαυλό». Κατ’ ἀρχάς: ὡς πνευματικὸς ἄνθρωπος αὐτοῦ τοῦ τόπου, ποιά εἶναι ἡ γνώμη σας γιὰ τὴν νέα γενιά;*

ΑΠ.: Ὁ τρόπος ζωῆς μου, τὸ ὅτι μένω συνεχῶς σπιτί, γράφοντας μουσική, δὲν με βοηθαίει νὰ δῶ, ποιά εἶναι, τί σκέπτεται καὶ τί κάνει ἡ νέα γενιά. Ἀλλὰ καὶ ἡ νέα γενιά δὲ νομίζω, ὅτι με ἀναζήτησε. Βέβαια μπορεῖ νὰ διαβάξει τὰ βιβλία μου, νὰ ἀκούει τὴ μουσική μου· ἐγὼ θὰ ἠθελα νὰ εἶχαν καὶ μὰ διαφορετικὴ ἐπαφή, τουλάχιστον οἱ νέοι συνθέτες, οἱ νέοι μουσικοί, οἱ νέοι ποιητές, ὥστε νὰ πάρουν κάτι περισσότερο ἀπὸ μένα. Δυστυχῶς, νομίζω, στὰ χρόνια πὺν ἀκολούθησαν τὴν μεταπολίτευση χαλκεύτηκε μὴ θεωρία τῶν γενεῶν. Δὲν ὑπάρχει πιὸ γελοῖο πρᾶγμα ἀπὸ αὐτὴ τὴ θεωρία. Ἐγὼ πιστεύω, ὅτι οἱ γενεές ἀποτελοῦν τοὺς κρίκους

μιὰς ἐνιαίας ἀλυσίδας, ἢ μία γενιὰ θγαίνει μέσα ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ὅπωςδήποτε ἔχει στοιχεῖα ἢ μία γενεά, πὺν δὲν μπορεῖ νὰ τὰ ᾄχει ἢ ἄλλη, καὶ ἡ ὠριμότητα πὺν ἔχει ἢ μεγαλύτερη γενιὰ εἶναι μονοπώλιό της. ᾄλλωστε οἱ νέοι θὰ γίνουν κι αὐτοὶ κάποτε ὠριμοὶ. Δυστυχῶς δὲν ξέρω, ἂν μπορῶ νὰ ἀπαντήσω – καὶ τὸ λέω μ' ἕνα παράπονο, διότι ἔχω μέσα μου καὶ τὸ στοιχεῖο τῆς παιδαγωγικῆς. Δηλαδὴ θὰ ἤθελα πολὺ νὰ βοηθῆσω, ἄλλα δὲν μου τὸ ζήτησαν. ᾄχουν τόσα ὠδεῖα, ἄλλα μᾶς σνομπάρουν, ὄχι ἐμένα μόνο, γενικότερα τοὺς μεγάλους. ᾄμεῖς τοὺς «χαϊδεύουμε» κιόλας. Γιατί ὄλοι λένε, «θὰ ἀρέσει ὁ νέος δίσκος στὰ νέα παιδιά;» ᾄγὼ γράφω μουσικὴ γι' αὐτοὺς πὺν ἔχουν καρδιά. Καὶ ἡ «καρδιά» ἀρχίζει ἀπὸ ἕνα μωρὸ δέκα ἡμερῶν καὶ φτάνει μέχρι ἕνα «μωρὸ» ἕκατὸ ἔτων. Δὲν τὸ βλέπω ἐγὼ ἔτοι. ᾄν κατὶ ἀρέσει στοὺς νέους, μπράβο τους, ἂν δὲν τοὺς ἀρέσει, πάλι μπράβο τους.

«24 ὠρες τὸ 24ωρο ζῶ μὲ τὶς ἀρχαῖες σκιές...»

EP.: ᾄ ἔννοια ᾄ Ἑλλάδα, τὸ ᾄ Ἑλληνικὸ Πνεῦμα τί σημαίνουν γιὰ σᾄς καὶ πόσο καθόρισαν τὸ ἔργο σας;

ΑΠ.: Κυττάξετε, ἡ ἔννοια ᾄ Ἑλλάδα εἶναι πάρα πολὺ ἰσχυρή. ᾄ ἄλλα τώρα, πὺν πέρασαν τὰ πολλὰ τὰ χρόνια, ἀρχίζω νὰ πιστεύω, ὅτι ἡ ᾄ Ἑλλάδα ἦταν γιὰ μένα κάτι τελειῶς ὑποκειμενικό. Δηλαδὴ ἦταν μιὰ ἰδέα, ἡ ὅποια πλάστηκε μέσα μου, γιατί τὸ ἤθελαν οἱ γονεῖς μου, ὁ πατέρας μου μὲ τὴν ἐμπειρία τῶν Βαλκανικῶν πολέμων, τῶν ἀπελευθερωτικῶν ἀγῶνων στὴν Κρήτη καὶ ἡ μάνα μου μὲ τὴν ἐμπειρία τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς. Καὶ πρέπει νὰ πῶ, ὅτι καὶ τὸ περιβάλλον τοῦ πατέρα μου ἦταν ἀκριβῶς τέτοιο. Δημιουργήθηκε λοιπὸν μιὰ ἰδεοληψία ᾄ Ἑλλαδική, ἡ ὅποια μὲ ὠφέλησε πάρα πολὺ. Διότι εἶναι ἕνας κόσμος κλειστός, τὸν ὅποιο ἔζησα καὶ καλλιέργησα καὶ τὸν καλλιερῶ ἀκόμη. Ζῶ μὲ τὸν κόσμο αὐτὸ μέσα μου. Καὶ ἀκριβῶς ἡ πολιτικὴ μου ἐνασχόληση ἦταν, ὅτι εἶχα τὴν οὐτοπία, νὰ θέλω αὐτὸν τὸν κόσμο, πὺν εἶχα μέσα μου, νὰ τὸν δῶ καὶ γύρω μου. ᾄΟταν λοιπὸν βγῆκα ἔξω ἀπὸ τὸ δικό μου κλειστὸ κέλυφος, πὺν ἦταν ἡ ᾄ Ἑλλάδα, θέλοντας νὰ τὴ δῶσω καὶ στοὺς ἄλλους, ἔσπασα τὰ μούτρα μου. Κατάλαβα, ὅτι ἄλλη ἦταν ἡ δική μου ἀποψη γιὰ τὴν ᾄ Ἑλλάδα καὶ ἄλλη ἡ πραγματικότητα. Τὸ πραγματικό δὲν εἶχε καμμιά σχέση μὲ αὐτὸ πὺν εἶχα ἐγὼ μέσα μου. ᾄ ἄλλα χαρακτηριστικὰ μποροῦμε νὰ ποῦμε εἶναι ἡ κοινὴ μας γλῶσσα...

EP.: Καὶ ἡ ἀρχαία ᾄ Ἑλλάδα;

ΑΠ.: ᾄ Ἀρχαία ᾄ Ἑλλάδα εἶναι πιὸ κοντὰ μου ἀπ' ὅ,τι ἡ νέα ᾄ Ἑλλάδα. Εἶναι ἕνα κομμάτι τῆς ζωῆς μου, ταίριαξε μὲ μένα. Δὲν ξέρω ἀκριβῶς, τί ἦταν ἡ ἀρχαία ᾄ Ἑλλάδα, ἄλλα ἐμένα μὲ βόλεψε πάρα πολὺ. Οἱ μῦθοι, τὰ ἀρχαῖα δράματα. Οἱ ᾄ Ἀθηναῖοι τῆς ἀρχαίας ᾄ Ἀθήνας ἦταν πάρα πολὺ ἔξυπνοὶ ἄνθρωποι. Δηλαδὴ ἔχω τὴν ἀποψη, ὅτι δὲν εἶχαν αὐτὲς τὶς ἰδεοληψίες πὺν εἶχαν οἱ ᾄ Ἑβραῖοι, οἱ ᾄ Αἰγύπτιοι. Εἶχαν ἄλλη θρησκεία, ἄλλη θεώρηση τῆς πραγματικότητας. Καὶ εἶναι καὶ ἐκεῖνο πὺν “βολεύει” καὶ μένα, καὶ τὸ πιστεύω ἀπόλυτα, ὅτι τὸ μεγαλύτερο δῶρο πὺν ὑπάρχει σὲ μᾶς τοὺς ἀνθρώπους εἶναι ἡ ζωὴ. Καθένας μας ἔρχεται καὶ φεύγει. Αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ ζήσουμε μὲ ὄλα τὰ μῶρια τοῦ κορμοῦ μας, τοῦ αἵματός μας, τοῦ μυαλοῦ μας, τῆς ψυχῆς μας. Δηλαδὴ πρέπει νὰ περιστοιχηθοῦμε ἀπὸ ὁμορφιά, πρέπει κάθε στιγμή νὰ μποροῦμε νὰ εἶμαστε εὐτυχισμένοι.

EP.: Αὐτὸ τὸ ἔδωσε ἡ ἀρχαία ᾄ Ἑλλάδα;

ΑΠ.: ᾄ Ἀρχαία ᾄ Ἑλλάδα τὸ ἔδωσε σ' ὄλο τὸ πλάτος, δηλαδὴ τὸ ἔδωσε καὶ πνευματικὰ καὶ σωματικὰ.

Στήν δεράντα τοῦ σπιτιοῦ του μέ πλαίσιο τήν Ἀκρόπολη. Δεξιᾶ ὁ συνεργάτης τοῦ «Δαυλοῦ» κ. Παν. Κουδαλάκης.

ΕΡ.: Καί σωματικά;

ΑΠ.: Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες λάτρευαν τὸ σῶμα, λάτρευαν τὸν ἔρωτα, λάτρευαν τὴν περιπέτεια, τὴν ρώμη, τὴν ἀνδρεία, λάτρευαν τὴν φιλοσοφία, τὴν ρητορεία, τὴν πολιτική πίστη, τοὺς πολιτικούς διαξιφισμούς. Εἶναι ἓνα τεράστιο μοντέλο, τὸ ὁποῖο τὸ ἔβαλα πάρα πολὺ μέσα μου, τὸ ζῶ καθημερινά. Γι' αὐτὸ ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια ἀσχολοῦμαι συστηματικά πλέον μέ τὸ Ἀρχαῖο Δράμα, πράγμα πού μέ ὑποχρεώνει νά ζῶ 24 ὥρες τὸ εἰκοσιτετράωρο μέ τίς ἀρχαῖες σκιές.

ΕΡ.: Γιὰ τὴν ἐργασία σας πάνω στοῦ ἀρχαῖο δράμα θὰ μιλήσουμε παρακάτω. Τώρα θέλω νά μου πείτε τὴν γνώμη σας πάνω σ' ἓνα διαχωρισμό, τὸν ὁποῖο ἔχουμε κάνει ἐμεῖς στον «Δαυλό», καὶ πιστεύω ὅτι ἰσχύει ἀντικειμενικά, μέσα ἀπὸ τὴν ἱστορική ἔρευνα ἀποδεικνύεται καὶ διαρκῶς ἐπιβεβαιώνεται: Ἕλληνικότητα καὶ ἄλλο Ρωμιόσῳνη. Ἡ προσφορά τοῦ Ἕλληνισμοῦ στὴν ἀνθρωπότητα σταματᾶ μέ τὸν ἐκχριστιανισμό καὶ τὴν ἐπιβολή τοῦ θρησκευτικοῦ δόγματος. Ἡ φιλοσοφία, ἡ ἐπιστήμη, ἡ πολιτεία, ὁ ἀθλητισμός, ἡ ἐλευθερία, κατεξοχὴν δημιουργήματα τοῦ Ἕλληνικοῦ πολιτισμοῦ, σταματοῦν καὶ χάνονται. Ἡ περίοδος πὸν ξεκινᾶ μέ τὴν ἐδραίωση τῆς νέας θρησκείας εἶναι τὰ χρόνια τῆς Ρωμιόσῳνης, τοῦ «Ἕλληνοχριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ», πὸν δὲν πρόσφερε τίποτε τὸ παγκόσμιο – καὶ τὸ λέμε μέ πικρία αὐτὸ – πέρα ἀπὸ ἐλάχιστες λαμπρὲς ἐξαιρέσεις, ὅπως εἶστε

και σεῖς, ἐπιτρέψτε μου νὰ τὸ πῶ. Ἐφταιξε ἄραγε μόνο ἡ θρησκεία σ' αὐτό;
ΑΠ.: Κυρίως ἦταν ἡ θρησκεία. Βέβαια ἤρθε και κουράστηκε ἡ ἀρχαιότητα, εἶχε ἐμπλακεῖ μέσα σὲ διαιρέσεις. Τὸ Ἑλληνικὸ Πνεῦμα, γραμμένο πάνω στους παπύρους, χάθηκε κατὰ ἓνα μεγάλο μέρος κατὰ τὴν μεγάλη πυρκαϊὰ τῆς Ἀλεξάνδρειας. Καὶ ὅ,τι σώθηκε, σώθηκε ἀπὸ τους Ἀραβες, οἱ ὁποῖοι μετέφρασαν στὰ Ἀραβικὰ τὰ ἀρχαῖα κείμενα. Ὁ Ἀριστοτέλης, νομίζω, ἀνακαλύφθηκε τὸν 10ο αἰῶνα και πιστεύω ὅτι δὲν ἀποτελεῖ τὸ ἅπαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος, εἶναι μία ἀπὸ τις ἐκφάνσεις. Ἐζήσε 40 περίπου χρόνια μετὰ τους τραγικούς, οἱ ὁποῖοι εἶχαν μιὰ “τρῆλλα”. Τὸ Ἑλληνικὸ Πνεῦμα εἶναι λογικὸ και ταυτόχρονα ὑπερλογικὸ. Τὰ ὄρια μετὰ τῆς πραγματικότητας και τοῦ μύθου ἦταν ἀπροσδιόριστα. Μιλοῦσαν με τους θεοὺς πού ἦταν μιὰ πραγματικότητα. Ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα ἢ λογικὴ δὲν μπορεῖ νὰ τὰ δεῖ ἔτσι. Ὁ Ἀριστοτέλης βοήθησε βέβαια πάρα πολὺ, ἀλλὰ ἦταν ἓνας ἀπ' τους κλάδους στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα, ὅπως και ὁ Πλάτων, ἀλλὰ κυριάρχησε στὴ Δύση. Καὶ αὐτὸ πού λέμε Ἑλληνικὸ Πνεῦμα εἶναι τὸ Ἀριστοτελικὸ Πνεῦμα, τὸ ὁποῖο ἔδесе πάρα πολὺ με τὸν Καρτέσιο και λοιπούς. Καὶ αὐτὰ, τὰ εὐρωπαϊκὰ μοντέλα, ἀνταποκρίνονται σὲ μιὰ τελείως διαφορετικὴ στάση, ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν ἀνταποκρίνονται πλήρως στὸν ἄνθρωπο. Νομίζω, ὅτι περίπτωση τοῦ καρτεσιανοῦ πνεύματος –και θὰ σᾶς φανεῖ παράξενο– εἶναι ὁ Μάρξ.

ΕΡ.: Ὁ Μάρξ;

ΑΠ.: Βεβαίως, γιατί ὁ Μάρξ ἔρχεται τελείως λογικὰ νὰ ἀναλύσει τὴν πραγματικότητα και τὸν ἄνθρωπο, νὰ δεῖ τις σχέσεις τῶν ἀνθρώπων λογικὰ. Καὶ λέει, ἐγὼ θὰ μπορέσω νὰ κάνω μιὰ ἰδανικὴ κοινωνία, πού θὰ ἔχει αὐτὰ και αὐτὰ τὰ στοιχεῖα. Δηλαδή σὰ νὰ ἔρχεται κάποιος νὰ λέει, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖται ἀπὸ ὑδρῶ-γυρο, ἀπὸ νερὸ κ.λπ.: τὰ παίρνουμε ὅλα αὐτὰ μαζί, τὰ βάζουμε σὲ μιὰ κατσαρό-λα και κάνουμε τὸν ἄνθρωπο. Γιατί μπορεῖ νὰ ἀναλύσει ὅλα τὰ συστατικὰ τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ ἔβαλε ὁ Μάρξ σὲ μιὰ κατσαρόλα και ἔφτιαξε τὴ σούπα τοῦ σοσιαλισμοῦ. Ὁ ἄνθρωπος ὅμως δὲν εἶναι αὐτό. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι λογικὸς κατὰ τὸ ἥμισυ και ὑπερλογικὸς κατὰ τὸ ἄλλο ἥμισυ. Δηλαδή ἡ ἐφεύρεση τῆς θρησκείας δὲν εἶναι ἐφεύρεση τῶν παπάδων, καθὼς λέγεται, εἶναι μιὰ ἔφεση. Οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες ὅλα αὐτὰ τὰ εἶχαν σ' ἓνα ἐνιαῖο μοντέλο σκέψης, θρησκείας, φιλοσοφίας, τέχνης, ἔρωτα, ἦταν ὅλα ἓνα σύστημα. Ἐρχεται τώρα ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, και φέρνει τὸ τελείως ἀντίθετο ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ φιλοσοφία, τὸν Ἰουδαϊσμό.

Ἰουδαϊσμός και Ἑλληνισμός: Δύο ἀντίθετα πράγματα

ΕΡ.: Τί σχέση ἔχει ὁ Ἰουδαϊσμός με τὸν Ἑλληνισμό;

ΑΠ.: Εἶναι δύο ἀντίθετα πράγματα, τὰ ὁποῖα συγκρούονται κατ' ἀρχὴν στὸ γεγονός ὅτι ὁ Ἰουδαϊσμός ἔχει ἓνα θεό, και αὐτὸς ὁ θεός, πού ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο, ζεῖ γιὰ νὰ μισεῖ τὸν ἄνθρωπο. Εἶναι ἐκδικητικὸς και μισεῖ τὸν ἄνθρωπο. Τὸν βγάζει ἀπ' τὸν Παράδεισο, γιατί ἔκανε ἔρωτα, τὸ ὠραιότερο πρᾶγμα. Ἀλλωστε ὁ ἔρωτας εἶναι γονιμοποίηση.

ΕΡ.: Ποιὸ εἶναι κατὰ τὴ γνώμη σας τὸ κύριο στοιχεῖο τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ;

ΑΠ.: Τὸ πόσο παρανοικὰ κτίζεται ἓνας ὀπαδὸς τοῦ Ἰεχωῶ ἢ τοῦ Ἀλλάχ ἢ και τοῦ Χριστοῦ ἀκόμη. Γιατί και ὁ Χριστιανισμός και ὁ Μωαμεθανισμός ἀπ' τὸν Ἰουδαϊσμό βγαίνουν. Ὁ ὀπαδὸς λοιπὸν τοῦ Ἰεχωῶ ἀπὸ τὴ μιὰ εἶναι καταραμένος και ἀπὸ τὴν ἄλλη ἐκλεκτός. Σχιζοφρένεια. Εἶναι ἓνας ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος

φοβάται τὸν ἑαυτό του, φοβάται τὸ Θεό. " Ἄν ὅμως σὲ ἕναν φοβισμένο, καταραμένο, καταπτοημένο ἄνθρωπο δώσεις ἐξουσία, πόσο κακὸς θὰ γίνεи... "

EP.: Σωστά.

ΑΠ.: Καὶ νὰ σὰς πῶ καὶ κάτι ἄλλο: Κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὸν Ἰεχωβά τῆς Βίβλου βγαίνει ὁ Χίτλερ. Κατ' εὐθεῖαν. Καὶ τρώει τοὺς Ἑβραίους. Δηλαδή ὁ Χίτλερ εἶναι δικό τους δημιούργημα.

EP.: Συμφωνοῦμε ἀπόλυτα σ' αὐτό.

ΑΠ.: Αὐτὰ ὅλα εἶναι ἕνα πράγμα. Μέσα σ' ὅλα αὐτὰ ἡ Ἑλλάδα εἶναι μία ἐξαίρεση. Οἱ Ἕλληνες πάνε στὴν Τροία, παλεύουν μ' ἕνα ξένο λαό· καὶ ἔρχεται ἕνας Ἕλληνας, ὁ Ὅμηρος, καὶ ὑμνεῖ τὰ κατορθώματα τοῦ ξένου λαοῦ. Δὲν ξεχωρίζουμε τοὺς λαούς. Ἐμεῖς ἔχουμε παιδιά, πού τὰ ὀνομάζουμε Ἐκτορα καὶ Πρίαμο. Ἐδῶ ὁ Εὐριπίδης τὰ σέρνει στοὺς Ἕλληνες, θεωρεῖ ἐγκληματίες τοὺς Ἕλληνες. Ἡ Ἀνδρομάχη εἶναι ἡρώιδα, ἡ Ἐκάβη εἶναι ἡρώιδα, κακὸς εἶναι ὁ Ὀδυσσεύς. " Ἄν ἐμεῖς εἴμαστε ρατσιστές, θὰ ἔγραφε ἄλλα πράγματα ὁ Εὐριπίδης, θὰ ἔλεγε ὅτι σκοτώνουμε ἀπὸ ἀγάπη... (γέλιο). " Ἄν ἐμεῖς ἤμασταν ρατσιστές, δὲν θὰ εἶχαμε τὸν Ὅμηρο καὶ τὸν Εὐριπίδη.

EP.: Θὰ ἔχαμε τὸν Ζαχαρία καὶ τὸν Ἰεζεκιήλ;

ΑΠ.: Δὲν ἔχουμε ἐμεῖς τέτοια πράγματα. Οἱ Ἕλληνες ἐπιβάλλονται διὰ τῆς δύναμης· εἶναι κάτι φυσιολογικό, εἶναι μέσα στὴ ζωὴ αὐτὸ τὸ πράγμα. Ὁ Ἀθηναῖος κατακτοῦσε ἕνα λαό, ἀλλὰ τὸν σεβότανε. Ὅμως ἕνας καταπτοημένος ἄνθρωπος, πού ξέρει, ἄς ποῦμε, ὅτι εἶναι καταραμένος ἀπ' τὸ θεό του, ξαφνικά παίρνει μιὰ ἐξουσία, νὰ πάει νὰ καταπιέσει ἄλλους ἀνθρώπους. " Ἐ, αὐτὸ ἔγινε· κατὰστρεψε ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα. Ὁ Χριστιανισμὸς ἰδιαίτερα, πού εἶναι ἕνα παρακλάδι τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ. Καταπτοημένοι, ζώντας γιὰ τὸν παράδεισο, πῆγαν στὴ Ν. Ἀμερικὴ, τοὺς σκοτώσαν ὅλους, στὴν Ἀφρικὴ τοὺς ἐσφάξαν ὅλους, στὴν Β. Ἀμερικὴ τὸ ἴδιο. Δηλαδή σ' αὐτὸν τὸν κόσμο βλέπεις ἕν σπέρματι τὴν ἀντίθεση πού ἔχουν μὲ τοὺς Ἕλληνες: Χωρὶς νὰ ξέρουν ποιοί εἶναι οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες, ἀλλὰ ἔχοντας μιὰ ἰδανικὴ ἰδέα γιὰ τὴν Ἑλλάδα ὅλοι αὐτοὶ μισοῦν τοὺς Ἕλληνες, διότι αὐτὸ τοὺς ταράζει. Καὶ ἡ γὼ σὰν καθαρὸαιμος Ἕλληνας ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς ἀγωγῆς, ὅπως εἶπα, ἐπέλεξα τὸ Ἑλληνικό. Τὸ καταλαβαίνω, ἔρχομαι σὲ πλήρη σύγκρουση μὲ ὅ,τι γίνεται στὴν Εὐρώπη, σ' αὐτοὺς τοὺς προηγμένους λεγόμενους λαούς. Πιστεύω, ὅτι εἶναι νεοδάρβαροι.

Ἑβραϊκὴ λογοκρισία στὴν Εὐρώπη καὶ τὴν Ἀμερικὴ

EP.: Κύριε Θεοδωράκη, μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ θὰ ἤθελα νὰ σὰς πληροφωρήσω, ὅτι τόσο τὸ Γαλλικὸ ὅσο καὶ τὸ Γερμανικὸ κράτος πρόσφατα ψήφισαν νόμους, μὲ τοὺς ὁποίους ἀπαγορεύεται στοὺς ἐρευνητὲς ἱστορικοὺς νὰ ἀμφισβητοῦν τὸ μέγεθος τοῦ ἑβραϊκοῦ Ὀλοκαυτώματος κατὰ τὸν Β' παγκόσμιο πόλεμο. Τί σημαίνουν ὅλα αὐτὰ; Μήπως ὀδηγοῦμαστε σ' ἕνα νέο Μεσαίωνα;

ΑΠ.: Εἶναι πράγματι πάρα πολὺ περιέργο. Ἐγὼ τὸ ἔζησα αὐτὸ στὴν Φραγκφούρτη. Παρουσιάστηκε πρὶν ἀπὸ δύο μῆνες στὴν Ἄλτερ Ὀπερα τὸ «Μαουτχάουζεν». Ἐκεῖ ἔγινε μιὰ «πρὲς κόνφερενς», στὴν ὁποία ἤρθε ἀπὸ τὴν Κολωνία, νομίζω, ἕνας Ἑβραῖος, ὁ ὁποῖος εἶναι λογιστὴς τὸ ἐπάγγελμα, ἀλλὰ θεωρεῖται αὐτὴ τῆ στιγμὴ ὅτι εἶναι τὸ «πόρτ-παρόλ» τῶν Ἑβραίων. Πολὺ γνωστός, νεαρός, ἀπ' τὸ Παρίσι εἶναι ἡ καταγωγή του, μιλάει ἅπταιστα γαλλικά, ἅπταιστα γερμανικά, καὶ αὐτὸς εἶναι πού προπαγανδίζει τὸ Ὀλοκαύτωμα, δηλαδή αὐτὸς εἶναι ὁ «ἀρχιερέας τοῦ Ὀλοκαυτώματος». Ἦρθε ἐκεῖ, πιστεύοντας ὅτι

είναι μιὰ εὐκαιρία ἀκόμα νὰ μιλήσει γι' αὐτό. Καί πράγματι μίλησε γιὰ τὸ Ὀλοκαύτωμα, εἶπε γιὰ τὶς ἑκατόμβες καὶ λοιπὰ καὶ λοιπά. Ἦρθε μετὰ ἡ σειρά μου νὰ μιλήσω καὶ τότε ἐντελῶς αὐθόρμητα ἐκείνη τὴ στιγμή βλέποντας γύρω μου τοὺς Γερμανούς, ὄλοι νέα παιδιὰ, μεγάλα, φωτορεπόρτες, οἱ ὅποιοι περιδεεῖς πλέον ἀκουγαν ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα, τοὺς εἶπα: «Ἐρχομαί πάνω ἀπὸ εἴκοσι χρόνια στὴ Γερμανία καὶ κάνω κοντσέρτα. Μετὰ ἀπὸ τόσα χρόνια, λένε τὰ ἴδια πράγματα; Ἐχῶ τὴν διάθεση, αὐτὴ τὴν στιγμή πού μιλάμε γι' αὐτὰ, νὰ σὰς ζητήσω συγγνώμη. Θέλω νὰ ζητήσω συγγνώμη ἀπ' ὅλους ἑσὰς. Γιὰ ποῖό λόγο νὰ βασανίζεστε ἑσεῖς σήμερα μ' αὐτὸν τὸν τρόπο.» Ἐγιναν ὀρισμένα ἐγκλήματα. Ἄλλὰ μήπως ὁ Χίτλερ ἦταν ὁ μοναδικός; Δὲν ἔγιναν προηγουμένως ἄλλα ἐγκλήματα πολὺ μεγαλύτερα; Στὴν δική μου πατρίδα, τοὺς εἶπα, οἱ Ἕλληνες φασίστες ἦταν ὅπως καὶ οἱ Ναζί. Ἐμένα δὲν μὲ βασάνισαν τόσο οἱ Γερμανοὶ ὅσο οἱ Ἕλληνες. Τί πρέπει νὰ κάνουμε τώρα; Νὰ καθόμαστε συνέχεια νὰ κλαῖμε πάνω στὶς πληγές μας; Ἐγινε αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, κακῶς ἔγινε, τὸ καταδικάζω αὐτὸ πού ἔγινε. Ἄλλὰ ἐγώ, ἂν θγάζω τὸ «*Μαουτχάουζεν*», τὸ θγάζω, γιατί εἶναι ἓνα ποίημα ἀγάπης. Μέσα ἀπ' αὐτὸ θγαίνει ἓνας ἔρωτας, μιὰ ἀγάπη, μιὰ ἐλπίδα. Καί βλέπω, ὅτι ἑσεῖς τὸ ἀγκαλιάσατε. Ξέρετε, ὅταν ἀπὸ παιδιὸ βλέπετε αὐτὲς τὶς σκηνές συνεχῶς, στὸ τέλος θὰ πεῖς «καλοὶ εἶναι οἱ Ναζί», «θὰ γίνω κι ἐγὼ Ναζί». Σὰς ὀδηγοῦν –τοὺς εἶπα– ἐκεῖ ἀπὸ ἀντίδραση.

Πῆγε νὰ ἀντιδράσει αὐτὸς (ὁ Ἑβραῖος), ἀλλὰ τοῦ εἶπα: «Μὲ συγχωρεῖς, ἀλλὰ ἔτσι αἰσθάνομαι. Δὲν μπορῶ νὰ εἶμαι συνεχῶς εἰσαγγελέας ἀπέναντι σ' αὐτὰ τὰ νέα παιδιὰ, πού, πιστεῦω, ὅτι ἀγαποῦν τὴ Δημοκρατία, ἀλλὰ ἔτσι τοὺς ὠθοῦμε πάλι πρὸς τὸν Ναζισμό». Δὲν μπορεῖτε νὰ φανταστεῖτε, τί ἔγινε. Γιατί φοβοῦνται νὰ μιλήσουν, εἶναι καταπιεσμένοι. Ἦρθαν, μ' ἀγκάλιαζαν, μὲ φιλοῦσαν. Τὸ θέμα δὲν πῆρε διάσταση. Ἐγὼ περιμένα τὴν ἄλλη μέρα νὰ θγοῦν... καὶ τὰ λοιπά. Πολλοὶ μοῦ εἶπαν, ὅτι αὐτὸ τὸ περιμέναμε ἀπὸ σένα πάρα πολλά χρόνια, διαπρεπεῖς δημοσιογράφοι Γερμανοί, δημοσιολόγοι κ.λπ. Βλέπω, ὅτι ξαναθγαίνει ὁ Ἰουδαϊσμός στὴν Εὐρώπη.

ΕΡ.: *Πῶς, κύριε Θεοδωράκη, γίνεται, νὰ δέχονται εὐρωπαϊκοὶ λαοὶ μὲ μιὰ μεγάλη δημοκρατικὴ παράδοση τὴν ἀπαγόρευση τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου; Πῶς τὸ ἀνέχονται;*

ΑΠ.: Ὅταν τὸ 1972 θρυσκόμουν στὸ Χαρτὸν ὡς Πρόεδρος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, ὑπῆρχε ἀπόλυτη ἀπαγόρευση, μποῦκοτάζ στους καλλιτέχνες νὰ πᾶνε στὸ Ἰσραήλ ἐξαιτίας τῆς φράσης τοῦ Νάσερ «Θὰ ριζοῦμε τοὺς Ἑβραῖους στὴ θάλασσα». Θυμᾶμαι ὅτι τόσο πολὺ μὲ εἶχε ἐξοργίσει καὶ μένα αὐτὴ ἡ φράση, πού ζήτησα νὰ μοῦ παραχωρήσουν ἀμέσως ἓναν ἀνοιχτὸ χῶρο γιὰ νὰ κάνω μιὰ δήλωση. Μοῦ ἔδωσαν ἓναν ἀνοιχτὸ χῶρο –ἐκεῖ εἶναι ὅλα ἀνοιχτά, γιατί κάνει ζέστη–, ἓνα ἀνοιχτὸ κινηματοθέατρο, ὅπου μαζεύτηκαν δύο χιλιάδες ἄνθρωποι. Ἀφοῦ κατεδίκασα τὴν δήλωση τοῦ Νάσερ, εἶπα, ὅτι δὲν ἔχει δικαίωμα οὔτε ὁ Νάσερ, ἀλλὰ οὔτε καὶ ὁ θεός, νὰ καταστρέψει ἓνα λαό. Καί γιὰ νὰ δείξω ἐμπράκτως τὴν ἀντίρρησή μου, πῆγα στὸ Ἰσραήλ. Καί ἀπὸ τότε ἄρχισε ἡ γενικὴ κατακραυγὴ ἐναντίον μου. Οἱ Σοβιετικοὶ καὶ οἱ ἄλλοι εἶπαν, ὅτι ἔγινε σιωνιστής.

Στὸ Ἰσραήλ ἐκείνη τὴν στιγμή πραγματικὰ μὲ εἶδαν ὡς μεσσία. Ἐκανα δύο συναυλίες κάθε μέρα σὲ αἴθουσα κατάμεστη ἀπὸ κόσμος. Καί τοὺς εἶπα: «Πῶς μπορεῖτε ἑσεῖς, πού εἴχατε καταπιεσθεῖ, νὰ καταπιέζετε τώρα τοὺς Παλαιστίνιους;» Καί τὸ εἶπα στὴ Βουλὴ τοῦ Ἰσραήλ. Πῆγα καὶ στὸ στρατόπεδο τῶν Παλαιστίνιων. Στους Παλαιστίνιους μιλοῦσα κατὰ τῶν φανατικῶν Ἀράβων καὶ στους Ἰσραη-

λίτες κατά τῶν γερακιῶν τοῦ Ἰσραήλ. Ἄλλὰ ὅταν ἔκανα τὸν «Ὑμνο» τῶν Παλαιστινίων –γιατί νὰ μὴν τὸν ἔκανα; –, ἄρχισε τὸ γενικὸ μπουϊκοτάς. Μὲ ξήλωσαν ἀπ' ὄλες τὶς ὀρχήστρες πού ἐλέγχουν στὴν Ἀμερική.

ΕΡ.: Δηλαδή ἔχετε ὑποστῆ καὶ ἐσεῖς διώξεις ἀπὸ Ἑβραίους;

ΑΠ.: Προηγούμενως τὶς δέχθηκα διαφορετικά. Ὅχι ἰδεολογικά, ἀλλὰ ἐπαγγελματικά, ἐπειδὴ ἤλεγχαν τὴ μουσικὴ κινηματογράφου στὸ Λονδίνο: Καὶ ἐγὼ ξεκίνησα μιὰ συναρπαστικὴ καριέρα σάν νέος συνθέτης κινηματογράφου στὸ Λονδίνο, ἔκανα τὴ μουσικὴ σὲ μιὰ, δύο, τρεῖς, τέσσερις, πέντε ταινίες: καὶ εἶχα καὶ μαέστρον Ἑβραῖο. Στὸ τέλος, ὅπως ἔμαθα, ὀρισμένοι φανατικοὶ κύκλοι πού ἤλεγχαν τὴν ἀγορὰ τοῦ κινηματογράφου, μὲ ἔκοψαν.

ΕΡ.: Δηλαδή μπροστὰ στοὺς θρησκευτικὸς λόγους παραμερίζουν τὸν οἰκονομικό;

ΑΠ.: Καὶ τὸν οἰκονομικὸ καὶ τὸν ἐθνικὸ καὶ ὅτιδήποτε ἄλλο. Αὐτὰ τὰ πράγματα λοιπὸν ἔγιναν πάνω στὴν πλάτη μου, τὰ βλέπω. Ἐγὶναι στὴν Ἀμερική: μὲ ἔδιωξαν ἀπ' ὄλες τὶς ὀρχήστρες. Αὐτὸ δὲν εἶναι ὁ ρατσισμός; Ἐμεῖς ἀγωνιστήκαμε κατὰ τοῦ Χίτλερ, σκοτωθήκαμε κατὰ τοῦ ρατσισμού.

Ὅταν ἐμεῖς κάναμε κάτι, τὸ κάναμε ὡς ἐξαιρέσεις. Ναί. Ἡ Ἑλλάδα μπορεῖ νὰ μὴν ὑπάρχει ὡς συγκροτημένη κοινωνία, ὡς συγκροτημένος λαός, ἔχουμε ὅμως πολλὰ κοινὰ καὶ κυρίως τὴ γλῶσσα. Ἄλλὰ δὲ μᾶς ἀφήνουν. Ἐπειδὴ ἔχουμε βαθιεῖς ρίζες, γεννιοῦνται οἱ ἐξαιρέσεις. Ἐχουμε ἄς ποῦμε τὸ Κρητικὸ Θέατρο, τὸ Δημοτικὸ Τραγούδι, πού εἶναι τὸ ὠραιότερο τοῦ κόσμου, ἔχουμε τὴ λαϊκὴ μας μουσικὴ, καὶ ὅπως λέει ὁ Γκάτσος, «ἡ Ἑλλάδα ἔγινε ἀπὸ τὶς ἐξαιρέσεις της». Μέσα ἀπὸ τὴν πίκρα τοῦ Μεσολογγίου βγαίνει ὁ Κωστής Παλαμᾶς. Στὴν Τρίπολη ὁ Καρωτάκης. Κάτω στὴν Κρήτη βγαίνει ὁ Καζαντζάκης. Ἐκείνη τὴν στιγμή ὁ Καζαντζάκης δὲν ἐκπροσωποῦσε τὴν κουλτούρα τῆς Κρήτης, δὲν εἶχε καμμιά σχέση μ' αὐτή. Τί σχέση ἔχει ὁ Ὀδυσσεύς Ἐλύτης μὲ τὴ κουλτούρα τῆς Λέσβου; Ὁ Θεόφιλος πάλι, πού ἦταν τελειῶς λαϊκός... ἀλλὰ οἱ ἄνθρωποι πού ἦταν γύρω του τὸν θεωροῦσαν τρελλό. Εἶναι οἱ ἐξαιρέσεις.

Ἐγὼ, ἐπειδὴ τὰ ξέρω ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα πολὺ καλά, καὶ ἔγιναι καὶ μαρξιστῆς-λενινιστῆς καὶ δούλεψα μήπως δημιουργήσω ἓνα κίνημα μεγάλο, πού κάποτε νὰ ἀπλωθεῖ καὶ νὰ γίνῃ πανεθνικὸ. Αὐτὸ ξεκίνησε ἀπ' τὸ 1960. Ἄν διαβάσεις ὅλα τὰ βιβλία μου καὶ δεῖς ὄλες τὶς πράξεις μου, θὰ δεῖς ὅτι προσπαθοῦσα ἀπὸ τὸ μερικὸ νὰ κάνω τὸ ὀλικό. Ἀπὸ τὸ μικρὸ νὰ κάνω τὸ μεγάλο. Ξεκίνησα ἀπὸ ἓνα τραγούδι, ἔκανα κύκλο τραγουδιῶν, κάνω λαϊκὴ τραγωδία, κάνω συμφωνία, κάνω ὄπερα. Πάνω σὲ μεγάλες φόρμες, ὄχι δυτικές. Ὁ Βάγκνερ ἐμπνεύστηκε ἀπὸ τὴν μεγάλη φόρμα τῆς ἑλληνικῆς τραγωδίας. Γιατὶ ἐγὼ νὰ πάω στὸν Βάγκνερ καὶ νὰ μὴν πάω στὸ Σοφοκλῆ; Αὐτὰ προσπαθῶ νὰ πάρω. Ὅμως ἡ τέχνη καὶ ἡ ἐπιστῆμη ἐξελίσσονται. Δὲν μπορεῖ σήμερον ἐν ὀνόματι τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας νὰ μὴν κτίζουμε κάτι μὲ ὑλικά σημερινά.

Δηλαδή ὁ Ἰκτίνος, ἂν εἶχε τοιμέντο, θὰ ἔβαζε τοιμέντο. Εἶχε τὸ μάρμαρο, ἔβαλε μάρμαρο. Ἄν εἶχε κρυστάλλο, ἂν εἶχε ἀτσάλι ἢ τοιμέντο, θὰ ἔκανε τὸ ἴδιο ἀριστούργημα. Ἐκεῖνο πού ἔμεινε στὸ χρόνο ἀπὸ τὸν Παρθενῶνα δὲν εἶναι ἀπλῶς τὰ μάρμαρα, εἶναι ἐκεῖνο πού βρῖσκεται πίσω ἀπ' τὰ μάρμαρα.

Ἡ σημερινὴ Ἑλλάδα: μιὰ μαϊμού τῆς Δύσης

ΕΡ.: Κάτω ἀπ' αὐτὲς τὶς συνθήκες πού περιγράψατε πῶς βλέπετε τὸ μέλλον αὐτοῦ τοῦ τόπου;

ΑΠ.: Οί Έλληνες, με τὸ ἔνστικτο πού ἔχουν καὶ με τὶς ρίζες πού ἔχουν, βγάζουν τὸ πιὸ βαθύ καὶ αὐθόρμητο στοιχείο τους. Ὅμως τὸ ἐποικοδόμημα τὸ λογικὸ, τὸ κοινωνιολογικὸ, τὸ φιλοσοφικὸ στὴν Ἑλλάδα δὲν εἶναι ἑλληνικά. Οἱ μὲν δεξιοὶ εἶχαν τὰ πρότυπα τὰ δυτικά, εἶχαν τὴν δυτικὴ κουλτούρα. Ἡ Ἑλλάδα ἦταν μιὰ μαϊμού, μαϊμούδιζε, καὶ μόλις ἔγινε ἡ ἀστική τάξη καὶ βάλανε τὰ παντελόνια, φέρανε τοὺς ξένους θιάσους, ἔκαναν ὄπερες, ἔκαναν ὠδεῖα. Τὰ ὠδεῖα ὅλα ἐξακολουθοῦν νὰ μαϊμουδιζοῦν σήμερα τὴν δυτικὴ τεχνική. Δὲν ἔχουν ἰδέα, ἐδῶ ἔγινε ἓνα μουσικὸ θαῦμα μετὰ τὴ βυζαντινὴ μουσική, τὸ δημοτικὸ τραγούδι, τὸ λαϊκὸ τραγούδι. Δὲν ἔχουν ἰδέα.

ΕΡ.: *Παρέμειναν δηλαδή μῦμοι τῆς Δύσης;*

ΑΠ.: Μῖμοι καὶ μαϊμούδες. Με αὐτὸ τὸν τρόπο ἔχουμε ἀνθρώπους, πού πῆγαν στὴ Γαλλία, στὴ Γερμανία, καὶ τὸ μόνο ἑλληνικὸ πού ἔχουν εἶναι τὸ ὄνομά τους. Ἡ σκέψη τους εἶναι ξένη. Ἀπὸ τὴ μεριά τῶν κομμουνιστῶν: ὁ μαρξισμὸς-λενινισμὸς, ὁ Κάντ, ὁ Σπινόζα, ὁ Ντεκάρτ ἔχουν ἰουδαϊκὲς καταβολές. Εἶναι δηλ. τὸ σίδηρο καὶ τὸ ἀτσάλι. Ἄν ἀφαιρέσεις ἀπὸ τὸν ἀνθρώπο τὴν συνείδησή του, τὴν ψυχὴ του, καὶ μείνῃ μόνο μυαλό, αὐτὸ ἀμέσως σοῦ κάνει τὸ Ἄουσοβιτς, σοῦ κάνει ἓνα τάνκς. Εἶναι καταστροφὲς δολοφονικές. Τὸ μυαλό τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν φύγει ἀπὸ τὰ συναισθήματά του, εἶναι δολοφονικὸ. Δολοφόνος εἶναι ἐκεῖνος πού σκοτώνει ἀπὸ εὐχαρίστηση. Βλέπω κάτι καταπληκτικὲς εἰκόνες στὴν τηλεόραση, τὸ ἔλαφάκι νὰ τρέχει καὶ τὸ λιοντάρι νὰ μὴν τοῦ δίνει καμμιά σημασία. Τίποτα στὴ φύση δὲν σκοτώνει· γιὰ νὰ σκοτώνει, θέλει νὰ φάει καὶ σκοτώνει.

ΕΡ.: *Ἡ φύση ἐπομένως δὲν μᾶς διδάσκει τὸν ἐξουσιασμό;*

ΑΠ.: Ὁχι. Τὸ δολοφονικὸ στοιχείο, νομίζω, ὅτι βγήκε ἀπὸ αὐτὲς τὶς θεωρίες τοῦ ἀνθρώπου τοῦ πολὺ φοβισμένου, τοῦ καταπτοημένου, τοῦ καταδικασμένου, τοῦ καταραμένου, ὁ ὁποῖος θέλει μιὰ θέση στὸν παράδεισο. Καὶ τοῦ λέει ὁ Θεός: «Εἶσαι ὁ περιούσιος λαός»· καὶ στὴν προσπάθειά του αὐτοῦ, γιὰ νὰ μπορέσει νὰ ἱκανοποιήσει αὐτὸν τὸν ἀπληστο, τὸν φοβερὸ Θεό, σκοτώνει ὅλους τοὺς ἄλλους. Ἦταν δηλαδή ἓνα δολοφονικὸ σχέδιο, τὸ ὁποῖο ξεκινᾷ ἀπ' τὸ Θεό τους καὶ φτάνει στοὺς «ἐκτελεστές». Ἀκόμα καὶ στὶς πολιτισμένες κοινωνίες θὰ βρισκόταν κάποιος μάγος, ὁ ὁποῖος θὰ εἶχε τὴ πονηρία τοῦ Ἰουδαίου Θεοῦ καὶ ὁ ὁποῖος θὰ τοὺς ἔκανε κι αὐτοὺς δολοφόνους. Δηλαδή τὸ θεὸ τὸν ἐφεῦραν κάποιοι.

ΕΡ.: *Εἶναι δηλαδή μιὰ καλὴ συνταγὴ γιὰ τὴν ἐξουσία;*

ΑΠ.: Ἀκριβῶς. Βρέθηκε κάποιος πονηρὸς, ὁ ὁποῖος ἔκανε αὐτὸν τὸν θεό, ὁ ὁποῖος εἶναι φοβερός. Καὶ μέσα ἀπὸ τὴν Βίβλο πῆρε μιὰ παγκοσμιότητα. (Στὶς τοπικὲς κοινωνίες ὑπῆρχαν μικροὶ μάγοι καὶ μικροὶ δολοφόνοι). Ἔτσι ὁ ἀνθρώπος ἔγινε δολοφόνος. Ἡ μόνη ἰσορροπία εἶναι αὐτὸ πού ἔχουμε μέσα μας, ὁ ἔρωτας, ἡ ἀγάπη, οἱ μύθοι, εἶναι ἡ χαρὰ τῆς καθημερινῆς ζωῆς, νὰ ἀγαπᾷς τὰ φυτὰ, τὰ ζῶα, τὰ χρώματα, νὰ ἀγαπᾷς τὸν ἥλιο, τὸ στερέωμα. Αὐτὰ εἶναι ὠραῖα πράγματα, τὰ ὁποῖα οἱ Ἕλληνες τὰ κωδικοποίησαν καὶ τὰ ἔκαναν μύθους. Αὐτὴ εἶναι ἡ μεγάλη σύγκρουση. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ δικό μου κίνημα ἔφτασε στὰ ὄριά του, καὶ τελικὰ νικήθηκε. Παρόλο πού ὁ ἑλληνικὸς λαὸς τὸ θέλει, εἶναι ἄβουλος καὶ κατὰ ἓνα πολὺ μικρὸ του ποσοστό, τὸ πιὸ τρυφερό του, εἶναι Ἕλληνες. Τὸ ἄλλο τὸ ποσοστό, τὸ δυναμικὸ, δὲν εἶναι Ἕλληνες, εἶναι Φράγκοι. Εἶναι Φράγκοι-μαϊμούδες.

ΕΡ.: *Μετὰ τὴ πολιτικὴ ἔχετε μιὰ ιδιόρρυθμὴ σχέση. Θὰ ἔλεγα ὅτι παίζετε «κρυφτούλι».*

ΑΠ.: Αὐτὰ πού εἶπα νομίζω, ὅτι ἐξηγοῦν τὰ πάντα.

Τὸ φρούριο «Ἐξουσία» καὶ οἱ τακτικὲς ἄλωσής του

ΕΡ.: *Τί εἶναι αὐτὸ πὸν σᾶς ἐμποδίζει νὰ συμμετέχετε διαρκῶς στὴν πολιτική;*
ΑΠ.: Εἶναι χαμένος καιρὸς. Κύτταξε, πάρε τὸ σχῆμα πὸν ἔχω στὸ μυαλό μου ἐγώ. Ὑπάρχει ἓνα φρούριο, πὸν ἐξουσιάζεται μέσα του. Ὑπάρχουν δύο τρόποι πὸν ἐνεργῶ. Εἴτε εἶμαι ἔξω ἀπ' τὸ φρούριο, ὅποτε εἶμαι πολιορκητῆς – καὶ ὅταν εἶσαι πολιορκητῆς ἔχεις ὅπλα, τὸ χτυπᾶς μὲ ὅπλα...

ΕΡ.: *Τὸ φρούριο εἶναι ἡ ἐξουσία καὶ τὸ κατεστημένο;*

ΑΠ.: Ἀκριβῶς. Εἶναι ἡ ἐποχὴ πὸν εἶμαι ἔνοπλος στὸν «ΕΛΑΣ». Εἶμαι ἔνοπλος στὴν αὐτοάμυνα τοῦ '48. Ὅταν εἶσαι ἔξω ἀπ' τὸ φρούριο, γιὰ νὰ μπεῖς μέσα, πρέπει νὰ τὸ χτυπᾶς μὲ σφαῖρες. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἓνα. Τὸ δεύτερο εἶναι τὸ ἐλληνικὸ ὄπλο, ὁ Δούρειος Ἴππος. Δηλαδή μπαίνεις μέσα, ἀγωνίζεσαι ἐκ τῶν ἔσω. Θυμᾶμαι μιὰ φορὰ, ὅταν ἀπαγόρευσαν τὴν μουσικὴ μου, ἔκανα μιὰ δήλωση, ὅτι δὲν ξαναγυρίζω στὴν Ἑλλάδα. Βρέθηκαν λοιπὸν 14 παιδιὰ καὶ μοῦ ἔγραψαν γράμμα στὸ Παρίσι, νὰ γυρίσω πίσω. Πρῶτα μοῦ ἔγραψαν τὸ ἔξης: «Τώρα πὸν ἀπαγορεύτηκε ἡ μουσικὴ σου, παίρνουμε ἓνα μαγνητόφωνο, πηγαίνουμε σὲ μιὰ ταβέρνα, βάζουμε τὴ μουσικὴ σου καὶ τραγουδάμε ὅλοι μαζί καὶ μιλάμε γιὰ σένα. Θέλουμε νὰ μᾶς κάνεις ἓνα μήνυμα, νὰ παίζεται κι αὐτὸ μαζί». Αὐτὸ τὸ μήνυμα λοιπὸν, πὸν τοὺς ἔστειλα, ἔλεγε τὸ ἔξης: «Τὸ λάθος τῆς ἐξουσίας εἶναι, ὅτι ἄφησε τὰ τραγούδια μου γιὰ πολὺ καιρὸ ἐλεύθερα. Σήμερα ἔχουν πωληθεῖ ἑκατὸ χιλιάδες δισκάκια. Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι ἄφησαν νὰ περπατήσω μέσα στὸ φρούριό τους. Καὶ τώρα πὸν πατάω μέσα στὸ φρούριό τους, λέω ὅτι αὐτὸ τὸ φρούριο, αὐτὰ τὰ σπίτια, αὐτοὶ οἱ δρόμοι, εἶναι δικοὶ μου. Ἔσεῖς εἶστε οἱ σφετεριστές». Ὅταν λοιπὸν εἶμαι μέσα στὸ φρούριο, προσπαθῶ νὰ δῶ μὲ ποιὸ τρόπο θὰ πετάξω ἔξω τοὺς σφετεριστές. Ὅσο καιρὸ ὑπάρχει μιὰ πιθανότητα, ἀγωνίζομαι. Ὅταν δῶ ὅτι δὲν γίνεται τίποτα, τότε ἡ μὲ πετᾶνε ἐκεῖνοι ἔξω ἢ φεύγω μόνος μου. Αὕτῃ εἶναι ἡ πολιτικὴ μου στάση.

Τὸ μουσικὸ του ξεκίνημα καὶ ὁ σταθμὸς τῆς «Ἡλέκτρας»

ΕΡ.: *Μὲ τὴ μουσικὴ σας τί προσπαθήσατε νὰ δώσετε στὸν κόσμο, καὶ ποιὸ εἶναι αὐτὸ πὸν τελικὰ θὰ μείνει ὡς παρακαταθήκη γιὰ τὶς ἐπόμενες γενιές;*

ΑΠ.: Ἄν ἤμουν στὸ βουνὸ ἐπάνω καὶ δὲν εἶχα αὐτὸ τὸ φρούριο νὰ μὲ ἐνοχλεῖ, νὰ βγαίνουν οἱ ἐξουσιαστές ἔξω, νὰ μοῦ σκοτώνουν τὰ ζῶα καὶ νὰ μοῦδιάζουν τὶς γυναῖκες, ἐγὼ θὰ ἤμουν ἓνας βοσκός, ὅπως ἦταν οἱ πρόγονοί μου καὶ θὰ ἔγραφα ὡραῖα τραγούδια γιὰ τὸν ἑαυτό μου καὶ γιὰ τὴν παρέα μου. Ἐγὼ ἄρχισα νὰ γράφω τραγούδια στὴν ἀρχὴ γιὰ τὴ μητέρα μου. Ὅταν πρωτοεῖδα τὶς νότες, ἔγραψα τὸ πρῶτο μου τραγούδι. Εἶχα ἓναν μεγάλο θαυμαστή, τὸν πατέρα μου καὶ κάθε μέρα παρουσίαζα κι ἓνα τραγούδι. Ὅταν τὰ τραγούδια εἶχαν γίνεῖ ἓνα ὀλόκληρο ρεπερτόριο, ὁ πατέρας μου ἄρχισε νὰ κάνει γεύματα, καὶ ἐκεῖ ἔπαιζα τὰ νέα μου τραγούδια. Αὐτὰ φυσιολογικὰ βγήκαν ἀπ' τὸ σπίτι ἔξω, πῆγαν στὴ γειτονιά. Ἔτσι ἔγινε, φυσιολογικά. Μετὰ τὰ τραγούδησε ὅλη ἡ Ἑλλάδα καὶ μετὰ ὅλος ὁ κόσμος. Ἔτσι ξεκίνησα.

ΕΡ.: *Ἔτσι πρέπει νὰ ξεκινήσουν καὶ οἱ σημερινοὶ μουσικοί; Ποιὰ συμβουλή μπορεῖτε νὰ τοὺς δώσετε;*

ΑΠ.: Αὐτὸ δὲν τὸ ξέρω. Ἄπὸ κεῖ καὶ πέρα μὲ γοήτευσε τὸ γεγονός ὅτι αὐτοὶ οἱ ἦχοι, πὸν εἶχα μέσα μου, πὸν μὲ βασάνιζαν, ἔπρεπε νὰ βγοῦν. Καὶ ὅταν ἄκουσα τὰ ἔργα τῶν μεγάλων Γερμανῶν, τοῦ Μπετόβεν εἰδικὰ καὶ τοῦ Μπάχ, εἶδα τί δυ-

νατότητες υπάρχουν. Δεν είναι ότι μπορείς να σμιλεύεις μιά πέτρα και να την κάνεις τετράγωνη, ρόμβο· είναι ότι μπορείς να κάνεις τόν Παρθενώνα. Είδα τόν ήχητικό Παρθενώνα, και τρελλάθηκα. Λέω: μιά είναι δυνατόν με αυτά τὰ άγκωνάρια, πού κάνω κάθε μέρα, άγκωνάρια-τραγούδια και τὰ 'χω πλάι μου και τὰ βλέπω, με όλα μαζί, αν τὰ βάλω, να κάνω τόν Παρθενώνα; Και βάλθηκα να κάνω τόν Παρθενώνα. "Αν δεν άκουγα τήν 'Ενάτη τοῦ Μπετόβεν, ίσως να έμμενα με τις πέτρες μου. Τελικά δεν είμαι άποδεκτός από πουθενά. Διότι για μέν τους συμφωνικούς είμαι λαϊκός, για δέ τους λαϊκούς είμαι βαρύς. Δεν μπορούν να με κατατάξουν πουθενά. Γιατί εγώ θεωρώ, ότι αυτή ή διαίρεση τής τέχνης σε λαϊκή και έντεχνη είναι ταξική. Είναι απάνθρωπη. Ποιός τό είπε, ότι ή μουσική μπορεί να έχει όρια; "Οτι υπάρχει διαφορά ποιοτική ανάμεσα σ' ένα τραγούδι και μιά συμφωνία; "Η μουσική είναι άπέραντη." Αν λοιπόν κάποιος πήρανε ένα κομμάτι από τή θάλασσα, τό βάλανε σε μιά πισίνα και τό όνόμασαν κλασσική μουσική –ώραία, δική τους είναι, αλλά-, ή θάλασσα είναι άπέραντη. Αυτή ή πισίνα λέρωσε, θέλει ανανέωση. Χρειάζεται να γίνει μιά διώρυγα, να τήν ένώνει με τή θάλασσα, για να καθαρίζεται.

ΕΡ.: *Γιατί στραφήκατε στην άρχαία τραγωδία;*

ΑΠ.: Τό'πα και στην άρχή. "Η βασική μου ρίζα είναι τό δράμα. "Επίσης πέρα από τόν ρομαντισμό και τήν ευαισθησία, πού μπορεί να έχει κάποιος, τὰ γεγονότα πού έζησα άπ' τόν πατέρα μου και τὰ βίωσα και γώ ό ίδιος, αλλά και ή ιδιοσυγκρασία μου, μ' έχουν κάνει έναν άνθρωπο μάλλον πιό πολύ προς τό τραγικό. "Υπάρχει μέσα μου ή σύγκρουση." Έτσι τό νιώθω πάρα πολύ τό τραγικό στοιχείο, τό δραματικό στοιχείο. Είχα όλες τις προϋποθέσεις να ξεκινήσω, μου έλειπε μόνο ή δύναμη και ή ώριμότητα, για να μπορέσω να αντιμετωπίσω αυτά τὰ κείμενα, να άφουγκραστώ τή μουσική πού κρύβουν μέσα τους. Φυσικά αυτό πού κάνω είναι τελείως ύποκειμενικό. "Η μόνη έγγύηση δηλαδή είναι ή άγάπη πού έχω για τήν τραγωδία και ή μεγάλη έπαφή πού είχα μαζί της για πολλά χρόνια. Και αυτό τό όποιο κάνω – τό λέω και στον Κούνδουρο, πού θά άνεβάσει τήν «'Ηλέκτρα» – έχει ένα μεγάλο έχθρό στον μουσικό τομέα, τόν ίδιο τόν έαυτό μου, τόν Θεοδωράκη. Διότι εγώ έχω ένα κοινό, τό όποιο έχω διαπαιδαγωγίσει σ' έναν λυρικό ήχο τό «'Αξιόν έστι». Τώρα πάω να δώσω σαν λυρικό ήχο βιολιά, συγχορδίες, λυρικές φωνές και λοιπά. Πώς θά τοῦ περάσω αυτό τό πράγμα; Τό άκροατήριο τής όπερας και τής συμφωνικής μουσικής δεν με ένδιαφέρει. Σαν άτομα μ' ένδιαφέρουν, αλλά ως σύνολο δεν με ένδιαφέρει. Αυτή ή νοοτροπία πού έχουν για τήν όπερα ή για τή συμφωνία δεν με ένδιαφέρει. Θέλω λοιπόν, τό κοινό πού θά άκούσει τόν τελευταίο δίσκο, τό «'Ασίκικο Πουλάκη», να έρθει να άκούσει και τήν «'Ηλέκτρα». "Όπως παλιά, τό κοινό πού άκουγε τήν «Μαργαρίτα-Μαργαρώ», άκουγε τό «'Αξιόν έστι». Αυτό πρέπει να κάνω. Για να κάνω τό «'Αξιόν έστι», ήθελα μιά συμφωνική όρχήστρα, μιά χορωδία πού να μην είναι κάτω από τήν «δαμόκλεια σπάθη» τοῦ χρήματος και τοῦ κράτους." Ηθελα να είχα τὰ δικά μου μέσα να παρουσιάσω αυτά τὰ έργα. "Ηρθε ή Χούντα, τὰ 'χασα. Πολύ άργότερα όταν με κάλεσαν να πάω στην 'Εθνική 'Ορχήστρα πάνω στην Ε.Ρ.Τ., συγκρούστηκα. Είπαν, τώρα τί πάει αυτός να κάνει... "Εγώ αν είχα αυτή τή στιγμή τις όρχήστρες πού είχα, τις χορωδίες πού είχα, θά παρουσίαζα συνεχώς τὰ έργα αυτά, τὰ όποια δεν φτάνει να τὰ παρουσιάσεις μιά φορά τό χρόνο, χρειάζεται ένας καταιγισμός, για να χαλκευθούν σιγά σιγά οι ευαισθησίες. Για να φτάσουμε να άκοῦμε με τήν ίδια ευχαρίστηση, με τήν ίδια ευδαιμονία και τό τραγούδι και τό

συμφωνικό και την όπερα, με ένα κοινό καινούργιο. "Όπως έγινε με το «'Αξιόν ἔστι»». Μή νομίζεις, ότι το «'Αξιόν ἔστι» ἦταν κάτι, πού έγινε δεκτό ἀμέσως. Πέρασαν πολλά χρόνια, για να γίνει ἡ ἀποδοχή του. Πιστεύω, ότι σέ δέκα, εἴκοσι, τριάντα, σαράντα χρόνια αὐτές οἱ ὀπερες θά ἔχουν γίνει τελείως ἀποδεκτές ὡς ἑλληνικά ἔργα. Καί ὅταν θά πᾶνε ἔξω, δέν θά πᾶνε πλέον σά φτωχοί συγγενεῖς τοῦ Πουτσινι, τοῦ Βάγκνερ. Θά πᾶνε σάν μία ἑλληνική ἐκδοχή τῆς ἀρχαίας τραγωδίας.

ΕΡ.: *Ὅτιδήποτε κρύβει ζωὴ καὶ μέλλον μέσα του, πὸν πηγάζει μέσα ἀπ' τὸ Ἑλληνικό Πνεῦμα, ὅτιδήποτε εἶναι καθαρὸ καὶ ἐλεύθερο, βλέπουμε νὰ καταδυναστεύεται ἀπὸ αὐτὸ τὸ κράτος, τὸ Ρωμαίικο Κρατίδιο, ὅπως ἐμεῖς τὸ λέμε. Ποιά εἶναι ἡ γνώμη σας, μποροῦμε νὰ ἐλπίζουμε;*

ΑΠ.: "Ἐτσι ἦταν πάντα. Κύτταξε, ἐλπίζουμε σὰ ἀυθόρμητα στοιχεῖα καὶ στὶς ἀνθρώπινες ἐξαιρέσεις, καθὼς καὶ στὸ γεγονός ὅτι οἱ Ἕλληνες παίρνουν εὐχαρίστηση ἀπ' τὸν πολιτισμὸ τους. "Ὅταν εἶναι κάτι πολὺ ἑλληνικό, πραγματικά τοὺς βλέπεις ὅλους νὰ γλαρώνει τὸ μάτι τους. "Ὅλους. Δεξιούς ἀριστερούς, κεντρώους. Καὶ κυρίως αὐτὸ ἔχει προωθηθεῖ στὸ ἑλληνικό τραγούδι, διότι αὐτὸ ἔχει μείνει. Καὶ εἶναι κάτι, τὸ ὁποῖο δὲ χρειάζεται γνώσεις, εἶναι ἀυθόρμητο. "Ἐχουμε ἐπομένως κάποια κοινὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα μᾶς ἀρέσουν. "Ἄς πάρουμε τὰ τραγούδια τοῦ Τσιτσάνη. Ἀρέσουν σ' ὅλους, ἀπὸ τὸν πιὸ ἀπλὸ μέχρι τὸν μεγαλύτερο τεχνοκράτη.

Ἡ δίψα ἐλευθερίας καὶ ἡ δημιουργικότητα τοῦ σημερινοῦ Ἕλληνα

ΕΡ.: *Πέρα ἀπὸ τὴ μουσικὴ καὶ τὴν τέχνη: Στὴν οἰκονομία, στὴν παιδεία, στὴν γενικότερη δημιουργία μας ὡς λαὸς ἔχουμε δυνατότητες νὰ πετύχουμε ξανὰ μιὰ παγκόσμια παρουσία καὶ προσφορά;*

ΑΠ.: "Ἐχουμε ὀρισμένες κοινές ιδιότητες, μέσα στὶς ὁποῖες λέμε ὅτι βρισκουμε τὸν ἑαυτό μας. Μᾶς ἀρέσει δηλαδὴ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἕνα. Ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα, πέρα ἀπὸ τὴ τέχνη, ὑπάρχουν, νομίζω, ὀρισμένα πράγματα, πού εἶναι διαχρονικά καὶ εἶναι κοινὰ σὲ ὅλους. Βλέπεις ὅτι ὁ Ἕλληνας βασικά μπορεῖ νὰ θέλει νὰ γίνει δυνατός, νὰ θέλει νὰ γίνει πλούσιος, ὄχι γιὰ νὰ εἶναι πλούσιος, ἀλλὰ γιὰ νὰ εἶναι ἐλεύθερος. Εἶναι ἕνα εἶδος αὐτοάμυνας.

ΕΡ.: *Ἀπώτερος δηλαδὴ στόχος εἶναι ἡ ἐλευθερία;*

ΑΠ.: Βέβαια. Νὰ μὴν ἔχει ἀνάγκη κανέναν ἄλλο, νὰ εἶναι ἀνεξάρτητος.

ΕΡ.: *Τὴν νιώθει αὐτὴ τὴν ἐξάρτηση ἔντονα;*

ΑΠ.: Βεβαίως τὴ νιώθει. Νομίζω, ὁ Ἕλληνας, καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ χαρακτηριστικό του, ὅλους τοὺς «μεγάλους» τοὺς προσεγγίζει πονηρά, δέν τοὺς πιστεύει στὸ βάθος. Καὶ βλέπεις πόσο γρήγορα περνάει ἡ ἀκτινοβολία τῶν πολὺ μεγάλων. "Ἐχει ἕνα δικό του προσωπικό πρόβλημα: θέλει νὰ γίνει ἀνεξάρτητος. "Ὅποιος τὸ ψάξει θά δεῖ ὅτι, γιὰ νὰ γίνει κατ' ἀρχὴν οἰκονομικά ἀνεξάρτητος, ἔχει τὴν ἀνάγκη τῶν δυνατῶν. Θά συμπαραταχθεῖ λοιπὸν μὲ ἕναν δυνατό, ὄχι γιὰ τὸν πιστεύει, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσει τὴν δική του τὴν τάση τῆς ἀνεξαρτησίας. "Ὅταν γίνει ἀνεξάρτητος ὁ Ἕλληνας, ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα βγαίνουν ὀρισμένα ἄλλα πράγματα: Βλέπουμε, ὅτι τὸν ἐνδιαφέρει ἡ πρόοδος. "Ἄς πάρουμε τὸν ἄνθρωπο, πού γιὰ νὰ γίνει ἀνεξάρτητος, ξεκίνησε καὶ ἔκανε μιὰ μικρὴ βιομηχανία, βιοτεχνία: δέν θά ἀρκεστεῖ ἐκεῖ, εἶναι φιλόδοξος, θά θέλει νὰ τὴν καλυτερεύσει. Καὶ ἐκεῖνο πού εἶναι χαρακτηριστικό, εἶναι, ὅτι σήμερα, σ' αὐτὴ τὴ μίζερια πού ἔχουμε μέσα μας, ὑπάρχει στὸ ἐπίπεδο τῆς βιοτεχνίας, στὸ ἐπίπεδο τῶν μεσαίων ἐπιχειρήσεων

ένας όργανισμός. Κάποιος μου έλεγε μιá μέρα, ότι στίς πιό μοντέρνες βιομηχανίες είμαστε από τούς πιό προηγμένους λαούς τού κόσμου. Μιá έποχή, πού άσχολήθηκα έτσι έπίσημα και πήγα στην Τύνιδα ώς εκπρόσωπος τού έλληνικού κράτους, για να δούμε τί έμπορικές συναλλαγές μπορούμε να κάνουμε, ήλθα σέ έπαφή με τó ύπουργείο τής Έθνικής Οίκονομίας, τó Βιομηχανικό Έπιμελητήριο και άνακάλυψα κάποια πράγματα, πού δέν τά φανταζόμουν και γώ. Είδα ότι σέ πολλά πράγματα είμεθα άνταγωνιστικοί, όπως στό να φτιάχνουμε γέφυρες, να φτιάχνουμε φράγματα.

ΕΡ.: *Τά δικά μας όμως τά φτιάχνουν ξένοι.*

ΑΠ.: Έδω είναι τó θέμα: Να λένε οί Τυνησιοί: «Είστε οί καλύτεροι στό να μάς φτιάχνετε φράγματα, είστε οί καλύτεροι να μάς φτιάχνετε συστήματα άρδευτικά, είστε οί καλύτεροι στόν κόσμο –έχουμε μιá φήμη για πράγματα πού δέν τά ξέρουμε ούτε στην Έλλάδα–. Είστε καλύτεροι εκεί, εκεί, εκεί, έχετε καλύτερα προϊόντα ύπόδησης και ένδυμασίας από ό,τι άγοράζουμε από τήν Ίταλία. Τά προϊόντά σας είναι τά καλύτερα. Γιατί δέν τά πουλάτε, γιατί δέν τά βγάζετε;» Έχουμε κάνει πολλά πράγματα. Και δείχνουμε λοιπόν, ότι εκείνο πού μάς έμποδίζει στην Έλλάδα είναι, ότι έχουμε, και είχαμε πάντα, ένα ξεπερασμένο πολιτικό σύστημα. Δηλαδή ύπάρχουν οί πιό πονηροί και οί πιό φιλόδοξοι, πού θέλουν να άνέβουν πιό γρήγορα ψηλά. Είμαι οί πολιτικοί. Σοϋ λείει: Για να κάνω όλόκληρη τή διαδρομή, να ξεκινήσω να κάνω μελέτη, σπουδές, για να άποδειξω ότι είμαι ικανός να κάνω μιá βιομηχανία ή χτίζοντας ένα καθηγητικό άξιωμα, να είμαι καθηγητής, όλα αυτά θέλουνε δουλειά. Πάς λοιπόν κατ' εϋθειαν, γίνεσαι δουλευτής και άυτομάτως είσαι πάνω άπ' όλους. Είναι δηλαδή άυτοί πού θέλουν να πηδήσουνε τήν ιεραρχία. Ή μεγάλη λοιπόν πλειοψηφία τών πολιτικών είναι μιá τάξη όλόκληρη, πού τó έπίπεδό της είναι πολύ πιό κάτω από τó έπίπεδο τών άλλων Έλλήνων. Και έρχονται να διευθύνουν πράγματα, πού ένας άλλος άνθρωπος, ένας νέος έπιστήμονας, ένας νέος βιομήχανος, μπορεί να διευθύνει πολύ πιό εύκολα. Έχουμε λοιπόν ένα τέτοιο σύστημα, τó όποιο έχουν μωριστει τώρα οί «καρχαρίες» και τó έκμεταλλεύονται. Έχουμε έτσι μιá ούσιαστική έξουσία, πού είναι άσύδοτη και είναι από πάνω, και μιá τυπική έξουσία, πού διαχειρίζεται τά πράγματα και έλέγχεται άπ' τούς άλλους. Έχουμε μπλέξιμο. Τόχει πάρει χαμπάρι όλος ó κόσμος.

ΕΡ.: *Ή άμφισβήτηση σ' άυτή τή κατάσταση μεγαλώνει;*

ΑΠ.: Συνεχώς μεγαλώνει. Άυτοί θέλουν να ύπάρχει μιá ήσυχία, γι' άυτό, όταν ύπάρχει μιá μεγάλη προσωπικότητα, όπως ó Καραμανλής, ó Παπανδρέου, καταφέρνουν και τούς δάζουν όλους στή στρούγκα. Στίς περιπτώσεις πού φεύγουν άυτοί, δέν μπορούν να τούς μαντρώσουν. Στην Έλλάδα έμεις τί θέλουμε; Θέλουμε μιá άναρχία, μιá ήλεγμένη άναρχία. Άλλά άυτά τά πράγματα πού λέμε ή τά βλέπουμε στίς έφημερίδες, μάς ένοχλοϋν, όταν έρχεται ó φόρος ή όταν δέν έχουμε καθαριότητα, όταν δέν έχουμε άεροδρόμιο. Κατά τ' άλλα ή ζωή συνεχίζεται. Ό Έλληνας συνεχίζει. Και έρχονται οί ξένοι, οί όποιοί τώρα ξαφνικά μάς χτυπάνε. Ένώ οί Έλληνες λένε: τώρα πού είμαι έντάξει και στην Εϋρώπη, είμαι καλό παιδί, και θάσεις έδωσα στούς Άμερικανούς και συμφωνίες είχα με τούς Γερμανούς, γιατί μάς χτυπάτε; Ήρθε λοιπόν μιá στιγμή, πού γίνεται τó άκατανόητο, όλοι μάς χτυποϋν. Και δέν καταλαβαίνουν άυτοί, πού ήταν έτοιμοι να προσκυνήσουν τούς ξένους, πώς γίνεται να τρώνε ξύλο άπ' τούς ξένους.

ΕΡ.: *Στίς τελευταίες δεκαετίες ή έλευθερία, ή έπιστήμη, ή δημοκρατία προχώ-*

ρησαν και άπλώθηκαν στον περισσότερο κόσμο. 'Από την άλλη πλευρά βλέπουμε τελευταία να εμφανίζονται μυστικισμοί, άποκρυφισμοί, σατανισμοί, θρησκοληψίες, θρησκευτικοί φανατισμοί, ποικίλες αίρέσεις. 'Ο σκοταδισμός από τη μιά, τὸ 'Ελληνικὸ Πνεῦμα από την άλλη. Βλέποντάς το φιλοσοφικά, πιστεύετε ὅτι ὁ σημερινὸς κόσμος θὰ μπορέσει νὰ ξεπεράσει ὅλα αὐτὰ τὰ ἐμπόδια πὸν ἐμφανίζονται σήμερα;

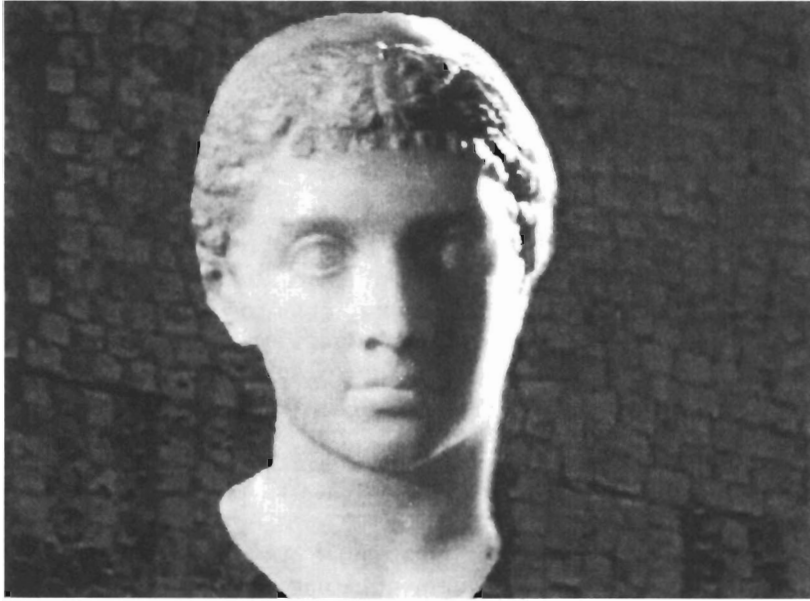
ΑΠ.: Κυττάξτε, εἶπαμε καὶ προηγουμένως, ὅτι ὁ ἄνθρωπος χτίζεται καὶ ὕλικά καὶ πνευματικά καὶ ψυχικά. Σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα. Καὶ σ' ὅλες τὶς ἐποχὲς ὑπῆρχε ὁ ἀποκρυφισμός. Δηλ. εἶναι συντριπτικά τὰ ἐρωτήματα πὸν βάζει ὁ ἄνθρωπος μπροστά του. 'Εκείνο πὸν δὲν μπορεῖ νὰ παραγκωνίσει ὁ ἄνθρωπος ποτέ, εἶναι ὁ θάνατος. Ποτέ. Τὸν φοβάται. Αὐτὸς ὁ φόβος δὲν ἔλειψε ποτέ. 'Ομως ὑπάρχουν περίοδοι, πὸν αὐτοὶ οἱ ἀποκρυφισμοί, οἱ σατανισμοί, οἱ θρησκοληψίες, ἡ ἔξαρση τῶν θρησκείων, οἱ ἀρρωστημένοι ἐθνικισμοί, ὁ φασισμὸς βγαίνουν περισσότερο στὴν ἐπιφάνεια ἀπὸ ἄλλες ἐποχὲς. 'Εγὼ πιστεύω, ὅτι ἡ ἐποχὴ μας, ὁ αἰῶνας ὁ δικὸς μας (ὁ προηγουμένος αἰῶνας, ἦταν αἰῶνας περισσότερο τῆς φιλοσοφίας, τῆς τέχνης, καί, ἂν δεῖς, οἱ πιὸ σπουδαῖοι ἄνθρωποι τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἦταν οἱ φιλόσοφοι, οἱ συνθέτες, οἱ μεγάλοι ποιητές, οἱ μεγάλοι συγγραφεῖς, ἦταν δηλ. ὁ προηγουμένος αἰῶνας τῶν προσωπικοτήτων), ὁ δικὸς μας αἰῶνας, λοιπὸν λόγω τῆς τεχνολογικῆς ἐπανάστασης καὶ τοῦ μαρξισμοῦ, πὸν ἦταν κι αὐτὸς ἡ τεχνολογία τῆς κοινωνίας, ἀποξηράνθηκε. Πήγαμε περισσότερο πρὸς τὴν ἔρευνα, περισσότερο πρὸς τὸ λογικὸ. Φυσικά αὐτὸ ἦταν ὠφέλιμο. Διότι καὶ στὸ ἐπιστημονικὸ ἐπίπεδο καὶ στὸ κοινωνικὸ λύθηκαν πολλὰ προβλήματα. Πρέπει νὰ δοῦμε, πῶς ἦταν ἡ ἀνθρωπότητα ἀρχὲς τοῦ αἰῶνα μας καὶ πῶς εἶναι σήμερα. Δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι δὲν ἔκανε καλὰ ὁ Μάρξ καὶ οἱ κομμουνιστές, δηλαδὴ οἱ ἄνθρωποι πὸν ἀσχολήθηκαν μὲ τὴν κοινωνία. 'Η κοινωνία μπορεῖ νὰ μὴ βρῆκε μιὰ ἰδανικὴ μορφή, ἀλλὰ ξεπέρασε πολλὰ ἀπὸ τὰ τότε προβλήματά της.

ΕΡ.: *Τὰ ἐπόμενα χρόνια εἶναι ἐλπιδοφόρα;*

ΑΠ.: Πιστεύω, ὅτι τὸ κυρίαρχο πρόβλημα τῆς ἀνθρωπότητας εἶναι ἡ μετατροπὴ τῶν μέσων σὲ σκοπούς. 'Η οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη, ἡ τεχνολογία καὶ οἱ ἀνακαλύψεις ἀπὸ μέσα ἔγιναν σκοποὶ. Σκοπὸς ἀπώτερος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ τέχνη καὶ ἡ ἀνθρώπινη ἐπικοινωνία. 'Ο ἄνθρωπος σήμερα βυθίζεται στὶς ἀνάγκες τοῦ βιοπορισμοῦ του. 'Η ὑπερβολικὴ ἀπασχόληση ὁδηγεῖ στὴ «νεοβαρβαρότητα». Καὶ τὰ ἄτομα γίνονται ἐπιρρεπῆ στὸ μυστικισμὸ καὶ στὸν σατανισμὸ. Οἱ κοινωνίες κατακτήθηκαν ἀπὸ μικρὲς ὁμάδες ἐξουσιαστῶν. 'Η δύναμη συγκεντρώθηκε σὲ λίγα χέρια. Δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾶμε, ὅτι ἡ ἐλευθερία χρόνου ἔκανε τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ ἀριστουργήματα. 'Εγὼ μαζί μὲ ἄλλους ἀποδείξαμε, ὅτι ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος εἶναι σὲ θέση νὰ ἐργάζεται μόνο τέσσερις ὥρες τὴν ἡμέρα. 'Η παρούσα κατάσταση δὲν μπορεῖ νὰ συνεχισθεῖ ἄλλο, βρίσκεται σὲ ἀδιέξοδο. 'Ομως δὲν ὑπάρχει ἡ θεωρία ἀνατροπῆς της, δὲν γεννήθηκε ἀκόμα. 'Οταν οἱ λαοὶ κατορθώσουν νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴν ταλαιπωρία τοῦ βιοπορισμοῦ τους, μὲ πρότυπο τὴν 'Ελληνικὴ Παιδεία θὰ δημιουργήσουν ξανὰ Πολιτισμὸ.

ΕΡ.: *Κύριε Θεοδωράκη, σᾶς εὐχαριστῶ πολύ. Νὰ εἶστε πάντα γερὸς καὶ δημιουργικὸς.*

Παν. Α. Κουβαλάκης

Εικόνα Α.

Εικόνα Β.

Κλεοπάτρα: Μὲ λαίηξερ ἀπεδείχθη ἡ φυλετικὴ ὁμοιότητά της μὲ τὶς σημερινὲς Ἑλληνίδες

Ἡ πασίγνωστη βασίλισσα Κλεοπάτρα εἶναι ἡ τελευταία ἀπὸ τὶς ὀκτῶ (ἐννέα μὲ τὴν θυγατέρα της) τῆς σειρᾶς τῶν Ἑλληνίδων ἡγεμονίδων τῆς ἐν Αἰγύπτῳ ἑλληνικῆς δυναστείας τῶν Λαγιδῶν. Ἐγεννήθη τῷ 69 π.Χ. καὶ ἠτύοκτόνησε τῷ 30 π.Χ. εἰς ἡλικίαν 39 ἐτῶν. Ἦτο ἡ δευτέρα κόρη τοῦ Πτολεμαίου τοῦ ΙΓ' τοῦ Αὐλοῦ· εἶχε δηλαδὴ δύο ἀκόμη ἀδελφὰς καὶ δύο ἀδελφοὺς, Πτολεμαῖον τὸν Διόνυσον καὶ Πτολεμαῖον τὸν Παῖδα.

Διὰ τὴν βασίλισσα Κλεοπάτρα (τῆς ὁποίας ἡ ἰδέα-ὄραμα ἦτο μία αὐτοκρατορία, ἀπὸ τὴν Ἰσπανία μέχρι τὴν Ἀσία) ἔχουν λεχθῆ καὶ γραφῆ πολλά ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα μέχρι σήμερον, ἀπὸ Ἑλληνας καὶ ξένους. Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι δὲν ἔχομε πολλὰς πληροφορίας, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἄτομον καὶ τὸ βίον της. Οἱ μόνες πηγὲς εἶναι ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας καὶ Ῥωμαίους συγγραφεῖς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐμφάνισιν τῆς Κλεοπάτρας, ἔχομε μερικὰς περιγραφὰς ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους, ἀπὸ νομίσματα τῆς ἐποχῆς της καὶ ἀπὸ δύο ἀγάλματα. Τὸ ἓνα εἶναι εἰς κακὴν κατάστασιν. Τὸ δευτέρον, τὸ ὁποῖον εὐρέθη πρὸ μιᾶς εἰκοσαετίας περὶπου, εὐρίσκεται εἰς πολὺ καλὴν κατάστασιν. Ὅλοι δὲ οἱ ἀρχαιολόγοι συμφωνοῦν, ὅτι πρόκειται διὰ τὸ πρόσωπον τῆς Κλεοπάτρας, κατόπιν συγκρίσεων μὲ τὰ πληροφορικὰ στοιχεῖα καὶ τὰς ἀπεικονίσεις ἐπὶ τῶν νομισμάτων.

Σύμφωνα μὲ τὰ παραπάνω ὁ Γερμανὸς καθηγητὴς Ridereg μὲ ἄλλους ἐρευνητὰς καὶ ἐπιστήμονας, ἐργαζόμενος εἰς τὴν «Συλλογὴν Ἀρχαιοτήτων» τοῦ Βερολίνου, ἔλαβε δείγματα ἀπὸ τὰ ἀπομείναντα χρώματα τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀγάλματος καὶ τὰ διέλυσε εἰς ἀκετόνην. Μὲ ἄλλας διαφόρους χημικὰς μεθόδους καὶ μὲ τὴν χρησιμοποίησιν ἀκτίνων «ραϊνγκεν» ἀνέλυσαν τὰ χρώματα τῆς κόμης, τῶν ὀφθαλμῶν, τῶν χειλέων, τοῦ δέρματος κ.λπ.

Οἱ ἀναλύσεις τῶν ἐπιστημόνων, καθὼς καὶ οἱ παρατιθέμενες εἰκόνες (βλ. ἔναντι σελίδα), εἶναι μία ἀπάντησις πρὸς αὐτοὺς ποὺ λέγουν (καλοπροαιρέτως καὶ κακοπροαιρέτως), Ἑλληνας καὶ ξένους, καὶ προσπαθοῦν νὰ μᾶς πείσουν, ὅτι οἱ σημερινοὶ Ἑλληνας δὲν ἔχουν σχέσι –ἀνθρωπολογικῶς καὶ φυλετικῶς– μὲ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας. Δὲν νομίζω, ὅτι ὑπάρχει λογικὸς ἄνθρωπος, ποὺ νὰ ὑποστηρίξη, ὅτι τὸ πρόσωπον τῶν ἔναντι φωτογραφιῶν δὲν ἔχει ὁμοιότητα μὲ τὰ χαρακτηριστικὰ μιᾶς τυπικῆς σημερινῆς Ἑλληνίδος:

Εἰκὼν Α: Φωτογράφησις τοῦ ἀγάλματος τῆς Κλεοπάτρας.

Εἰκὼν Β: Τονισμὸς ἐλαφρὸς τῶν ὀφθαλμῶν, τῆς κόμης τῶν χειλέων μὲ ἠλεκτρονικὸν ὑπολογιστήν.

Περαιτέρω μὲ τὴν βοήθειαν ἠλεκτρονικοῦ ὑπολογιστοῦ-λαίηξερ ἐπετεύχθη ὁ πλήρης τονισμὸς μὲ φυσικὰ χρώματα. Σύμφωνα μὲ τὰ στοιχεῖα τῶν ἀναλύσεων τὸ πόρισμα εἶναι: Καστανὴ κόμη καὶ ὀφθαλμοί, ἀνοικτὸν χρῶμα δέρματος, ἐλαφρῶς ἐρυθρὸς χρωματισμὸς χειλέων κ.λπ.

Τὰς εἰκόνας ἐφωτογράφησα ἀπὸ ταινίαν «βίντεο» τῶν ἐρευνητῶν ἐπιστημόνων.

Νικόλαος Σταμ. Ἀσπιώτης

Καθηγητὴς Ὠδείου, Γερμανία

Τῆς τρελλῆς (ἀγελάδας)

Ὡς γνήσιος Νεοέλληνας αἰσθάνομαι καταντροπιασμένος. Τί θὰ γίνῃ πιά, ἐπιτέλους; Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἀναγνωρίζει τις Ἑλληνικές πυραμίδες. Βρίσκουν σὲ ξύλινη πινακίδα καὶ σὲ πέτρα Γραμμικὴ Γραφή Α στοὺς Διοσηλίους τῆς Καστοριάς γραμμὴν τὸ 5250 π.Χ. καὶ προσφάτως Γραμμικὴ Γραφή Β τοῦ 1.700 π.Χ. στὸν λόφο τῆς Κανκανιάς, ἔξω ἀπὸ τὴν ἀρχαία Ὀλυμπία. Αἶσχος καὶ ὄνειδος! Ποῦ θὰ πάῃ αὐτὴ ἡ κατάσταση; Κι οὔτε κἀν ἓνα βοτσαλάκι, ἔτσι γιὰ τὰ μάτια τοῦ κόσμου, μὲ φοινικικὴ γραφή. Γιατί, ρε παιδιὰ; Τόσοι διάσημοι γλωσσολόγοι καὶ καθηγητὲς τῆς προϊστορικῆς ἀρχαιολογίας, τί κάνετε;

Καὶ κοντὰ σ' αὐτὰ νὰ βραδυποροῦν καὶ οἱ Ἑβραῖοι ἀρχαιολόγοι νὰ ἀνακαλύψουν τὴν Κιβωτὸ τοῦ Νῶε, τὸν ναὸ τοῦ Σολομῶντος καὶ τις κουνουνίστρες τοῦ Δαυὶδ. Ἄντε λοιπὸν, κύριοι. Κάντε κάτι, νὰ γελάσῃ λίγο τὸ χεῖλάκι μας πὺν μαράθηκε. Γιατί ἐδῶ πρόκειται γιὰ συνωμοσία. Ὅλες οἱ ἐφημερίδες –ποῖα λίγο, ποῖα πολὺ– καὶ ὁ «Δαυλὸς» ἔχουν βαλθῆ νὰ μᾶς πικραίνουν μ' αὐτὰ πὺν διαβάζουμε. Καὶ μόνον ἡ «Καθημερινή» στοὺς ἔνθετο «Ἀτλας τῶν Ἀρχαίων Πολιτισμῶν», πὺν ἐκδίδει μὲ τὴν συνεργασία τῶν «Τάμις», κρατᾷ ψηλὰ τὴν σημαία τοῦ ἀγῶνα μας. Πράγματι τὰ τεύχη 1 καὶ 2 δὲν χορταίνω νὰ τὰ διαβάξω. Ξέρετε τώρα... Αὐτὰ πὺν γράφουν, ὅτι ἡ γραφή ἀνακαλύφθηκε στὴν Ἀνατολή καὶ ὅτι οἱ Φοίνικες δάνεισαν τὸ Ἀλφάβητο στοὺς Ἕλληνες. Θὰ τὰ διαβάξω μέχρι καὶ πέντε φορὲς τὴν ἡμέρα.

Μετὰ ἀπ' ὅλα αὐτὰ εἶναι δυνατόν νὰ μὴ συγχαρῶ ὁποιονδήποτε ἔδωσαν τὴν ἐντολὴ νὰ κλείσῃ τὸ σπήλαιον τῶν Πετραλῶνων τῆς Χαλκιδικῆς; Βρῆκε, λένε, ὁ ἀνθρωπολόγος Ἄρης Πουλιανὸς ἀνθρώπινα ὀστᾶ ἡλικίας 700.000 ἐτῶν. Καὶ θέλει νὰ τὸν πιστέψουν! Ἄς γελάσω. Μὰ, βρέ ἀφελῆ ἄνθρωπε, ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, τὸ ἀλάθητον βιβλίον τῆς ἀνθρωπότητος, γράφει μέσα τίποτε γιὰ τὴν Μακεδονία; Δὲν ἔμαθες ἀκόμη, ὅτι ὁ Γιαχβὲ ἔκτισε τὸν Κόσμον καὶ ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον τὸ 5.770 π.Χ.; Ἄσε πὺν δὲν εἶχε μέσα στοὺς σπήλαιον ὄχι μόνον καμμιὰ ἑβραϊοφοινικικὴ γραφή ἀλλὰ οὔτε κἀν τὸ ἀστέρην τοῦ Δαυὶδ ζωγραφισμένο. Καλῶς λοιπὸν ἐκλείσει τὸ σπήλαιον.

Παρ' ὅλα αὐτὰ δὲν χάνω τὴν αἰσιοδοξία μου. Ὅλο καὶ ἐλπίζω σὲ καμμιὰ σοβαρὴ ἀνακοίνωση τοῦ κ. Χρ. Ντούμα. Ὅταν πάψῃ φυσικὰ νὰ τραυλίζῃ. Γιατί ἀπὸ τοὺς ἄλλους δὲν περιμένω καὶ πολλὰ πράγματα. Ἄσε, ρε μεγάλε, τὸν ἑαυτό σου ἐλεύθερον, νὰ μιλήσῃ καὶ βγάλε τὰ σῶψνά σου, νὰ σὲ χαρῶ. Ὅχι! Δὲν θὰ ὑπάρχῃ κασσετόφωνον οὔτε σὲ ἀκτῖνα ἑκατὸ χιλιομέτρων. Νὰ δώσης καὶ σὲ μᾶς τοὺς φοινικιστὰς κουράγιο καὶ ἀπαντοχὴ τώρα, πὺν φτηναίνουν οἱ ντομάτες, καὶ οἱ βελοντέλλες λόγῳ τῶν τρελλῶν ἀγελάδων περισσεύουν στὰ ψυγεῖα. Εἶναι κρίμα κι ἄδικο, νὰ κρατᾷς μόνο γιὰ σένα τὴν ἀπόλυτη γνώση.

Καὶ μιὰ καὶ μιᾶμε γιὰ γνώση, θὰ ἀποφασίσῃ κανεὶς νὰ διορθώσῃ τὰ βιβλία ἱστορίας τῆς δευτεροβάθμιας ἐκπαίδευσης ἀπὸ τις ἀνακρίβειες πὺν γράφουν μὲ τὸ σωρό; Ἄντε, γιατί μετὰ τοὺς φοιτητὲς θὰ σᾶς κυνηγοῦν μὲ τις πέτρες καὶ οἱ μαθητὲς, πὺν δὲν μασᾶνε πιά...

Γιώργος Πετρόπουλος

Τὸ ξέφτισμα τῆς Ρωμοσύνης...

Κατὰ 40% μείωθηκε ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἑλληνικῆς καταγωγῆς, ποὺ παρακολοῦθοῦν Ἑλληνικὰ στὸ ἐξωτερικὸ (« Ἀδέσμευτος Τύπος» 16-1-96). Ἡ μεγαλύτερη πτώση παρουσιάζεται στὴν Αὐστραλία, ἀφοῦ ἀπ' τοὺς 90.000 Ἑλληνες μαθητὲς τὸ 1980 ἔμειναν τὸ 1995 μόνο 20.000. Ἄραγε γνωρίζει ἡ ἐκεῖ Ὀμογένεια τὸ μεγάλο σφάλμα ποὺ διαπράττει; Ποιά μέρη λαμβάνουν οἱ ἐκεῖ ἡγέτες τῆς Ὀμογένειας, τί πράττει ὁ σεβασμιώτατος Αὐστραλίας κ. Στυλιανὸς (πέρα ἀπ' τὰ γνωστὰ «ἀνδραγαθήματά» του);

Πάντως ἡ αὐστραλιανὴ κυβέρνησις δεσμεύτηκε νὰ συνεχίσει τὴν λειτουργία τοῦ Τμήματος Νεο-ἑλληνικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ντίκιν. Κάτι εἶναι κι αὐτό. Θὰ πρέπει πάντως νὰ γνωρίζουν ἐκεῖνοι ποὺ -ἐκουσίως ἢ ἀκουσίως- παραμελοῦν τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, ὅτι οἱ ἐπόμενες γενιὲς τῶν ὁμογενῶν, ποὺ θὰ ἐπιδοθοῦν στὰ γράμματα καὶ στὶς ἐπιστῆμες, θὰ βροῦν τὴν παγκόσμια Ἑλληνικὴ Γλῶσσα στὸς ἐπιστημονικοὺς ὁρους μπροστὰ τους καὶ θὰ τὴν ἀγαπήσουν ἔστω καὶ καθυστερημένα.

Π.Κ.**... καὶ ἡ δύναμη τῆς Ἑλληνικότητας**

Συνολικῶς 6 βουλευτὲς ἑλληνικῆς καταγωγῆς ἐξελέγησαν στὶς ἐκλογὲς τῆς Αὐστραλίας, ποὺ ἔγιναν στὶς 2 Μαρτίου. Ἀπὸ τὴν κυβερνητικὴ παράταξη τῶν Φιλελευθέρων ἐξελέγησαν ὁ Πέτρος Γεωργίου καὶ ὁ Νίκος Δοντάς. Μὲ τὸ Ἐργατικὸ Κόμμα ἐξελέγησαν ὁ Ἀνδρέας Θεοφάνους καὶ ὁ Πῆτερ Μόρις (Μοντιάδης). Καὶ στὴν γεροῦσια ἡ ὁμογένεια ἐκπροσωπεῖται ἀπὸ τὸν γεροῦσιαστὴ Νίκο Μπόλκα, ὁ ὁποῖος διετέλεσε ὑπουργὸς Μεταναστεύσεως στὴν ἀπερχόμενη ἐργατικὴ κυβέρνησις.

Ὁ νέος πρωθυπουργὸς Τζῆν Χάουαρντ ὑπεσχέθη, ὅτι ἡ Κυβέρνησις του θὰ ὑπογράψει διακρατικὴ συμφωνία κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων μὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ θὰ συνεχίσει νὰ χρηματοδοτεῖ τὰ μεταναστευτικὰ σχολεῖα, ποὺ διδάσκουν τὰ ἑλληνικὰ καὶ ἄλλες γλῶσσες ἐκτὸς τῆς Ἀγγλικῆς. Ἄξιζε νὰ σημειωθεῖ, ὅτι ὁ κορυφαῖος οἰκονομικὸς σύμβουλος τοῦ νέου πρωθυπουργοῦ εἶναι ὁ ἑλληνικῆς καταγωγῆς Ἄθαν. Συνοδινός. Τὰ Αὐστραλιανὰ μέσα ἐνημερώσεως σημεῖωναν μὲ ἔμφαση τὸ γεγονός ὅτι ὁ νέος πρωθυπουργός, ὅταν πῆγαινε γυμνάσιο καὶ λύκειο, ὑποχρεωνόταν κΛΘΕ ΗΜΕΡΑ ἐπὶ χρόνια ἀπὸ τὸν -ΕΚΚΕΝΤΡΙΚΟ- διευθυντὴ τοῦ σχολείου του νὰ τραγουδᾷ τὸν ἔθνικὸ ὕμνο τῆς Ἑλλάδος.

D. Th.**Τὰ Νέμεα ἀναβιώνουν**

Μετὰ ἀπὸ διακοπὴ 2.300 ἐτῶν τὰ Νέμεα ἀναβιώνουν μὲ τὶς προσπάθειες τοῦ καθηγητοῦ τῆς Κλασικῆς Ἀρχαιολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μπέρκλεϋ κ. Στεφάνου Μίλλερ. Ὁ καθηγητὴς κ. Μίλλερ, ποὺ ἐπὶ ἐπτὰ ἔτη ἀνέσκαπτε καὶ ἀποκαθιστοῦσε συγχρόνως τὶς ζημίες καὶ τὰ κενὰ τοῦ ἀρχαίου σταδίου Νεμέας, ἀνέλαβε τὸ βαρὺ ἔργο τῆς ἀναβιώσεως τῶν Νεμείων Ἀγῶνων, ποὺ θὰ πραγματοποιοῦνται, ὅπως παλαιά, ἀνὰ διετίαν, ἀρχῆς γενησομένης τὸν Ἰούνιο ἢ Ἰούλιο τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἀγῶνων θὰ τηρεῖται στὸν ἱερὸ χῶρο τοῦ σταδίου ἡ ἀρχαία νομοθεσία καὶ τὸ ἀρχαῖο τυπικὸ: Οἱ ἀθλητὲς κι οἱ ἐπισκέπτες θὰ εἰσέρχονται στὸ στάδιο ἀνυπόδητοι· οἱ ἐπόπτες θὰ φέρουν μαύρους χιτῶνες, οἱ ἀθλητὲς λευκοὺς καὶ οἱ «σκλάβοι» (= ὑπάλληλοι) κίτρινους· οἱ νικητὲς θὰ στεφανώνονται μὲ στέφανο ἐκ σελίνου, ἐνῶ οἱ παραβάτες τῶν κανονισμῶν θὰ ραβδίζονται ἀπ' τοὺς ἐπόπτες· στοὺς ἀγῶνες, ποὺ θὰ ἐπιτρέπεται ἡ τηλεοπτικὴ κάλυψίς τους, θὰ συμμετέχουν καὶ γυναῖκες.

Ὅσοι φίλαθλοι καὶ προπαντὸς φίλοι τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πνεύματος καὶ Ἀθλητισμοῦ σπεύσατε νὰ δηλώσετε συμμετοχὴ (μόνο σὲ ἀγῶνες δρόμου γιὰ ἐφέτος) στὸν γραμματεῖα τῶν Νεμείων Ἀγῶνων. Ἐμεῖς ἀπ' τὴν πλευρὰ μας δὲν ἔχουμε, παρὰ νὰ συγχαραοῦμε τὸν καθηγητὴ κ. Μίλλερ, εὐχόμενοι νὰ δοῦν μνητές.

Π.Σ.**Ὅντως Μεσό-γειος**

Πρὶν ἀπὸ 18.000 χρόνια ὁ Σαρωνικὸς κι ὁ Εὐ-βοϊκὸς ἦσαν πεδιάδες, ἡ Σαλαμίνα, ἡ Αἴγινα κι ἡ Μακρόνησος βουνά, ἐνῶ λιοντάρια, πάνθηρες, ἀρκουδες, βίσωνες καὶ ἀγριόχοιροι ἔβρισκαν στὴν Ἀττικὴ, ποὺ καλυπτόταν ἀπὸ δάση φυλλοδόλων δένδρων. Γύρω στὸ 10.000 π.Χ. καὶ ἐξαιτίας τῆς τήξεως τῶν Παγετῶνων, ποὺ σκέπαζαν τὴν Κεντρικὴ καὶ Βόρεια Εὐρώπη, τὰ νερά τῆς θάλασσας κατέκλυσαν τὴν ξηρὰ τῆς Ἑλλάδος σύμφωνα μὲ τὸν καθηγητὴ Ν. Συμμενίδη (« Ἀδέσμευτος Τύπος», 26/10/95).

Δέν ψεύδονται λοιπόν ούτε ή 'Ελληνική «Μυθολογία», πού κάνει λόγο για τόν «Λέοντα τής Νεμέας» και για τόν «'Ερμάνθιο Κάπρο», ούτε ή 'Ελληνική Γλώσσα, πού θέλει τήν θάλασσα «Μεσόγειο» και τó «Αίγ-αίο» κατοικόδοινο. 'Αντίθετα ή έπιστήμη τής γεωλογίας μās ύποχρεώνει νά χρονολογήσουμε τά γεγονότα πού περιγράφονται στην 'Ελληνική δήθεν «Μυθολογία» ώς κατά πολλές χιλιετίες άρχαιότερα από τήν έποχή πού τά καθορίζουν χρονολογικά οί συρρικνωτές τής πανάρχαιας 'Ελληνικής 'Ιστορίας.

Σ.Π.

Νέοι Θεοδόσιοι

«Ειδωλολατρικήν τελετήν» χαρακτήρισε ή έφημερίδα «'Ορθόδοξος Τύπος» (12/4/96) τήν τελετή 'Αφής τής 'Ολυμπιακής Φλόγας, πού έγινε στο χώρο τής άρχαίας 'Ολυμπίας. 'Απαιτεί μάλιστα και τήν καθάρειση του 'Μητροπολίτη 'Ηλείας Γερμανού, ό όποιος είχε παρευρεθ ή στην «έπάρατο» αυτή τελετή.

'Ο θεσμός τών 'Ολυμπιακών 'Αγώνων (παρ' ότι έκπορνευμένος σήμερα) είναι παγκοσμίως άποδεκτός, βρίσκεται ύπεράνω έθνών και θρησκειών (όπως και κάθε άξία πού παρήγαγε τó 'Ελληνικό Πνεύμα) και ώς μόνη μνήμη του άρχαίου μεγαλείου του απέμεινε ή τελετουργική έναρξή του στην άρχαία 'Ολυμπία. Αυτό τó άχαλίνωτο μίσος και οί σνοκφαντίες από μέρος κάποιων δήθεν 'Ελλήνων και δήθεν Χριστιανών, έναντιον μιάς πανάρχαιας 'Ελληνικής και ήδη παγκόσμιας άξίας ποίό μήνυμα δίδουν στόν σημερινό κόσμο; Μήπως φανερώνουν, ότι ένα μέρος τής 'Εκκλησίας ποτέ δέν μπόρεσε νά αποβάλλει τόν μεσαιωνισμό του και τόν άνθελληνισμό του και νοσταλγει πρακτικές του 4ου-5ου αιώνα, όταν χάνοντας σήμερα τήν ψυχραμία του αποβάλλει και τά «φιλελεύθερα» προσωπεία του;

Π.Α.Κ.

'Ανεξήγητη ένόχληση

Πριν από τρία περίπου χρόνια ό πρώην Πρόεδρος τής Δημοκρατίας κ. Χρήστος Σαρτζετάκης είχε χαρακτηρίσει «άρουραίους» όλους εκείνους πού επιδιώκουν τήν διαιώνιση και βάθνωση τής πνευματικής και ιδεολογικής διάθρωσης του 'Ελληνισμού. 'Από τότε, παρακολουθώντας τις δημόσιες αντιδράσεις στόν παραπάνω ευστοχο χαρακτηρισμό, επιβεβαιώσαμε τις έκτιμήσεις μας για τó ποιό άκόμενη και σήμερα (πενήντα χρόνια μετά τήν πώση του Ναζισμού) αισθάνονται «άρουραίοι» (σύμφωνα με τή λαϊκή ρήση «όποιος έχει τή μύγα, μυγιάζεται»). Πρώτος «άρουραίος» λοιπόν ό γνωστός και μη έξαιρετός κ. Λίποβας, ό όποιος κατηγορήσε με άρθρό του στόν «Οικονομικό Ταχυδρόμο» ('Ιούλιος '93) τόν πρώην Πρόεδρο τής Δημοκρατίας για... «πολιτική άνηθικότητα». Δεύτερος «άρουραίος» τó «Κεντρικό 'Ισραηλιτικό Συμβούλιο τής 'Ελλάδος», άφου μετά τρία όλόκληρα χρόνια άναδημοσιεύει τó έν λόγω άρθρο στό έπίσημο όργανό του «Χρονικά» ('Ιανουάριος '96).

Γιατί όμως νά αισθάνονται έτσι, άφου και νομικά προνόμια άπολαμβάνουν (ή 'Ισραηλινή κοινότητα περιέρχως άποτελεί Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου και χρηματοδοτείται από τόν τακτικό προϋπολογισμό) και ύψηλές θέσεις κατέχουν (ό κ. Λίποβας είναι καθηγητής του Παντείου Πανεπιστημίου); 'Αλλωστε γνωρίζουν πολύ καλά, ότι άπ' τά άρχαία χρόνια ό 'Ελλαδικός χώρος ώς γεωγραφικό «σταυροδρόμι» λαών και πολιτισμών πάντα άνεχόταν ξένα ή μειονοτικά στοιχεία. Μήπως - με τó νά ένοχλούνται από τόν χαρακτηρισμό - κρίνουν οί ίδιοι ότι εργάζονται ώς «άρουραίοι»;

Π.Α.Κ.

'Αρχαιοελληνική μπάλλα

Κατά τις τελευταίες άνασκαφές στό νησί τής Σαμοθράκης, πού διενεργούνται από τήν άμερικανίδα άρχαιολόγο κ. Λίζ Ντούσμετρου, άνεσκάφη ένα έντυπωσιακό εύρημα: μιá άρχαία μπάλλα ποδοσφαιρου, ή όποία χρονολογήθηκε τόν 3ο π.Χ. αιώνα. 'Η άρχαία μπάλλα είναι ακριβώς όμοια με τις σημερινές: άποτελείται από δερμάτινο κάλυμμα χωρισμένο σε πολλά τμήματα με πολλές γωνίες. Μάλιστα διακρίνεται ή σχισμή, άπ' τήν όποία τροφοδοτούσαν με άέρα τó έσωτερικό της μέρος, πού τó άποτελούσε μιá κύστη από μεγάλο ζωό (έφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ» 2/4/96).

Τό νέο αυτό εύρημα άποδεικνύει, ότι οί άρχαίοι 'Ελληνες γνώριζαν τó ποδόσφαιρο, παρ' ότι στα διασωθέντα κείμενα δέν άναφέρεται κάτι τέτοιο. Τό δημοφιλέστατο σήμερα άθλημα του ποδοσφαιρου έθεωρείτο βρετανική έπινόηση, αλλά τελικώς ή άρχαία 'Ελλάδα άπεδείχθη γενέτειρά του.

Π.Α.Κ.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

Ίστορικά στοιχεία για τις συνθήκες εξόντωσης του λαϊκού έθνοδιαφωτιστή Κοσμά του Αιτωλού

Οί έγκυροι ιστορικοί G. Finley και Pierre Belon, ό πρώτος στό έργο του *Ίστορία τής Τουρκοκρατίας και τής Ένετοκρατίας* και ό δεύτερος στό *Observations*, ύποστηρίζουν τή θέση, ότι οί Έβραίοι πού διώχτηκαν από τήν Ίσπανία κι έγκαστάθηκαν στό λιμάνια και τις πόλεις τής Τουρκίας είχαν «μέγα και άθεράπευτο μίσος κατά τών χριστιανών αδιάκριτα, λόγω του προσηγηθέντος διωγμού τους από τήν Ίερά Έξέταση. Τό μένος αυτό τό εισέπραξαν πρώτα οί Έλληνες και μετά οί Αρμένιοι».

Οί Έβραίοι άνυπομονούσαν άκόμα νά δείξουν και τήν βαθεία εύγνωμοσύνη πού είχαν άπέναντι τών Τούρκων για τις πολλαπλές εκδουλεύσεις πού τους έκαναν. «Έτσι τήν τιμωρία για τόν άφανισμό και τις άδικίες, πού ό Παπισμός κόστισε σέ πλήθη Έβραίων στόν Ευρωπαϊκό χώρο, πλήρωσαν οί ντόπιοι όρθόδοξοι πληθυσμοί τής Βαλκανικής χερσονήσου, οί όποιοι είχαν τους Τούρκους τυράννους από τή μιά, όσον άφορά τις άτομικοπολιτικές τους έλευθερίες, και τους Έβραίους ως οικονομικούς εκμεταλλευτές».

Οί Έβραίοι είχαν διεισδύσει κατά χιλιάδες στή Βόρεια Ελλάδα και πρώτα έγιναν κύριοι τών μεταλλείων άργύρου στό περίφημα Μαντεμοχώρια τής Χαλκιδικής. Πολλοί έγκαταστάθηκαν στήν Άδριανούπολη, στό Σκόπια, στό Μοναστήρι, στις Σέρρες, στήν Καστοριά, στήν Καβάλα, στή Βέροια και σέ διάφορες άλλες πόλεις, λιμάνια και κωμοπόλεις τής Μακεδονίας. Ίδιαίτερα όμως οί Έβραίοι έβαλαν ως οικονομικό τους στόχο τή «νύμφη του Θερμαϊκού» Θεσσαλονίκη, πού ύπήρξε ή δεύτερη πόλη τής Βυζαντινής Αυτοκρατορίας μετά τήν Κωνσταντινούπολη κι ένα από τά μεγαλύτερα κέντρα έμπορίου και βιοτεχνίας τής Όθωμανικής Αυτοκρατορίας. Στά μέσα του 16ου αιώνα στήν πόλη κατοικούσαν 4.000 έβραϊκές οικογένειες. Παράλληλα ύπήρχαν 10.000 έβραϊκά σπίτια και 80 συναγωγές. Έμποροοικονομικά κυκλώματα του έβραϊκού κεφαλαίου διαφεντεύανε τά μονοπώλια τής ζάχαρης, του καφέ, του τσαγιού, του ρυζιού, του σταριού, τών πολύτιμων λίθων, τών μυρωδικών και τών μπαχαρικών. Ήταν οί τροφοδότες του τουρκικού στρατού σ' έφόδια άκόμη και τόσο χες για 80.000 γεννιτσάρους.

Σάν άνέκδοτο κυκλοφορούσε, ότι «όλοι δουλεύουν στους και για τους Έβραίους», και όλοι δανείζονταν άπ' αυτούς σέ άπαράδεκτα ύψη τοκογλυφίας. Οί Έβραίοι πλούτιζαν από τό έμπόριο, τήν παραοικονομία, τήν τοκογλυφία, τή μαύρη άγορά, όταν σκόπιμα άπέκρυπταν τά διάφορα «εδώδιμα είδη», και από τό δουλεμπόριο άθών ύπάξεων, κυρίως Αφρικανών. Ό τρόπος αυτός τών άθέμιτων δοσοληψιών τους έκανε μισητούς στό λαϊκά στρώματα όχι μόνο τών Έλλήνων αλλά και τών υπολοίπων έθνοτήτων τής Όθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Έναντία σ' αυτή τήν πολυπλόκαμη θρησκευτικο-οικονομικοπολιτική λερναία ύδρα έπετέθη μέ πάθος και χωρίς προφύλαξη ό λαϊκός άγωνιστής Πατροκοσμάς ό Αιτωλός. Τό πρώτο «κουσούρι» τών Έβραίων, τό όποιο χωρίς φόβο και πάθος δημόσια στηλίτευε ό Πατροκοσμάς, ήταν ή χρηματολατρεία τών περισσοτέρων άπό αυτούς: «Μπροστά στό φλωρία οί Έβραίοι γίνονται Τούρκοι» «μέ τέτοιους άνα-

* Ό κ. Γ.Μ., διδάκτωρ Θεολογίας, είναι καθηγητής του Άμερικανικού Κολλεγίου Άγίας Παρασκευής.

ξιόπιστους ἀνθρώπους πῶς νὰ κάνεις ἐμπόριο;»· «ἀντί στήν καρδιά τους νὰ ἔχουν Χριστό, ἔχουν χρυσό»· «ἐβγήκεν ἓνας Ἑβραῖος κι ἔγινε Τοῦρκος καί κατά ὅπου ἐτούρχεψε ἔγινε καί θεζύρης». (Φράσεις ἀπό τίς *Διδαχές Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ*).

Τήν ἐβραϊκή φιλαργυρία καί πλεονεξία δέν τήν ταλάνισε μονάχα ὁ Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, ἀλλά καί τὸ μνημεῖο τοῦ Νεοελληνικοῦ Διαφωτισμοῦ, ἡ γνωστὴ «*Ἑλληνικὴ Νομαρχία*» Ἀνωνύμου τοῦ Ἑλληνοφίλου, ἴσως τοῦ Κοραΐ, στὸν ὁποῖο ἀπὸ ὠρισμένους ἀποδίδεται. Θέλοντας ἡ *Νομαρχία* νὰ ἐλέγξει τήν ἐθελοδοουλία καί τὸν φιλοτουρκισμό τῶν Φαναριωτῶν τονίζει, ὅτι στὴ θέση τῆς Ἑλληνικῆς καρδιάς τους «ἔχουν θάλει καρδίαν τουρκοεβραίου».

Μὲ περισσότερη ὅμως ὀξύτητα καί χωρὶς πάθος δημόσια ἐλέγχει τὴν τακτικὴ τῶν Ἑβραίων ὁ ἀνεπανάληπτος Ἀδαμάντιος Κοραΐς, ὁ ὁποῖος γράφει: «*Τῶν Ἰουδαίων τὸ πρὸς ἡμᾶς μῖσος ὑπερβαίνει καί αὐτὸ τὸ τουρκικὸν μῖσος. Ἡ θρησκεία των, ἰερά εἰς τὴν ἀρχήν, κατήντησε εἰς θρησκείαν δεισιδαίμονα, ἐχθρὰν καί γεμάτην ὑποψίας διὰ κάθε ἄλλην θρησκείαν. Ἡ ἐναντίον ἡμῶν ὑπερηφάνεια των Ἑβραίων καθὼς καί ἡ καταφρόνησις ὑπερέχει αὐτῆς τῶν Τούρκων καί τρέφεται ἀπὸ αὐτὴν ταύτην τὴν Παλαιὰν Διαθήκην*».

Τὸ ἐμπόριο καί πρὸ παντὸς οἱ εἰσπράξεις τῶν Ἑβραίων σ' ὅλα τὰ πανηγύρια καί τὰ Κυριακάτικα παζάρια ὕστερα ἀπὸ τὸν διαφωτισμὸ τοῦ λαοῦ ἀπὸ τὸν Κοσμᾶ ἄρχισαν νὰ παρακμάζουν. Οἱ μετωπικὲς κατὰ τῆς Ἰουδαϊκῆς πλεονεξίας καί τῆς ὀκνηρῆς τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν συμπεριφορᾶς ἐπιθέσεις του ἄρχισαν νὰ ἔχουν ὀφθαλμοφανῆ ἀποτελέσματα. Οἱ ὀρεινοὶ πληθυσμοὶ τῆς Αἰτωλίας-Ἀκαρνανίας-Ἠπείρου-Δυτικῆς Μακεδονίας, οἱ ὁποῖοι ὑπεραγαποῦσαν τὸν «παππούλη», σταμάτησαν νὰ πουλᾶνε τὰ προϊόντα τους «ἀντί πινακίου φακῆς». Πάρα πολλοὶ χριστιανοὶ προτιμοῦσαν νὰ κάνουν πράξη τίς ἐντολὲς τοῦ Πατροκοσμᾶ νὰ πουλᾶνε μόνοι τους τὰ προϊόντα τους ὡς μικρέμποροι, παρὰ νὰ κάνουν «ἀλισβερίσι μὲ τοὺς χαχαμάδες, χωρὶς ὅμως νὰ τοὺς μισοῦν ἢ νὰ τοὺς φονεύουν» (*Διδαχές*). Τὰ περιφρημα χυρσογαϊτανοσειρήτια τῶν Ἑβραίων ἐξαιτίας τῆς πολεμικῆς τοῦ Πατροκοσμᾶ ἔμειναν ἀπούλητα, γράφει ὁ ἱστορικὸς Περραιβός. «*Ὅσαι ἐμπορικαὶ ἀγοραὶ ἐγίνοντο καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς, ὁ ἅγιος Κοσμᾶς τὰς μετέθετε τὸ Σάββατον*». Ὅλες αὐτὲς οἱ περιόδεις, οἱ κινήσεις, ὁ διαφωτισμὸς, ὁ κοινωνικὸς ἐλεγχος εἶχαν ὡς ἀποτέλεσμα, τὸ κέντρο βάρους τοῦ ἐμπορίου νὰ μετατοπίζεται στὰ χέρια τῶν Ἑλλήνων, καί τελικὰ νὰ μαθαίνουν κι αὐτοὶ ἀπὸ καταναλωτὲς ἐβραϊκῶν ἐμπορευμάτων νὰ γίνονται ἐμποροὶ τῆς παραγωγῆς τους. Στὶς τοπικὲς ἀγορᾶς, τὰ παζάρια, τὰ πανηγύρια, τίς ἐμποροπανηγύρεις τῆς Ἠπείρου, τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας, ἀκόμη καί τῆς Ἀλβανίας ἄρχισαν νὰ κυριαρχοῦν χριστιανοὶ μικροβιοτέχνες κι ἐμποροὶ. Ἔτσι ἄρχισε ν' ἀνθεῖ τὸ μεσεμπόριο στὴν Ἄρτα, στὰ Γιάννενα, στὴν Πρέβεζα, στὸ Μπεράτι, στὸ Ἀργυροκάστρο, στὴ Χειμάρρα, ὅπου τὸ ἑλληνορθόδοξο στοιχεῖο ἐπλεόναζε. Γιὰ ὅλα λοιπὸν αὐτὰ ὁ ἀγαπημένος τῶν ραγιαδῶν ἔγινε ὁ ἀποδιοπομπαῖος τῶν κατεστημένων, τῶν προυχόντων, τῶν λεφτάδων. Οἱ χωρικοί, οἱ ἀγροτοποικίμενους τὸν λάτρειαν καί οἱ Ἑβραῖοι τὸν καταριόντουσαν.

Ὁ Πατροκοσμᾶς καταδιώχθηκε, ξυλοκοπήθηκε ἀπὸ Τοῦρκους, Βενετσιάνους, Ἑβραίους μπροστὰ στὰ χαϊρέκακα μάτια ἑλληνοπροδοτῶν δεσποτάδων καί τῶν λακέδων τους. Καμμὶ ὑποστήριξη στὸν καλόγερο ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο. Ἐμεινε «ἐρημος καί μόνος». Στὴν Ἄρτα, ἂν καί βρῆκε μεγάλη ἀντίδραση ἀπὸ τὴν τοπικὴ Συναγωγὴ, ἐν τούτοις μετέθεσε τὸ παζάρι ἀπὸ τὴν Κυριακὴν στὸ Σάββατο, δίνοντας ἠθικὸ νόημα στὶς συναλλαγῆς τῆς χριστιανικῆς πλειοψηφίας τῶν κατοίκων, οἱ ὁποῖοι ἤθελαν νὰ εἶναι ζωντανοὶ Ἕλληνες.

Στὴν Πρέβεζα οἱ Βενετσιᾶνοι μαζί μὲ τοὺς προυχόντες ὀρθοδόξους, τοὺς Ἑβραί-

Πατροκοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς (1714-1779)

ους ἐμπόρους καὶ ἄλλους Τουρκαλβανοὺς ἐμπόδισαν διαίως τὴν δημόσια ὁμιλία του, καὶ ἄς τὸν ἀκολουθοῦσαν χιλιάδες. Γι' αὐτὴ τὴν ἐπεισοδιακὴ λαϊκὴ περιοδεία τοῦ Πατροκοσμᾶ γράφει ὁ ἱστορικός Ἰ. Λαμπρίδης στὸ ἔργο του «*Περὶ τῶν ἐν Ἠπειρῷ ἀγαθοεργημάτων*» (τόμ. Α, σελ. 115): «*Θέλοντας ὁ Πατροκοσμᾶς νὰ βοηθήσει τὸν ἑλληνικὸ πληθυσμὸ τῆς Πρέβεζας, τοὺς στέλνει πύρινο γράμμα διαμηνύοντάς τους νὰ διατηρήσουν, ἔστω καὶ μὲ τὰ δόντια, τὰ σχολεῖα ποὺ εἶχαν ὅλοι μαζί φτειάξει παρὰ τὴν ἀντίδραση τῶν Βενετσιάνων καὶ τῶν Ἑβραίων ἐμπόρων. Κι ὅσοι ἐξουσιαστὲς χρησιμοποίησαν βία, νὰ θροῦν σκληρὴ ἀπάντηση*».

Σκληρότερα ὅμως ἀπ' ὅλες τὶς περιοχὲς φέρθηκε στὸν Πατροκοσμᾶ τὸ κατεστημένο τῶν Ἰωαννίνων, καθοδηγημένο ἀπὸ τὸν ντόπιο μητροπολίτη, ὅπως μαρτυρεῖ ὁ Φάνης Μιχαλόπουλος: «*Οἱ κοτζαμπάσηδες μ' ἐπικεφαλῆς τὸν Δεσπότη Ἰωαννίνων καὶ*

οί Έβραιοί ξοπίσω, ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἐξουσιαστές, πού εἶχαν τὰ διάφορα μονοπώλια στήν διάθεσή τους καί στήν ἐξουσία τους (κεριά, λιβάνια, δέρματα, τυριά, μαλλιά, δούτυρα, μετάξια, χρυσαφικά, ἀσημικά κ.ἄ.), τὸν ἐμπόδισαν διαίως νὰ κάνει λαοσύναξη μέσα στὰ Γιάννενα. Ὁ λαὸς ἐξέφρασε δυσφορία γιὰ τὸ σταμάτημα τοῦ ἐθναπόστολου, ὅπως προσφυνῶς τὸν ἔλεγαν. Τὸν κατηγοροῦσαν ἐπίσημα μὲ δεσποτική ὑπογραφή ὡς “πράκτορα” τῆς Ρωσίας-Μοσκοβίας». Ὁ πασσάς τὸν συνέλαβε, ἀλλὰ οἱ κάτοικοι τὸν γλύτωσαν ἀπὸ βέβαιο ραβδισμό καί φυλάκιση. Πλήρωσαν οἱ ταπεινοὶ πολὺ χρυσάφι γιὰ «μπαξίς». Τὰ συμφέροντα τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ τῶν Ἰωαννίνων ἐπλήγησαν, καί αὐτὰ τῆς θρησκείας καί αὐτὰ τοῦ ἐμπορίου.

Παρ’ ὅλα αὐτὰ ὁ Πατροκοσμᾶς δὲν τρομοκρατήθηκε. Ἐπέστρεψε δομύτερος στήν Ἡπειρωτικὴ πρωτεύουσα, ὅπου τοῦ ἐπεφυλάχθη παλλαϊκὴ ὑποδοχή, ἀφοῦ εἶχε προηγηθεῖ γερὸ λάδωμα τῶν ἀρχῶν, γιὰ νὰ τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ κάνει «τὸν κατὰ ἔβραίων ἐμπόρων δημόσιον ἔλεγχόν» του. Ὁ ταπεινὸς λαὸς πλήρωνε μὲ τὸ αἷμα του, γιὰ ν’ ἀκούσει τὸν κήρυκα τῆς θρησκευτικῆς καί κοινωνικῆς ἀλήθειας, τὴν στιγμή κατὰ τὴν ὁποία σύμφωνα μὲ τὸν ἀποκαλυπτικὸ ἱστορικὸ Ἀθανάσιο Ὑψηλάντη «ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, γιὰ νὰ ἔχει τοὺς ἰσχυροὺς τῆς Πύλης μ’ ἐπικεφαλῆς τὸν Σουλτᾶνο, τὴ Σουλτᾶνα, τὸν Βεζύρη καί τὴν Βεζυροπούλα μὲ τὸ μέρος του ἔδινε κάθε χρόνο 12.000 χρυσᾶ νομίσματα (λίρες Ἀγγλίας, θὰ λέγαμε σήμερα), ἐνῶ τὸ σταθερὸ “πεσκέσι” στὸ Σουλτᾶνο προσωπικὰ ἔφθανε τὰ 5.000 χρυσᾶ. Σὲ περιπτώσεις “ἀλλαξοπατριαρχίας” τὰ ποσὰ μποροῦσαν νὰ φθάσουν καί τίς 25.000 χρυσᾶ φλωρίνια καί δουνκάτα, γιατί ὁ Σουλτᾶνος ἐνέκρινε κάθε φορὰ τὴ δίαυη πατριαρχικὴ ἀνατροπὴ καί τὴν ἐγκαθίδρυση καινούργιου Πατριάρχου μὲ μόνο γι’ αὐτὸν κριτήριο ὄχι τὴ νομιμότητα καί τὴν ἱεροκανονικότητα ἀλλὰ τὸ ὕψος τοῦ “ἱεροῦ πεσκεῖου”».

Καί γράφει ἐπὶ λέξει ὁ γερμανὸς ἱστορικὸς Stephen Gerlach στὸ πολῦτιμο ἔργο του «Tagebuch»: «Οἱ Οἰκουμενικοὶ Πατριάρχες στήν πλειοψηφία τους, γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν μὲ τὸ “ἱερὸ χρῆμα” τὴν εὐνοία τῶν ἰσχυρῶν τῆς ἡμέρας τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, ἐπέβαλλαν πρόσθετους φόρους στοὺς ραγιαδες ὀρθόδοξους καί πλήρωναν στοὺς δανειοδότες τοκογλύφους διπλάσιους τοκογλυφικοὺς ἀνήθικους τόκους».

Μὲ τὴν «ἀνοχὴ» τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, μὲ τίς διαβολὲς τοῦ ντόπιου μητροπολίτη Ἰωαννίνων, μὲ τοὺς τραμπουκισμοὺς τῶν Ἑβραίων, μὲ τίς καχυποψίες τῶν Τούρκων καί μὲ τὸν διωγμὸ τῶν παπιστῶν Βενετσιάνων τὸ ἔργο τοῦ Πατροκοσμᾶ γινόταν καθημερινὰ ὄλο καί πιὸ δύσκολο. Μεγάλες συκοφαντίες ἀντιμετώπισε ὁ Κοσμᾶς ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους καί σ’ ἄλλες ἐκτὸς τῶν Ἰωαννίνων περιοχές. Στὸ Τεπελένι διέλυσαν δίαυα τὴ συγκέντρωσή του καί παρὰ λίγο νὰ τὸν λυντσάρουν, ὅπως διασώζει τὰ γεγονότα ὁ Περραιβός. Στὸ Βεράτιο, ὅπου οἱ Ἑβραῖοι ὡς μεσίτες συγκέντρωναν ὅλα σχεδὸν τὰ μαλλιά καί τὰ δέρματα ἀπὸ τὰ τσελιγκάτα τῆς Ἀλβανίας, δημιούργησαν μιὰν ἀφόρητη κατάσταση σὲ βάρος του. Προσπάθησαν νὰ ματαιώσουν τίς συγκεντρώσεις του καί νὰ πείσουν τὸν πασσά, ὅτι οἱ χωρικοὶ ἐξαιτίας του ἐγκαταλείπουν τίς ἐργασίες τους καί δὲν θέλουν νὰ πληρώσουν τοὺς φόρους.

Ὁ Κοσμᾶς ὅμως ὄχι μόνο δὲν ἀπογοητεύτηκε, ἀλλὰ κατόρθωσε νὰ κινήσει ὁ ἴδιος τὴ συμπάθεια τοῦ Κούρτ πασσά, πού τοῦ δώρισε μάλιστα κι ἓνα σκαμνί, ὡς ἔδρα γιὰ νὰ κάνει τίς ὁμιλίες του καί τοῦ ἐπέτρεψε νὰ ἰδρύσει στὸ Βεράτιο σχολεῖο, πού σωζόταν μέχρι τίς ἀρχές τοῦ αἰῶνα μας. Στὴ Λάρισα ἐπίσης, πού γίνονταν μεγάλα πανηγύρια καί κυριαρχοῦσαν βασικὰ οἱ Ἑβραῖοι στίς ἐμπορικὲς ἀνταλλαγές, ὁ Πατροκοσμᾶς ἀπελάθηκε – οὔτε νερὸ δὲν τοῦ ἔδωσαν, ἀναφέρει ἡ παράδοση. Γενικὰ οἱ Ἑβραῖοι ἀντιμετώπισαν τὸν ἅγιο μὲ μεγάλη ἐχθρότητα. Ὁ ἴδιος ἔγραφε στὸν

ἀδελφό του Χρύσανθο στη Νάξο τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικά: «*Δέκα χιλιάδες χριστιανοὶ μὲ ἀγαπῶσι κι ἕνας μὲ μισεῖ. Χίλιοι Τοῦρκοι μὲ ἀγαπῶσι κι ἕνας ὄχι τόσο. Χιλιάδες Ἑβραῖοι θέλουν τὸν θάνατόν μου κι ἕνας ὄχι*».

Οἱ Ἑβραῖοι τῆς Ἡπείρου, τῆς Ἀλβανίας καὶ τῆς Κέρκυρας, γιὰ ν' ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴν πολεμικὴ τοῦ Πατροκοσμᾶ, ἀποφάσισαν τελικὰ νὰ τὸν ἐξοντώσουν ἐκεῖ ἀκριβῶς ὅπου ἴδρυσε τὰ περισσότερα σχολεῖα. Συνωμότησαν ἐναντίον τῆς ζωῆς του, μελέτησαν τὸ θάνατό του, διέθεσαν τεράστια χρηματικά ποσὰ καὶ διοχέτευσαν μὲ πρᾶκτορές τους στοὺς διάφορους πασσαδες βδελυρῆς κατηγορίες: «*Εἶναι, λέει, κατὰ σκοπος τῶν Ρώσων, ἐξεγείρει τοὺς χωρικοὺς μὲ τὰ κηρύγματα του, ζημιώνεται τὸ δημόσιο ταμεῖο ἀπὸ ἔλλειψη φόρων, μένουν ἀκαλλιέργητα τὰ τσιφλίκια κ.ἄ. Πρῶτα φρόντισαν νὰ ἐξαγοράσουν τὸ φίλο τοῦ Πατροκοσμᾶ Κούρτ πασσᾶ τοῦ Βερατίου*». Γράφει γι' αὐτὰ ὁ πιστὸς μαθητῆς τοῦ ἔθναποστόλου Σάπφειρος Χριστοδουλίδης: «*Ἐπῆγαν οἱ σμῖροι-ρουφιᾶνοι τῶν Ἑβραίων καὶ εἶπαν εἰς τὸν πασσᾶν τοῦ τόπου, πῶς ὁ ἱερός Κοσμᾶς ἦτο πρᾶκτωρ ἀπὸ τοὺς Μοσχόβους, διὰ νὰ ξεπλανᾷ τοὺς ραγιαδες ὑπηκόους, διὰ νὰ φέρουν ἀπὸ ἐκεῖ μὲ τὴν ἐπανάστασίν των, τὸ "ποθούμενον" καὶ τὴν ἀνατροπὴν ὡς "ὀλετήρες" τοῦ Σουλτανικοῦ θρόνου. Ἀλλὰ δὲν ἔμειναν εἰς τὰ λόγια, ἐπέρασαν καὶ εἰς δόλια καὶ προδοτικὰ κατὰ τοῦ διδασκάλου ἔργα. Ἔστειλαν οἱ Ἑβραῖοι πολλὰ πουγγία εἰς τὸν πασσᾶν, διὰ νὰ τὸν ἐβγάλη ἀπὸ τὴν ζωὴν, ὅστις συμβουλευθεὶς μὲ τὸν χόντζαν του, ἀπεφάσισεν διὰ μέσου αὐτοῦ νὰ τὸν θανατώσῃ*».

Ἐνας ἄλλος ἀκόμη μαθητῆς καὶ ἀκόλουθος τοῦ Πατροκοσμᾶ, ὁ Ζῆκο-Μπιστρέκης, ἀλβανικῆς καταγωγῆς, γράφει κατὰ λέξιν: «*Οἱ Ἑβραῖοι τῆς Συναγωγῆς ἔδωσαν πενήντα πουγγία εἰς τὸν Κούρτ πασσᾶν, διὰ νὰ τὸν θανατώσῃ στίς 24 Αὐγούστου 1779*».

Ἐκεῖ πάνω, μακρὰ, ἔξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, στὸ χωριὸ Κολικόντασι κρέμασαν οἱ Τουρκοεβραῖοι ἐμποροσαράφηδες καὶ τοκογλύφοι σ' ἕνα δέντρο τὸ σῶμα τοῦ δασκάλου καὶ φωτιστῆ τοῦ γένους Κοσμᾶ Αἰτωλοῦ. Ὁ λαὸς ἀντέδρασε μὲ θρηνητικὰ τραγούδια καὶ θρούλους. Ἡ Ἐκκλησία ἄγιον τὸν ἀναγνώρισε. Τὸ ἔργο 200 σχολείων ἀπέδωσε. Ἀρματωλοὶ καὶ Κλέφτες σ' ὄνομά του ὀρκίσθησαν, γιὰ νὰ κἀνουν πράξη, ἀγῶνα τὸ ποθούμενο τῆς λευτεριᾶς 42 χρόνια μετὰ.

Ἡ συμμετοχὴ τῶν Ἑβραίων στὸ κρέμασμα Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ εἶναι δεδομένη καὶ τεκμηριωμένη μέσα ἀπὸ πηγὲς ἀψευδεῖς καὶ ἀδιάβλητες.

Πρῶτος μαρτυρεῖ ὁ προαναφερθεὶς Σάπφειρος Χριστοδουλίδης γιὰ τὸν δάσκαλο, στενὸς μαθητῆς - ἀκόλουθος τοῦ Κοσμᾶ Αἰτωλοῦ ἀπὸ τὸ Γραμμένο τῆς Ἡπείρου. Γράφει γιὰ τὸν Σάπφειρο ὁ ἔρευνητῆς τῆς ἱστορίας Π. Ἀραβαντινός: «*Ὁ Ἡπειρώτης αὐτὸς λόγιος ὑπῆρξεν πεπαιδευμένος λίαν, ἐκπαιδευθεὶς πληρέστατα ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Μπαλάνου*». Στὴν Μπαλαναία Σχολή, τῆς ὁποίας ὑπῆρξε ἀπόφοιτος, ὑπῆρξε «*συνδιδάκτωρ*» καὶ «*συνεισηγητῆς*» μέχρι τὰ 1814. Στὴν συνέχεια διηύθυνε ἀξίως τὸ Ἑλληνομουσεῖον Μετσόδου. Ὑπῆρξε αὐτήκοος καὶ αὐτόπτης τοῦ φωτιστῆ Πατροκοσμᾶ. Καταγγέλλει στὴν πρώτη βιογραφία τοῦ Κοσμᾶ Αἰτωλοῦ, ἐκδοθεῖσα στὴ Βενετία στὰ 1814, τὴν «*πλήρη ἀπασχόλησιν τῶν Ἑβραίων διὰ τὸν χαλασμόν*» τοῦ ἔθναποστόλου.

Δεύτερη πολύτιμη μαρτυρία γιὰ τὴν οὐσιαστικὴ συμμετοχὴ τῶν Ἑβραίων στὸ κρέμασμα τοῦ ἀνεπανάληπτου παιδαγωγοῦ εἶναι τοῦ ἀλβανικῆς καταγωγῆς Ζήκου-Μπιστρέκη, ὅπως τὴν προαναφέραμε.

Τρίτη μαρτυρία εἶναι τοῦ ἔρευνητῆ Νικ. Ἰ. Σωτηρόπουλου στὸν 7ο τόμο τῆς *Μεγάλης Θρησκευτικῆς Ἐγκυκλοπαίδειας*, σελ. 896, ὅπου μαρτυρεῖται ὅτι: «*Οἱ Ἑβραῖοι τῆς Ἡπείρου συκοφαντήσαντες τὸν Πατροκοσμᾶν πρὸς τὰς τουρκικὰς ἀρχὰς ὡς*

πράκτορα τῶν Ρώσων καὶ ὑποκινητὴν ἐπαναστάσεως καὶ προσεγγκόντες πάμπολλα χρήματα εἰς τὸν Κούρτ πασσᾶν τοῦ Βερατίου (Μπεράτι) ἐπέτυχαν τὸν θάνατόν του».

Τετάρτη μαρτυρία εἶναι τῆς λόγιας Ἐγκυκλοπαίδειας «Ἡλιος», τόμος 11ος, σελ. 287: «Τὰ κηρύγματα τοῦ Πατροκοσμᾶ ὑπὲρ σεβασμοῦ τῆς ἀγίας τῆς Κυριακῆς καὶ κατὰ τῆς αἰσχροκερδεῖας τῶν Ἑβραίων ἐμπόρων εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα νὰ προκαλέσῃ τὴν μῆνιν τῶν Ἑβραίων ἐμπόρων ἐναντίον τῆς ζωῆς του».

Πέμπτη τέλος μαρτυρία εἶναι τοῦ ἴδιου τοῦ Πατροκοσμᾶ, συγκλονιστικὴ καὶ πολὺ προφητικὴ: «Χιλιάδες Ἑβραῖοι θέλουν τὸν θάνατόν μου καὶ ἓνας ὄχι».

Ρομφαία ἀμφίστομος ὁ λόγος του κατὰ τῶν ἐξουσιαστῶν, ἐκμεταλλευτῶν τῆς ἀγροτικῆς καὶ τῆς φτωχολογίας πόλεων καὶ κωμοπόλεων ἐπιφυλάσσει στὴ λεβέντικη ἀγιότητα του «τραγικὸν δὲ ἀπαγχονισμοῦ θάνατον». Ἠθικοὶ αὐτουργοὶ οἱ ἀσκοῦντες τὴν αἰσχροκερδεῖα, ἄλλοτε καὶ τώρα, ἀπόγονοι τοῦ μαστροποῦ τῆς συζύγου του Ἀβραάμ καὶ τοῦ αἰμομεικτῆ Λώτ. Γι' αὐτοὺς ἔλεγε ὁ μέγας φωτιστὴς τῶν Νεοελλήνων:

«Τώρα ἔχω μάτια νὰ βλέπω τὸν Ἑβραῖον; (...) Καὶ ἡ εὐγένειά σας, πῶς σᾶς θαστᾶ ἢ καρδιά νὰ κάνετε πραγματείας μὲ τοὺς Ἑβραίους; (...) Λοιπὸν μὴν ἀγοράζετε τίποτε ἀπὸ αὐτούς. Ταῦτα διατὶ σᾶς τὰ εἶπα, χριστιανοί μου; Ὅχι διὰ νὰ φονεύετε τοὺς Ἑβραίους, ἢ νὰ τοὺς μισεῖτε, ἀλλὰ νὰ μὴν ἔχετε οἰκονομικὰ ἀλίσθερῖσια μ' αὐτούς τοὺς πονηροὺς ἐργάτες τῆς ἀδικίας». [«Διδαχές»]

Τελικὰ «οἱ Ἑβραῖοι ἐπῆγαν εἰς τὸν Κούρτ-πασσᾶν καὶ τοῦ ἔδωσαν πολλὰ πονυγία διὰ νὰ τὸν θανατώσῃ» («Βίος Κοσμᾶ», Βενετία 1814, σελ. 280). Συγκεκριμένα οἱ Ἰουδαῖοι πλήρωσαν τὸν Τοῦρκο δολοφόνου μὲ 20.000 γρόσια. Τὸ πτώμα τοῦ ἀπαγχονισθέντος Ἁγίου ρίξανε σ' ἓνα ποτάμι μὲ μιά πέτρα δεμένη στὸ λαιμό, ὅπως ἀργότερα κάνανε στὸν Πατριάρχην Γρηγόριον Ε'. «Ἐνας εὐσεβὴς Ἕλληνας τὸ ἀνέσυρε καὶ τὸ θάψανε στὸν νάρθηκα τῆς ἐκκλησίας τῆς Θεοτόκου στὸ χωριὸ Κολικόντασι.

Βιβλιογραφία

- 1) G. Finley, Ἱστορία τῆς τουρκατίας καὶ ἐνετοκρατίας στὴν Ἑλλάδα, σελ. 13.
- 2) Ἀπ. Ε. Βακαλόπουλου, Ἱστορία τῆς Μακεδονίας, σελ. 133.
- 3) Ἀνωθύμου τοῦ Ἑλληνοῦ, Ἑλληνικὴ Νομαρχία, ἐκδ. Γ', σελ. 203.
- 4) Ἀδαμ. Κοραῆ, Ἀπαντα (Προσωρινὸν Πολίτευμα τῆς Ἑλλάδος).
- 5) Κοσμᾶ Αἰτωλοῦ, Διδαχές (πολλαπλὲς ἐκδόσεις).
- 6) Καισαρίου Δαπόντε, Κατάλογος ἱστορικός, σελ. 124.
- 7) Νικηφ. Μοσχόπουλου, Ἐπετηρὶς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν (1940).
- 8) Ι. Λαμπρίδη, Περί τῶν ἐν Ἠπείρῳ ἀγαθοεργημάτων. Βλέπε ἐπίσης Ι. Ἀναστασίου, Ὁ Ἄγγλος περιηγητὴς Τζώρτζ Χουήλερ (Χειμάρρα, Λευκάδα, Ἄρτα, Γιάννινα), (1954).
- 9) Φάνη Μιχαλόπουλου, Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, Ἀθήνα 1940.
- 10) Χρ. Περραιβοῦ, Ἱστορία τοῦ Σουλίου καὶ τῆς Πάργας, Ἀθήνα 1857, σελ. 53-55.
- 11) Κ. Ν. Σάθα, Νεοελληνικὴ Φιλολογία.
- 12) Σαλφείρου Χριστοδουλίδου, Βιβλιογραφία Κοσμᾶ Αἰτωλοῦ (πρῶτη κυκλοφορήσασα), Βιέννη 1814.
- 13) Ζήκου Μπιστρέκη, Μαρτυρίες περὶ τοῦ Πατροκοσμᾶ.
- 14) Ζήκου Π. Ἀραβαντινοῦ, Χρονογραφία τῆς Ἠπείρου, τόμ. Α'.
- 15) Νικ. Σωτηρόπουλου, Κοσμᾶς Αἰτωλός, ἄρθρο στὴ Θρησκ. Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια, τόμ. 7ος, σελ. 896.
- 16) «Ἡλιος» (Ἐγκυκλοπαίδεια), τόμ. 11ος, σελ. 287.
- 17) Τελευταῖες λέξεις ἀπὸ ἐπιστολὴ Κοσμᾶ ἱερομόναχου Αἰτωλοῦ στὸν ἀδελφὸ του Χρῦσανθο ἱερομόναχο μὲ ἡμερομηνία 2/3/1779.

Ἐλεύσεται ἡ̅μαρ...

Πάνε κάπου 1600 χρόνια από τώρα πού γράφονται αυτές οι ἀράδες, ὅποτε ἄρχισε ὁ ἀνηλεὴς καὶ ἐξοντωτικὸς διωγμὸς τῶν Ἑλλήνων. Ἐπιδίωξη τῶν ἐμπνευστῶν, ὀργανωτῶν καὶ ἐκτελεστῶν τοῦ ἀποτρόπαιου αὐτοῦ ἔργου δὲν ἦταν μόνο ἡ καταστροφή τῶν ἱερῶν καὶ τῶν δόσιων τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, ἀλλὰ κυρίως ἡ βιολογικὴ ἐξαφάνιση τοῦ γένους τῶν Ἑλλήνων. Ποιοὶ τὸ ἔκαναν, πῶς τὸ μεθόδευσαν καὶ πῶς ἐν τέλει ἀναγκάστηκαν σὲ πολλὲς περιπτώσεις νὰ συμβιβασθοῦν, εἶναι κάτι πού ὡς θέμα ἔχει ἀπασχολήσει ἐπὶ χρόνια τίς στήλες τοῦ «Δ», καὶ δὲν εἶναι τῆς παρουσίας στιγμῆς νὰ ἀναλυθῇ.

Αὐτὸ ὅμως πού πρέπει νὰ ἀναλυθῇ, καὶ σίγουρα εἶναι μέγα ἀντικείμενο ἐρεῦνης, εἶναι τὸ πῶς 16 αἰῶνες μετὰ τὴν ἀρχὴ τοῦ ξεροζιζωμοῦ τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς Ἑλληνικότητος, τότε πού αὐτὲς οἱ δύο ἔννοιες εἶχαν τὴν στενότερη δυνατὴ συνάφεια μεταξὺ τους, ἀπλοὶ ἄνθρωποι, ἀγράμματοι, ὅπως τοὺς ὀνομάζει τὸ Ρωμαῖκο Κρατίδιο θεωρῶντας τοὺς πολίτες κατωτέρας κατηγορίας, ἄνθρωποι πού ζοῦν μακριὰ ἀπὸ τὰ κέντρα ἐξουσίας καὶ τίς πολυσύχναστες μεγαλοπόλεις, ἔρχονται νὰ μᾶς ξαφνιασοῦν, νὰ μᾶς κάνουν νὰ προβληματιστοῦμε καὶ νὰ ἀναρωτηθοῦμε: Μὰ εἶναι δυνατόν, πῶς ἐξηγεῖται; Καὶ γιὰ νὰ γίνουμε πιὸ συγκεκριμένοι: Κανένας λαός, πού διαβιοῖ στὰ σημερινὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη, δὲν ἔχει ὑποστῆ οὔτε σὲ διάρκεια ἀλλὰ οὔτε καὶ σὲ ἔνταση τοὺς διωγμούς, πού ἀπὸ τὴν μεταχριστιανικὴ ἐποχὴ καὶ ἐντεῦθεν ἔχει ὑποστῆ τὸ ἑλληνικὸ ἔθνος. Παράλληλα κανένας ἀπὸ ἐκείνους τοὺς λαοὺς δὲν ἔχει δεχθῆ περισσότερες πληθυσμιακὲς ἀλλοιώσεις διαχρονικά, ἀπὸ αὐτὲς πού ἔχει δεχθῆ τὸ ἑλληνικὸ στοιχεῖο. Ἐν τούτοις σήμερα παρατηροῦμε τὸ ἐξῆς ἐκπληκτικόν: Τὸ ἔθνος τῶν ἀνωνύμων Ἑλλήνων παραμένει ζωντανὸ καὶ ἀκμαῖο, ὑφιστάμενο βέβαια ἀκόμα τοὺς συνήθεις διωγμούς τόσο μέσα στὰ πλαίσια τοῦ Ρωμαῖκου Κρατιδίου, ὅσο καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτό. Ζῆ καὶ ἀναπνέει ἐλεύθερο σὲ πείσμα τῶν αἰωνόβιων ἐξουσιαστῶν καὶ τυράννων του. Καὶ τὸ σημαντικότερο, ἔχει ἀφομοιώσει καὶ ἐγκλωβίσει μέσα στὴν πολιτισμικὴ του δίνη ὅλους τοὺς πληθυσμοὺς ἐκείνους πού ἔντεχνα διοχετεύθηκαν στὰ νευραλγικὰ καὶ ζωτικὰ του κέντρα, μεταδιδάζοντάς τους τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθμιά του, τὸν πολιτισμὸ του καὶ κυρίως τὴν γλῶσσά του.

Καὶ ἔρχονται σήμερα αὐτοὶ οἱ ἀπλοὶ ἄνθρωποι, πού προαναφέραμε, πού πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς οὔτε τὸ Ρωμαῖκο Δημοτικὸ δὲν ἔχουν τελειώσει, στέκονται ἀπέναντί μας καὶ μὲ τὴν γλῶσσα ἐκείνη τοῦ παρελθόντος, τὴν γλῶσσα τῆς εἰλικρίνειας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ μας – ἔρχονται ἀπὸ ἄλλα μονοπάτια, πού ἐμεῖς ἴσως δὲν φανταζόμαστε κὰν τὴν ὑπαρξὴ τους – νὰ ποῦν τὸ ἴδιο πρᾶγμα πού ἐμεῖς ἀναλύουμε μέσα ἀπὸ τὰ κείμενα τῶν λογίων καὶ τῶν ἱστορικῶν ἐρευνητῶν. Μιλᾶνε γιὰ τὸν πολιτισμὸ τῶν Ἑλλήνων, γιὰ τοὺς θεοὺς καὶ τίς θεές καὶ τὴν ἁρμονικὴ τους συνύπαρξη μὲ τοὺς ἀνθρώπους, γιὰ τὴν ὑπέροχη ἑλληνικὴ γλῶσσα μας. Καὶ κάπου ἐκεῖ κομπιάζουν καὶ σκεφτικοὶ ἀναρωτιοῦνται: Γιατί; Ποιοὶ ἔφταιξαν; Τότε σοῦ μιλᾶνε γιὰ τὸ Βυζάντιο καὶ τοὺς διωγμοὺς κατὰ τῶν Ἑλλήνων, γιὰ τὴν καταστροφὴ τῶν ναῶν, τῶν βιβλιοθηκῶν, τίς σφαγές, τὸ κλείσιμο τῶν θεάτρων, τὴν ἀπαγόρευση τοῦ ἀθλητισμοῦ. Καὶ ἐμεῖς προσπαθοῦμε νὰ βροῦμε ἄλλους τρόπους, γιὰ νὰ ἐξηγήσουμε τὸ φαινόμενο αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, 16 αἰῶνες μετὰ, χαμένων κάπου μέσα στὴν Ρωμαῖκη λάσπη. Γιατί, ὅταν ἐξετάσουμε τὴν ἀδυσώπητη προπαγάνδα τοῦ Ρωμαῖκου Κρατιδίου κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, πού ἐξακολοθεῖ νὰ τὸν θεωρῆ εἰδωλολατρικὸ καὶ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας ὁμοφυλόφιλους, πρωτόγονους, στυγνοὺς καταπιεστὲς δούλων καὶ ἀνήμερων γυναικῶν, τὴν

ἐκφυλισμένη πνευματική διανόηση αὐτοῦ τοῦ τόπου πού σέ μεγάλο ποσοστό, ἀκόμα καί σήμερα, θεωρεῖ ὀτιδήποτε τὸ Ἑλληνικὸ φασιστικὸ καὶ σωβινιστικὸ, τὴν Ἐκκλησία πού στὰ ἀνώτατα κυρίως κλιμάκια τῆς συντηρεῖ καὶ ἐπανξάνει τὶς παραπάνω «κατηγορίες», τὰ μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης πού προβάλλουν καθημερινὰ ὅ,τι ἄσχετο μὲ τὶς ἑλληνικὲς ἀξίες καὶ τὰ ἱερά τῶν προγόνων μας, καὶ ἂν ταυτόχρονα σὲ ὅλα αὐτὰ προσθέσουμε μιὰ κοινωνικὴ καὶ πολιτιστικὴ ἐξαθλίωση, ἰδίως στὰ ἐπαρχιακὰ κέντρα, τότε δὲν μένει παρὰ ἓνας καὶ μόνον δρόμος, προκειμένου νὰ ἐξηγήσουμε τὸ φαινόμενο: Αὐτὸς τῆς βιολογικῆς ἐπιδίωσης καὶ τῆς κυτταρικῆς μνήμης τῆς ἑλληνικῆς συνειδήσεως. Μιᾶς κυτταρικῆς μνήμης, πού πρέπει νὰ τονίσουμε, ὅτι δὲν ἐξαντλεῖται στὰ ὅρια τοῦ σημερινοῦ θλιβεροῦ καὶ μίξερον αὐτοῦ κρατιδίου, ἀλλὰ ἐξαπλώνεται σὲ ὅλα τὰ μῆκη καὶ πλάτη τῆς ὑδρογείου, ὅπου οἱ Ἕλληνες ἀποδεδειγμένα ἔφτασαν, καὶ πού χρόνο μὲ τὸ χρόνο αὐτὴ ἡ πολιτιστικὴ τους διεύθυνση ἐπιθεβαιώνεται ὄλο καὶ περισσότερο ἀπὸ τὶς φιλολογικὲς, ἀρχαιολογικὲς καὶ ἄλλες ἀποδείξεις. Εἶναι τὸ φαινόμενο αὐτὸ τοῦ ἄκρατου φιλελληνισμοῦ, πού συναντᾶμε στὶς ἐκτὸς τοῦ Ρωμαίου Κρατιδίου χώρες, ὅπου ἡ ἑλληνικὴ συνείδηση καὶ ἡ βιολογικὴ συνέχεια ἐπιβιώνουν καὶ ἀντιστέκονται ἔναντι τῶν πολιτικῶν, βιολογικῶν καὶ κοινωνικῶν σχημάτων τῶν χωρῶν, ὅπου σήμερα διαβιοῦν Ἕλληνες. Ἕλληνες καὶ ὄχι φιλέλληνες, πού ἡ κυτταρικὴ τους μνήμη δὲν χάθηκε μέσα στοὺς αἰῶνες, ὅταν ἐδῶ, στὸν ἄνθρωπο πού ἐμεῖς ζοῦμε, μὴ ἑλληνικὰ στοιχεῖα καπηλεύονται τὴν ὀνομασία Ἕλληνας καὶ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ μὲ τὸ ἄλλοθι τῆς δῆθεν ἑλληνικῆς τους ταυτότητας καὶ μέσα ἀπὸ τὶς καίριες θέσεις, πού ἔχουν καταλάβει ὡς ἀνταμοιβὴ γιὰ τὶς «ὑπηρεσίες» τους, στὰ θεσμικὰ ὄργανα τῆς πολιτείας, προσπαθοῦν ἀνηλεῶς νὰ ἐκμηδενίσουν τὶς ἑλληνικὲς ἐστίες μέσα καὶ ἔξω ἀπὸ τὸ χωράφι τοῦ Ρωμαίου.

Ὅμως δὲν ἔχουν καταλάβει, ὅτι τὸ μόνον πού καταφέρνουν εἶναι, νὰ παίρνουν παράταση ζωῆς τῆς σκοταδιστικῆς τους ἐξουσίας. Δὲν ἔχουν καταλάβει, ὅτι οἱ δικές τους σημερινὲς διώξεις κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ φαντάζουν παιδικὰ παιχνιδάκια μπροστὰ στὶς σφαγὲς τοῦ παρελθόντος καὶ τὰ ἐγκλήματα πού διέπραξαν οἱ προκάτοχοί τους, προκειμένου νὰ ἐγκαθιδρῶσουν τὴν πνευματικὴ, πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ ἐξουσιαστικὴ τους τυραννία – καὶ δὲν πέτυχαν. Δὲν ἔχουν πολὺ χρόνο μπροστὰ τους, ἀπὸ τὴ στιγμή πού ὁ βοσκὸς στὶς κορφές τῆς Ἰδης σαλαγᾷ τὰ πρόβατά του, ἐπικαλούμενος τὸν Ἑλληνα Δία. Δὲν ἔχουν πολὺ χρόνο μπροστὰ τους, ὅταν ἡ Θυράκη ὑμνεῖ ἀκόμα τὸν Διόνυσο καὶ τὸν Ὀρφέα, ὅταν τὰ κάρθουνα καῖνε κάτω ἀπὸ τὰ πόδια τῶν ἀναστενάρηδων. Δὲν ἔχουν πολὺ χρόνο μπροστὰ τους, ὅταν ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλη οἱ ἀρχαῖες ἑλληνικὲς γιορτὲς ἀναδιδρῶνουν μέσα ἀπὸ τὶς στάχτες τους. Δὲν ἔχουν πολὺ χρόνο μπροστὰ τους, ὅταν οἱ Ἑλληνικὲς φωνὲς ὄλο καὶ πληθαίνουν, ἀποβάλλοντας τὸν φόβο τῆς δίωξης, καθὼς δλέπουν πιά καθαρά ὅτι ὁ σάπιος κόσμος τους πνέει τὰ λοίσθια καὶ καταρρέει. Ὅλη ἡ Ἑλλάδα δονεῖται ἀπὸ ἄκρη σ' ἄκρη ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ ψυχὴ, πού περιμένει ὑπομονετικὰ στὰ σπλάγχνα τῆς ἑλληνικῆς γῆς, γιὰ νὰ δώῃ τὴν ζωογόνα της πνοὴ στὰ κορμιά τῶν ἀξίων ἀπογόνων τοῦ γένους τῶν Ἑλλήνων, γιὰ νὰ διαλύσουν τὶς φροῦδες ἐλπίδες τῶν σκοφαντῶν τοῦ πολιτισμοῦ μας καὶ νὰ συντρίψουν τὸν ἄθλιο ἐξουσιαστικὸν τους ζυγὸ. Καὶ εἶναι κοντὰ ἡ στιγμή, πού ἡ Ἑλληνικὴ γῆ θὰ ἀνοίξῃ διὰ πλάτα τὰ σωθικά της, γιὰ νὰ ξεπετάξῃ ἀπλόχερα τὸν σπόρο τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς, γιὰ νὰ θλαστήσῃ στὰ κατεχόμενα ἀπὸ τὸν φανατισμὸ, τὸ μῖσος καὶ τὸν σκοταδισμό χώματά μας. Αὐτὸ τὸ ἡφαίστειο τῆς καρδιάς της, τῆς καρδιάς μας, δὲν θὰ ἀργήσῃ νὰ ἐκραγῇ: Ἄς τὸ θυμοῦνται.

Νέμεσις

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΛΜΠΑΝΗΣ

Τὸ Ἑλληνικὸ γράμμα Δ-έλτα

Ἀποπειρῶμαι νὰ γράψω περὶ τοῦ γράμματος «Δέλτα» ὁρηθεὶς ἐκ μᾶς τυχαίας παρατηρήσεως, τοῦτέστιν ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν τριῶν κυρίων ἐν Ἑλλάδι Μαντείων (Δωδώνη-Δελφοί-Δήλος) καὶ τοῦ ἑνὸς ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Δίδυμοι) ἤρχιζον ἐκ τοῦ γράμματος Δέλτα. Προσέτι ἄξιον παρατηρήσεως τυγχάνει, ὅτι τὰ ὡς εἴρηται τέσσαρα Μαντεῖα ἔχουν λεξάνριθμον ἰσοῦμενον μὲ τὸν «περιεργον» ἀριθμὸν $\pi = 3,145$ ἤτοι $(1.000\pi = 3.145)$.

Εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, ὅτι τόσον ὁ ἀριθμὸς $\pi = 3,14\dots$ ὅσον καὶ οἱ ἀριθμοὶ $\Phi = 1,618\dots$ («χρυσοῦς ἀριθμὸς») καὶ ὁ ἀριθμὸς $\lambda = 2,72$ («ἀριθμὸς ἀρμονίας») ἐθεωροῦντο παρ' ἀρχαίους ἱεροὶ καὶ θεῖοι, διὸ καὶ ἐνεσωματοῦντο ἐκ σεβασμοῦ εἰς τὰς ἀρχιτεκτονικὰς κατασκευάς, εἰς τὰ ὀνόματα τιμημένων προσώπων ὡς θεῶν, θεαινῶν κ.λπ., εἰς τὴν γεωδαισίαν καὶ ἀλλαγῶν.

Ὅμως πρὶν ἢ εἰσελθῶμεν εἰς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ γράμματος Δέλτα (Δ), κρίνεται σκόπιμον ν' ἀναφέρωμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν τεσσάρων ὡς εἴρηται Μαντείων.

Δωδώνη: Ἐλαβεν πιθανῶς τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ Δώδωνος, υἱοῦ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης ἢ ἐκ τοῦ ρήματος *δ-ωδῶ*, τὸ ὁποῖον ἔχει σχέσιν μὲ τὸ «δ-ονεῖν» τὰ νέφη (ὑπὸ τοῦ Διὸς) ἢ ἐκ τῶν δ-ωτήρ καὶ δ-ώτετρα, προσαγορευτικὰ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Γῆς ἀντιστοίχως, ἢ ἐκ τῆς Δωδώνης ἢ Δ-ώνης, μᾶς τῶν Ὠκεανίδων Νυμφῶν. Πάντως ἐν Δωδώνῃ ἐλατρεύετο κατὰ τὸν Στράβωνα ἀρχικῶς ὁ Ζεὺς ὑπὸ τῶν Πελασγῶν, οἱ ὁποῖοι καὶ ἴδρυσαν τὸ Μαντεῖον πρὸς τιμὴν τοῦ Διὸς, διὸ καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς (*Ἰλιάς* Π 233) ἀναφωνεῖ: «*Ζεῦ ἄνα Δωδωναίε Πελασγικέ*». Μετὰ τὰ Τρωϊκά, ὅτε τὸ ἥρωικόν καὶ προοδευτικὸν τμήμα τῶν Πελασγῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἑλληνες» ἐπικρατεῖ ἐπὶ τοῦ συντηρητικοῦ Πελασγικοῦ ἱερατείου, λατρεύεται ὡς «*σύνναος*» ἐν τῷ συσκίῳ ναῷ καὶ ἡ σύζυγος τοῦ Διὸς Διώνη. Κύριον στοιχεῖον τῆς ὅλης Δωδωναιᾶς λατρείας ἐθεωρεῖτο ἡ ἱερὰ δ-ρῦς, ἡ ὁποία εἰς τὸν Ἑλλαδικὸν χώρον ἦτο τὸ ὑψηλότατον καὶ ἀνθεκτικότερον δ-ένδρον, τὸ ἀνθιστάμενον εἰς τὰ τῶν ἀνέμων καὶ κεραννῶν.

Δελφοί: Συμφώνως πρὸς παλαιοτάτην ὑφισταμένην παράδοσιν παρ' ἀρχαίους ὁ τόπος τῶν Δελφῶν ἐπελέγη, ὅταν δύο ἀετοὶ ἢ περιστερὰί, ἢ μία ἐξ Ἐνατολῶν καὶ ἡ ἕτέρα ἐκ Δυσμῶν, συνητήθησαν ὑπεράνω τῶν Δελφῶν, τοῦ Ὀμφαλοῦ τῆς Γῆς ἢ κατ' ἄλλην ἐκδοχὴν ὁ Ἀπόλ-

Ἑλληνισμός, Ἑλλαδισμός καὶ «Νεοελληνική» Γλῶσσα

«Τῆ λέξη νεοελληνικὰ τὴν ἀποφεύγω, εἶναι χωρὶς ἀκρίβεια, ὅταν τὴν καλοκριντάξεις, καὶ ἀσκημῆ· οὔτε ὁ Ἄγγλος λέει νεοαγγλικά οὔτε ὁ Γάλλος νεογαλλικά».

(Γιῶργος Σεφέρης, *Δοκιμές*, σελ. 511)

Στις 25 Φεβρουαρίου '96 παραβρέθηκα στὸ *Eden on the Park*, ὅπου ἐγίνε τὸ ἐτήσιο πολιτειακὸ Συνέδριον τοῦ Συνδέσμου τῶν Σχολείων τῶν Μειονοτήτων τῆς Βικτώριας μὲ θέμα: «Διατηρῆστε τὴ γλῶσσα καὶ τὸν πολιτισμὸ σας». Στὸ καλαισθητὸ πρόγραμμα τοῦ Συνεδρίου ὑπῆρχε μία πολὺ ἐντυπωσιακὴ ἀπαρίθμηση ὄλων τῶν γλωσσῶν, πού διδάσκονται στὰ **ethnic schools** (ἐθνικὰ σχολεῖα;) τῆς Βικτώριας (52 ὅλες μαζί). Ὅλες οἱ γλῶσσες ἀναγράφονταν μονολεκτικὰ, ὅπως εἶναι καὶ τὸ σωστό: *Albanian, Chinese, Italian* κ.λπ. Ἡ μόνη γλῶσσα πού φηγογράφει μὲ ἕναν ἄχαρο λεκτικὸ προσδιορισμὸ, εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα: «**Modern Greek**»...

Δὲν γνωρίζω ἀπὸ πότε ἀκριβῶς ὑπάρχει αὐτὸς ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς γλώσσας μας ὡς «νεοελληνικὰ» - «*Modern Greek*», ἀλλὰ ἀπὸ τότε πού ἄρχισα νὰ ἀσχολοῦμαι καὶ νὰ διδάσκω τὴ γλῶσσα μας ἐδῶ στὴ Μελβούρνη, τὸν νιώθω ὑποδιδαστικὸ καὶ στὴ μύχια ἀντίληψή μου ὡς ὑβριστικὸ. Καμμιά ἄλλη γλῶσσα στὸν κόσμον δὲν ἔχει τὴν ἴδια παγκόσμια κακομεταχειρίση ὅσο ἡ ἑλληνικὴ, πού θεωρητικὰ ἀλλὰ καὶ στὴν πραγματικότητά εἶναι ἡ μητέρα τῶν γλωσσῶν.

Πολλοὶ λόγιοι δικοὶ μας συνηθίζουν νὰ λένε, ὅτι ἡ σύγχρονη ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι θυγατέρα τῆς ἀρχαίας. Λάθος. Ἐπίσης εἶναι λάθος νὰ τὴν ὀνομάζουμε ὀμιλουμένη, καθομιλουμένη, λαϊκὴ, δημοτικὴ, νέα ἑλληνικὴ ἢ σύνθετα νεοελληνικὴ, τὴν ὁποία οἱ ξένοι μᾶς τὴν «πάσαραν» ὡς **Μο-**

λων υπό μορφήν δελφίνος ὠδήγησεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Κίρρας Κρήτας, ὁπότε μεταμορφωθείς εἰς ὠραῖον νεανίαν ἤγαγε τοὺς Κνωσίους εἰς τὸ μέρος ἔνθα σήμερον ἐνυπάρχει ὁ ὀμῶνυμος ναός. Ὡσαύτως κατ' ἄλλην παράδοσιν ὁ Ἀπόλλων ὀρῶμενος ἐξ Ὀλύμπου περιώδευσε διαφόρους τόπους καὶ ἀφίχθεις τελικῶς ἐν Δελφοῖς ὠκοδόμησεν ὁ ἴδιος τὸν πρῶτον ναόν. Ὅμως, ἐπειδὴ ἐφόνευσε τὴν ἐκεῖ ὑπάρχουσαν Δ-ράκαιναν καὶ ἐπειδὴ τὸ σῶμα αὐτῆς ἐσάπη, ὠνομάσθη ὁ τόπος *Πυθῶ* ἔνεκα τῆς δυσσομίας, ὃ δὲ θεὸς Πύθιος. Πάντως ὁ Ἀπόλλων ὠνομάσθη *Δ-ελφίνιος* καὶ ὁ τόπος *Δ-ελφοί* κατὰ τὴν πρώτην παράδοσιν, ἐνῶ κατὰ τὴν δευτέραν *Πύθιος* καὶ *Πυθῶ* ἀντιστοίχως.

Τέλος ὑφίσταται καὶ ἑτέρα παράδοσις, κατὰ τὴν ὁποίαν πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς Δελφοὺς ἐλατρεύετο ἐνταῦθα ὡς πρωτογενῆς θεότης τῶν ἀνθρώπων ἡ Γαῖα, ἡ ὁποία καὶ φέρεται ὡς πρωτομάντις, δηλαδὴ ὡς ἰδρύσασα τὸ πρῶτον Μαντεῖον, πλησίον τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε στόμιον Γῆς ἐκπέμπον ψυχροὺς ἀτμοὺς ἰδιάζοντας, ὃ δὲ *Γᾶς ὀμφαλὸς* ἐδείκνυε τὸ μέσον τῆς Γῆς. Ὡσαύτως ἐνταῦθα ὑπῆρχεν ὡς πρώτη μάντις ἡ Δ-αφνίς. Μετέπειτα ἡ Γαῖα τὸ ἐδώρησεν εἰς τὴν Θέμιδα, καὶ αὐτὴ μὲ τὴν σειρὰν τῆς εἰς τὸν Ἀπόλλωνα.

Δῆλος: Ἀρχικῶς αὕτη ἐκαλεῖτο Ἀστερία, ἀλλ' ἀποσπασθεῖσα ἐκ τῆς Σικελίας ἔπλεεν ἀσταθῆς ἐν τῷ Αἰγαίῳ, ὁπότε τῇ παρακλήσει τοῦ Διὸς ὁ Ποσειδῶν τὴν κατέστησε σταθερὰν –*δῆλον*–, ἵνα ἐπ' αὐτῆς ἡ καταδιωκομένη Λητῶ γεννήσῃ τὸν τοῦ φωτὸς θεὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν θεὰν Ἀρτέμιδα.

Ἐνταῦθα ὑπῆρχε καὶ περιφημώτατον Μαντεῖον, εἶχε δὲ καταστή ἡ ὅλη νῆσος σπουδαϊότατον λατρευτικὸν κέντρον ἀνὰ τὸ Πανελλήνιον, διὸ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὸ κατέστησαν Κοινὸν τῶν Συμμάχων.

Δίδυμοι ἢ Δίδυμα: Ἐν Διδύμοις –18 χλμ. νοτιῶς τῆς Μιλήτου– ὑπῆρχε πανάρχαιος ναὸς τοῦ Διδυμαίου Ἀπόλλωνος μετὰ περιφήμου Μαντείου ἀπὸ τοὺς «Μυθικοὺς» εἰσέτι χρόνους, πλὴν ὅμως ἡ μεγίστη ἀκμὴ του σημειοῦται τὸν βον π.Χ. αἰῶνα. Τὸ Μαντεῖον τοῦτο, ἐν ᾧ ἐνυπῆρχε καὶ περικαλλῆς ἄγαλμα τοῦ Διδυμαίου Ἀπόλλωνος, μεγάλως ἐφημίζετο καὶ ἐτιμᾶτο οὐχὶ μόνον μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἰδία τοῦ βασιλέως τῶν Λυδῶν Κροίσου, ἀποστειλάντος μάλιστα τὴν αὐτὴν ποσότητα θησαυροῦ ὅσην εἶχεν ἀποστείλει καὶ εἰς τὸ ἐν Δελφοῖς Μαντεῖον. Ἡ λατρεία τούτου ὁμοιάζει πρὸς τὴν τῶν Δελφῶν, μὲ μόνην διαφορὰν ὅτι ἐνταῦθα ὁ ἐνδιάμεσος τοῦ θεοῦ τυγχάνει

ντέρνα Ἑλληνικά. Πέστε το δυό-τρεις φορὲς στὸν ἑαυτό σας φωναχτά, ὅτι μιλάτε «**Μοντέρνα Ἑλληνικά**», καὶ θὰ συμφωνήσετε μὲ τὸν Σεφέρη, ὅτι ἡ λέξη νεοελληνικά εἶναι καὶ πολὺ ἀσκημη καὶ χωρὶς ἀκρίβεια. Ἡ σύγχρονή μας γλῶσσα εἶναι μία ἐξελεγμένη μορφή τῆς ἴδιας Ἑλληνικῆς Γλώσσας, ποὺ μιλήθηκε ἐδῶ καὶ χιλιάδες χρόνια, ἡ ὁποία γονιμοποίησε πλουσιοπάροχα ὅλες τὶς εὐρωπαϊκὲς γλώσσες –καὶ ὅλες τὶς γλώσσες τοῦ κόσμου–, ἀλλὰ δὲν διασταυρώθηκε μὲ ἄλλες γλώσσες καὶ ὁ πυρήνας τῆς ἔμεινε πάντα ἑλληνικὸς μέχρι σήμερα.

Ὁλόκληρος ὁ σημερινὸς Δυτικὸς Πολιτισμὸς ζῆ στὴν σκιά τοῦ Κλασσικοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ μέσω τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας τρέφεται ἀπὸ αὐτὸν ἀπὸ τότε ποὺ «ἀναγεννήθηκε». Αὐτὸ ἀκριβῶς ὑπονοεῖ καὶ ὁ ὅρος «Ἀναγέννηση», γιατί ἀλλιῶς θὰ ἦταν μόνο γέννηση. Ἀπὸ ποῦ ὅμως ἀναγεννήθηκε; Αὐτὸς ὅμως ὁ γενεσιουργὸς Ἑλληνισμὸς («Hellenism») ἔγινε ἓνα διαχρονικὸ πολιτισμικὸ φαινόμενο, τὸ ὁποῖο ξέφυγε ἀπὸ τὰ κρατικὰ ὅρια, ἀποσυνδέθηκε ἀπὸ ἓνα συγκεκριμένο τόπο καὶ ἔγινε μία παγκόσμια ἔννοια. Ἐξάλλου τὸν 15ο αἰῶνα δὲν ὑπῆρχε ἐδαφικὸ ἑλληνικὸ κράτος, γιὰ νὰ ἐκπέμψει αὐτὴ τὴν ἀκτινοβολία.

Ὅταν δημιουργήθηκε τὸ ἑλληνικὸ κράτος στὰ σημερινὰ του περιορισμένα γεωγραφικὰ σύνορα, ἔπρεπε μόνο του νὰ ἀναζωογονήσει αὐτὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, νὰ διαποτιστεῖ ἀπὸ αὐτὸ καὶ νὰ τὸ συγχρονίσει στὰ εὐρωπαϊκὰ δεδομένα. Ἡ νεοσύστατη Ἑλλάδα, ἂν καὶ ἀποτελοῦσε τὴν συνέχεια τοῦ ἴδιου Ἑλληνισμοῦ, στὰ μάτια τῶν εὐρωπαίων φαινόταν πνευματικὰ ἀνάπηρη καὶ πολιτισμικὰ ἀνίκανη νὰ ἐξάγει πνευματικὰ προϊόντα. Ἐνα ἀπὸ τὰ ἐλάχιστα τεκμήρια ποὺ ἔχουμε, γιὰ νὰ ἀποδείξουμε τὴν συνέχεια τῆς φυλῆς μας ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀκμαίου ἐκείνου ἀρχαίου πολιτισμοῦ, εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ μας Γλῶσσα. Μὲ αὐτὴν καὶ μόνο γινόμεσθε ἄμεσοι κληρονόμοι του.

άνηρ προερχόμενος ἐκ τοῦ γένους τῶν Βραγχιδῶν, ἐνῶ ὡς ἱερὸν φυτὸν εἶναι τὸ αὐτό, δηλ. ἡ δάφνη. Λέγεται, ὅτι ὠνομάσθησαν Δ-ἰδυμα ἐκ τοῦ πλησίον ὑπάρχοντος ὄρους τῶν Δ-ιδύμων, ἔχοντος δύο κορυφάς.

Μετὰ τὴν ἀδρομερῆ ἱστορικὴν διαδρομὴν περὶ τῶν τεσσάρων Μαντείων ἄς διερευνησώμε, διατὶ ταῦτα ἤρχιζον ἐκ τοῦ γράμματος Δέλτα, ἀλλὰ καὶ διατὶ καὶ ἕτερα σπουδαῖα ἀντικείμενα ἢ πρόσωπα ὁμοίως ἤρχιζον ἐκ τοῦ γράμματος Δέλτα. Ἀναμφισβητήτως τὸ Μαντεῖον ἐθεωρεῖτο ὁ ὑπέρτατος οἶκος τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ οὗτος ὠμίλει διὰ τοῦ ἐν αὐτῷ ὑπάρχοντος μάντεως (Πυθία, Βραγχιδαί), διὸ καὶ πᾶσα ρῆσις τούτου μεγάλου ἐτύγγανε σεβασμοῦ παρὰ τοὺς ἀρχαίους· καὶ ἱερότατον καθῆκον ἦτο ἡ τήρησις ταύτης, ἐξικνουμένου τοῦ καθήκοντος τούτου μέχρι αὐτῆς ταύτης τῆς αὐτοθυσίας.

Ὅθεν τὸ Μαντεῖον ἐθεωρεῖτο τὸ ὑπέρτατον καὶ ὑψηλότατον, τούτέστιν ἡ κορυφὴ τῆς πυραμίδος, τοῦ τριγώνου, τοῦ γράμματος Δ. Διὸ καὶ ἅπασαι αἱ ἐκ τοῦ Δέλτα ἀρχόμεναι λέξεις δηλοῦν τὸ ἀκρότατον σημεῖον ἐπιφανείας, ἀντικειμένου, σκέψεως κ.λπ.

Πρὶν ὅμως παραθέσωμεν ἐνδεικτικῶς λέξεις ἐκ τοῦ Δέλτα ἀρχόμενας, κρίνομε σκόπιμον ν' ἀναλύσωμε τὴν ἐννοιολογικὴν σημασίαν αὐτῶν τούτων τῶν ὀνομάτων τῶν Μαντείων. Εἰς τὴν ἀκολουθοῦσαν ἐρμηνεῖαν μεγάλως συνέβαλε τὸ ὑπέρροχον σύγγραμμα τοῦ ἀειμνήστου Ἡλία Τσατσομοῖρου μὲ τίτλον «*Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης*» (φιλολογικὴ ἐπιμέλεια Δημ. Ι. Λάμπρου, ἐκδ. «*Δαυλός*» 1991). Ἴδου ἡ ἐρμηνεία τῆς ὀνομασίας ἐκάστου Μαντείου:

ΔΩΔΩΝΗ:

Δ = Δύναμις - δίκη - διανέμω

N = Νέμω, διανέμω

Ω = Σύμπαν, ἀχανῆς χώρος

H = Ἥλιος, τὸ φῶς τῶν γνώσεων.

Ἄρα Δωδώνη εἶναι «ἡ δύναμις ἢ εἰς τὸ Σύμπαν ὑπάρχουσα καὶ διανέμουσα εἰς αὐτὸ τὸ φῶς τῶν γνώσεων», δηλαδὴ ὅτι ἀντεπροσώπευε παρ' ἀρχαίους ὁ εἰς αὐτὸ λατρευόμενος Ζεὺς-Δίας.

ΔΕΛΦΟΙ:

Δ = Δύναμις, δίκη, διανέμω

Φ = Φῶς, φύσις

E = Ἐλαύνω, ἐδράζω διὰ λόγων κ.λπ.

O = Χῶρος, ἔκτασις περιορισμένη ἐπὶ τῆς Γῆς

Λ = Λόγος, λαμπρός

I = Ἰθύνω, ἰσχύω.

Ἄρα κλειστός χώρος τῆς νεοσύστατης Ἑλλάδας καὶ ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς τῆς χαρακτηρίστηκαν ὡς Ἑλλαδισμὸς. Ἔτσι ὁ Ἑλληνισμὸς ἐγένετο οἰκουμενικὴ ἰδέα καὶ ὁ Ἑλλαδισμὸς κλεισθήκε στὰ σημερινὰ του γεωγραφικὰ σύνορα. Ταυτόχρονα ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ἔμεινε τὸ ἐκφραστικὸ ὄργανο τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἡ «νεοελληνικὴ» τοῦ Ἑλλαδισμοῦ.

Ἀναγνωρίζω, ὅτι τὸ θέμα μας εἶναι πολὺ σοβαρὸ καὶ πολὺ πλατὺ καὶ μεγάλο, γιὰ νὰ συζητηθεῖ μέσα σ' ἓνα σύντομο ἄρθρο. Ἀλλὰ θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ἀπὸ τὴν ἀρχονολόγητ ἀρχαιότητα, τὸν πέμπτο αἰῶνα, τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὴν Ἑλληνιστικὴ ἐποχὴ, τὴν ἐποχὴ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὸ Βυζάντιο καὶ τὴν Τουρκοκρατία ἐγένετο μία γλῶσσα μᾶς πολιτισμικῆς κοινωνίας (= multicultural society), ἔπαιξε τὸν ρόλο τῆς μὲ ἐξαιρετικὸ δυναμισμό καὶ ἔφτασε μέχρι τὶς μέρες μας ζωντανή. Ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα δὲν πέθανε ποτὲ καὶ ὁ ἄθλος εἶναι ἀξέπεραστος, ἄσχετα πὺν σημερὰ μιλιέται μόνο ἀπὸ περίπου 11 ἑκατομμύρια Ἑλλαδίτες (ἀπὸ τὸν Ἑλλαδισμὸ) καὶ 5 ἑκατομμύρια ἀποδήμονες Ἑλληνες. Ἡ γλῶσσα μας ὅμως εἶναι ἡ ἴδια γλῶσσα, ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα, ἐξελεγμένη στὴ σημερινὴ πραγματικότητα, ὅπως τὰ Κινέζικα (σκέτα), τὰ Ἀραβικὰ (σκέτα) ἢ τὰ Ἑβραϊκὰ (σκέτα), καὶ ὄχι μὲ ὑποδιδακτικὸ χαρακτηρισμὸ «Modern Greek» – «Νεοελληνικά».

Εἶναι καιρὸς πᾶ νὰ ἀποβάλουμε τὸ νέο-μοντέρνο αὐτὸ παράσιτο καὶ νὰ ὀνομάζουμε τὴ γλῶσσα μας ἀπλᾶ Ἑλληνικὴ-Greek ἢ ἀκόμη καλύτερα Hellenic. Ποιὸς ὅμως μπορεῖ νὰ ἀναλάβει μιὰ τέτοια σταυροφορία, εἰδικὰ σημερὰ, πὺν γίνεται πολὺς λόγος γιὰ σύνθετες ὀνομασίες;

Θωμᾶς Γ. Ἡλιόπουλος

Καθηγητῆς φιλόλογος/ἱστορικός

Διευθυντῆς Κολλεγίου «Παιδεία» Μελδουνης

Ἐπειδὴ *Δελφοί* εἶναι «ἡ δύναμις ἢ ὁποῖα ἐλαύνει καὶ ἐδράζει διὰ λόγων τὸ φῶς τῶν γνώσεων εἰς τὸν χῶρον, ἰθύνουσα καὶ κατευθύνουσα πάντοτε».

ΔΗΛΟΣ:

Δ = Δύναμις, δίκη, διανέμω

Η = Ἡλιος, φῶς τῶν γνώσεων

Λ = Λόγος, λαμπρὸς

Ο = Χῶρος ἀχανῆς ἀλλὰ ἐν τῇ Γῇ

Σ = Σῆμα, σημασία.

Ἐπειδὴ *Δῆλος* εἶναι «ἡ δύναμις ἢ ὁποῖα τὸ φῶς τῶν γνώσεων διὰ λόγων λαμπρῶν εἰς τὸν χῶρον καὶ διὰ σημάτων παλινδρομικῶς διαδίδει».

ΔΙΔΥΜΟΙ:

Δ = Δύναμις, δίκη, διανέμω

Ι = Ἰσχύω, ἰθύνω

Υ = Κοιλότης, κόλπος

Μ = Μήτηρ, μάθησις

Ο = Χῶρος ἀχανῆς.

Ἐπειδὴ *Δίδυμοι* εἶναι «ἡ πάντοτε ἰσχύουσα δύναμις καὶ ἡ ὁποῖα δύναμις τὴν εἰς τὸν κόλπον τῆς μητρὸς (Μῆτις, μήτηρ) ὑπάρχουσαν μάθησιν εἰς τὸν χῶρον κατευθύνει».

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω κατὰ τὸν Ἡλίαν Τσατσόμοιρον ἐννοιολογικῆς ἀναλύσεως αὐτῶν τούτων τῶν ὀνομασιῶν τῶν μαντείων συνάγεται κατὰ τρόπον ἀναμφισβήτητον, ὅτι τὰ μαντεῖα ἦσαν «ἡ πάντοτε ἐνυπάρχουσα καὶ ἰσχύουσα πνευματικὴ δύναμις ἢ πρὸς τὸν χῶρον ἐλαυνομένη πρὸς διάδοσιν τοῦ φωτὸς τῶν γνώσεων εἰς τοὺς ἀνθρώπους».

Μετὰ ταῦτα ἄς παραθέσωμεν ἐνδεικτικῶς ὠρισμένας λέξεις ἀρχομένας ἐκ τοῦ γράμματος Δ, διὰ ν' ἀντιληφθῶμεν ὅτι τοῦτο σημαίνει τὸ ἀκρότατον, τὸ ὑψηλότατον εἴτε τοῦ ἀντιειμένου εἴτε τῶν γνώσεων.

Δία(ς), ὁ ὑπέρτατος τῶν θεῶν.

Δημήτηρ, ἡ ὑπερβασιλίςσα τῆς Γῆς.

Διόνυσος, ὁ πρῶτος τοῦ Διὸς υἱός.

Δόρυ, τὸ ὄξύ, τὸ αἰχμηρόν, τὸ ἀκρότατον.

Δίκη, *Δίρφυς*, ὄρη αἰχμηρά, ὑψηλόκορφα.

Δόλοπες, *Δρόσπες*, οἱ εἰς τὰ ὑψηλά κατοικοῦντες.

Δαλματία, ἡ ὑπὲρ τὴν Ἑλλάδα χώρα.

Δαναός, ὁ ἀρχηγῆτωρ βασιλεὺς, ὁ τὸ ὄνομα τῶν Πελασγῶν ἀλλάξας πρὸς τὸ «Δαναοί».

Διευθυντής, ὁ ἀπόλυτος ἀρχηγός, κατευθυντήρ.

Δράκων, μέγιστον ἄγριον θηρίον προκαλοῦν τὸν φόβον ἀνέκαθεν.

Δένδρον-Δρῦς, τὸ σκληρότατον καὶ ὑψηλότατον δένδρον λατρευόμενον ἐν Δωδώνῃ.

Δίκη, ἡ δύναμις ἢ ὑπερτάτη.

Δύναμις, τὸ ὑπέρτατον σωματικὸν ἢ ψυχικὸν στοιχεῖον.

Διδάσκαλος, ὁ κορυφαῖος τῶν γνώσεων.

Διάττων, ὁ ὑπὲρ τοὺς ἀστέρας κινούμενος.

Διγενής, ὁ κραταῖός, ὁ ἐκ δύο γενῶν καταγόμενος.

Δαίδαλος, ὁ τέλειος τεχνίτης.

Δαδοῦχος, ὁ κρατῶν τὸ φῶς.

Δαίμων, θεός.

Δάκτυλος, τὸ ἀκραῖον σημεῖον τοῦ σώματος.

Δείκνυμι (διὰ τῶν ἀκραιῶν σημείων).

Δειράς, ἡ ράχις βουνοῦ.

Δῆμος, ἡ ἀνωτάτη ἀρχὴ τῆς πόλεως.

Δίνη, ἰσχυρότατον ρεῦμα ὕδατος ἢ ἀέρος.

Δόλιχος, μακρός.

Δρέπανον, ὄξύ, κοπτερόν.

Δριμύς, ὄξύς, διαπεραστικός.

Δρυοκολάπητς, ὁ ἔχων ὄξύτατον, κοπτερόν, καὶ μακρὸν ράμφος.

Διάνοια, ἡ ὀξεῖα σκέψις, κρίσις.

Δημιουργία, τὸ Α καὶ Ω τῶν πάντων.

Διαρρηδὴν, ρητῶς καὶ κατηγορηματικῶς.

Διαγωγή, ή εξωτάτη συμπεριφορά του ανθρώπου.

Δέρμα, το εξώτατον τής επιφανείας του σώματος.

Πλείστας όσας εκ του Δ άρχομένης λέξεις δυνάμεθα ν' αναφέρωμε, δηλούσας το άκρότατον, ύψηλότατον, αίχηρότατον κ.λπ. Όμως εις την παρούσαν έκθεσιν ήρκέσθημεν μόνον εις την πρακτικήν χρήσιν του γράμματος Δέλτα, λαβόντες το πρός τουτο έρεθίσμα εκ τυχαίας παρατηρήσεως, ότι τά όνόματα των τεσσάρων κυριωτέρων εν Έλλάδι Μαντείων ήρχιζον εκ του γράμματος τούτου. Είρησθω εν παρόδω ότι ο άείμνηστος συγγραφεύς Ήλιος Τσατσόμοιρος εις το μοναδικόν και μνημειώδες έργον του «*Ιστορία Γενέσεως τής Έλληνικής Γλώσσης*» περιγράφει καθ' ύπεροχον τρόπον τον σχηματισμόν ενός εκάστου γράμματος του Έλληνικού Άλφαβήτου. Όθεν κατ' αυτόν έκαστον γράμμα του Έλληνικού άλφαβήτου δέν είναι τυχαίον, αλλά προίον μακροτάτης άκουστικής και όφθαλμικής παρατηρήσεως τόσον των φαινομένων τής φύσεως όσον και των ανθρώπινων ένεργειών. Οί εκ των άνωτέρω μνημονευθέντων παραγόντων προερχόμενοι ήχοι, καταλλήλως συνδυάζομενοι υπό των Σελλών-Έλλών-Έλλόπων, και από την εποχήν του Διός εισέτι, άπετέλεσαν τά γράμματα του Έλληνικού Άλφαβήτου. Συνεπώς εν έκαστον γράμμα είναι προίον ύψηλοτάτης νοηματικής σημασίας και διεργασίας του πρώτου Σελλού-Έλλού, αί δε λέξεις συνδυασμός ύπεροχος και καταπληκτικός τοιούτος, ώστε σήμεραν ή Έλληνική Γλώσσα νά θεωρηται ή μητέρα όλων των γλωσσών. Ίδου μία μαρτυρία περι αυτού, προερχομένη εξ Ίσπανών Εύρωδουλετών καταθεσάντων αίτησιν εις το Εύρωπαϊκόν Κοινοβούλιον, όπως ή Έλληνική Γλώσσα θεωρηθή ή επίσημος εν τη Εύρωπαϊκή Ένώσει γλώσσα. Λέγουν λοιπόν οί Ίσπανοί Εύρωδουλευταί περι τής ήμετέρας γλώσσης:

«Η Έλληνική Γλώσσα είναι μητέρα όλων των γλωσσών και αί λοιπαί γλώσσαι είναι διάλεκτοι άπλώς τής Έλληνικής. Είναι ή μόνη γλώσσα την όποιαν οί Η/Υ προχωρημένης τεχνολογίας δύνανται νά δεχθούν νοηματικώς, καθότι όλας τās λοιπās γλώσσας τās άπορρίπτουν ως σημειολογικά, δηλα δή άθιαιρέτους. Οί Η/Υ άποδέχονται εις την Έλληνικήν μόνον την μαθηματικήν δομήν και ίδια την άρμονικήν και γεωμετρικήν έκφρασιν και άπεικόνοι. Είναι μάλιστα χαρακτηριστικόν, ότι τά τελευταία προηγμένα προγράμματα “Ίκαρος”, “Γνώσις” και “Νεύτων” άναπαριστούν τās αρχαιελληνικάς νοητικάς έκφράσεις εις όλοκληρώματα και εις τέλεια σχήματα παραστατικής. Ίδιαιτέρα μνεία δέον νά γίνη εις τās Πελασγικάς πρωτολέξεις και προσφύματα ως π.χ. τηλε-, λάνδη, -ηττός, -ίον κ.λπ. Οί Η/Υ την άποδέχονται ούχι μόνον ως μοναδικόν λεκτικόν και ήχητικόν κώδικα επικοινωνίας, αλλά και την θεωρούν άτέρομονα, δηλ. μη όριακήν αλλά άπειροστικήν, συμπαντικήν, δηλ. ήχητικώς δρωμένην. Επίσης και εις την εξέλιξιν των νέων επιστημών ως ή κυβερνητική, ή πραγματιστική, ή γνωσιολογική, ή γλωσσολογική, αί όποιαί προσπαθούν μέσω των Η/Υ ν' αναπνυχθούν, εύρίσκουν λεκτικά άναπτύγματα και νοητικάς έκφραστικάς μόνον εις την Έλληνικήν γλώσσαν. Άνευ τής Έλληνικής δέν δύναται νά κάμη δήμα ή επιστημονική σχέση τού αύριον...». (Απόσπασμα από δημοσίευμα του «Ελευθέρου Τύπου» του 1992).

Ή ως άνω μνημονευθείσα εισήγησις του επικεφαλής των Ίσπανών Εύρωδουλετών άπηχει την μεγαλοπρέπειαν και πραγματικότητα τής Έλληνικής Γλώσσης. Όμως ή ως άνω εισήγησις δέν έγένητο άποδεκτή, άφ' ού ούτε καν οί Έλληνες εύρωδουλευταί την ύπεστήριξαν – προφανώς συνεπείς εις τās άποφάσεις των πολιτικών κομμάτων των, τά όποια πρό 15ετίας είχαν καταργήσει τ' αρχαία Έλληνικά εις τά σχολεία και επί πλέον είχαν επιβάλει διά νόμου γλωσσικόν ιδίωμα άνεξέλεγκτον και μη έχον σχέσιν με εκείνο το όποιον οί Ίσπανοί εύρωδουλευταί έμνημόνευσαν ως Έλληνικήν Γλώσσαν. Άλλ' όμως, όταν ή ύπεροχος και μητέρα άπασών των γλωσσών Έλληνική Γλώσσα βάλλεται και εξ οικειών, τότε με μαθηματικήν ακρίθειαν το Έθνος οδηγείται εις άφελληνισμόν, παρά την ρωμαλέαν προσπάθειαν την όποιαν μία δράξ άνθρώπων και έντύπων με επικεφαλής τον «Δαυλόν» άπεγνωσμένως καταβάλλει. Όμως φρονούμεν, ότι ή ως ειρηται προσπάθεια ήθελε καρποφορήσει και το Έθνος και ίδια οί Έλληνόπαιδες θ' άφυπνισθούν εκ του ληθάργου, εις τον όποιον το κατεστημένον μέχρι τουδε τούς έχει οδηγήσει συνειδητώς ή άσυνειδητώς.

Υ.Σ. Άλλά και το περιοδικόν «*Δαυλός*», το όποιον σημαίνει το ύπερτατον, το άνώτερον, το ώραιότερον, δέν άρχεται από το γράμμα Δ;

*Ἡ ἀρχαία παλαιότερα τῆς Λαμίας: Ἐμπρὸς ἢ εἰσοδος. Στὸ βάθος τῆς ὑπερνωφωμένος ἕνας λουτήρας.
Ἄριστερὰ τῆς εἰσοδου οἱ πέτρινες κούπες.
Στὸ βάθος ἀριστερὰ φαίνεται ἓνα τμήμα ἐπιχρισμένου τοίχου. Δεξιὰ τοῦ λουτήρα μιὰ λεκάνη δαπέδου.*

Μία υπέροχη αρχαία παλαίστρα στη Λαμία

Μία οικοδομική έκσκαφη έφερε στο φώς έναν σπάνιο για τόν άθλητισμό χώρο στην νοτιοανατολική είσοδο της Λαμίας, σε μία περιοχή που μέχρι τη γερμανική κατοχή οι Λαμιώτες αποκαλούσαν «*Παλιό Γυμναστήριο*». Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό στον αποκαλυφθέντα αυτόν χώρο είναι ένα σύνολο από συνεχόμενες αίθουσες της παλαίστρας, ή μία από τις οποίες προβάλλει και ως μοναδική στο είδος της. Η όλη κατασκευή του χώρου αυτού σύμφωνα με έκτιμησεις αρχαιολόγων ανάγεται στον 4ο π.Χ. αιώνα, με φανερές επιπρόσθετες επσκευές ή προσθήκες κατά τους ρωμαϊκούς χρόνους.

Εκείνο που είναι γεγονός, είναι ότι ο χώρος αυτός «θάφτηκε εν λειτουργία» από μεγάλο και καταστρεπτικό σεισμό, αφού θρέθηκαν και τρεις άνθρωποι σκελετοί κάτω από τὰ έρειπια, όπως πιστοποίησε και ειδικός σεισμολόγος. Ο πατριάρχης της Φθιωτικής αρχαιολογίας Ίωάν. Γ. Βορτσέλας στο βιβλίο του «*Φθιώτις*» (έκδοση 1907) με τίτλο «*Καταστρεπτικοί Σεισμοί*», σελ. 29, από τους σεισμούς που αναφέρει ότι έπληξαν σοβαρά τη Λαμία, μάς δίνει τη δυνατότητα να υποθέσουμε, ότι ο χώρος αυτός, ή παλαίστρα, θα πρέπει να καταστράφηκε από τόν σεισμό του 375 μ.Χ.

Ο Ρωμαίος αρχιτέκτων Βιτρούβιος σε ένα από τὰ δέκα βιβλία του «*Περί αρχιτεκτονικής*», γραμμένο μεταξύ 25-23 π.Χ., μοναδικό που διασώθηκε από τὰ γραμμένα στα λατινικά και αναφερόμενα στην τέχνη αυτή, περιγράφει τις αίθουσες της παλαίστρας έτσι: Μία μεγάλη αίθουσα με καθίσματα· εύρυχωρες αίθουσες για φιλοσόφους και ρήτορες· ειδικός χώρος για επέλιψη τών άθλητών με σκόνη (*κονιστήριον*)· ένας χώρος για ψυχρό λουτρό· μία αίθουσα δροσίσματος (*άναψυκτήριον*)· μία αίθουσα για επέλιψη με λάδι (*έλαιοθήσιον*)· μία αίθουσα εφιδρώσεως (*λακωνικόν*)· ένας χώρος για θερμό λουτρό· και ένας στεγνωμένος στίβος (*ξυστός*). (Βλ. αναφορά του Καναδού Young στην 13η Σύνοδο της Δ.Ο.Α. τὸ 1973 στην Όλυμπία, σελίδα *Πρακτικῶν* 115). Στὸν αναφερόμενο αποκαλυφθέντα χώρο στην Λαμία πολλές από τις παραπάνω αίθουσες δρσκονται διατεταγμένες κατά σειράν, έφαπτόμενες ή μία στην άλλη με άξονα από ΒΔ πρὸς ΝΑ.

Η κυριότερη από τις αποκαλυφθείσες αίθουσες είναι ή δεύτερη από ΒΔ. Διακρίνονται σ' αυτήν τρεις διαφορετικοί χώροι:

1) Η είσοδος-έξοδος της αίθουσας (μπροστά και δεξιά στη φωτογραφία της έναντι σελίδας), στο άριστερο μέρος της όποιας, μετά την είσοδο, υπάρχει μία στενόμακρη λαξευτή σε πέτρα άβαθής σκάφη (σε βάθος 0,20 μ. περίπου), ενώ άριστερά της βρίσκεται ένα επίμηκες πέτρινο κάθισμα, που ενεργεί και ως διαχωριστικό του παλίνου χώρου.

2) Στο βάθος της εισόδου και σε έναν στενόμακρο χώρο είναι στη σειρά πλάι-πλάι τέσσερεις βάσεις, πάνω στη μία δέ άπ' αυτές σφίζεται κατά τὰ 3/4 ένας λουτήρας υπερωψωμένος κατά 0,50μ. περίπου από τὸ έδαφος (στο βάθος δεξιά της φωτογραφίας), δείχνοντας ότι και στις άλλες τρεις βάσεις ύπηρχαν λουτήρες. Στο έξω μέρος του τοίχου υπάρχουν πήλινοι άγωγοί άποχέτευσης σε άριστη κατάσταση και μάλιστα φέρουν και τάπες καθαρισμού.

3) Ο κυρίαρχος και κυριότερος (άριστερά της φωτογραφίας) χώρος, που είναι και σπάνιος ή μοναδικός στο είδος του, είναι ο αναφερόμενος από τόν Βιτρούβιο ως *conisterium* και *eleothesium*, δηλ. ο χώρος όπου οι άθλητές άλειφονταν με σκόνη και με λάδι.

Διακρίνονται μπροστά, στη σειρά διατεταγμένες, πέντε κυβοτόσχημες πέτρινες «κούπες» άκμης 0,50 μ. περίπου. Σ' αυτές τοποθετούνταν *κόνεις*, που χρησιμοποιούσαν οι άθλητές πριν ή μετά την άθληση τους, ανάλογα. Πίσω από τις πέντε αυτές κούπες ύπάρχει μία έκτη όμοια, άπομονωμένη. Σ' αυτήν ύπηρχε λάδι, με τὸ όποιο άλειφονταν οι άθλητές, όπως και ο Βιτρούβιος αναφέρει, τὸ *eleothesium*.

Σχετικά με τις σκόνες αυτές χρησιμότετες πληροφορίες μάς παρέχει στὸν «*Γυμναστικόν*» του ο Φιλόστρατος, στο κεφ. 56, με τίτλο: «*Όργανα και μέσα άσκήσεως. - Κόνεις*», όπου αναφέρει ότι ύπηρχαν τεσσάρων ειδών σκόνες: 1) Η *πηλώδης*, που ήταν κατάλληλη να καθαρίζει τόν ρυτίο της έξωτερικής επιφάνειας του σώματος και να επιφέρει τις κανονικές αναλογίες στα περιττά. 2) Η *όστρακώδης* (κεραμιδί), που ήταν κατάλληλη να άνοίγει τούς πόρους του σώματος, που ήταν κλειστοί σε στεγνά σώματα, κι έτσι να προκαλή εφίδρωση. 3) Η *άσφαλτώδης*, που ήταν κατάλληλη να θερμαίνει έλαφρά τὰ μέλη του σώματος που είχαν πάθει ψύξη. 4) Η *μάση* με την *κίτρινη*, που ήταν σαν τὸ χώμα της γής, κατάλληλες να μαλακώνουν ένα σκληρό μέρος του σώματος και να τὸ τρέφουν. Η κίτρινη επί πλέον έκανε τὸ σῶμα στιλπνό. Ο διαχωρισμός της τέταρτης αυτής σκόνης σε δύο κούπες δικαιολογεί και την ύπαρξη της πέμπτης κούπας στη σειρά, στο χώρο.

Γενικά όλος ο χώρος που αποκαλύφθηκε φαίνεται πολύ περιποιημένος, με στρωμένα τὰ δάπεδα τών αίθουσών, άλλου με μικρές πέτρες που έχουν λεία την επάνω επιφάνειά τους σαν μωσαϊκό, ή με μεγάλες πήλινες πλάκες, με τὰ έσωτερικά τών τοίχων επιχρισμένα με χρωματιστά κονιάματα, με έξωτερικά όμορφα πελεκητά αυλάκια.

Ευθ. Ν. Χριστόπουλος

Λεύκοβιτς

«Στην πυρά! Στην πυρά αυτήν την καταραμένη την Λεύκοβιτς! 'Ακοῦς ἐκεῖ, νὰ ὀρθώσῃ κεφάλι καὶ νὰ ἐκδώσῃ βιβλίον ἐναντίον τοῦ 'Αφροκεντρισμοῦ, πὸν μὲ τόσον κόπον προσεπάθησα καὶ προσπαθῶ νὰ στηρίξω παρὰ τὴν ἱστορία καὶ τὴν λογικὴ... Θὰ σκάσω θὰ πλαντάξω. Κι ἔρχεται μιά, κι ἐγὼ δὲν ξέρω ἀπὸ ποῦ, καὶ μοῦ γκρεμίζει τὸ δημιοῦργημα. Ποίος τῆς εἶπε νὰ πάῃ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν διάλεξιν τοῦ ἐπιφανοῦς τέκνον μου Γιόζεφ Α. 'Αμπεν Γιοχάναν; Καὶ ἄντε, τὴν παρακολούθησε... Ποίος τῆς εἶπε νὰ ὑποβάλλῃ κι ἐρωτήσεις; Δὲν γνωρίζει, ὅτι οἱ μόνες ἐρωτήσεις πὸν ἐπιτρέπονται, εἶναι ὅσες μὲ τις ἀπαντήσεις τοὺς ἐνισχύουν τὴν θέσιν μου; 'Η Δημοκρατία ἔχει καὶ ὅρια, καὶ τὰ ὅρια αὐτὰ τὰ χαράζω ἐγὼ. Καὶ τί εἶπε τὸ χροσό μου τέκνον, ὁ Γιοχάναν; "Ὅτι ὁ 'Αριστοτέλης ἀντέγραψε τὰ ἔργα του ἀπὸ μελετήματα 'Αφρικανῶν στοχαστῶν, πὸν τὰ εἶχαν καταθέσει στὴν Βιβλιοθήκῃ τῆς 'Αλεξάνδρειας. 'Εντάξει, εἶναι ψέμα. Κι αὐτὴν τί τὴν νοιάζει; Συγγενῆς τῆς εἶναι ὁ 'Αριστοτέλης; 'Ακοῦτε τί βρῆκε νὰ παρατηρήσῃ: ὅτι ὁ 'Αριστοτέλης πέθανε πολλὰ χρόνια, πρὶν κτισθῆ ἡ Βιβλιοθήκῃ. "Ε! καὶ λοιπὸν; Κανείς, φαίνεται, ὅτι δὲν τῆς ἔχει μιλήσει, ὅτι ἐμᾶς τοὺς ἀκτιβιστοὺς πολιτικῶν δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια. Γιὰ μᾶς ἀξία ἔχει ἡ θεραπευτικὴ ἀγωγή, πὸν παρέχεται μὲ τὰ ἱστορικὰ ψεύδη σὲ ἀνθρώπους, τῶν ὁποίων προάγει τὴν φυλετικὴν ὑπερηφάνεια. Γι' αὐτὸ ἐνωθήκαμε κι ἐμεῖς, Φοίνικες καὶ φοινικίζοντες καὶ Μαῦροι καὶ πολλοὶ ἄλλοι, κι ἀποφασίσαμε νὰ τῆς ἀλλάξουμε τὰ φῶτα τῆς ἱστορίας· ἔτσι, γιὰ νὰ τονώσουμε τὸ φυλετικὸ μας φρόνημα. Καλὰ κάνει ὁ "Αλ Σάρπτον καὶ φωνάζει, ὅτι, ὅταν οἱ λευκοὶ, ὁ Σωκράτης καὶ οἱ ἄλλες ἀδελφές (Σιαμάκῃ, καλὴ μου μαθητὴ, χαιρετίσματα) ζοῦσαν σὲ σπηλιές, οἱ Μαῦροι εἶχαν αὐτοκρατορίες κι ἀνεκάλυπταν τὶς ἐπιστῆμες. Δὲν πάει νὰ εἶναι ψέματα· ἡ οὐσία εἶναι, ὅτι τονώνεται τὸ φυλετικὸ μας αἶσθημα.

» Ἀλλὰ τὴν ἀπάντησίν τῆς ἡ κυρία Λεύκοβιτς τὴν ἔλαβε: Τὴν ἀπεκάλεσαν ρασιίστρια. Τώρα ἂς λέῃ ὅ,τι θέλει· ἡ ρετινιά θὰ τὴν ἀκολουθῆ παντοῦ, τὴν ἀναιδεστάτην. Κι ἐμεῖς θὰ λέμε ὅ,τι θέλουμε. Θέλουμε τὸν Μπετόβεν 'Αφροευρωπαῖο; Καλὰ κάνουμε. Δὲν ἔχετε καταλάβει, ὅτι δικὸ μας τὸ πεπὸνι, δικὸ μας καὶ τὸ μαχαίρι; 'Εγὼ εἶμαι ὁ ἐξουσιαστής· ἐγὼ ἔτσι θέλω, καὶ σὲ καμμία Λεύκοβιτς δὲν ἐπιτρέπω νὰ μὲ ἀμφισβητῇ.

» Ἐδῶ τὰ γυρίζει μέχρι κι ὁ Χουρμουζιάδης καὶ λέει πλέον, ὅτι τὰ σημάδια στὸ ξύλο τοῦ Διοσηλιῶ δὲν εἶναι γραφῆ. Εἶδατε πουθενὰ τὴν ξύλινη πινακίδα; "Ε, ἂν τὴν δῆτε, τότε γράψτε μου. Κι ἂν δὲν ὑπῆρχαν μερικοὶ, πὸν φυτρώνουν ἐκεῖ πὸν δὲν τοὺς σπέρνουν, θὰ εἶχε ξεχαστεῖ. 'Ακοῦτε, ἕνας δημοσιογράφος, ἕνας κάποιος Κώστας Δούκας, πῆγε καὶ μὲς στὰ μπάζα ἀπὸ τὴν ἀνασκαφὴ ἀνεκάλυψε μίαν ἐπιγραφὴ ἴδια μὲ τὴν ξύλινη. Καὶ τὴ φωτογράφησε ἀπὸ δέκα μεριές. Καὶ δὲν ἔφτανε αὐτό, ἀλλὰ τὴν ἐξασφάλισε. Καὶ νὰ τὰ δημοσιεύματα ἀπὸ πάνω. "Ἴδιο φύραμα κι αὐτὸς μὲ τὴν Λεύκοβιτς· καὶ δγάζει καὶ βιβλία. "Ατιμε Γουτεμβέργιε!" Ἄντε τώρα νὰ τὰ μαζέψω... Πυραμίδες, ἐπιγραφές, Λεύκοβιτς, Δούκας, οἰκισμὸς τοῦ 3.000 π.Χ. στὴν Εὐβοία... Κανένας σεβασμὸς πλέον. Δὲν πάει νὰ τοὺς λέω ἐθνικιστές, νὰ τοὺς λέω ρασιιστές, τίποτε δὲ γίνεται. Κι αὐτὴν, τὴ Λεύκοβιτς, πῶς νὰ τὴν πῶ ἐθνικίστρια, ἀφοῦ δὲν εἶναι 'Ελληνίδα; "Αμ τ' ἄλλα, τὰ ἰσπανικὰ βόδια, πὸν πῆγαν καὶ πρότειναν στὴν Εὐρωπαϊκὴ "Ενωσι τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ νὰ γίνον ἡ ἐπίσημη γλῶσσα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου; Μεγάλε Γιαχδέ, συγχώρεσέ μας ἐμᾶς τοὺς ἀμαρτωλούς, πὸν παραθήκαμε τὶς ἐντολές σου κι ἀφήνουμε τοὺς ἐναντίους μας νὰ ζοῦν. 'Οφείλω νὰ τὸ ὁμολογήσω, σταθήκαμε μεγαλόψυχοι, αἰσθηματίες. Γι' αὐτὸ συγχώρεσέ με τὸν ἀμαρτωλό· ἐπίσπευσον τὴν δευτέραν παρουσίαν σου καὶ σῶσε τοὺς 12.000 ἀπὸ τὴν κάθε φυλὴ τῶν 12 ἀγαπημένων σου. Κάνε κάτι, μεγάλε Γιαχδέ, καὶ γρήγορα, γιατί ἂν καθυστερήσῃς σὸ ἐλάχιστον, προδλέπω νὰ μᾶς σαρώνη τὸ

Σάρωθρον»

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΕΞΗΣ

᾽Ωμή λογοκρισία εἰς βάρος τοῦ «Δαυλοῦ» ἀπὸ Φοινικιστῆς στὸ Μόναχο Γερμανίας

᾽Όταν πρὶν ἀπὸ δύο χρόνια περίπου εἶχε κληθεῖ ὁ «Δαυλὸς» στὸ «Διεθνὲς Συνέδριο γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Μυθολογία-Προϊστορία» στὸ ᾽Όλσταντ τῆς Γερμανίας (βλ. «Δαυλόν», τ. 158) καὶ εἶχα τὴν τιμὴ νὰ συμμετέχω καὶ ὁ ἴδιος μαζί με δύο ἀκόμη συνεργάτες τοῦ περιοδικοῦ, φάνηκε κάτι νὰ ἀλλάξῃ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν νοοτροπία ὀρισμένων πανεπιστημιακῶν κύκλων τοῦ ἔξωτερικοῦ. Ἡ προτροπὴ δὲ τῶν διοργανωτῶν νὰ συμμετάσχη ὁ «Δ» με τριμελῆ ἀντιπροσωπία ἔδειχνε νὰ ἐπιβεβαιώνη αὐτὴν τὴν ἄποψη. Τὰ ὅσα ἀκολούθησαν ὁμως καὶ κυρίως μία ἐπιστολὴ τῶν διοργανωτῶν τοῦ Συνεδρίου, πού ἔφτασε τὸν περασμένο Μάρτιο στὰ γραφεῖα τοῦ «Δαυλοῦ», διέλυσαν καὶ τὶς τελευταῖες ψευδαισθήσεις, ὅτι εἶναι τυχαῖα τὰ συμβάντα πού ἀναφέρονται παρακάτω.

Καὶ γιὰ νὰ γίνω πιὸ συγκεκριμένος. Στὴν ἐν λόγω ἐπιστολὴ τῶν διοργανωτῶν διατυπώνεται ἐν ὀλίγοις ἓνα σκεπτικὸ τους, βάσει τοῦ ὁποῦ ἀπέκλεισαν τὴν δημοσίευση τῆς δικῆς μου ἐπιστημονικῆς ἀνακοινώσεως ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τοῦ συνεδρίου, ἐνῶ γιὰ τὶς ἄλλες δύο τῶν συνεργατῶν τοῦ «Δ» κ.κ. Κ. Κουτρουβέλη καὶ Δ. Κούτουλα, ὅπως μᾶς γράφουν οἱ διοργανωτῆς, πρέπει νὰ ἔδωσαν μεγάλη μάχη, γιὰ νὰ τὶς συμπεριλάβουν στὰ πρακτικὰ. ᾽Όπως οἱ ἴδιοι λένε, μιὰ σειρὰ ἀπὸ ὁμιλητῆς τοῦ συνεδρίου ἔθεσαν σὰν ὄρο νὰ μὴν δημοσιευθῇ καμμία ἀπὸ τὶς τρεῖς ὁμιλίες τῶν συνεργατῶν τοῦ «Δ», ἀλλιῶς δὲν

«Περίεργα» φαινόμενα στὴν ᾽Εκθεση Βιβλίου

Στὴν ᾽Εκθεση Βιβλίου τοῦ Πεδίου τοῦ ᾽Αρεως (26 ᾽Απριλίου ἕως 12 Μαΐου 1996), ὅπου ὁ «Δαυλὸς» συμμετέσχε με δικό του περίπτερο, συνέβησαν τὰ ἀκόλουθα:

1) Τὴν 1η Μαΐου ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου ᾽Εκδοτῶν Βιβλιοπωλῶν ᾽Αθηνῶν καὶ ὑπεύθυνος τῆς ᾽Εκθέσεως κ. Μιχ. Μπακιροτζῆς ἐπισκέφθηκε τὸ περίπτερό μας καὶ ἐξήτησε ἀπὸ τὸν ὑπεύθυνο κ. Παν. Σαράντο νὰ τὸ μεταφέρῃ σὲ συγκεκριμένο σημεῖο, μαζί με τρία ἄλλα περίπτερα, ἐκφράζοντας ἀνησυχία, διότι «κάποιοι» θὰ ἐπετίθεντο ἐναντίον μας, ὅπως εἶχε συμβῆ καὶ στὴν ᾽Εκθεση τοῦ 1995 (βλ. «Δαυλόν», τ. 161, ὅπου κατονομάζονται καὶ οἱ ἠθικοὶ αὐτουργοὶ τῆς τότε ἐπιθέσεως). Ὁ ὑπεύθυνος τοῦ περιπτέρου δὲν θεώρησε ὅτι πρέπει νὰ μεταφερθῇ τὸ περίπτερο.

2) Τὴν προτελευταία ἡμέρα (Σάββατο 11 Μαΐου) καὶ πάλι ὁ κ. Μιχ. Μπακιροτζῆς ἐπισκέφθη τὸ περίπτερό μας καὶ ἐξήτησε τὴν μεταφορὰ του, προσθέτοντας ὅτι ὀργανώνεται διαδήλωση, ἣ ὁποία θὰ στραφῇ ἐναντίον τοῦ

θὰ κατέθεταν οἱ ἴδιοι τὶς δικές τους ὁμιλίες γιὰ δημοσίευση, ζητῶντας μάλιστα, ὅπως λένε οἱ διοργανωτές, καὶ γραπτὲς ἐγγυήσεις γι' αὐτό. Στὸ γράμμα αὐτὸ ἐπίσης, στὴν ἀρχὴ του, οἱ διοργανωτὲς ἀναφέρουν, ὅτι γιὰ αὐτοὺς καὶ μέρος τῆς ἐπιστημονικῆς ἐπιτροπῆς οἱ «ὄροι αὐτοὶ ἦταν ἀπαράδεκτοι».

Φαίνεται ὅμως, ὅτι μετὰ ἀπὸ λίγο ἔγιναν παραδεκτοὶ γιὰ ἄγνωστη αἰτία καὶ ἔτσι ἡ δική μου ὁμιλία τελικὰ ἀπεκλείσθη τῶν πρακτικῶν. Ὁ λόγος «δὲν ἦταν τὸ ἐπιστημονικὸ περιεχόμενό της», ὅπως καὶ πάλι οἱ ἴδιοι τονίζουν, ἀλλά, προσέξτε, οἱ «ἀντισημιτικὲς θέσεις» καὶ οἱ «ὑβρεις» ποὺ περιεῖχε ἡ ὁμιλία μου, «ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων κανένας γερμανὸς ἢ αὐστριακὸς καθηγητὴς δὲν θὰ ἠθέλε, ἀλλὰ οὔτε καὶ θὰ μποροῦσε νὰ δημοσιευθῆ δικό του κείμενο δίπλα στὴν δική μου ὁμιλία», ὅπως οἱ ἴδιοι πάλι διατείνονται. Πιο κάτω ἀναφέρουν ἀκόμα, ὅτι εὐρίσκοντο πρὸ ἐνὸς τραγικοῦ διλήμματος (:), ἂν θὰ ἔπρεπε ἢ ὄχι νὰ δεχθοῦν τὸν «συμβιβασμό» (= ἐκβιασμό). Τελικὰ, ὅπως μᾶς πληροφοροῦν, τὸν δέχτηκαν, γιατί ἄλλιῶς θὰ χαρακτηριζόταν «ἀντισημιτικὸς σύλλογος» καὶ θὰ εἶχαν πρόβλημα, γιὰ νὰ διοργανώσουν παρόμοια συνέδρια, ὅπως γράφουν στὴν ἐπιστολή τους.

Πάντως ἐδῶ θὰ ἠθελα νὰ εὐχαριστήσω τοὺς διοργανωτές, γιατί, εἰλικρινὰ ὅπως λένε, προσπάθησαν νὰ υπερασπίσουν τὴν ἀνακοίνωσή μου, χωρὶς νὰ προδραίνου ἐτσι σὲ λογοκρισία, γιατί καὶ πάλι, ὅπως λένε, δὲν ἠθελαν αὐτὸ «νὰ θεωρηθῆ λογοκρισία». Ἀλλά, ὅπως τονίζουν, θὰ στείλουν τὴν ἀνακοίνωσή μου (οἱ ἀναγνώστες μποροῦν νὰ τὴν δοῦν ὀλόκληρη στὸν «Δαυλό», τεύχος 158, Φεβρουαρίου 1995, καὶ νὰ κρίνουν, ἂν μιὰ καθαρῶτατη ἐπιστημονικὴ ἔρευνα μπορεῖ νὰ κρίνεται μὲ πολιτικὰ κριτήρια, ὅπως καὶ τὶς ὁμιλίες τῶν ἄλλων δύο συνεργατῶν μας) σὲ ὅσους συμμετεῖχαν στὸ συνέδριο, ἂν τὸ

περιπτερόν. Ὁ ὑπεύθυνος δὲν προχώρησε στὴν μεταφορὰ τοῦ περιπτερόν. (Ἡ διαδήλωση μελῶν ἐνὸς συλλόγου ἐργαζομένων στὶς ἐκδοτικὲς ἐπιχειρήσεις ἔγινε πράγματι, μέλη δὲ τοῦ προεδρείου τοὺς ἐπισκέφθηκαν τὸ περίπτερό μας καὶ εἶχαν φιλικὴ συζήτηση μὲ τοὺς παρατυχόντες ἐκεῖ συνεργάτες τοῦ «Δ»).

3) Κατὰ τὴν τελευταία ἡμέρα (12 Μαΐου) ἡ Γραμματεία τῆς Ἐκθέσεως ἐκάλεσε διὰ μεγαφώνου τοὺς ὑπευθύνους τοῦ περιπτερόν μας καὶ τοὺς εἰδοποίησε ὅτι εἶχε τοποθετηθῆ βόμβα. Ἡ ἀστυνομικὴ ἔρευνα ποὺ ἀκολούθησε δὲν ἀπέδωσε τίποτε καὶ τὸ περίπτερο λειτούργησε κανονικά. Διὰ μεγαφώνου καὶ πάλι ἀνακοινώθηκε, ὅτι τὰ περὶ βόμβας ἦταν «γκάφα».

Ταῦτα πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ «Δ» χωρὶς κανένα σχόλιο. Προσεχῶς, ἂν χρειασθῆ, θὰ ὑπάρξῃ σχόλιο καὶ ἀποκαλυπτικὴ πληροφόρηση τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ τοῦ «Δ» γιὰ τὸ ποιὸς καὶ τί κρύβεται πίσω ἀπὸ τὰ «περιέργα» αὐτὰ φαινόμενα.

Ο «ΔΑΥΛΟΣ»

...ζητήσουν!

Τέλος κλείνοντας την επιστολή τους λένε, ότι «για λόγους ευαισθησίας δέν επιθυμοῦν νά δημοσιευθῆ τὸ γράμμα στὸ περιοδικὸ “Δαυλός”», ὅπως καὶ δέν δημοσιεύεται. Τώρα βέβαια, γιατί κάτι τέτοιο δέν τὸ ἐπιθυμοῦν, εἶναι ἀπορίας ἄξιον, ἀφοῦ, ὅπως σὲ ὑστερόγραφο ἀναφέρει στὴν συνέχεια ὁ εἷς ἐκ τῶν διοργανωτῶν, «σκοπὸς τους εἶναι νά θγάλουν τὸν Ἑλληνισμό καὶ τὴν κουλτούρα μας (;) ἀπὸ τὸ μεγάλο ἀδιέξοδο πὸν βρῖσκεται μέσα καὶ ἔξω ἀπὸ τὸν Ἑλλαδικὸ χῶρο». Πῶς; Μὲ τὸ νά μὴ δημοσιεύσουν τὰ πεπραγμένα τους; Κατανοητὴ ἢ ευαισθησία τους.

Κύκλοι πάντως τοῦ «Δαυλοῦ» καὶ πολλοὶ ἄλλοι Ἑλληνες διανοούμενοι καὶ καθηγητές, κύκλοι ἐπιστημονικοὶ καὶ τῆς πολιτικῆς, πὸν πληροφορήθηκαν τὰ ἀνωτέρω, ἐκφράζουν ἔντονη τὴν ἀνησυχία τους γιὰ τὴν πνευματικὴ τυραννία καὶ λογοκρισία, πὸν προφανῶς καταδυναστεύει τοὺς ἐπιστημονικοὺς κύκλους τῆς Γερμανίας. Ἀκόμα, γιὰ τὸ γεγονός ὅτι μιὰ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα κρίνεται μὲ καθαρὰ πολιτικὰ καὶ ἰδεολογικὰ κριτήρια. Καὶ ἐκφράζουν ἐπίσης τὴν ἀπορία τους σχετικὰ μὲ τὸ ποιοὶ κύκλοι ἐπωφελοῦνται ἀπὸ τὴν ἀποσιώπηση μιᾶς ἔρευνας σχετικῆς μὲ τὴν Ἑλληνικὴ καταγωγὴ τοῦ ἸΑλφαβῆτου. [Σίγουρα πάντως ὄχι Φοίνικες, ἀφοῦ οἱ Φοίνικες ὡς λαὸς ἔχουν ἐδῶ καὶ αἰῶνες ἐκλείψει ἀπὸ τὸ ἱστορικὸ προσκήνιο...].

Οἱ ἀόρατοι ὑπερασπιστὲς τῆς θεωρίας τοῦ «Φοινικικοῦ ἸΑλφαβῆτου» «ἀρπάχτηκαν» κυριολεκτικὰ ἀπὸ τὸν ἐπιστημονικὸ ὄρο «Σημιτοφοίνικες», πὸν τὸν παρέθεσα σὲ ἀντιδιαστολὴ μὲ τὸν ὄρο «Ἑλληνοφοίνικες», προκειμένου νά μοῦ ἀποδώσουν τὸν χαρακτηρισμὸ τοῦ «ἀντισημίτη» καὶ τοῦ «ὑβριστῆ». Ἀπὸ τὴν στιγμὴ δὲ πὸν ἢ δῆθεν αἰτία τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῆς ὁμιλίας μου ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τοῦ συνεδρίου εἶναι ὁ δῆθεν «ἀντισημιτισμὸς» πὸν δῆθεν ἐμπεριέχει ὁ ἐπιστημονικὸς ὄρος «Σημιτοφοίνικες», ὄρος πὸν κάθε λεξικὸ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς περιλαμβάνει μέσα στὶς σελίδες του, τείνω νά πιστεῦω, ὅτι οἱ ὑποκινητὲς τῆς ὄλης ἐκστρατείας ἐνάντια στὴν ἀνακοίνωσή μου προσπαθοῦν νά ἀνακαλύψουν, νά ἐφεύρουν ἐπιχειρήματα, γιὰ νά ματαιώσουν τὴν περαιτέρω κατάρρευση τοῦ δογματισμοῦ στὸν χῶρο τῆς Ἰπιστήμης. Βέβαια ἀνάμεσα σὲ αὐτοὺς δέν συμπεριλαμβάνω τοὺς διοργανωτὲς, οἱ ὁποῖοι τὸ μόνον πὸν ἐπιζητοῦν εἶναι ἢ τακτικὴ διοργάνωση συνεδρίων μὲ θέματα ἑλληνικοῦ ἐνδιαφέροντος, καθὼς καὶ ἢ μὴ δυσαρέσκεια ἐκείνων πὸν τοὺς ἐπιχορηγοῦν, προκειμένου νά μπορέσουν νά συνεχίσουν τὸ ἔργο τους.

Παρ' ὅλα αὐτὰ δέν θά μποροῦσα νά μείνω ἀδρανῆς σὲ μιὰ τέτοια ἀπόπειρα διαστρέβλωσης τῆς ἀλήθειας καὶ ἀποδοχῆς τοῦ πνευματικοῦ φίμωτρου, πὸν κάποιον θέλουν νά ἐπιβάλουν τόσο στὸν Ἑλλαδικὸ χῶρο, ὅσο καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτόν. Μὲ πλήρη συνείδηση τῆς πραγματικότητος καὶ τῶν καταστάσεων θά προδῶ σὲ ὅλες ἐκεῖνες τὶς ἐνέργειες, πὸν ὁ νόμος καὶ τὸ συνταγματικὸ καθεστῶς ὀρίζουν, προκειμένου νά δημοσιευθῆ ἢ ὁμιλία μου στὰ πρακτικὰ τοῦ συνεδρίου. Καὶ ἐπειδὴ οἱ διοργανωτὲς, ὅπως δηλώνουν, θά ἤθελαν νά διοργανώσουν καὶ ἄλλα συνέδρια, καλὸ θά ἦταν νά δώσουν ἓνα ἱκανοποιητικὸ δεῖγμα ἀγαθῆς προαίρεσης στὸ θέμα, τόσο γιὰ τοὺς ἴδιους ὅσο καὶ γιὰ τὸν

Ἑλληνικό Πολιτισμό, πού, ὅπως λένε, θέλουν νά ὑπηρετήσουν. Πάντως ὁ «Δαυλός» ἐδῶ καί 15 συναπτά ἔτη τόν ὑπηρετεῖ, χωρίς συνέδρια καί ἐπιχορηγήσεις.

Υ.Γ. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐνεργειῶν μου ἀπέστειλα πρὸς τὸν μορφωτικό ἀκόλουθο τῆς ἐν Ἀθήναις Γερμανικῆς Πρεσβείας ἐπιστολή, μὲ αἰτία τὸ γεγονός ὅτι κύριος χορηγὸς τῶν διοργανωτῶν τοῦ συνεδρίου ἦταν τὸ ὑπουργεῖο πολιτισμοῦ τῆς Βαυαρίας. Κύριο σημεῖο τῆς ἐπιστολῆς μου εἶναι τὸ ἀκόλουθο:

«...Ἐκφράζω τὴν ἀπορία μου σχετικά μὲ τὸ ἐὰν τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ τῆς Βαυαρίας ὡς ἓνας ἀπὸ τοὺς χορηγοὺς τοῦ πρώτου συνεδρίου, ὅπως καὶ τὸ σχετικὸ ἔντυπο ἀναφέρει, ἐξακολουθεῖ νὰ ὑποστηρίζῃ τὶς ἐργασίες τοῦ συγκεκριμένου συλλόγου, ταυτιζόμενο ἔτσι μὲ μία στυγνὴ καὶ ἀπροκάλυπτη λογοκρισία τοῦ ἐπιστημονικοῦ λόγου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐλεύθερης ἐκφρασης, ἀπὸ τὴν στιγμή μάλιστα πού ἡ γερμανικὴ διανόησις καὶ τὸ ἐπίπεδο πολιτισμοῦ αὐτῆς τῆς χώρας ἀποτελοῦν ἐδῶ καὶ αἰῶνες ἰδεώδη περίγυρο γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς σκέψεως, καὶ δὲν μᾶς ἔχει συνηθίσει σὲ παρόμοιες ἐκδηλώσεις λογοκρισίας καὶ δογματισμοῦ.

*Μὲ ἐκτίμηση
Εὐάγγελος Μπεξῆς
Ἀρχαιολόγος»*

Ἐπιστολὴ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ «Δ» πρὸς τὸ Συνέδριο

Ἐξ ἄλλου ὁ διευθυντὴς τοῦ «Δαυλοῦ» εἰς ἀπάντησιν τῆς προαναφερθείσης ἐπιστολῆς τῶν διοργανωτῶν τοῦ Συνεδρίου, ἀπέστειλε πρὸς τὸν ὑπεύθυνο δρ Α. Κυριατσούλη, στὸ Μόναχο, τὴν ἀκόλουθη ἐπιστολή:

«Ἀγαπητέ κ. Κυριατσούλη,

Σᾶς εὐχαριστῶ, ἐσᾶς καὶ τὸν δρ Δημούδη, γιὰ τὴν ἀπὸ Μάρτιο 1996 ἐπιστολή σας.

Συμφωνῶ ἀπολύτως μὲ τὴν θέση σας, πού διατυπώνεται χειρογραφεμένη στὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς, ὅτι «ἡ στρατηγικὴ πὺν ἐφαρμόζεται εἶναι ἡ ἀντιπαράθεση μὲ αὐστηρὰ ἐπιστημονικὰ καὶ ἀντικειμενικὰ κριτήρια». Καὶ ἀπορῶ, πῶς ἐφαρμόσατε τὴν θέση σας αὐτὴ στὴν περίπτωσι τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῆς ἀνακοινώσεως τοῦ κ. Ε. Μπεξῆ ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τοῦ συνεδρίου σας, ἀποκλεισμοῦ γιὰ τὸν ὁποῖο «ὁ λόγος δὲν ἦταν τὸ περιεχόμενον τῆς ὁμιλίας, ἐὰν ἀπὸ ἐπιστημονικῆς πλευρᾶς ἦταν ὀρθὸ ἢ ὄχι», ὅπως ἐπὶ λέξει μᾶς πληροφοροῦτε στὴν δευτέρη (δακτυλογραφεμένη) σελίδα τῆς ἴδιας ἐπιστολῆς. Καὶ προσθέτετε, ὅτι «ὁ λόγος ἦταν οἱ ἀντισημιτικὲς θέσεις καὶ οἱ ὕβρεις πὺν περιέχει ἡ ὁμιλία». Βεβαίως ὁ «λόγος» αὐτὸς δὲν εἶναι ἐπιστημονικοῦ χαρακτῆρος,

εἶναι ἰδεολογικοῦ καὶ ἀστυνομικοῦ ἢ νομικοῦ. Ἄλλὰ ἀνεξαρτήτως αὐτοῦ, τῆς ἐφαρμογῆς δηλαδή ἐξωεπιστημονικῶν κριτηρίων γιὰ τὴν ἐκτίμηση μιᾶς ἐπιστημονικῆς ἔρευνας, καταγγέλλω ὡς ἀπολύτως ἀπαράδεκτους, ψευδεῖς καὶ διαστρεβλωτικούς τοὺς χαρακτηρισμοὺς «ἀντισημιτικὲς θέσεις» καὶ «ὑβρεις». Στὴν ἀνακοίνωση τοῦ κ. Ε. Μπεξῆ ὑπάρχει ἔρευνα μὲ ἐπιχειρήματα καὶ ἐπιστημονικὲς ἀποδείξεις, τῆς ὁποίας τὸ θεμελιωμένο πόρισμα εἶναι ὅτι τὸ ἀλφάδιτο δὲν ἀποτελεῖ ἐφεύρεση τῶν Σημιτοφοινίκων (Σημίτης, Φοῖνιξ καὶ Σημιτοφοίνικες ἀποτελοῦν κοινότατους ὄρους τῆς ἱστορίας, τῆς ἀρχαιολογίας, τῆς γλωσσολογίας κ.λπ., ὁ τελευταῖος δὲ χρησιμοποιήθηκε στὴν ἀνακοίνωση τοῦ κ. Ε. Μπ. εἰς ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸν ὄρο Ἑλληνοφοίνικες, ὁ ὁποῖος ἐπίσης χρησιμοποιήθηκε καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει σὲ καμμία περίπτωσις ἢ χρῆσις τους δὲν μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς «ἀντισημιτικὴ θέση» οὔτε ὡς «ὑβρις»). Οἱ χαρακτηρισμοὶ τῶν Φοινίκων «τρῶκται» καὶ «ἀπατήλια εἰδότες» εἶναι τοῦ Ὀμήρου –καὶ εἰλικρινὰ δὲν μπορῶ νὰ φαντασθῶ ὅτι ἡ σημερινὴ ἐπιστῆμη ἐπιβάλλει λογοκρισίαν στὸν Ὀμηρο.

Λυπᾶμαι εἰλικρινὰ, διότι μιὰ καλῶν προθέσεων προσπάθεια, ὅπως εἶναι σίγουρα ἡ δική σας, συνεθλίβη μέσα στὶς συμπληγάδες τῶν ἐξουσιαστικῶν σκοπιμοτήτων.

Μὲ ἐκτίμηση

ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

Ἐκδότης-Διευθυντής

Υ.Γ. Σέβομαι τὴν ἐκφρασθεῖσα ἐπιθυμία σας νὰ μὴ δημοσιευθῆ στὸν «Δαυλὸ» ἡ ἐπιστολή σας – ἐπιθυμία πού ἴσως καλύπτει ἐπίγνωσιν ὅτι δὲν ἐπράξατε ὀρθῶς στὴν περίπτωσή μας. Ἄλλὰ τὸ γεγονὸς τῆς ἐφαρμογῆς μιᾶς ἄθλιας λογοκρισίας στὸ χῶρο τῆς ἴδιας τῆς ἐπιστῆμης (!) εἶναι σημαντικώτατο, διότι ἀποκαλύπτει τὴν ὑπαρξὴ μηχανισμῶν πνευματικῆς τυραννίας στὴν ἐποχή μας, πρᾶγμα πού ἀποτελεῖ ἓνα ἀπὸ τὰ κύρια ἀντικείμενα τῆς γενικώτερης προβληματικῆς τοῦ «Δ». Συνεπῶς θὰ ὑπάρξῃ σχολιασμὸς τοῦ γεγονότος, χωρὶς νὰ δημοσιευθῆ ἡ ἐπιστολή σας.

Ἐὸ ἴδιος»

Νὰ εἴσθε βέβαιοι, ὅτι στὸ περιβάλλον σας ὑπάρχουν πρόσωπα πού εἶναι ἔτοιμα νὰ κατανοήσουν τὸν τρόπο προσεγγίσεως τῆς πραγματικότητας, πού ὀρθοτομεῖ τὸ Περιοδικὸ πού κρατᾶτε στὰ χέρια σας. Μυῆστε τα στὸν τρόπον αὐτόν. Θὰ συμβάλετε ἔτσι στὴν ἀπελευθέρωση τῆς ἀνθρωπότητας ἀπὸ τὸ ψεῦδος καὶ στὴν εὐδαιμονία τῶν ἀπογόνων σας.

Ἡ θηλειὰ τῆς λογοκρισίας στό λαιμό τῆς Εὐρώπης

Πρωτάκουστο: Στήν Εὐρώπη τοῦ 1996 ἡ ἐλευθερία τῆς ἔρευνας, τῆς ἐπιστήμης καί τῆς γνώμης ὀδηγοῦνται στήν ἀγχόνη τῆς λογοκρισίας καί τοῦ ἐκφοβισμοῦ. Τόσο τὸ γαλλικό ὅσο καί τὸ γερμανικό κράτος ψήφισαν νόμους, μὲ τούς ὁποίους διώκονται ποινικά ἱστορικοί ἐρευνητές, διανοούμενοι ἀλλά καί ἀπλοῖ πολίτες, πού ἀμφισβητοῦν τὸ μέγεθος τοῦ ἐβραϊκοῦ «ὄλοκαυτώματος» κατὰ τὸν Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Στὴ Γαλλία πρῶτος διωχθεὶς εἶναι ὁ παγκοσμίως γνωστός φιλόσοφος Ροζέ Γκαρωντύ, ὁ ὁποῖος ἔγραψε ὅτι οἱ ἐκτελεσθέντες Ἑβραῖοι στὰ στρατόπεδα τοῦ Ναζισμοῦ ἦσαν ἐλάχιστοι καί ἐπονηταὶ ἀρκετοὶ ἀκόμη. Στὴ Γερμανία (ἐκεῖ ὁ «περιφημος» νόμος ἰσχύει ἀπὸ πέρυσι) ἐπισείεται ποινὴ φυλάκισης ἀλλὰ καί χρηματικό πρόστιμο. Σχετικό μὲ τὴν καταδίκη τοῦ Γκαρωντύ δημοσίευμα τῆς ἐφημερίδας «ΤΟ ΒΗΜΑ» (5/5/96) ἀποκαλεῖ «**ἠλίθιο**» τὸν πρωτόγνωρο αὐτὸν νόμο τοῦ γαλλικοῦ κράτους.

Ἐξ ἄλλου στό πρόσφατο παρελθὸν ὑπῆρξε παρόμοια προσπάθεια μέσω τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς νὰ θεσπισθοῦν σχετικὲς διατάξεις σ' ὅλες τίς χώρες τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης. Ἡ ἔνσταση ὁμως τοῦ Ἄγγλου ἐπιτρόπου (ἀπαιτεῖται καθολικὴ συμφωνία) ἀπεσόδῃσε τὸν κίνδυνο ἐφαρμογῆς τῶν μεσαιωνικῶν αὐτῶν μέτρων.

Ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸν πραγματικό ἀριθμὸ τῶν Ἑβραίων θυμάτων τοῦ «ὄλοκαυτώματος» τὸ ἀξιοπρόσεκτο στοιχεῖο εἶναι ἡ ἐπιδίωξη ἐλέγχου τῶν συνειδησῶν διὰ τῆς λογοκρισίας καί διὰ τῆς ποινικοποίησης τῶν ἱστορικῶν ἐρευνῶν. Στὴν οὐσία ἐπιχειρεῖται ἡ διὰ τοῦ εἰσαγγελέως ὑπεράσπιση τῶν ἐπιβληθέντων ἱστορικῶν δογμάτων, τὰ ὁποῖα μὲ τὴν πρόοδο τῆς ἀδέσμευτης ἔρευνας ἀρχίζουν νὰ καταρρέουν, ἀφήνοντας τὴν σημερινὴ Διεθνή Ἐξουσία μετέωρη, χωρὶς ἱστορικο-ιδεολογικὲς βάσεις. Ἡ περίπτωση τῆς ἀπαγόρευσης τῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνας γιὰ ἓνα ζήτημα τῆς σύγχρονης παγκόσμιας ἱστορίας εἶναι ἡ ἀρχή.

Εἶναι φανερό, ὅτι οἱ λαμβάνοντες αὐτὲς τίς ἀνησυχητικὲς γιὰ τὸ μέλλον τοῦ Πολιτισμοῦ ἀποφάσεις δὲν ἐκφράζουν τούς λαοὺς πού τούς ἐκλέγουν. Ὑπάρχει στους κύκλους τῆς Εὐρωπαϊκῆς Διανόησης ἔντονη ἀντίδραση γιὰ τὰ φαινόμενα αὐτά, τὰ ὁποῖα θεωροῦνται ὡς προσπάθειες φαλκίδευσης τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν καί κατάργησης τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου. (Στὸ ἴδιο μῆκος κύματος μπαίνει καί ἡ ἀπαράδεκτη ἀπόφαση τῶν διοργανωτῶν τοῦ διεθνοῦς συνεδρίου γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Προϊστορία στό Ὀλσταντ τῆς Γερμανίας στὶς 9-11/12/94, νὰ κρίνουν ὡς «ἀντισημιτικὴ θέση» τὴν ἐπιστημονικὴ ἀνακοίνωση τοῦ συνεργάτη τοῦ «Δαυλοῦ» κ. Ε. Μπεξῆ, ἐπειδὴ ἀπέδειξε μὲ ἐπιστημονικὰ στοιχεῖα, ὅτι τὸ Ἄλφάβητο δὲν εἶναι Φοινικικό ἀλλὰ Ἑλληνικό...).

Δυστυχῶς ἡ τραγικὴ διαπίστωση, πού ἀπορρέει ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὰ φαινόμενα, εἶναι καί τὸ περισσότερο δυσάρεστο: Οἱ Εὐρωπαϊκὲς ἡγεσίες φαίνονται ἄβουλες, παθητικὲς καί ἀνίκανες νὰ καταλάβουν πού ὀδηγοῦνται. Ἀποκομμένοι σήμερα ἀπ' τὴν πλούσια σὲ ἀνθρωπισμὸ καί ἐλευθερία παράδοσή τους ξέχασαν τὸν Βολταίρο, πού διακαῶς διακήρυττε: «**Διαφωνῶ μ' αὐτὰ πού λέγεις, ἀλλὰ θὰ ὑπερασπισθῶ, καί μὲ τίμημα τὴν ἴδια τὴ ζωὴ μου ἀκόμη, τὸ δικαίωμά σου νὰ λέγῃς ἐλεύθερα ὅσα πρεσβεύεις.**»

Παν. Α. Κουβαλάκης

Στὸ τελευταῖο σκαλί

Οἱ ἐξ-ουσιαστές, κινούμενοι ἀπ' τὴν δίψα ἐπιβολῆς καὶ παγκυριαρχίας, προσπαθοῦν ἐδῶ καὶ χιλιετίες ν' ἀποκόψουν τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὴν πραγματικότητα, προκειμένον νὰ φτιάξουν τὸν δικό τους «κόσμο», ἕναν κόσμο πὸν στὴν οὐσία του τὸν ἀγνοοῦν καὶ πὸν δὲν θὰ τὸν ἀνεγνώριζαν, ἂν κάποτε τὸν ἔφτιαχναν. Στὴν ἄχαρι αὐτὴ προσπάθειά τους συνεργοὺς ἔχουν τοὺς ψευδο-φιλόσοφους, τοὺς ψευδο-επιστήμονες καὶ τοὺς ψευδο-καλλιτέχνες, πού, κινούμενοι ἀπ' τὰ πάθη τους, καταστρέφουν τὶς ἐπιστῆμες καὶ τὸν πολιτισμὸ καὶ καταδιώκουν ἐμμανῶς τὰ ἐκτὸς Ἐξ-ουσίας πρόσωπα –τὰ μόνα ζωντανὰ πολιτισμοποιὰ κύτταρα τοῦ ἱστορικοῦ γίνεσθαι–, πὸν κνηνηγμένα κυκλοφοροῦν, ὅπως κι ἡ κουνκουβάγια τῆς Ἀθηνᾶς, τὴν νύκτα.

Ἄληθεια πὸν βρίσκονται οἱ Ἡράκλειτοι, πὸν πετώντας τὸ βασιλικὸ ἔμβλημα διελέγοντο μὲ τὸ αἰώνιον; Πού οἱ Δημόκριτοι, πὸν προτιμοῦσαν «τ' ἀληθεῖα λέγειν καὶ μᾶλλον εὐρεῖν αἰτιολογίαν ἢ τὴν τῶν Περσῶν βασιλείαν»; Πού οἱ Πλάτωνες, πὸν πετοῦσαν «ἄνω αἶε», συμπαρασύροντας τοὺς ἀνθρώπους σὲ ὑψηλὲς συγκινήσεις; Πού οἱ Ἀλέξανδροι, πὸν ἄοκνοι, τολμηροί, νεωτεροποιοὶ «ἀπειργάζοντο καινόν τι αἶε», δημιουργώντας κόσμους καὶ παρέχοντας στοὺς ἀνθρώπους ἄφθονες δυνατότητες καλῆς ζωῆς;

Ἐξέλιπαν οἱ σοφοί· ἀφανίσθηκαν οἱ ἥρωες τῆς φιλοσοφίας, τῆς πολιτικῆς καὶ τῶν ἐπιστημῶν· ἐμωράνθη τὸ ἅλας τῆς γῆς. Οἱ ἐξ-ουσιαστές καὶ τὰ ὄργανά τους «ὑβρεὶ κινούμενοι» τοὺς ἔθεσαν μὲ λογοκρατικὰ μέσα καὶ μεθόδους ἐκτὸς μάχης, μ' ἀποτέλεσμα νὰ καταποντίζεται ἡ ἀνθρωπότητα ὀσημέραι στὸ ἀπύθμενο βάραθρο τῆς διαφθορᾶς καὶ τοῦ ἐκφυλισμοῦ.

Σήμερα οἱ πολιτικοὶ δὲν εἶναι «ὑπείροχοι ἄλλων», ἱκανοὶ νὰ ὀδηγήσουν τὴν ἀνθρωπότητα στὴν προκοπὴ καὶ τὴν εὐδαιμονία. Ἀδυνατοῦν ν' ἀσκήσουν μεγάλη πολιτικὴ, νὰ διασφαλίσουν τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἐλευθερία, νὰ δημιουργήσουν προϋποθέσεις καλῆς ζωῆς. Αὐτοὶ –καὶ κατ' ἐντολὴν τῶν ἀοράτων ἀνωτέρων τους– πασχίζουν νὰ σταματήσουν τὴν ροὴ τοῦ ἱστορικοῦ γίνεσθαι, μεταβάλλοντας τοὺς κρείττονες σὲ ἥσσονες καὶ τοὺς ἥσσονες σὲ κρείττονες, δημιουργώντας δηλαδὴ τὸν κόσμο τῆς μετριότητας καὶ τῆς ἰσότητος, πὸν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ τίποτα.

Σήμερα οἱ φιλόσοφοι δὲν φιλοσοφοῦν κι οὔτε πὸν νοιάζονται γιὰ τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ἀρετή. Δὲν προσπαθοῦν νὰ ἐντοπίσουν νέες ιδέες καὶ ἀξίες, δὲν ἀναζητοῦν αἰτιολογίες, δὲν ὑπηρετοῦν τὸν Λόγο. Αὐτοὶ –καὶ κατ' ἐντολὴν τῶν ἀνωτέρων τους– πασχίζουν νὰ ὑποτάξουν τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ἀνθρωπότητα στοὺς ἄθλιους σκοποὺς τῶν ἀνωτέρων τους, μελετώντας λεπτομερῶς τὰ ἐνστικτα τῆς θηριώδους μάζας καὶ καλλιεργώντας τὶς κατωτερικὲς ὀρέξεις καὶ ἐπιθυμίες τῆς.

Σήμερα οἱ ἐπιστήμονες δὲν παράγουν γνῶση κι οὔτε πὸν νοιάζονται γιὰ τοὺς φυσικοὺς νόμους καὶ τὸ φυσικὸ περιβάλλον τους. Αὐτοὶ –καὶ κατ' ἐντολὴν τῶν ἀνωτέρων τους– προσπαθοῦν νὰ ἐκμεταλλεθοῦν τὶς γνώσεις τῶν Ἀρχαιοελλήνων, προκειμένον νὰ παράγουν πολλὰ ὑλικά ἀγαθὰ, ὥστε νὰ ἱκανοποι-

οὖν τις ὀρέξεις τῶν μαζῶν, πού, παραπλανώντας τες ἔτσι, τις ὀδηγοῦν στήν ἔρημο τοῦ καταναλωτικοῦ εὐδαιμονισμοῦ, ὅπου χάνονται γιά πάντα.

Οἱ σημερινοὶ πολιτικοί, φιλόσοφοι, ποιητές καί ἐπιστήμονες ἀποτελοῦν θλιβερές, κοινότοπες μονάδες, πού οἱ ἀνησυχίες τους περιορίζονται στόν ἄχαρι ρόλο τῆς συσσώρευσης ὑλικῶν ἀγαθῶν καί τήν ἱκανοποίηση τῶν κατώτερων ἐπιθυμιῶν καί παθῶν τους. Οἱ ἀναζητήσεις τους εἶναι ἀνύπαρκες, οἱ σκέψεις τους κοινότοπες, τὰ ἐνδιαφέροντά τους παιδαριώδη καί ἡ ἐπιστημονική τους κατάρτιση μηδαμινή. Φυσικό εἶναι λοιπόν, νά προσκολλῶνται στήν ἐξουσία, ἀπ' τήν ὁποία προσδοκοῦν τήν λύση τοῦ βιοποριστικοῦ τους προβλήματος καί τήν κοινωνική ἀνέλιξή τους. Ἀρχαιολόγοι δραχμοσυλλέκτες, γλωσσολόγοι ἔμποροι –μέ τήν εὐρεία ἔννοια τῆς λέξης–, «φιλό»λογοι τρωῆκτες καί ἐπιστήμονες μονόφθαλμοι, περιχαρακωμένοι στό μικρὸ καί εὐάλωτο τεῖχος τους, ἀποτελοῦν τὰ χαρακτηριστικά δείγματα τῆς πνευματικῆς μας ἠγεσίας. Ἀμέριμνοι κοάζουν τὰ λογοκρατικά δόγματα, κολυμπώντας στά λιμνάζοντα νερά τοῦ ἠθικο-πνευματικοῦ ἔλους πού μᾶς περιβάλλει, ἔτοιμοι νά κατασπαράξουν οἰονδήποτε θελήσῃ νά διαταράξῃ τὸν εὐδαιμονισμό καί τὸν ἐφησυχασμό τους. Δὲν εἶναι περιεργό λοιπόν, ὅτι ἐλάχιστοι τοὺς παρακολουθοῦν κι ἀκόμη λιγώτεροι τοὺς εὐλαβοῦνται, πρᾶγμα πού σημαίνει ὅτι οἱ μᾶζες πορεύονται χωρὶς καμμιά ἀπολύτως ἠγεσία.

* * *

“Ὅσο κι ἂν φαίνεται ἀποκαρδιωτική ἡ κατάσταση πού περιγράψαμε, οἱ ἐλπίδες διάσωσης τοῦ πολιτισμοῦ –καί τῆς ἀνθρωπότητας κατ' ἐπέκταση– εἶναι οὐσιαστικές καί βάσιμες. Μιά σιωπηλὴ ὑποχώρηση φαίνεται νά ὑποχρῶνεται ἐκ τῶν πραγμάτων νά κάνουν τὸν τελευταῖο καιρὸ οἱ ἐξ-ουσιαστές ἐναντι τῶν πραγματικῶν ἐπιστημόνων καί φιλοσόφων, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ τόσους αἰῶνες καί χιλιετίες γνώρισαν τὸν κατατρεγμὸ καί τήν ἐκδίκηση. Οἱ ἐξ-ουσιαστές, πού γιά νά κρατηθοῦν στή θέση τους, ἔχουν ἀνάγκη τὴν δύναμη, ἔχουν ἀντιληφθῆ ὅτι αὐτὴ ἐξαρτᾶται ἀπ' τὰ ἐλεύθερα πνεύματα, τοὺς μὴ ὑπαλλήλους τους ἐπιστήμονες καί φιλοσόφους, ὄχι τοὺς «δικούς» τους, πού ἄλλο δὲν ξέρουν ἀπ' τὴν κολακεία καί τὴν μίμηση. Ἀντελήφθησαν λοιπόν, ὅτι στερτώντας τὴν ἐλευθερία ἔρευνας καί ἀναζήτησης, θὰ στερηθοῦν αὐτομάτως οἱ ἴδιοι καί τὴν τεχνικὴ ἰσχὺν πού τοὺς παρέχουν, μ' ἀποτέλεσμα τὴν αὐτοκατάργησή τους. Ἀνεχόμενοι ὡστόσο τις ἐπιστημονικὲς ἔρευνες τῶν ἐλευθέρων πνευμάτων, κινδυνεύουν καί πάλι νά καταργηθοῦν ἀπ' τοὺς ἐπιστήμονες.

Μιά σιωπηλὴ διαπίστωση ἔχει ἤδη κερδίσει ἔδαφος μεταξὺ τῶν ἐξ-ουσιαστῶν, πού λέγει ὅτι ἤλθε ὁ καιρὸς οἱ ἄρχοντες νά φιλοσοφήσουν καί οἱ φιλόσοφοι νά ἡγήθοῦν. Στις πολιτισμένες χῶρες ἄρχισαν ἤδη «νὰ παίρνουν τὰ ὄνειρα ἐκδίκηση» καί οἱ ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων καί τῶν τεχνῶν νά συσπειρώνονται πίσω ἀπ' τὸν καλύτερό τους. Εἶναι καιρὸς πιά ν' ἀφνπισθοῦν οἱ ποιητές, νά εὐαισθητοποιηθοῦν οἱ φιλόσοφοι, ν' ἀποκτήσουν συνείδηση οἱ ἐπιστήμονες κι ὅλοι μαζί νά σπάσουν τὰ δεσμὰ μὲ τὸν ἐξ-ουσιασμό, νά φτύσουν τὴν ἀνελευθερία τους καί νά συνταχθοῦν μὲ τὰ ἐλεύθερα πνεύματα.

Πάν-Αἶολος

ΜΑΡΙΟΣ Δ. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ ἑλληνικὴ καταγωγὴ «Βαλκανίων» καὶ «Τούρκων»

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ὁ R. Biosutti στὴν σελίδα 257 τοῦ ἔργου του «*La razze ei Popoli della Terra*» (ἔκδ. 1954) ἀναφέρει, ὅτι «ὁ Pittard, ἕνας ἀπ' τοὺς καλύτερα γνωρίζοντες τὰ ἀνθρωπολογικὰ ζητήματα τῆς Βαλκανικῆς, παρουσιάζεται πεπεισμένος, ὅτι οἱ ὁμιλοῦντες τῆ σλαβικῆ γλῶσσα Βαλκανικοὶ λαοὶ κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος των δὲν ἀνήκουν στὸν ἀρχικὸ σλαβικὸ κλάδο, ἀλλ' ἀπλῶς ἐξεσλαβίσθησαν». Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ὁ ἀνθρωπολόγος Α. Πουλιανὸς στὴ σελίδα 239 τοῦ ἔργου του «*Ἡ προέλευση τῶν Ἑλλήνων*» ἀναφέρει: «Εἶναι γνωστὸ, ὅτι τὰ σλαβικὰ φύλα πέρασαν τὸν Δούναβη πρὸς τὰ Βαλκάνια κατὰ τὸν 6ο καὶ 7ο μ.Χ. αἰῶνα. Αὐτὲς ὅμως οἱ μετακινήσεις, ὅπως δείχνει τὸ ἀνθρωπολογικὸ ὕλικό, δὲν ἦταν τόσο μεγάλες ὥστε ν' ἀλλάξουν τὸν φυσικὸ τύπο τῶν λαῶν πού ζοῦσαν σ' αὐτὲς τὶς χώρες». Τὰ ἴδια ὑποστηρίζουν οἱ Ρῶσοι ἀνθρωπολόγοι Γ. Ντέμπετς, Τ. Τροφίμοβα καὶ Ν. Τσεμποξάροβ, ἀλλὰ καὶ ὁ Ρουμᾶνος ἀνθρωπολόγος ΑΙ Manuila, ὁ ὁποῖος στὸ ἔργο του «*Recherches sevol et antrol...*» (Archiv der Julius Klaus-Stiftung, 1957) διαπιστώνει ἀνθρωπολογικὴ ὁμοιότητα σ' ὅλο τὸν «βαλκανικὸ» χῶρο. Κοινὴ λοιπὸν πεποίθησι τῶν ἀνθρωπολόγων εἶναι, ὅτι ἡ διάδοσι τῶν σλαβικῶν γλωσσῶν δὲν συνοδεύετο ἀπὸ μαζικὲς μετακινήσεις λαῶν.

Τὸ ἴδιο πού συνέβη μὲ τὰ σλαβικὰ φύλα στὸν χῶρο τῆς χερσονήσου τοῦ Αἴμου, συνέβη καὶ στὸν μικρασιατικὸ χῶρο μὲ τὰ τουρανικὰ-μογγολικὰ φύλα. Ὡς γνωστὸν, στὴν Μικρασία κατοικοῦσαν ἀπὸ τὴν προϊστορικὴ περίοδο ἑλληνικὰ πελασγικὰ φύλα (Λυδοί, Λύκιοι, Τρῶες κ.τ.λ.). Τὶ ἀπέβιναν αὐτὰ; Εἶναι δυνατόν ὅλος ὁ πληθυσμὸς τῆς Μικρασίας νὰ ἐξολοθρεύθηκε καὶ ν' ἀφομοιώθηκε ἀπ' τοὺς ἐλάχιστους (σὲ σχέσι μὲ τὸν γηγενῆ πληθυσμὸ) τουρανικομογγολικῆς καταγωγῆς ἐπιδρομεῖς; Τί σχέσι μπορεῖ νὰ ἔχουν οἱ σημερινοὶ «Τοῦρκοι» μὲ τοὺς μογγολικῆς καταγωγῆς Σελτζούκους καὶ Ὁσμανίδες μὲ τὰ σχιστὰ μάτια;

II. Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ «ΤΟΥΡΚΩΝ»

Τὸ θέμα τῆς καταγωγῆς τῶν «Τούρκων» ἔχει ἀπασχολήσει πολλοὺς ἐρευνητὲς, ἀκόμη καὶ τὸν ἡμερήσιο τύπο. Ἦδη ἡ ἐφημερίδα «Ἀπογευματινὴ» σὲ φύλλο τῆς 8ης Ἀπριλίου 1978 ἐδημοσίευσε ἄρθρο μὲ τίτλο «Καὶ οἱ Τοῦρκοι ἔχουν κοινὴ μ' ἐμᾶς καταγωγὴ», στὸ ὁποῖο ἐγράφοντο τὰ ἑξῆς: «Ἐνὼ τὸ “ἐμπάργκο” δημιουργεῖ κλίμα νέας ἔντασης στὸ Αἶγαίο καὶ ἀπειλεῖ τὴν πολυἀκριθῆ ἰσορροπία δυνάμεων, μὴ ἀπροσδόκητη ἐπιστημονικὴ θεωρία πάει νὰ ἀποδείξει ὅτι Ἕλληνες καὶ Τοῦρκοι ἀνήκουν στὴν ἴδια φυλὴ καὶ ρέει στὶς φλέβες τους τὸ ἴδιο αἷμα. Μὲ ἄλλα λόγια, ἔχουν κοινὴ ἀνθρωπολογικὴ, φυλετικὴ, ἐθνογενετικὴ καταγωγὴ. Στὴν ἀπλούστερη γλῶσσα αὐτὸς ὁ ταυτισμὸς μπορεῖ νὰ ἐκφρασθεῖ ὡς ἑξῆς: Δὲν ὑπάρχουν Ἕλληνες καὶ Τοῦρκοι. Ὑπάρχει ἕνας λαός, πὸν ἕνα τμῆμα του στὸν ἑλλαδικὸ χῶρο ἔχει ἑλληνικὸ πολιτισμὸ καὶ ἑλληνικὴ ἐθνικὴ συνείδηση καὶ ἄλλο τμῆμα του στὴ Μικρὰ Ἀσία καὶ τὴν Ἀν. Θράκη ἔχει τουρκικὸ πολιτισμὸ καὶ τουρκικὴ ἐθνικὴ συνείδηση... Ἀσφαλῶς ἡ θεωρία αὐτὴ εἶναι ἐκ πρώτης ὄψεως παράδοξη. Καὶ ὅμως στηρίζεται σὲ ἐπιστημονικὲς βάσεις πολὺ ἰσχυρές. Αὐτὸ δὲν σημαίνει, ὅτι εἶναι ὅπως ὅποτε ἀκριθὴς. Ἀλλ' ὅπως ὅποτε εἶναι συζητήσιμη, μπορεῖ δηλαδὴ νὰ ἀποτελέσει ἀντικείμενο σοβαρῆς ἐπιστημονικῆς ἐρευνας».

Ἐν συνεχείᾳ ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς: «Ἐχουν ἀναφανεῖ πραγματικὰ Τοῦρκοι ἐρευνητὲς ἄκρως σοβαροὶ, οἱ ὁποῖοι καταλήγουν στὰ ἴδια συμπεράσματα μὲ τοὺς Κούμαρη-Πουλιανὸ (ἐνν. ὅτι ὁ Ι. Κούμαρης καὶ ὁ Α. Πουλιανὸς ἔφθασαν στὸ συμπέρασμα, ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς Βαλκανικῆς εἶναι αὐτόχθονες), ἀλλὰ στὴ Μικρὰ Ἀσία. Φθάσαν στὰ ἴδια ἐπιστημονικὰ συμπεράσματα ἀπὸ διαφορετικοὺς δρόμους. Ἕνας ἀπ' αὐτούς, ὁ Ἀζρά Ἐρχάτ, μόλις τὸ 1976 κυκλοφόρησε τὸ πολὺ ἀξιόλογο βιβλίον του “Ὁ Ἀλιέας τῆς Ἀλικαρνασσὸς μὲ τὶς ἐπιστολὲς του...”».

Αὐτὰ ἐγράφησαν τὸ 1978 στὸν ἡμερήσιο τύπο γιὰ τὴν καταγωγὴ τῶν Τούρκων καὶ ἔτσι ἀποδεικνύεται, ὅτι ὑπάρχουν καὶ σοβαροὶ Τοῦρκοι ἐπιστήμονες, πὸν δέχονται τὴν αὐτο-

χθονία του Τουρκικού λαού. "Ενας όμως απ' τους πρώτους "Ελληνες επιστήμονες που πριν από 85 περίπου χρόνια ώμλησε για την ελληνικότητα του τουρκικού λαού ήταν ο ιατρός 'Ιάκωβος Θωμόπουλος. Στη σελίδα ζ θ' και ρ' του σπουδαιότατου βιβλίου του «Πελασγικά» (έκδ. 1912) αναφέρει τα εξής: «Και ή σημερινή δέ εθνολογία των λαών της 'Ανατολής διαφωτίζεται διά του ήμετέρου έργου. Λάβωμεν π.χ. την Πελασγικήν επιγραφήν της Λήμνου του βου π.Χρ. αιώνας. 'Εν αὐτῇ περιέχονται δύο λέξεις "μαράζ" και "ζίβα". Τὸ πρῶτον λέγομεν ήμεις "μαράζι", λέγουσι δὲ και οί Μωαμεθανοί Μικρασιαῖται, οί κακῶς λεγόμενοι Τούρκοι. Τὸ δὲ δεύτερον οί Βούλγαροι, "ζίβα Βουλγάρια", "ζήτω ή Βουλγαρία". Πῶς ἐξηγεῖται τὸ πράγμα; 'Ο γλωσσολόγος ἀνάγκη, ἵνα μηδέποτε λησμονῆ την ἱστορίαν. 'Εάν ὁ Luschan ἐξετάσας ἀνθρωπολογικῶς τοὺς λεγομένους Τούρκους της Λυκίας και ἐν γενεί της Ν.Δ. Μικρᾶς 'Ασίας ἀποφαίνεται, ὅτι ὑπὸ ἐθνολογικήν ἔποψιν οὗτοι εἰσὶν οὐχί Τούρκοι, ἀλλ' ἀπλῶς Μωαμεθανοί τὸ θρήσκευμα, ἀπόγονοι τῶν πρώην κατοίκων της χώρας, 'Ελλήνων και Μικρασιατῶν, τοῦτο ἀληθεύει περὶ πάντων τῶν λεγομένων Τούρκων της τε Εὐρωπαϊκῆς και της 'Ασιατικῆς Τουρκίας...». Καταλήγει τονίζοντας ὅτι: «Διὰ τοῦτο ἐν τῇ λεγομένη Τουρκικῇ (γλώσσῃ) ὑπάρχουσι πλεῖστα ὅσα τὰ 'Ελληνικὰ και Πελασγικά».

Δέον νὰ σημειωθῆ, ὅτι τὸ βιβλίον τοῦ Ι. Θωμόπουλου ἐπανεξεδόθη ὑπὸ τοῦ ἐκδοτικοῦ ὀργανισμοῦ «Ρηγόπουλος». 'Ο ἀρχιμανδρίτης Εἰρηναῖος Δελαδήμος στή σελίδα α 59 τῆς ἐμπεριστατωμένης εἰσαγωγῆς που κάμει, συμφωνεῖ κι αὐτὸς μετὰ την ελληνικότητα τῶν Τούρκων και γράφει: «Γνήσιοι μὲν ἀπόγονοί των (ἐνν. τῶν Πελασγῶν) εἶναι οί σημερινοί "Ελληνες και 'Αλβανοί, μερικῶς δὲ και οί βορειότεροι Βαλκανικοί πληθυσμοί... 'Ομοίως οί λεγόμενοι "Τούρκοι" γεῖτονός μας δὲν εἶναι πράγματι Τούρκοι ὑπὸ ἐθνολογικήν ἔποψιν, ἀλλ' ἀπλῶς εἶναι Μωαμεθανοί τὸ θρήσκευμα, ἀπόγονοι τῶν πρώην κατοίκων της χώρας. Μετὰ ἐκείνους τοὺς 'Ελληνο-Πελασγικῆς καταγωγῆς κατοίκους ἀνemeίχθησαν οί εἰσβαλόντες ἀπὸ τὸ Τουρκεστάν ὀλιγάριθμοι Τούρκοι, οί ὅποιοι και ἐπέβαλον μὲν τὸ ὄνομά των, ἀφομοιώθησαν ὅμως φυλετικῶς ἀπὸ τοὺς πολυπληθεῖς παλαιότερους κατοίκους».

Πλὴν τῶν ἐπιστημόνων τούτων ὁ Ξ. Λίβας στή σελίδα 33 τοῦ πασιγνώστου και βραβευμένου απ' τὴν 'Ελληνική 'Ανθρωπολογική 'Εταιρεία βιβλίου του «Αἰγίς, ή κοιτίς τῶν 'Αρίων και τοῦ 'Ελληνισμοῦ» (έκδ. 1963) αναφέρει: «'Απὸ ἀνθρωπολογικῆς ἐξ ἄλλου ἀπόψεως λέγεται, ὅτι οί Τούρκοι ἀνήκουσιν εἰς τὴν Μογγολικὴν ὀμοφυλίαν. 'Αλλὰ σήμερον καθ' ὅλην τὴν Μικρὰν 'Ασίαν οὐδαμῶ παρατηροῦνται τοιαῦτα ἀνθρωπολογικὰ ὑπολείμματα... και προσεπιμαρτυρεῖται οὕτω ἐκ της λιαν ἀποδεικτικῆς ταύτης ἐνδείξεως, ὅτι οί σημερινοὶ οἰκοῦντες τὴν Μικρὰν 'Ασίαν παρέμειναν, ἐν τῇ γενικῇ ἀπόψει τοῦ πράγματος, φυλετικῶς ἀμιγεῖς ἀπὸ τῶν ἀρχαιότατων χρόνων, και εἶναι οί και' εὐθελιαν ἀπόγονοι τοῦ ἐκεῖ (εἰς δευτέραν συμπληρωματικὴν, κατὰ τὰ ἐν τοῖς προηγουμένους, φάσιν) κατὰ τοὺς 'Αλεξανδρινούς και τοὺς Χριστιανικούς χρόνους διαμορφωθέντος 'Ελληνισμοῦ. Πράγματι, ἐὰν ἐπτά χιλιάδες ψυχαὶ ἦσαν ὁ φυλετικὸς πυρὴν τῶν ἐπηλύδων Τούρκων, εἶναι προόδηλον, ὅτι κατὰ τοὺς νόμους της γενετικῆς ἐν τῇ ἐνδογαμίᾳ ἔχει ἀπὸ πολλοῦ ἐξαφανισθῆ και τὸ τελευταῖον ἴχνος αὐτῶν, ἐντὸς τῶν ἑκατομμυρίων τοῦ πληθυσμοῦ και της Μ. 'Ασίας και της Βαλκανικῆς. 'Εὰν τώρα προστεθῆ, ὅτι ἐπὶ διαδοχικούς αἰῶνας ἐκ τῶν ὑπολειφθέντων Χριστιανῶν 'Ελλήνων, τὸσον ἐν Μικρᾷ 'Ασίᾳ ὅσον και ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ πλευρᾷ, ἀπήγοντο συστηματικῶς και ἐξιλαμίζοντο αἱ εὐειδέστεραι τῶν νεανίδων και οί εὐσημότεροι τῶν παίδων, εὐκόλως δύναται τις, συνεκτιμῶν και τὰ ἄλλα σχετικὰ πρὸς τὸ θέμα στοιχεῖα, νὰ ἀνιχνεύσῃ ὅτι ὑπὸ τὴν σημερινῇ Τουρκικῇ ἐθνότητι σφύζει απ' ἄκρον εἰς ἄκρον αἷμα 'Ελληνικὸν της καλλιτέρας βιολογικῆς ποιότητος».

Στὴ σελίδα δὲ 304 τοῦ ἴδιου βιβλίου αναφέρει, ὅτι: «Φαίνεται τοῦτο ἐκ πρώτης ὄψεως ἐκπληκτικὸν και ἀπίστευτον διὰ τὸν ἀνίδεον ἀναγνώστην. Εἶναι ἐν τούτοις ἐκ της ἐπιστήμης μαθηματικῶς δέβαιον, ὅτι, ἐὰν τέσσαρες ἕως ἐπτά χιλιάδες, ἀλλὰ και διπλάσιοι και πενταπλάσιοι ἐὰν ἦσαν οί εἰς Μ. 'Ασίαν ἐλθόντες 'Οσμανῖδοι και Σελτζούκοι, διασπαρέντες ἐντὸς τῶν ἑκατομμυρίων τοῦ πληθυσμοῦ της Μ. 'Ασίας και της Βαλκανικῆς, ἐξηφανίσθησαν τελείως ἐν τῷ μεταξῷ, κατὰ τοὺς διαρρεύσαντας αἰῶνας, ἀπὸ της ἀνθρωπολογικῆς-γενετικῆς ἀπόψεως...». Εἶναι ἄδικο ἐπομένως νὰ γράφεται εἰρωνικὰ ἀπὸ τὸν ἀξιόλογο ἀσφαλῶς συγγραφέα Δ. Δημόπουλο στή σελίδα 276 τοῦ βιβλίου του «Η καταγωγή τῶν 'Ελλήνων», ὅτι εἶναι «πολὺ ρωμαντικῆ, ἀλλὰ καθόλου πραγματιστικῆ, ή θέσι τοῦ Ξ. Λίβα, ὅτι μόνον

4.000 Σελτζούκοι ἦσαν οἱ κατακτητῆς Ἑλληνικῆς Μ. Ἀσίας, οἱ ὅποιοι ἄλλαξαν τὴν θρησκεία, ἀλλ' ὄχι τὰχα τὴν φυλετικὴν δομὴν τῆς χώρας, διότι ὁ Ξ. Λίβας ἀναφέρει ὅτι αὐτοὶ μορφεῖ νὰ ἦσαν διπλάσιοι καὶ πενταπλάσιοι». Δέον πάντως νὰ σημειωθῆ, ὅτι κατὰ τὸν Ξ. Λίβα δὲν εἰσέβαλαν 4.000 Σελτζούκοι, ὅπως ἀναφέρει ὁ Δ. Δημόπουλος, ἀλλὰ 4.000 Ὀσμανίδες καὶ 3.000 Σελτζούκοι. Ὁ Δ. Δημόπουλος πάντως παραδέχεται στὴ σελίδα 278 τοῦ ἴδιου διβλίου του, ὅτι: «Υπάρχει βεβαίως καὶ Ἑλληνικῆς (Μεσογειακῆς) καταγωγῆς συμμετοχὴ στὴν παραλιακὴ Μικρὰ Ἀσία...».

Τὴν μογγολοταταρικὴν καταγωγὴν τῶν Τούρκων ἔχουν ἀρνηθῆ καὶ ξένοι διαπρεπεῖς ἱστορικοὶ. Ὁ Ε. Pittard ἐτόνιζε, ὅτι: «Οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἀποτελοῦν τὸ τουρκικὸ ἔθνος, ἀνήκουν κατὰ τὴν μεγαλύτερη πλειονότητα στὴ λευκὴ φυλὴ. Οἱ Μογγολοειδεῖς εἶναι μειονότητα» («C. d' Antr.», Paris 1931). Ὁ R. Biasutti στὴ σελίδα 271 τοῦ προαναφερθέντος ἔργου του «*Le Razze ei Popoli della Terra*» (ἔκδ. 1954) ἀναφέρει, ὅτι κατὰ τὸν Pittard οἱ Ἕλληνες ὁμοιάζουν φυλετικὰ με τοὺς Τούρκους καὶ ὅτι: «οἱ δύο αὐτὲς ομάδες ἀνθρώπων εἶναι κατὰ μέγα μέρος δραχνκέφαλοι, ἔχουν συχνὰ τὸ αὐτὸ χρῶμα τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῶν τριχῶν, τὴν αὐτὴν εὐθεία ρῖνα, τὴν αὐτὴ γενικὴ φυσιογνωμία». Αὐτὸ ἀποτελεῖ πανηγυρικὴ ἐπιβεβαίωσι τῶν ὄσων ἀνεφέρθησαν προηγουμένως καὶ τῶν ὄσων ἔχει ὑποστηρίξει πλειστάκις κατὰ καιροὺς ὁ «Δαυλός».

Ὁ Eickstedt ἐπίσης ἀρνεῖτο τὴν φυλετικὴν σχέσι τῶν Τούρκων με τοὺς Μογγόλους λέγοντας: «*Etheworhethsan oi Touroanoi ws Moggoloeideis. Lathos*». Ἡ δρ. Afet Inan ὑποστηρίζει στὸ ἔργο της «*Turkiye Halkinin antropolojik karakterleri ve turkiye Tarihi*» (= Ἀνθρωπολογικοὶ χαρακτῆρες τοῦ Τουρκικοῦ λαοῦ καὶ Τουρκικὴ Ἱστορία), Ankara 1947, ὅτι οἱ Τούρκοι οὐδεμίαν φυλετικὴν σχέσι ἔχουν με τοὺς μογγολοτάταρους. Ἐνα σημαντικό στοιχεῖο, ποὺ ἀποτελεῖ ἐνδειξὴ γιὰ τὴν ἑλληνικότητα τῶν Τούρκων, παρέχεται ἀπ' τὰ γραφόμενα τοῦ H.A. Gibbons στὴ σελίδα 63 τοῦ ἔργου του «*The Foundation of the Ottoman Empire*» (ἔκδ. 1916), ὅπου ἀναφέρει, ὅτι: «Ὁ Ὀρχάν (υἱὸς τοῦ Ὀσμάν) ἐσχημάτισε τὸ ἔθνος τὸν ἀπὸ ντόπια στοιχεῖα. Αὐτὰ ἦσαν κατὰ τὸ πλεῖστον ἑλληνικά». Σημειωτέον, ὅτι ὁ Ὀσμάν ὑπῆρξε ἰδρυτῆς τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους καὶ υἱὸς τοῦ Ἐρτογρούλ. Μετὰ τὸν διαμελισμὸ τοῦ Σελτζουκικοῦ κράτους ὁ Ὀσμάν ἀνεκρῦχθη ἡγεμόνας τῆς Βιθυνίας καὶ τὸ 1299 ἔλαβε τὸν τίτλο τοῦ σουλτάνου τοῦ ἀνεξάρτητου κρατιδίου του, τὸ ὁποῖο ἀπετέλεσε τὸν πυρῆνα τῆς κατόπιν μεγάλης Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας. Ἀπ' τὰ γραφόμενα ὁμως τοῦ Gibbons ἀποδεικνύεται, ὅτι τὸ ὀθωμανικὸ κράτος ἐστηρίχθη σὲ ντόπια ἑλληνικὰ στοιχεῖα καὶ συνεπῶς οἱ Ὀσμαιδὲς ἦσαν ὀλιγάριθμοι. Ὁ Arnold Toynbee ἐπίσης στὴ σελίδα 135 τοῦ ἔργου του «*Σπουδὴ τῆς Ἱστορίας*» (ἔκδ. 1962) ἀναφέρει: «*Εἶναι ἀναμφισβήτητον, ἐπὶ παραδείγματι, ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν φυσικὴν φυλὴν, τὸ αἷμα τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἐρτογρούλ Τούρκων τῆς Κεντρικῆς Ἀσίας, τὸ ὁποῖον ρέει εἰς τὰς φλέβας τοῦ νεωτέρου Τούρκου, δὲν εἶναι παρὰ μία ἀπειροστὴ χρῶσις*». Ὁ ἀνθρωπολόγος τέλος Ἀρης Πουλιανὸς τονίζει, ὅτι: «*Οἱ Τούρκοι τῆς Μ. Ἀσίας στὴν πλειοψηφία τους εἶναι αὐτόχθονες*». («Δαυλός», τ. 126).

Ἐνδειξὴ γιὰ τὴν ἑλληνικότητα τῶν Τούρκων ἀποτελεῖ τὸ γεγονός, ὅτι ἀκόμη καὶ σήμερον στὸ τουρκικὸ λεξιλόγιον ὑπάρχουν πλῆθος ἑλληνικῶν-πελασγικῶν λέξεων, ποὺ ἐχρησιμοποιοῦντο ἀπὸ τοὺς αὐτόχθονες πρὸ τοῦ γλωσσικοῦ ἐκτουρκισμοῦ τους. Οἱ σημερινοὶ ὁμως Τούρκοι διατηροῦν καὶ λαογραφικὰ στοιχεῖα, ποὺ οὐσιαστικὰ εἶναι ἑλληνικά. Σ' ὅλα τὰ λαϊκὰ καὶ δημοτικὰ μουσικὰ θέματα στὴν σημερινὴ Τουρκία εὐρίσκουμε αὐτούσιες ἰμνωδίες καὶ τροπάρια τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας. Διατηρεῖται ἐπίσης ἡ ἀνάμνησι τῶν παρελθόντων χριστιανικῶν χρόνων καὶ τῆς ἀλλαξοπιστίας. Ἀπ' τοὺς χωρικοὺς ἐπίσης ἐπαναλαμβάνονται μηχανικὰ σὲ ὠρισμένες πράξεις τῆς καθημερινῆς ζωῆς (σπαργάνωσι τῶν νηπίων, κλάσι τοῦ ἄρτου κ.λπ.) στοιχεῖα, ποὺ ὁμοιάζουν με τὸ χριστιανικὸ τυπικόν. Ὅλ' αὐτὰ ἀποδεικνύουν, ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς Μ. Ἀσίας εἶναι οὐσιαστικὰ ἑλληνογενεῖς. Βεβαίως ὑπάρχουν καὶ ἐλάχιστα δείγματα μογγολικοῦ ἀνθρωπολογικοῦ τύπου, αὐτὰ ὁμως μόνον στὰ δάθη τῆς Ἀνατολίας, γι' αὐτὸ καὶ ὀρθῶς ὁ Pittard ὑπεστήριξε, ὅτι οἱ Μογγολοειδεῖς στὴν Τουρκία εἶναι μειονότητα. Μὴ λησμονοῦμε τέλος, ὅτι οἱ ἀνθρωπολόγοι Peterson καὶ Luschan ἀπέδειξαν τὴν ἑλληνικότητα τῶν κατοίκων τῆς Λυκίας καὶ τῆς Ν.Δ. Μικρᾶς Ἀσίας: στὴ σελίδα 198 τοῦ ἔργου τους «*Reisen in Lykien und Milyas*» (Wienn, 1899) ὑπεστήριξαν, ὅτι: «οἱ ἐκεῖ Τούρκοι ἐξεταζόμενοι ἀποδεικνύονται γενικῶς ὡς κατ' εὐθείαν ἀπόγονοι τοῦ προ-

τουρκικού πληθυσμού» και ότι άπλώς είναι Μωαμεθανοί τὸ θρησκευμα, απόγονοι τῶν πρώην κατοίκων τῆς χώρας. Γιὰ νὰ συμβαίνει ὁμως αὐτὸ σ' ἐκείνη τὴν περιοχή, θὰ συμβαίνει τὸ ἴδιο καὶ στὶς ἄλλες περιοχὲς τῆς Μ. Ἀσίας· καὶ αὐτὸ θὰ ἀνεκάλυπταν ὁ Luschan καὶ ὁ Petersen, ἂν ἐξέταζαν καὶ τὶς ἄλλες περιοχὲς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἡ ἑλληνικὴ καταγωγή τῶν Τούρκων ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι κατὰ τὴν περίοδο τοῦ Κυπριακοῦ Ἀγῶνα οἱ Ἄγγλοι ἔκαμαν αἱματολογικὲς ἐρευνες σὲ 7.363 Ἕλληνες καὶ 2.304 Τούρκους· Ἀπ' τὶς ἐρευνες αὐτὲς ἀπεκαλύφθη, ὅτι οἱ Α Β Ο συχνότερες τῶν δύο φυλετικῶν ομάδων στὴν Κύπρο εἶναι ὅμοιες καὶ ὡσαύτως δίδεται ἡ ἐντύπωση κοινῆς ἐθνικῆς καταγωγῆς.

III. ΟΙ ΛΑΟΙ ΤΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ ΤΟΥ ΑΙΜΟΥ

Πλὴν τῶν Τούρκων θὰ ἀναφερθοῦν ἀδρομερῶς στὴ συνέχεια μερικὰ στοιχεῖα γιὰ τὴν ἑλληνικότητα καὶ τῶν κατοίκων τῆς χερσονήσου τοῦ Αἴμου. Κι αὐτὸ, διότι ὁ «Δαυλὸς» ἐπανειλημμένως ἔχει ἀναφερθῆ στο τόσο σπουδαῖο ζήτημα τῆς καταγωγῆς τῶν λαῶν. Ὅπως εἶδαμε ἀρχικά, οἱ κάτοικοι τῶν «Βαλκανίων» οἱ ὀμιλοῦντες σλαβικά ἐξεσλαβίσθησαν μόνο γλωσσικῶς, δίχως ν' ἀλλάξη ἡ ἀρχικὴ φυλετικὴ τῶν ὑπόστασι. Εἶναι δηλαδὴ αὐτόχθονες. Τοῦτο θ' ἀποδειχθῆ δι' ἀδιαμφέυτων καὶ ἀδιαβλήτων στοιχείων παρακάτω.

Κατ' ἀρχὰς θὰ περιορισθοῦμε στὴν καταγωγή τῶν Βουλγάρων. Ἡ περιοχή ἐκείνη ἐδέχθη δύο εἰσβολές, μία σλαβικὴ καὶ μία τουρκοταταρικὴ (Ἀσπαρούχ). Ὁ Δ. Δημόπουλος στὴ σελ. 250 τοῦ ἀξιόλογου ἔργου του «*Ἡ καταγωγή τῶν Ἑλλήνων*» (ἔκδ. 1994) τονίζει ὅτι: «*ἡ σλαβικὴ εἰσβολὴ δὲν διετάραξε τὴν Μεσογειακὴ ὑφὴ τοῦ βουλγαρικοῦ πληθυσμοῦ*» καὶ τοῦτο τὸ ἐπιβεβαιώνει καὶ ὁ πατέρας τῆς ἑλληνικῆς ἀνθρωπολογίας Ι. Κουμαρης, ὁ ὁποῖος ἀναφέρει ὅτι: «*Οἱ Βούλγαροι δὲν εἶναι πάντως Σλάβοι*» καὶ ὅτι: «*Οἱ νεώτεροι κατακτηταί, οἱ Βαλκανικοὶ Σλάβοι, ἀπερροφήθησαν, ὡς συμβαίνει καὶ ἀλλαχού, ὑπὸ τῶν πολυαριθμωτέρων ὑποταχθέντων*». (Ἐγκ. «Ἡλιος», τόμος ΣΤ').

Γιὰ τὴν τουρκοταταρικὴ εἰσβολή, πού ἐγινε στὴν Βουλγαρία τὸν 7ο αἰῶνα, ὁ Δ. Δημόπουλος στὴ σελίδα 251 τοῦ προαναφερθέντος βιβλίου του ἀναφέρει: «*Μολονότι ὁμως οἱ κατακτηταὶ ἐκείνοι ἐξουσίασαν τὴν χώρα καὶ ἤλθαν σὲ φοβεροὺς πολέμους μὲ τὴν βυζαντινὴ αὐτοκρατορία, τελικὰ ἐχάθησαν τὰ ἴχνη τους μέσα στὸν θρακικὸ πληθυσμὸ τόσο γλωσσικῶς, ὅσο καὶ ἀνθρωπολογικῶς. Καμμία μογγολικὴ ἔνδειξι δὲν ἐπισημαίνεται σήμερα στὸν βουλγαρικό λαό, ἂν καὶ εἶναι σαφῆ τὰ μογγολικὰ χαρακτηριστικὰ στὰ παλαιοανθρωπολογικὰ εὐρήματα τοῦ 7ου-8ου αἰῶνος*». Εἶναι ἀπολύτως, λοιπόν, δικαιολογημένη ἡ ἄποψι τοῦ Ξ. Λίβα («*Αἰγίς*», σελ. 24-25), ὅτι: «*Οἱ Βούλγαροι εἶναι ἐθνότης τεχνητὴ, μὴ ἔχουσα οὐδεμίαν σχέσιν μὲ τὴν φυλετικὴν κατάστασιν τοῦ χώρου, τὸν ὁποῖον σήμερον κατέχουν*». Ὅ,τι ὀνομάζουσιν οἱ ἱστορικοὶ καθ' ἑαυτὸ Βουλγάρους, ἡ ὁμάς τοῦ Ἀσπαρούχ δηλαδὴ... εἶναι μέγα ζήτημα, ἐὰν ὑπερέβαινε τὰς δύο ἕως τρεῖς χιλιάδας μαχητῶν. Ἐπρόκειτο περὶ ὁμάδος ποσοτικῶς ἐντελῶς ἀσημάντων... Εἶναι ὁθεν ἐλαχίστη καὶ φυλετικῶς ἐντελῶς ἀμελητέα ἡ ἀναλογία τοῦ ἐκ τῆς ὁμάδος τοῦ Ἀσπαρούχ ξένου στοιχείου ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν εἰς τὸν σημερινὸν Βουλγαρικὸν χώρον οἰκοῦντα τότε αὐτόχθονα πληθυσμὸν τῶν εἰς τὴν Πελασγικὴν καὶ Ἀρχαιοελληνικὴν ὀμοφυλίαν ἀνηκόντων... Θρακῶν». Τόσο λίγοι ἦσαν οἱ ἐπιδρομεῖς, ὥστε καὶ τὴ γλῶσσα τους ἔχασαν καὶ ἐδέχθησαν ἄλλη. Εἶναι δυνατὸν ὁμως, ἂν ἦσαν πολλοί, ὅπως πρεσβεύουν ὠρισμένοι, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἀναβιδάζουν σὲ 12-15.000 ψυχές (Α. Καψῆς, «*Θρακολογία*», τεύχος 2, σελ. 5), νὰ χάσουν τὴ γλῶσσα τους; Λογικὰ θὰ ἔπρεπε νὰ τὴν ἐπιβάλλουν. Τοῦτο καὶ μόνο ἀποδεικνύει, ὅτι οἱ ἐπιδρομεῖς ἦσαν ὀλιγάριθμοι καὶ συνεπῶς οὔτε τὴν γλῶσσα οὔτε τὴν φυλὴ ἦσαν εἰς θέσιν ν' ἀλλοιώσουν.

Εἰδικοὶ ἐπίσης ἀνθρωπολόγοι, πού ἔχουν ἐρευνήσει τὴν περιοχή, ἐκφράζουν τὴν ἴδια ἄποψι. Ὁ Μπόεφ στο ἔργο του «*Rassengeschichte von Bulgarien*» (ἔκδ. 1979) τονίζει, ὅτι: «*Ὁ νότος τῆς Βουλγαρίας παρουσιάζει σήμερα μία ἐντονη λεπτοφυῆ Μεσογειακὴ δομὴ* (δηλ. ἑλληνικὴ), πού ὀφείλεται σὲ ὑψηλότερα ποσοστὰ προσλαβικοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ βόρειος Βουλγαρία εἶναι περισσότερο ἐπηρεασμένη ἀπὸ τὴν Ποντιακὴ ποικιλία τῶν Μεσογειακῶν». Ἐπίσης ὁ Μεθόδιος Ποπῶφ, ὁ ὁποῖος εἶναι Σλαῦς, στο ἔργο του «*Antropologija na b'Igarskija parad*» (ἔκδ. 1959) τονίζει, ὅτι στὴ Βουλγαρία «*συνγρότερος εἶναι ἐκεῖνος ὁ συνδυασμὸς γνωρισμάτων, πού ἀντιστοιχεῖ στο Μεσογειακὸ (δηλ. Ἑλληνικὸ) φύλο, ἐκεῖνος πού ἀποτελεῖ ἡδὴ ἀπὸ τὴν Νεολιθικὴ ἐποχὴ τὴν βάση τοῦ πληθυσμοῦ. Αὐτὸς ὁ συνδυασμὸς παρουσιάζεται καὶ σὲ μεγαλύτερο ποσοστὸ στο νότο. Αὐτὸ βέβαια σημαίνει, ὅτι καὶ ὁ βορρᾶς ἔχει μεσογει-*

ακή (έλληνική-θρακική) δομή, όμως και με κάποιες επιμειξίες». Οί Βούλγαροι λοιπόν είναι αυτόχθονες και μάλιστα κατοικούντες στην ίδια περιοχή απ' την Νεολιθική εποχή.

Θά επικαλεστούμε τέλος και τόν πιό ειδικό στο θέμα τής καταγωγής τών λαών τής Βαλκανικής, τόν ἄρρη Πουλιανό. Οί Βούλγαροι μέσω τής Ἀκαδημίας τους τόν εἶχαν καλέσει τὸ 1963, γιὰ νὰ ἐξετάσῃ ἀνθρωπολογικῶς τὸν πληθυσμὸ τής Βουλγαρίας. Ὅταν ἀνεκοινοῦσε τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐρευνῶν του, τότε ὁ διάσημος Βούλγαρος ἀκαδημαϊκὸς Vladimir Georgiev τοῦ εἶπε: «Ναί, εἴμεθα οἱ παρὰ πέντε λεπτὰ Ἑλληνες». Ἄς δοῦμε ὅμως τί λέγει ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ὁ Πουλιανός: «Θά ἤθελα νὰ τονίσω τὸ ἀναμφισβήτητο γεγονός τής καταπληκτικῆς σύμπτωσης τῶν γνωρισμάτων τής Κεντρικῆς Βουλγαρίας μὲ ἐκεῖνα τής Κρήτης. Τὸ γεγονός αὐτὸ μιλάει ἀφ' ἑαυτοῦ γιὰ τὴν πανάρχαια αὐτοχθονία τῶν Βουλγάρων. Ἔτσι νομίζω, πὼς οἱ ἱστορικοὶ τοῦ Μεσαίωνα, πὸν προσπαθοῦν ἐκ τοῦ μηδενὸς νὰ δημιουργήσουν "ἐθνογένεση Σλαύων" στὴν Βουλγαρία, θρίσκονται ὀπωσδήποτε ἐκτὸς τόπου. Τὸ ἐλάχιστο ποσοστὸ ἀπογόνων οὐκρανικῶν καὶ τουρανικῶν πληθυσμῶν (ἐπὶ μέρους τής ὄχθης τοῦ Δούναβη) κάθε ἄλλο παρὰ δικαιολογεῖ τὸν χαρακτηρισμὸ τῶν Βουλγάρων ὡς Σλαύων» («Δαυλός», τ. 127).

Τὸ θέμα τοῦτο ἀπσχόλησε καὶ τὸν ἡμερήσιο τύπο. Ἡ ἐφημερίδα «Ἀκρόπολις» στὸ φύλλο τῆς 28ης Αὐγούστου τοῦ 1966 ἔγραψε ἕνα δημοσίευμα μὲ τίτλο: «Οἱ Βούλγαροι δὲν εἶναι Σλαῦοι. Οἱ Σαρακατσάνοι τῆς Βουλγαρίας εἶναι Ἑλληνες». Συγκεκριμένα ἔγραφε: «Πὼς ἐξηγεῖται ἱστορικὰ ἡ ὑπαρξὶς Βουλγάρων πὸν ἀνήκουν στὴν εὐρωπαϊκὴ φυλὴ; Πὼς ἡ σλαβικὴ ἐπιδρομὴ δὲν ἐξεμηδένισε τοὺς αὐτόχθονες καὶ πὼς οἱ Σαρακατσάνοι τῆς Βουλγαρίας ἐμφανίζονται ἀπὸ 12.000 χρόνια οἱ ἴδιοι φυλετικά, διατηρώντας συγχρόνως ἑλληνικὲς συνήθειες, ἤθη καὶ ἔθιμα; Ἐνῶ δηλαδὴ οἱ ἀρχαιολογικὲς μελέτες ἀποδεικνύουν τὴν ὑπαρξὶ ἐπιδρομῶν σὲ διάφορα σημεῖα τῆς Βαλκανικῆς, πὸν ἐξεμηδένισαν τὸ ντόπιο ἀνθρώπινο στοιχεῖο, ἡ ἀνθρωπολογία (ἀνθρωπομετρικὴ ἀκριβέστερα) δὲν παραδέχεται ὅτι οἱ ἐπιδρομεῖς ἀφομοίωσαν ἢ ἐξαφάνισαν τοὺς αὐτόχθονες λαοὺς τῆς Ν.Α. Εὐρώπης, ἀλλὰ ἀκριδῶς τὸ ἀντίθετο». Τὸ μόνο ὅμως πὸν ἀποδεικνύεται, εἶναι, ὅτι οἱ ἀρχαιολογοὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου διέπραξαν λάθος ἢ ἔπαιξαν τὸ παιχνίδι τῶν πανσλαμιστῶν. Δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἀκόμη καὶ σήμερα σώζονται στὴν βουλγαρικὴ γλῶσσα προσλαβικά στοιχεῖα. Ἐπὶ παραδειγματι, ἐνῶ ὅλες οἱ σλαβικὲς γλῶσσες στεροῦνται παντελῶς ἄρθρου, ἡ Βουλγαρικὴ ἔχει ἄρθρο, τὸ ὁποῖο ἐπιτάσσεται τῶν ὀνομάτων (ἐνικ. τ' γιὰ τὸ ἀρσενικόν, τὰ γιὰ τὸ θηλυκόν, τὸ γιὰ τὸ οὐδέτερον, πληθ. τὲ γιὰ τὸ ἀρσενικόν καὶ θηλυκόν, τὰ γιὰ τὸ οὐδέτερον). Τὸ ἄρθρο, ὅπως καὶ ἡ ἀνάλυσι τοῦ ἄρθρου καὶ τῆς μετοχῆς καθὼς καὶ πλῆθος ἑλληνικῶν λέξεων, πὸν ὑπάρχουν σήμερα στὰ βουλγαρικά, εἶναι διασωζόμενα στοιχεῖα ἀπ' τὴ γλῶσσα τῶν αὐτοχθόνων. Ἄλλὰ καὶ στὴν ἑλληνικὴ ἐπίσης ἦσαν γραμμένες οἱ ἐπιγραφές τῶν Πρωτοβουλγάρων ἀρχόντων (9ος αἰώνας). Ὅλ' αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα, πὸν δὲν εἶναι δυνατὸν σὲ μία ἐργασία ν' ἀναφερθοῦν, ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ θεωρία περὶ σλαβικῆς καὶ μογγολικῆς καταγωγῆς τῶν Βουλγάρων εἶναι ἔωλη.

Μὲ τὸ θέμα τῆς καταγωγῆς τῶν «Σκοπιανῶν» δὲν θ' ἀσχοληθοῦμε. Ἐξ ἄλλου ἡ καταλυτικὴ συνέντευξι τοῦ ἀνθρωπολόγου Α. Πουλιανοῦ στὸ περιοδικὸ «Δαυλός» (τ. 126), ὁ ὁποῖος ἐδήλωσε ὅτι: «Οἱ Σλαβόφωνοι τῶν Σκοπιῶν καὶ τοῦ Πιρίν τῆς Βουλγαρίας εἶναι ἐκσλαβισθέντες Ἑλληνες» καὶ ἡ ἐργασία τοῦ Κ. Κουτρουβέλη «Μακεδόνες-Σλαῦοι-Σκοπιανοί. Ἡ ἑλληνικὴ ἱστορικὴ καὶ φυλετικὴ κυριαρχία στὴ Χερσόνησο τοῦ Αἴμου» («Δαυλός», τ. 128-29) καλύπτουν τὸ θέμα. Τὸ μόνο πὸν θὰ πρέπει νὰ θιχτῇ, εἶναι ἡ ἀντιμετώπισι τοῦ θέματος τῶν Σκοπιῶν ἀπ' τὸ Ἑλληνικὸ κρατίδιον, τὸ ὁποῖο τοὺς χαρίζει -ἀν καὶ Ἑλληνες- στὸν πανσλαβισμό. Τὴν ἑλληνικότητα τῶν κατοίκων τοῦ κρατιδίου τῶν Σκοπιῶν τὴν δέχεται καὶ ὁ Γιουγκοσλαβὸς ἀνθρωπολόγος Γαβρίλοβιτς, ὁ Γερμανὸς Χ. Σάντε καὶ ὁ Βούλγαρος Μεθόδιος Ποπῶφ.

Ἐκεῖνο ὅμως, στὸ ὁποῖο θὰ σταθοῦμε, εἶναι τὸ θέμα τῆς καταγωγῆς τῶν Ἀλβανῶν καὶ τοῦτο, διότι δὲν ὑπάρχει ἀπόλυτη ὁμοφωνία γιὰ τὸ θέμα τοῦτο καὶ διότι γι' αὐτὸ ὑπῆρξε παλαιότερα στὸν «Δαυλὸ» κάποια διένεξι. Συγκεκριμένα, οἱ συνεργάτες τοῦ «Δαυλοῦ» Ἀλκέτας καὶ Εὐάγγελος Μπεξῆς ὑπεστήριξαν τὴν ἑλληνικὴ καταγωγὴ τῶν Ἀλβανῶν. Ἀντιθέτως ὁ ἀναγνώστης τοῦ «Δαυλοῦ» καὶ συγγραφέας Δ. Δημόπουλος ἀρνεῖται τὴν ἑλληνικότητα τῶν Ἀλβανῶν καὶ στηρίζει τὴν μὴ ἑλληνικότητά των στὸ ἐπιχείρημα, ὅτι ἀνήκουν στὴν

ήπειρωτική-διναρινή φυλή, ή οποία τάχα δέν έχει σχέση με τούς "Ελληνες. Για μία καλύτερη προσέγγιση τοῦ θέματος δέν νά διευκρινισθῆ, ὅτι κατά τούς περισσότερους ἐρευνητές οἱ Ἀλβανοί θεωροῦνται οἱ κατ' εὐθείαν ἀπόγονοι τῶν Ἰλλυριῶν. Μάλιστα, ὅπως ἀναφέρει ὁ Ἄρης Πουλιανός, οἱ Ἀλβανοί εἶναι πεπεισμένοι γιά τήν αὐτοχθονία τους. Τήν αὐτοχθονία τους ἐδέχεται καί ὁ Ἰακώβ Φαλμεράνερ, ὁ ὁποῖος ὁμως τούς θεωροῦσε ἀλλογενεῖς καί τούς χρησιμοποιοῦσε, γιά ν' ἀποδείξῃ, ὅτι οἱ "Ελληνες ἦσαν μία πανσπερμία φυλῶν, ὅχι ὁμως "Ελληνες.

Ἀφοῦ ὁμως οἱ Ἀλβανοί εἶναι αὐτόχθονες, πρέπει νά ἐξετασθῆ, ποιοί ἦσαν οἱ Ἰλλυριοί, οἱ ὁποῖοι θεωροῦνται πρόγονοί τους. Ἄς δώσουμε ὁμως τὸ λόγο στόν ἀνθρωπολόγο Ι. Κούμαρη: «Ὡς ὑπολείμματα τῶν Ἰλλυριῶν θεωροῦνται κατά τινα ἐκδοχὴν σήμερον οἱ Ἀλβανοί... Ὅπως δεικνύει καί ὁ μῦθος περὶ τοῦ Ἰλλυριοῦ, ὡς προερχομένου ἐκ τῆς Ἑλλάδος... Ἡ φυλετικὴ συγγένεια Ἰλλυριῶν καί Ἑλλήνων, ἢ Ἀλβανῶν σήμερον καί Ἑλλήνων, δασίζεται ἐπὶ ἀσθενῶν τινῶν ἔστω ἀποδείξεων» (Ἐγκ. «Ἥλιος», τόμος Ι). Ὁ Π. Κουπιτῶρης ἐπίσης στήν ἐργασία του «Ἀλβανικαὶ Μελέται» (ἐκδ. 1879) ὑπεστήριξε, ὅτι «οἱ Ἰλλυριοί εἶναι ἐλληνικὸν φῦλον». Ἐπίσης ἔδειξε τήν σχέση πολλῶν ἀλβανικῶν λέξεων μετὰ τὴν ἀρχαία αἰολικὴ διάλεκτο.

Οἱ ἀπόψεις μερικῶν, ὅτι ἡ Ἰλλυρικὴ οὐδεμία σχέση ἔχει μετὰ τὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα καί συνεπῶς οἱ Ἰλλυριοί δέν ἦσαν ἐλληνικὸ φῦλο μετὰ τὸ αἰτιολογικόν, ὅτι αὐτὴ δέν ἐγένετο ἀμέσως (ἢ εὐκόλα) κατανοητὴ ἀπ' τούς "Ελληνες τῆς ὑπόλοιπης Ἑλλάδος, δέν στηρίζονται σὲ σοβαρὴ ἐπιχειρηματολογία, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἦταν φυσικόν: οἱ ὁμιλοῦντες τὴν Ἰλλυρικὴ ἦσαν ἀποκομμένοι ἀπ' τὸν ὑπόλοιπο κορμὸ τῶν ἀρχαιοελλήνων καί ἡ γλῶσσα των διαφορετικὰ ἐξελισσόμενη ἦταν δύσκολο νά γίνῃ κατανοητὴ πλήρως ἀπ' τούς λοιπούς "Ελληνες. Μὰ ἂν ἀμφισβητηθῆ ἡ ἐλληνικότητα τῆς Ἰλλυρικῆς, τότε θά πρέπει ν' ἀμφισβητηθῆ καί ἡ ἐλληνικότητα τῆς μακεδονικῆς γλώσσας, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει σαφὴς μαρτυρία, ὅτι ἡ μακεδονικὴ δέν γινόταν ἀμέσως κατανοητὴ ἀπ' τούς περισσότερους "Ελληνες (Πλούταρχος, Ἀλέξ., 51.4, Εὐμένης 14, Λίβιος 31, 29 κ.λπ.). Ἡ ἀλήθεια βέβαια εἶναι, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι "Ελληνες πολὺ εὐκόλα ἐχαρακτήριζαν τὴ γλῶσσα μιᾶς περιοχῆς ἢ ἐνὸς λαοῦ, ἔστω καὶ ἂν αὐτὴ ἦταν ἐλληνικὴ, ὡς «βαρβαρικὴ», ὅταν αὐτὴ διέφερε ἀπ' τὴν καθομιλουμένη καί ὅταν δέν γινόταν εὐχερῶς ἀντιληπτὴ ἀπ' τούς "Ελληνες. Ἔτσι π.χ. οἱ Ἡλεῖοι, ποὺ ἦσαν ἀναμφισβήτητα ἐλληνικὸ φῦλο, ἐχαρακτήριζον τὴ «βαρβαρόφωνοι». Κατὰ τὸν Πλάτωνα μάλιστα ὁ Πρόδικος ἀποκαλοῦσε βάρβαρη τὴν γλῶσσα τῶν Λεσθίων, ἡ ὁποία ὁμως ἦταν αἰολικὴ, δηλαδὴ γνησίως ἐλληνικὴ. Τὸ φαινόμενο αὐτὸ τὸ εἶχε ἐξηγήσει ὁ Πλάτων στόν *Κρατύλο*, ὅπου ἐτόνιζε: «*Λόγῳ τῆς μεταβολῆς ποῦ ὑφίστανται ἀπὸ τόπο σὲ τόπο οἱ λέξεις, δέν εἶναι παράδοξο τὸ ὅτι ἡ παλαιὰ γλῶσσα ἐν συγκρίσει μετὰ τὴν σημερινὴ ὁμοιάζει μετὰ βαρβαρικὴ*». Πάντως καί τὸ ἐγκυκλοπαιδικὸ λεξικὸ «*Δομῆ*» (τόμος 7, σελ. 103) ἀναφέρει, ὅτι οἱ Ἰλλυριοί συγγενεύουν μετὰ τούς "Ελληνες καί ὅτι: «*Οἱ "Ελληνες μάλιστα εἶχαν συνείδηση τοῦ γεγονότος ὅτι εἶχαν κάποια συγγένεια μετὰ τούς Ἰλλυριοὺς...*», ἐνῶ ὁ Ξ. Λίβας στὴ σελίδα 18 τοῦ ἔργου του «*Ἀίγις*» ἀναφέρει, ὅτι μερικοί, γιά νά ὑποστηρίξουν ὅτι οἱ Μακεδόνες δέν ἦσαν "Ελληνες ἀλλὰ Ἰλλυριοί, ἐπικαλέσθησαν τὴν κατάληξι -*έστης*, ἡ ὁποία ὑπάρχει στὴν ἀρχαία μακεδονικὴ, συχνὴ ὁμως εἶναι καί στοὺς Ἰλλυριοὺς. Ἡ ἴδια ὁμως κατάληξι ὑπάρχει καί νοτιώτερα στοὺς ὑπόλοιπους "Ελληνες (*Ὀρέστης, Θυέστης, Οὔρηστος, Γεραιστός, Ὀφελέστης* κ.λπ.). Ἀπ' τὸ γεγονός αὐτὸ ἀποδεικνύεται τὸ ἀντίθετο, ὅτι δηλαδὴ καί οἱ Ἰλλυριοί «*ἀνῆκον εἰς τὴν Ἀρχαιοελληνικὴν ὁμοφυλίαν φυσικὰ*» (Ξ. Λίβας).

Ἐπὲρ τῆς ἐλληνικότητας τῶν Ἀλβανῶν-Ἰλλυριῶν εἶχαν ἀποφανθῆ ἀρκετοὶ ἐπιστήμονες κατὰ τὸ παρελθόν. Τὸ 1850 ὁ γλωσσολόγος Schleicher διεπίστωσε τὴν ὁμοίότητα τῆς Ἀλβανικῆς καί τῆς Ἑλληνικῆς καί τὴν κατέταξε στόν «Πελασγικὸ κλάδο». Τὸ 1853 ὁ Georg von Hahn ἀνεκοίνωσε, ὅτι μετὰ τὴ βοήθεια τῆς Ἀλβανικῆς ἐπέτυχε νά ἐρμηνεύσῃ διασπῶντα Ἰλλυρικὰ ὀνόματα καί πανάρχαια ἐλληνικά. Ὁ πιὸ θερμὸς ὑποστηρικτὴς τῆς ἑλληνοπελασγικῆς καταγωγῆς τῶν Ἀλβανῶν ὑπῆρξε ὁ Ἰταλοαλβανὸς διαπρεπὴς φιλόλογος Δημήτριος Camarda, ὁ ὁποῖος μάλιστα στὸ ἔργο του «*Saggio di grammatologia comparata sulla lingua Albanese*» (Livorno, 1864) ὑπεστήριξε, ὅτι ἡ ἀλβανικὴ εἶναι ἓνα «*προομηρικὸ ἰδίωμα*» καί τὴν ὠνόμασε «*γλῶσσα τῶν Θεῶν*». Τὸ 1912 ὁ Ι. Θωμόπουλος στὸ ἔργο του «*Πελασγικά*»,

ύπεστηρίξε την ελληνικότητα των Ἀλβανῶν καὶ τῆς Ἀλβανικῆς γλώσσας καὶ ἐτόνιζε ὅτι: «οἱ Ἀλβανοὶ εἰσὶν ἔθνος ἑλληνο-πελασγικόν». Τὸ 1925 ὁ διαπρεπὴς ἱστορικός Παῦλος Καρολίδης στὴν «Εἰσαγωγή», ποῦ ἔκαμε γιὰ τὴν ἐπανεκδοσὶ τοῦ ἔργου τοῦ Κωνσταντίνου Παπαρηγόπουλου ἀπ' τὸν ἐκδοτικὸ οἶκο «Ἐλευθερουδάκης», κατέτασε τοὺς Ἀλβανούς στοὺς «Ἰλλυριο-Πελαγούς» καὶ ἔθεωροῦσε κι αὐτὸς τὴν γλῶσσα τῶν Ἀλβανῶν «ἑλληνο-πελασγική».

Ἡ ἐκδιδόμενη στὴν Ἀθήνα ἀπ' τὸ 1909 ἕως τὸ 1926 ἐφημερίδα «Πελασγὸς Κορυθαῖς» ὑπεστήριξε τὴν ἀποψὶ τῆς κοινῆς καταγωγῆς Ἑλλήνων καὶ Ἀλβανῶν. Ὁ Ι. Δραγοῦμης στὸ ἔργο του «Ὅσοι ζωντανοὶ» (Ἀθήναι 1911) ἐτόνιζε, ὅτι ἡ ἀρβανίτικη ψυχὴ καὶ γλῶσσα εἶναι συγγενικὲς τοῦ ἑλληνισμοῦ. Ὁ μητροπολίτης μάλιστα Δρυϊνουπόλεως Βασίλειος Παπαχρήστου σ' ἐπιστολὴ του τῆς 9ης Ἀπριλίου 1924 ἔγραφε: «... ἐν ᾧ ἔδει οὗτοι (οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες τῆς Ἀλβανίας) νὰ ἔστρεφον τὴν προσοχὴν τῶν πρὸς στενωτέραν σύσφιγξιν τῶν σχέσεων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀλβανίας οὐ μόνον διὰ τὸ ὅμαιμον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ πραγματικὰ συμφέροντα αὐτῶν». Τόσο μάλιστα ἐπίστεψε στὴν ἑλληνικότητα τῶν Ἀλβανῶν, ὥστε ἀφιερώθηκε στὴν κάθαρσι τῆς Ἀλβανικῆς γλώσσας «ἀπὸ ὀλιγαριθμῶν ξενικῶν λέξεων Ρωμαϊκοσλανοτουρκικῶν» καὶ τὴν «ἀντικατάστασιν αὐτῶν δι' ἀρχαιοτάτων προσηρικῶν ἀντιστοιχῶν λέξεων». Δέον νὰ σημειωθῆ, ὅτι ὁ γλωσσολόγος Γκούσταβ Μάγιερ στὶς 5.140 ἄλβανικὲς λέξεις ποῦ ἐμελέτησε, ὑπεστήριξε ὅτι οἱ 1.420 εἶναι λατινογενεῖς, οἱ 1.180 τουρκικὲς, οἱ 840 ἑλληνικὲς καὶ οἱ 540 σλανικὲς. Ἀντίθετα ὁ Θανάσης Μαργαρίτης («Ἀλβανία, Ἑλληνικὴ Πανάρχαια Γῆ», σελ. 163, ἐκδ. 1994) ὑποστηρίζει, ὅτι σὲ ποσοστὸ 85% σήμερα ἡ λεγόμενη ἄλβανικὴ γλῶσσα ἔχει σὲ χορῆσι καθημερινὲς λέξεις καθαρὰ ἑλληνικὲς καὶ συνεπῶς εἶναι ἓνα πελασγικὸ-ἑλληνικὸ ἰδίωμα.

Πλὴν τούτων ἀπ' τὸ 1821 ὁ Δ. Ὑψηλάντης ἐτόνιζε πρὸς τοὺς Ἀλβανούς: «σεῖς, ᾧ ἄνδρες Τόσκηδες, δὲν κατάγεσθε ἀπὸ τοὺς μικροψυχούς Ἀνατολίτες οὔτε ἀπὸ τοὺς ἄδοξους Σκύθους. Εἴσθε ἀπόγονοι τῶν προγόνων μας ἡρώων» ἐνῶ τὸ 1897 ἰδρύθηκε ὁ «Ἀρβανίτικος Σὺλλογος τῆς Ἀθήνας», ὁ ὁποῖος διεκήρυξε πρὸς τοὺς Ἀλβανούς: «Σὰς ὀνομάζουμε ἀδέλφια... Πρέπει νὰ ἀφήσουμε τὴν ἔχθρα, ποῦ μᾶς γέννησαν ἡ Τουρκία καὶ οἱ θρησκείες... Ὁ Ἕλληνας, πρὶν γίνῃ Ἕλληνας, ἦταν Ἀρβανίτης, δηλαδὴ Πελασγός. Ἕλληνας θὰ πεῖ Ἀρβανίτης πολιτισμένος... Ἑλλάδα χωρὶς Ἀρβανιτιά καὶ Ἀρβανιτιά χωρὶς Ἑλλάδα εἶναι πράγματα μισά...». Προσφάτως δὲ ὁ Α. Κόλλιας ἐξέδωσε τὸ βιβλίον «Ἀρβανίτες, ἡ καταγωγή τῶν Ἑλλήνων», ὅπου ἀποδεικνύει τὴν ἑλληνικὴν καταγωγὴν τῶν Ἀλβανῶν. Τὸ 1973 ὁ Ξ. Λίβας διακηρύσσει, ὅτι «οἱ Ἀλβανοὶ ἀνήκουν εἰς τὴν γενικὴν πελασγικὴν ὀμοφυλίαν». Πρόσφατα μάλιστα (1993) ὁ Παναγιώτης Χρήστου στὴν ἐργασία του «Μακεδονία καὶ Δαρδανία» («Μακεδονικὴ Ζωή», τεύχος 326, Θεσσαλονίκη, Ἰούλιος 1993) τονίζει: «Οἱ Ἰλλυριοὶ μαζὶ μὲ τοὺς Φρύγες καὶ τοὺς Θράκες ἦσαν οἱ συγγενέστατοι πρὸς τοὺς Ἕλληνας λαοί... σήμερα ἓνας μόνον λαὸς συγγενῆς τοὺς ἔχει μείνει, εἶναι τὰ σχετικῶς περιορισμένα κατάλοιπα τῶν Ἰλλυριῶν, ποῦ φέρουν τὰ ὀνόματα τῶν Ἀλβανῶν καὶ τῶν Σκιπετάρων. Θὰ ἤθελα νὰ τονίσω αὐτὸ τὸ σημεῖον ὡς ἓνα ἀντιστάθμισμα πρὸς τὴν παρατηρούμενη ἀπαράδεκτη καταφορὰ ἐναντίον τῶν μελῶν αὐτοῦ τοῦ ἀδελφοῦ λαοῦ, ποῦ λόγῳ τῆς δυστυχίας τῶν καταφεύγον ἀπελπισμένοι στὴ χώρα μας». [Οἱ θέλοντες νὰ πληροφορηθοῦν κι ἄλλα στοιχεῖα γιὰ τοὺς Ἀλβανούς καὶ τὴ γλῶσσα τῶν, μποροῦν νὰ διαβάσουν τὸ βιβλίον τοῦ Λ. Μπέλλου «Ἀλβανία ἢ αἱ τρεῖς ζῶσαι διάλεκτοι τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης»].

Ἄς ἀσχοληθοῦμε ὅμως καὶ μὲ τὴν καταγωγὴν τῶν Ἀλβανῶν ἀπὸ ἀνθρωπολογικῆς ἀπόψεως. Τὸ ὅτι οἱ Ἀλβανοὶ συγγενεῦναι μὲ τοὺς Ἕλληνας ἐπιβεβαιώνεται ἀπ' τὰ γραφόμενα τοῦ Κ. Ἀμαντου στὴ σελίδα 179 τοῦ βιβλίου του «Οἱ Βόρειοι Γείτονες τῆς Ἑλλάδος» (ἐκδ. 1923). Γράφει: «Ὁ Cnijić, ὁ γνωστὸς Σέρβος ἐθνολόγος καὶ γεωγράφος, γράφει, ὅτι πολλὰκις δὲν διακρίνονται οἱ Τόσκαὶ τῶν Ἑλλήνων, τόσοσιν πολὺ ὀμοιάζουν». Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀνθρωπολόγος Ι. Κοῦμαρης ἐτόνιζε, ὅτι: «Ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ἀνέκαθεν ἔκαμεν ἐντύπων εἰς τοὺς ἐρευνητὰς, εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ἐνθιμίζον εἰς τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου κατὰ τὸ πλεῖστον τοὺς Ἕλληνας, οἱ Τόσκηδες κυρίως. Καὶ εἶναι φυσικὸν τοῦτο, ἐφ' ὅσον καὶ οἱ δύο, Ἀλβανοὶ καὶ Ἕλληνες, προέρχονται ἐκ τοῦ πρωτοελληνικοῦ φύλου τῶν Πελασγῶν» (ἐγκ. «Ἡλιος», τόμος Β', σελ. 488). Ὁ Θανάσης Μαργαρίτης στὸ προσφάτως ἐκδοθὲν βιβλίον του «Ἀλβανία, Ἑλληνικὴ Πανάρχαια Γῆ» ὑποστηρίζει, ὅτι τὸ 80% τῶν Ἀλβανῶν εἶναι φυλε-

τικά έλληνικής καταγωγής. Ο Δ. Δημόπουλος τονίζει, ότι οι Άλβανοι ανήκουν στην ήπειρωτική-διναρική φυλή και ότι συνεπώς δεν είναι Έλληνες πλην φυσικά των κατοικούντων στα νότια της Άλβανίας, οι όποιοι είναι Έλληνες. Και λησμονεί, ότι οι Σαρακατσαναίοι, οι όποιοι έμφανίζονται εδώ και χιλιετίες οι ίδιοι φυλετικά, διατηρώντας συγχρόνως ελληνικές συνήθειες, ήθη και έθιμα, ανήκουν στον ήπειρωτικό-διναρικό τύπο. Στην έφημερίδα όμως «*Ακρόπολις*» (18 Σεπτεμβρίου 1968) δημοσιεύθηκε τó ενδιαφέρον άρθρο: «*Από τούς Σαρακατσαναίους ξεκίνησε ή Γηραιά Ήπειρος! Αρχαιοτέρα φυλή και από τούς Βάσκους στην Εύρώπη*». Γράφει σχετικά ή έφημερίδα: «*Πυρήν τών πληθυσμών τής Εύρώπης, πρώτοι αυτόχθονες Εύρωπαίοι, καρδιά τών κατοίκων τής, είναι οι Σαρακατσαναίοι. Άπ' αυτούς ξεκίνησαν ή πορεία, από τά βάθη τών μυθικών χρόνων και όχι από την Άσίαν. Με τούς Σαρακατσαναίους οι Εύρωπαίοι μοροούν και αποδεικνύουν την αυτόχθονα προέλευσίν τους*». Η έφημερίδα αναφέρεται στην ανακοίνωση του Άρη Πουλιανού στο 8ο Διεθνές Άνθρωπολογικό και Έθνογραφικών Έπιστημών Συνέδριο, που συνήλθε στο Τόκυο και Κυότο από 1ης μέχρι 12ης Σεπτεμβρίου 1968. Στο συνέδριο έλαβαν μέρος 2.400 μέλη, εκ τών όποιων 2.000 από έξήντα χώρες και 400 Ίαπωνες. Η έφημερίδα συνεχίζει γράφοντας: «*Άν υπήρξε και πόσον μεγάλης σημασίας ή ανακοίνωση του κ. Πουλιανού, αποδεικνύεται από τó γεγονός ότι κατόπιν σχετικής προτάσεως του συμβουλίου και μετά ψηφοφορίαν που έπηκολούθησε, εξελέγη αντιπρόεδρος του συνεδρίου*». Συνεχίζοντας ή έφημερίδα γράφει: «*Οί Σαρακατσαναίοι – κατέληξε ο κ. Πουλιανός–, αυτός ό Ήπειρωτικός πυρήν, είναι ή αρχαιοτέρα όμας άνθρωπων στην Εύρωπη με εύρωπαϊκά γνωρίσματα. Κατά την διάρκεια τής συνομιλίας του με συντάκτην τής “Ακροπόλεως” είπεν επίσης, ότι εξ ίσων αρχαίος πυρήν είναι και οι κάτοικοι τών νήσων του Αιγαίου, τών όποιων τά ίχνη χάνονται πέραν τής ιστορίας εις μυθικούς χρόνους, τούς ίδιους χρόνους με την εμφάνισιν του Ήπειρωτικού τύπου τών Σαρακατσαναίων*». Τουτο σημαίνει, ότι ό Ήπειρωτικός και Μεσογειακός τύπος είναι αυτόχθονες.

Στό συνέδριο αυτό ό Α. Πουλιανός ανακοίνωσε επίσης, ότι: «*εις την Έλλάδα και τά Βαλκάνια διακρίνονται δύο αυτόχθονες τύποι: ό Αιγαιακός και ό Ήπειρωτικός. Αυτοί οι δύο με την πάροδο των αιώων και την έπιμειξίαν ήνώθησαν. Άλλά ή γεωγραφική διαφοροποίησι μās επιτρέπει σήμερα να διακρίνωμε σαφώς τά σύνορα τής έπαφής τών Ήπειρωτών με τούς Αιγαιούς*». Είναι λάθος να θεωρείται ό Ήπειρωτικός τύπος έπηλυς. Αυτά τά δέχονται ώρισμένοι, όπως ό Β. Biassuti, ό όποιος ύποστηρίζει, ότι: «*Πυρήνες διναρικοί κατοικούν στην Ήπειρο, την Πελοπόννησο και τίς Ιονίους νήσους*». Δεν θεωρεί όμως τόν διναρικό τύπο αυτόχθονα και έτσι προσπαθει να ύποστηρίξει την άποψι, ότι τάχα οι Έλληνες έχουν άλλοιωθή φυλετικά και να προπαγανδίση έτσι εις βάρος τής Έλλάδος. Σφαιρική αντιμετώπισι του θέματος έγινε στο Άθηναϊκό περιοδικό «Γυναίκα» (30 Αύγ.-12 Σεπτ. 1978), όπου σε μιά συνέντευξι του Α. Πουλιανού έτονίζετο: «*Έτσι λοιπόν χάρη στην Άνθρωπολογία... ξέρουμε, ότι είμαστε απόγονοι ενός αρχαιοτάτου λαού, που κατοικεί στη νοτιοανατολική άκρη τής Βαλκανικής. Ένός λαού με δύο βασικούς τύπους ανθρώπων: τόν Μεσογειακό και τόν Ήπειρωτικό. Ό Ήπειρωτικός καταλαμβάνει κυρίως τόν κορμό τής Πίνδου και προχωρεί ως την Πελοπόννησο. Ό άλλος είναι κυρίως στα παράλια, γύρω άπ' τó Αιγαίο και τó Ιόνιο*». Είναι όμως και οι δύο τύποι αυτόχθονες. Στόν ήπειρωτικό δέ τύπο ανήκουν και οι Άλβανοί, οι όποιοι σύμφωνα και με τόν Άλβανολόγο Χάν συγγενεύουν με τούς Έλληνες.

IV. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Άπ' την έρευνα αυτή άπεδείχθη, ότι οι κάτοικοι τής Έλληνικής («Βαλκανικής») χερσονήσου και τής Μ. Άσίας είναι στο σύνολό τους αυτόχθονες πληθυσμοί και συγγενείς μεταξύ των. Η άλήθεια, που τώρα κρύβεται άπ' τούς έξουσιαστές, δεν είναι δυνατόν να κρύβεται έπ' άπειρον. Η γνώσι τής κοινής καταγωγής τών λαών είναι δυνατόν να κάμη τούς διάφορους λαούς να κατανοήσουν, ότι ό πόλεμος μεταξύ των είναι άνώφελος, έφ' όσον ουσιαστικά είναι έμφύλος σπαραγμός. «*Ελεύσεται δέ ποτε ήμαρ – έγραφε τó 1912 ό Ι. Θωμόπουλος –, ότε οι λαοί ούτοι άνεξαρτήτως του θρησκευματος κατανοούντες την κοινήν καταγωγήν και τó κοινόν συμφέρον θέλουσι ζητήσειν και εύρειν εν τή κοινή συμπράξει την εύδαιμονίαν και την ισχύν*».

Μπλεξίματα-μπερδέματα

«Περίμενε χωρίς πίστι, γιατί μπορεί να είναι πίστι για κάτι λανθασμένο. Περίμενε χωρίς αγάπη, γιατί μπορεί να είναι αγάπη για κάτι λανθασμένο» (Τ.Σ. Έλλιοτ): «περίπλοκα τέρατα, πού δεν μᾶς ἀφήνουν να στοχαστούμε» ὡς και αὐτὴ «ἡ σιωπὴ δὲν εἶναι πιά δική σου». Ποιὸς εἶναι ὁ «ὐπεράνθρωπος Κύκλωπας πού βλέπει μ' ἓνα μάτι, και θέλεις νὰ τὸν διώξεις»; Μὰ σὰν «ἔρθει τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου», ποιὸς ἀντέξει «νὰ ἴναι μόνος σκοτεινὸς μέσα στὴ νύχτα κι ἀκυβέρνητος σὰν τ' ἄχερο στ' ἄλωνι»; Τὸ ἄντεξε ὁ Ὀδυσσεύς: γι' αὐτὸ και ἦρθε ἡ δία ἀρωγός. Τὸν εἶδα νὰ περνᾷ ἀνάμεσα στὴ Σκύλλα και τὴ Χάρυβδι, νὰ παρακάμπτει τὶς Σειρήνες, νὰ ἐμπαίζει τὸν Κύκλωπα.

«Τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου» τὸ μυστικὸ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ Θεοῦ μιᾶς στάνης τῆς ἐρήμου: και δὲν ὑπάρχει τίποτε πῶ ἀνάνδρο και πῶ σιχαμερὸ ἀπὸ τὸ χτύπημα στοῦ «πλήρωμα τοῦ χρόνου». Τότε εἶναι, πού θ' ἀρχίσει και γιὰ μᾶς τὸ μεγάλο μπερδέμα, τόσο μεγάλο, πού με τὸ μπάμ τῆς Ἀνάστασης μᾶς τρώει ἡ ἔγνοια: «Κύριε, εἶναι μὴπως ὁ καιρός, γιὰ ν' ἀποκαταστήσεις τὴ βασιλεία τοῦ Ἰσραὴλ;» («Πράξεις Ἀποστ.» 1.6). «Δὲν ξέρουμε τίποτα, δὲν ξέρουμε πὼς εἴμαστε ξέμπαρκοι (...) μέσα σὲ μιὰ πατρίδα πού δὲν εἶναι πιά δική μας». Ὁ Σεφέρης εἶναι τραγικός, και με τὸ δίκιο του.

Στὸ «πλήρωμα τοῦ χρόνου» ἀκριβῶς ὁ σαρκοβόρος Θεός, πού καιροφυλακτοῦσε, ἔβαια μέσα στους αἰῶνες, θὰ κάνει τὸ μεγάλο θῆμα γιὰ τὴ δόξα του, γιὰ τὴν «κυριαρχία τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν» – Ἰσραὴλ σημαίνει ἰσχυρός. Τὰ «στρέψον αὐτῶ και τὴν ἄλλην» ἀφοροῦν αὐτοὺς πού προσορίζονται γιὰ «δοῦλοι και δούλαι» του. Δὲν θὰ ἴρθη με τὸ μαχαίρι αἰματοστάλαχτο «μεθυσμένον ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν πεφονευμένων και τῶν αἱμαλώτων», ἀλλὰ με τὴ λαλιά πού ἔδωσε στὴ «βουθὴ Ἀσία» ὁ Ἀλέξανδρος. Ἡ σκιά τῆς Ἀκρόπολης εἶναι καταλυτικὴ, και ὁ καισαρὸς τῆς Ρώμης δὲν εἶναι ὁ Ὄγν οὔτε ὁ Μαδιάμ, γιὰ νὰ αἰφνιδιαστῆ ἀπὸ τὴν ἀκρίδα τῆς ἐρήμου με τὶς ὑπερφιάλες και παρανοικὲς φιλοδοξίες. Ὁ Γιαχβὲ δὲν θ' ἀμφισβητήση τὴν ἐξουσία του – «χέρι πού δὲ μπορείς νὰ τὸ δαγκώσεις, φίληστο» στόχος του ἐξ ἄλλου δὲν εἶναι ἡ Ρώμη –γιὰ Ρωμαίους θὰ μιλάμε τώρα,– ἀλλὰ ὁ Ἑλληνισμός, πού τοῦ ξελόγιασε ὡς και αὐτοὺς τοὺς ἱερεῖς του, πού πήραν τὸ δρόμο γιὰ τὰ γυμναστήρια. Τὸ κάστρο τῆς ἐλευθέρης σκέψης πρέπει νὰ πῆση ἐδῶ και τώρα, γιατί μόνον ἔτσι θὰ μπορέση νὰ περπατήση ἡ βασιλεία του και ν' ἀπλωθῆ «σ' ὀλόκληρη τὴν οἰκουμένη». Κάτω ἀπὸ τὸν βαρὺ δηματισμὸ τῶν ρωμαϊκῶν λεγεῶνων, μέσα στὴ γενικὴ ἀνασφάλεια και ταραχὴ θὰ εὑρίσκει ρωγμὲς και περάσματα. Σύμφωνα με τὴ νέα του πολιτικὴ θὰ προσπαθήση ν' ἀπομονώση τὸν καισαρὰ, νὰ τὸν ξεγελάση: θὰ τὸν κολακῆση, θὰ τὸν καθησυχάση με τὰ «ἐξουσιαίς ὑπερεχούσαις ὑποτασέσθω» και «πᾶσα ἐξουσία ἐκ Θεοῦ, (...) Θεοῦ γὰρ ἐστὶν (ἡ ἐξουσία)» («Πρὸς Ρωμ.» 13). Θὰ δοθῆ ρητὴ ἐντολὴ στους δούλους πού θὰ χρησιμοποιοῦν: «Υπακούετε στους κυρίους σας τοῦ κόσμου αὐτοῦ με φόβον και τρόμον (...) ὡς εἰς τὸν Χριστόν. Νὰ δουλεύετε (...) σὰν δούλοι τοῦ Χριστοῦ, πού κάνουν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ (...), σὰν νὰ ὑπηρετεῖτε τὸν Κύριον (...). Ὅτι καλὸ κάνει ὁ καθένας, θὰ τὸ πάρει ἀπὸ τὸν Κύριον» («Πρὸς Ἐφεσ.» 6.5-8). Και πράγματι ὁ «Κύριος» θὰ ἀνταποδώσῃ τὸ «καλὸ» ἐπιστρατεύοντας ἀγγέλους, πού θὰ διευκολύνουν τὸν Παῦλο και τοὺς συνεργάτες του. Ὁ Σάρατακος φυσικὰ θὰ πάρῃ τὴν ἄγνοια γιὰ τὴν κόλαση.

Και ὁμως. Ὁ Χριστιανισμός (διάβασε Παυλισμός) ἐπεκράτησε (λέει) τοῦ Ἑλληνισμοῦ, γιατί κατήργησε τὴ δουλεία, πού εἶχαν καθιερώσει οἱ Ἕλληνες και γιατί ἀνύψωσε τὴ γυναίκα, πού οἱ Ἕλληνες (πάντα οἱ Ἕλληνες) εἶχαν καταφρονήσει. Τὸ εἶπε ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος: «Οὐκ ἔνι δούλος οὐδὲ ἐλεύθερος» («Πρὸς Γαλ.» 3. 26-29). Τὸ εἶπε: «οὐκ ἔνι, ἀλλὰ ὡς ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ» και «κληρονόμοι τοῦ Γιαχβὲ βάσει τῆς ὑποσχέσεως» Και –τί χαρά!– μόλις πρόσφατα πληροφορηθήκαμε ἀπὸ τὸν ἡμερησιο τύπο, ὅτι «ὄλοι εἴμαστε Ἑβραιοί». Ὁ Παῦλος, σύντεκνον, εἶπε κι ἄλλο «οὐκ ἔνι», μὰ «πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι», μᾶς τὸ φόρεσε φέσι –τὸ χε τὸ χονὶ νὰ λέει και νὰ ξελέει. Μόνο πού δὲ μᾶς τὸ πέταξε κατὰμουτρα κι ὅποια πάρει ὁ Χάρος, ὅπως ὁ Ἀθανάσιος μᾶς φέσωσε με πολλὲς στριφλιῶρες και περικοκλάδες, γιατί πέρα ἀπὸ τὸ ἐπιχειρηματικὸ δαιμόνιο (τὸ ἑλληνικὸ χοῆμα πῆγαινε κατὰ Ἱερουσαλὴμ μεριά) διέθετε πολιτικὸ και διπλωματικὸ τάλαντο μεγάλο. «Θέλω νὰ ξέρετε (λέει), ὅτι κεφαλὴ κάθε ἀνδρός εἶναι ὁ Χριστός, κεφαλὴ δὲ τῆς γυναίκας ὁ ἀνδρας, κεφαλὴ δὲ τοῦ Χριστοῦ ὁ Θεός. Κάθε ἀνδρας (...) με σκεπασμένη τὴν κεφαλὴν του ντροπιάζει τὴν κεφαλὴν του. Κάθε γυναίκα (...) με ἀκά-

λυπητή τὴν κεφαλὴν τῆς ντροπιάζει τὴν κεφαλὴν τῆς· αὐτὴ εἶναι τὸ ἴδιο μὲ μίαν ξυρισμένην. Ἐάν μία γυναῖκα δὲν ἔχει κάλυμμα, ἄς κόψῃ τὰ μαλλιά της (ἐξ οὗ καὶ τὸ “ἄς πάη νὰ κουρευέται”) (...). Ὁ ἄνδρας δὲν πρέπει νὰ σκεπάζῃ τὴν κεφαλὴν του, ἐπειδὴ εἶναι εἰκόνα καὶ δόξα τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ ἡ γυναῖκα εἶναι δόξα τοῦ ἀνδρός. Διότι δὲν ἔγινε ὁ ἄνδρας ἀπὸ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ ἡ γυναῖκα ἀπὸ τὸν ἄνδρα (ἡ ρίζα τῶν ἰδιαιτεροτήτων). Καὶ δὲν ἐδημιουργήθη ὁ ἄνδρας γιὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ ἡ γυναῖκα γιὰ τὸν ἄνδρα. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἔχει ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς κάποιο σύμβολο, ὅτι τελεῖ ὑπὸ ἐξουσίαν» («Πρὸς Κορινθίους» Α' 11). Τὸ ὄγαλε ἐπιτέλους. Κι ἂν μπορῆτε, θρῆτε μου, ἂν ἔχη ἢ δὲν ἔχη ἡ γυναῖκα σας κεφαλὴ καὶ σὲ ποιὸν ἀνήκει.

Δὲν ξέρω κατὰ πόσον ὁ τουρκικὸς φερετζὲς κρατάει ἀπὸ τὸν Παῦλο. Φοβάμαι ὅμως, ὅτι αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν ὑπῆρξε εὐστοχος. Ἀπασχολημένος μὲ τὴν τριχολογία, τὰ δοξαστικά, τὰ ἐξουσιαστικά καὶ τὸ κνηγι τῶν κεφαλῶν ξεχάστηκε, ἀφήνοντας ἀκάλυπτα τὰ μάτια τῆς γυναῖκας νὰ φεγγολοῦν σὰν τὶς νύχτες τῆς ἐρήμου, ἔτοιμα νὰ κατασπαράξουν, προσδίδοντάς της ἔτσι γοητεία παράξενη, ἐξωτική.

Στὴν ἴδια ἐπιστολὴ («Πρὸς Κορινθίους» Α' 7), παροτρύνει τοὺς ἄντρες: «Καλὸν γυναικὸς μὴ ἄπτεσθαι»· γιὰ νὰ συνεχίσει εὐθύς ἀμέσως: «Διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἔχετω, καὶ ἕκαστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἔχετω». Μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τὸν Παῦλο στημένο μπροστὰ στὴ Σαπφῶ ἢ τὸν Ἐλύτη, νὰ τοὺς λέη αὐτὰ τὰ ὠραία; Ἄν δὲν μπορεῖτε, χάνετε. Γιὰ κείνους ποὺ τὰ ἔλεγε βέβαια, πέρα ἔβρεχε, καὶ δρέχει, γιὰ τὴν διάβρωσι ἀρχισε ἀπὸ πολὺ χαμηλά.

Στὸν Ἄρειο Πάγο εἶπε ὅτι εἶχε νὰ πεῖ, μονορροῦφι, καὶ δὲν ἔδωσε συνέχεια. Τὸ μειδιάμα τῆς Σφίγγας τὸν ἔδωξε. Αὐτοὶ ἐκεῖ πάνω οἱ ὑποτελεῖς τοῦ καίσαρα, ποὺ ἦσαν τόσο ἐλεύθεροι ὥστε νὰ μὴ φοβοῦνται «ὄ, τιδὴποτε τὸ νεώτερο» («Πράξεις» Ἀποστ.» 17.21), ἤθελαν ντὲ καὶ καλὰ συζητήσι. Ἀλλὰ ἐκεῖνος εἶχε ἔρθει γιὰ κήρυγμα καὶ μόνον κήρυγμα. «Ὅχι συζητήσεις γνωμῶν», παραγγέλλει στοὺς πιστοὺς («Πρὸς Ρωμ.» 14) καὶ τοὺς ἐπιβάλλει νὰ διακονοῦν κάθε σχέσι μὲ τοὺς ἀπίστους συμπατριώτες τους («Πρὸς Κορ.» Β' 6.14-18) Νάτο τὸ μαχαίρι τῆς εἰρήνης μπηγμένο ὑποῦλα σὶς ἔννοιες πατρίδα, ἔθνος, φυλὴ, οἰκογένεια καί, καί, καί... Κατεδάφισι καὶ ἀνατίναξι τῶν πάντων. Τὸ «τέλος τοῦ αἰῶνος» καὶ ἡ «βασίλεια τῶν οὐρανῶν» καλύπτουν τοὺς δυναμιτιστὲς μὲ νεφέλες.

Ἐπειδὴ «οἱ γυναῖκες δὲν εἶχαν θέσι στὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου», ἄς δοῦμε ποιά θέσι κατέκτησαν στὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Παύλου: «...αἱ γυναῖκες σας νὰ σιωποῦν εἰς τὰς ἐκκλησίας, διότι δὲν ἐπιτρέπεται εἰς αὐτάς νὰ μιλοῦν, ἀλλὰ νὰ ὑποτάσσωνται, ὅπως λέγει καὶ ὁ νόμος (σκᾶσε, ζῶν, λέει ὁ νόμος). Ἄν θέλουν νὰ μάθουν κάτι (κι ἂν δὲ μάθουν, σκοτίστηκε ὁ Παῦλος), ἄς ἐρωτοῦν τοὺς ἄνδρας τῶν εἰς τὸ σπίτι, διότι εἶναι ἐντροπὴ εἰς τὰς γυναῖκας νὰ μιλοῦν εἰς τὴν ἐκκλησίαν (...). Αὐτὰ (...) εἶναι ἐντολαὶ τοῦ Κυρίου» («Πρὸς Κορινθίους» Α' 14.34-36). Λέτε; «Κύριον» ὁ Παῦλος ἀποκαλεῖ τὸν Χριστό· «Θεὸν» ἀποκαλεῖ μόνον τὸν Γιαχβὲ.

Ἄς τελειώνουμε μὲ τὸ «μέγα μυστήριον» («Πρὸς Ἐφ.» 5.22), ὅπου ὁ ἐξαγιάζων τὸ θῆλυ νυμφίος ὀφείλει «νὰ ἀγαπᾷ ὅπως ὁ Χριστὸς τὴν Ἐκκλησίαν», ἕνα «ἐν παντί» ὑποταγμένο ζυῦφιο, ποὺ στὴν τελευταία αὐστηρῆ ἐντολὴ θὰ τοῦ τσαλακώσῃ τὰ δάχτυλα τοῦ ἀριστεροῦ ποδιοῦ πρὸς γενικὴν τέρψιν καὶ θυμηδιάν. Γελοῖες ἀγάπες καὶ γελοῖοι γάμοι. Οἱ ἐντροφῶντες εἰς τὰς Γραφάς, εἰδικοί καὶ μὴ, καὶ πολλοὶ ἐντροφῶν, προσπάθησαν καὶ προσπαθοῦν νὰ καλύψουν τὸν Παῦλο μεταφράζοντας, ἀντικαθιστῶντας τὸ ρῆμα φοβοῦμαι μὲ τὸ ρῆμα σέβομαι. Ἀλλὰ ἡ ζαβολιά δὲν ἔπιασε.

Ἐντολές, ἄνω καὶ κάτω ἐξουσίες, φόβος καὶ τρόμος, ὑπακοὴ καὶ ὑποταγὴ, ὑπακούω καὶ ὑποτάσσομαι, «τέλος τοῦ αἰῶνος» καὶ «οὐράνια βασίλεια», ἐξοντωτικὲς ἀνατολίτικες μεταλλικὲς λάμες, μὲ τὶς ὁποῖες «ὁ Μέγας Παῦλος» ἔθεμελίωσε «τὴν νέα κτίσι» –χιτίζει ἀκόμα–, «τὴν νέα κοινωνία» «τῶν νιῶν τοῦ Θεοῦ (Γιαχβὲ)» καὶ «ἀπογόνων τοῦ Ἀβραάμ ἐν πνεύματι». Γιὰ νὰ καταλήξει: «Ὅταν ὅλα ὑποταγοῦν εἰς αὐτόν (τὸν Υἱόν), τότε καὶ αὐτὸς ὁ Υἱὸς θὰ ὑποταγῇ εἰς Ἐκεῖνον ποὺ ὑπέταξε ὅλα εἰς αὐτόν, διὰ νὰ εἶναι ὁ Θεὸς (Γιαχβὲ) τὰ πάντα ἐν πᾶσι» («Πρὸς Κορινθ.» Α' 15.28). Μὰ τί ὠραία ποῦ θὰ εἶναι τότε! Καὶ τώρα τί γίνεται; Μ' ἐμᾶς τί γίνεται; Μᾶς ἔλεγαν, θὰ νικήσετε ὅταν ὑποταχθεῖτε./ Ὑποταχθήκαμε, καὶ θρήκαμε τὴν στάχτη. / Μᾶς ἔλεγαν, θὰ νικήσετε ὅταν ἀγαπήσετε./ Ἀγαπήσαμε, καὶ θρήκαμε τὴν στάχτη./ Μᾶς ἔλεγαν, θὰ νικήσετε ὅταν ἐγκαταλείψετε τὴ ζωὴ σας./ Ἐγκαταλείψαμε τὴ ζωὴ μας, καὶ θρήκαμε τὴν στάχτη.

«Βρήκαμε τὴν στάχτη. Δὲ μένει, παρὰ νὰ ξαναβροῦμε τὴ ζωὴ» (Γ. Σεφέρης).

Οὐράνια Πρίγκουρη

Για μιὰ Ἑλληνικὴ μουσικὴ παιδεία

«... Ἄν δὲν διεσώζοντο ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ὀλίγα ἀποσπάσματα τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων, σήμερα δὲν θὰ ὑπῆρχε εὐρωπαϊκὴ μουσικὴ. Διότι μέσα στὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα θροίσκονται τὰ σπέρματα τῆς θεωρητικῆς, ὀργανικῆς καὶ φωνητικῆς μουσικῆς τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων». Αὐτὰ δίδασκε ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Λειψίας Oscar Paul στὸ μάθημα τῆς Ἀρμονίας. Καὶ μ' αὐτὰ τὰ «σπέρματα», τὰ δικά μας, οἱ Εὐρωπαῖοι μουσικοὶ δημιουργήσαν μουσικὴ μὲ τὸν τρόπο πὺ ἀυτοὺς ἐκφράζει. Κι ἐμεῖς τοὺς θαυμάσαμε, γιατί ἔχουμε συνηθίσει ἀπὸ παιδιὰ, νὰ μᾶς φαίνονται τὰ ξένα φαγητὰ καλύτερα ἀπὸ τὰ δικά μας. Ἐτσι ξεχνώντας τοὺς δικούς μας θησαυρούς καὶ τὴ δική μας ψυχροσύνθεση τρέξαμε νὰ ἐκπαιδευτοῦμε εὐρωπαϊκὰ. Ἰδρύσαμε μουσικὲς σχολές, ὠδεῖα, ὀρχήστρες συμφωνικῆς, ὀρχήστρες ἐλαφρῆς, μέχρι καὶ μέγαρο μουσικῆς φτιάξαμε, γιὰ νὰ μπορούμε νὰ ἀπολαμβάνουμε καλὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴ μουσικὴ. Ἐκεῖνοι δέβαια, τυλιγμένοι τὸν βαρὺ εὐρωπαϊκὸ τους μανδύα, δὲν διανόηθησαν νὰ μᾶς μιμηθοῦν καὶ νὰ δημιουργήσουν θέατρα ἀρχαίου τύπου. Ἴσως γιατί ὁ χρόνος πὺ θὰ χρειάζεσταν, γιὰ νὰ ἐκπαιδευθοῦν καὶ νὰ ἐκπαιδεύσουν τοὺς λαοὺς τους, θὰ ἦταν πολὺς, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ παίξουν καὶ νὰ κατανοήσουν μιὰ τραγωδία σὰν τὴν Ἀντιγόνη ἢ τὴν Ἰφιγένεια. Κι ἐδῶ πὺ τὰ λέμε, εἶναι εὐκολότερο ν' ἀκούσῃς ἤχους παρὰ λόγια βαριά, πὺ μπορούν νὰ ξυπνήσουν τὴν ἀνθρωπιά. Ὅμως μᾶς μιμήθηκαν σὲ ἄλλα πράγματα πιὸ ἀπλᾶ. Ἐχτίσαν οἰκοδομῆς, πὺ στὶς προσόψεις τους ἔβαλαν παραστάσεις ἀρχαίου ἐλληνικοῦ περιεχομένου μὲ κολώνες Κορινθιακοῦ ρυθμοῦ, Ἰωνικοῦ κ.λπ. καὶ ἀκόμα στόλισαν τὰ μουσεῖα τους ἀπὸ τίς «ἐπισκέψεις» τους στὴ χώρα μας. Εἶναι καὶ αὐτὸ μιὰ ἀναγνώριση, ὅτι ἐκτιμοῦν τουλάχιστον τοὺς προγόνους μας.

Γιατί οἱ Ἕλληνες διανοοῦμενοι –εὐτυχῶς ὁ λαὸς μᾶς ἀκούει πάντα–, γιατί ν' ἀφήσουμε τὴ γνώση τοῦ δικοῦ μας παραδείσου γιὰ ἓνα λιβάδι μὲ τουλίπες; Γιατί αὐτὸς ὁ βιασμός τοῦ Ἕλληνα, νὰ ἐκπαιδεύεται εὐρωπαϊκὰ καὶ ἀπὸ πάνω νὰ τὸν κατηγοροῦμε, ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ προσαρμοσθεῖ; Πόσα ὑψηλὰ νοήματα γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου παίρνει ἀπὸ μιὰ τραγωδία καὶ πόσα ἀπὸ μιὰ συμφωνικὴ ὀρχήστρα ἢ ὄπερα; Ὁραία θὰ ἦταν, καὶ ἐκεῖνοι νὰ ἐκπαιδεύονταν μὲ μιὰ ἀρχαία ἐλληνικὴ τραγωδία, ὅσο ἐκπαιδεύομαστε καὶ ἐμεῖς εὐρωπαϊκὰ. Εἶναι ὅμως αὐτὸ σωστὸ; Δὲν εἶναι ψυχικο-πνευματικὸς βιασμός γιὰ κάθε λαὸ, ὅταν πρέπει νὰ τοῦ ἐπιβάλλεται ἓνα συγκεκριμένο πρότυπο πολιτισμοῦ γιὰ τὴν ἀνάπτυξή του; Δὲν πρέπει κάθε λαὸς νὰ ἔχει τὴν δική του πολιτιστικὴ συνέχεια; Γιατί τὰ ἐλληνόπουλα πρέπει ν' ἀρχίζουν πιάνο μὲ γαλλικὰ, γερμανικὰ, ἀγγλικὰ τραγουδάκια; Γιατί χρόνια τώρα νὰ ὑποτιμοῦμε τὸν ἑαυτὸ μας, γιατί νὰ τρέχουμε σὰν τίς μαϊμούδες στὶς συναυλίες, ν' ἀγοράζουμε τοὺς συγκεκριμένους δίσκους, τὰ συγκεκριμένα βιβλία; Ἴσως, ἂν τρέχαμε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο γιὰ μιὰ Ἰλιάδα, νὰ ἦταν καλύτερα γιὰ μᾶς.

Ὅμως τὰ συγκροτήματα τῆς δημοτικῆς μας μουσικῆς καὶ οἱ διάφορες ἠχογραφήσεις δὲν πέτυχαν ἀκόμη νὰ ἀποδώσουν αὐτὸ, πὺ μιὰ ἐλληνικὴ μουσικὴ ἀπομονωμένη ἀπὸ ξένα στοιχεῖα μπορεῖ νὰ προκαλέσει: τὸ δέος καὶ τὴν ψυχικὴ ἠδονὴ ὅποιου Ἕλληνα μπόρεσε νὰ ξεχωρίσει τὴν ἰδιαιτερότητα τῆς ἐλληνικῆς μουσικῆς ἀπὸ τὴν εὐρωπαϊκὴ. Τὰ ἐναπομείναντα μουσικὰ μοτίβα καὶ φράσεις, ὅταν ἀκούγονται, σκιστοῦν τὴν ἐλληνικὴ καρδιά ὅσο καὶ ἓνα ἐπιφώνημα ἢ στοχασμός τῶν ἐλλήνων τραγικῶν. Ἄς μὴ μᾶς διαφεύγει ἀκόμα, ὅτι, ἂν εἶναι δύσκολο γιὰ ἓναν ἠθοποιὸ νὰ ὑποδυθεῖ τὴν Ἀντιγόνη ἢ τὸν Κρέοντα, γιατί πρέπει μιὰ τόσο δύσκολη μουσικὴ σὰν τὴν Ἑλληνικὴ νὰ παίζεται ἀπὸ αὐτοδίδακτους ἢ ἑρασιτέχνες μουσικούς; Κι ἀκόμα, πόσο μπορεῖ νὰ ἀποδώσει μιὰ γερασμένη καὶ ἀπαίδευτη φωνὴ τὸ ωραιότερο τραγούδι, ὅπως τυχαίνει ν' ἀκούσῃ ἀπὸ παλιῆς συλλογῆς ἠχογραφημένων δημοτικῶν τραγουδιῶν;

Ὁ σύγχρονος Ἕλληνας, πὺ σπαρατάρει ἢ καρδιά του ἀπὸ χαρὰ, ὅταν ἀκούσει κάποιον μοτίβο ἐλληνικὸ, θὰ ἤθελε τὴ δική του μουσικὴ πιὸ ραφιναρισμένη αἰσθητικὰ καὶ ἀκουστικὰ, καὶ τὸν γεμίζει, νὰ τὸν ἱκανοποιεῖ, ὅπως τὸν ἱκανοποιοῦν ὅλες οἱ ἄλλες τέχνες, ἢ γλυπτικὴ, ἢ ζωγραφικὴ, ἢ ποίηση κ.λπ. Ἡ δημοτικὴ μουσικὴ ἔτσι, ὅπως παρουσιάζεται, δὲν μπορεῖ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸ μουσικὸ αἰσθητήριον τοῦ ἀνεπτυγμένου πλέον Ἕλληνα. Ἀπὸ σεβασμὸ στὴν παράδοση οἱ νεο-Ἕλληνες προσπαθοῦν ν' ἀποδίδουν τὴ δημοτικὴ μουσικὴ μὲ ὅσο τὸ δυνατόν πιὸ πιστὸ τρόπο μπορεῖ νὰ ἀποδοθεῖ. Ὅμως πόσο αὐθεντικὰ μποροῦν νὰ εἶναι τὰ δημοτικὰ

τραγουδία; Οί πρόγονοί μας, πού τὰ παρέλαβαν μέ τήν προφορική παράδοση, χωρίς νά ὑπάρχει καμμιά καταγραφή, εἶχαν τή δική τους αἰσθητική και τή δική τους πνευματική καλλιέργεια. Τί ἀλλοίωση ἢ παραλλαγές μπορεῖ νά ἔχουν ὑποστῆ αὐτά τὰ τραγουδία, όταν τραγουδιστές και ὄργανοπαῖκτες αὐτοσχεδιάζουν παίζοντας; Ἴσως δέν θά ἦταν ἀσέβεια, οἱ Ἕλληνες μουσικοὶ νά τὰ ἐπεξεργάζονταν μέ τή δική τους σύγχρονη μουσική ἀντίληψη.

Τό ν' ἀφήνομε ἀνεκμετάλλευτο αὐτόν τόν χρυσό θησαυρό τῆς μουσικῆς τέχνης ἴσως εἶναι δειλία. Ἄς τολμήσουμε νά ἐπεξεργασθοῦμε τό μουσικό ὕλικό, πού μᾶς ἔχει ἀπομείνει, ὁ καθένας μέ τὰ δικά του τεχνικά μέσα. Ἀπό αὐτή τήν ἀναμόλυνση κάτι καινούργιο μπορεῖ ν' ἀνατείλει, πού νά τὸ αἰσθανθεῖ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος. Τώρα μάλιστα, πού οἱ εὐρωπαϊκῆς στέρεψαν στέρεψαν και μαζί ὁ πολιτισμός μας, πού πνέει τὰ λoισθια.

Ἡ ἴδια ἡ γλῶσσα μας περικλείει μουσικότητα. Ἐρευνήσαν ποτέ οἱ μουσικοὶ, γιά νά βροῦν τὰ στοιχεῖα πού ἀποτελοῦν αὐτή τή μουσικότητα; Ἐρευνήθηκε ἡ ἀρχαία ἑλληνική γλῶσσα στή ρυθμικότητα και τή μετρική της, κι ἂν ναί, δίδαξαν ποτέ στους σπουδαστές αὐτό τό ρυθμικό σύστημα τοῦ τονισμοῦ και τῆς ἀπαγγελίας; Μήπως ἐξαντλώντας τήν ἔρευνα τοῦ ρυθμοῦ και τῆς μετρικῆς μπορέσουμε νά προσεγγίσουμε κάπως τό βαθύ σκοτάδι τῆς ἡχητικότητας, πού χρησιμοποιήσαν μυαλά φωτεινά, πιό δυνατά ἀπό τὰ δικά μας; Ποιός μπορεῖ νά βεβαιώσει, ὅτι δέν ἔχουμε παγιδευθεῖ σ' αὐτά τὰ εὐρωπαϊκά συστήματα, ὥστε νά ἐμποδίζομαστε νά συλλάβουμε τή συνέχεια τῆς μουσικῆς τῶν Ἑλλήνων, ὅπως π.χ. εἶναι τό πεντάγραμμο;

Γι' αὐτό πρέπει νά ἀναθεωρήσουμε μερικές ἀπό τίς σκέψεις μας. Ἄς σκεφθοῦμε κι ἄς ἀποφασίσουμε ἑλληνικά. Εἴμαστε οἱ μόνοι πού μποροῦμε νά πείσουμε τοὺς Ἕλληνες, ἐκεῖ πού μαθαίνουν 2-3 γλῶσσες, νά μάθουν μιὰ λιγότερη και νά προστεθεῖ στήν παιδεία τους μιὰ ἑλληνότροπη μουσική ἐκπαίδευση, πού θά διευκολύνει τὸν Ἕλληνα πολίτη ν' ἀναπτύσσεται ἀδίαστα σύμφωνα μέ τή δική του νοοτροπία και ψυχosύνθεση, χωρίς νά πιθηκίζει εὐρωπαϊκά.

Μέχρι σήμερα τὰ εὐρωπαϊκά συστήματα ἀπέτυχαν ν' ἀντισταθοῦν στὸν ἐκδραβρισμό τῶν λαῶν. Ἄντι νά φέρουν γαλήνη στὸν ἄνθρωπο, τοῦναντίον τὸν ἀγρίεψαν ξαναγυρίζοντάς τον πίσω στήν πρωτόγονη κατάσταση, βασανίζοντας και σκοτώνοντας τὸν συνάνθρωπό τους ὄχι μέ τόξα και μέ δέλη ἀλλά μέ σύγχρονη ἐπιστημοσύνη ὑψηλοτάτης τεχνολογίας. Ἡ παρακμή τῆς Εὐρώπης ἄς μᾶς βάλει σὲ ἀναθεωρητικές σκέψεις. Ἄς δοῦμε καθαρά, ὅτι ἡ μουσική στήν Εὐρώπη κατήντησε ἓνα καθαρό «μάρκετινγκ», πού ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τὸν ἐκπολιτισμό τοῦ ἀνθρώπου. Ποιοὺ ἐκπαιδευτικοῦ χαρακτήρα μπορεῖ νά εἶναι μιὰ μουσική διαπαιδαγώγηση δυτικῆς τύπου ἢ μιὰ ἀρχαία ἑλληνική τραγωδία τουλάχιστον ὡς πρὸς τοὺς Ἕλληνες; Ὅπως διακήρυξε ὁ διαπρεπῆς μουσικός Bougault-Ducoudray, «ἡ μουσική γιά μᾶς εἶναι τέρψη. Οἱ Ἕλληνες ὁμως πίστευαν στήν ἠθικὴν ἐπίδραση, πού μπορεῖ νά ἐκπαιδεύσει, νά χαλιναγωγήσει τὰ πάθη και νά διαμορφώσει χαρακτήρες. Εὐνόητο δέ, ὅτι ἡ ἐνεργητικὴ αὐτὴ και ἐγγενῶν τούτων τάσεων τέρψη παρ' αὐτοῖς εὐρίσκετο ἐν περιωπῇ και δέν ἐταπεινοῦτο μέχρι τῶν κολακειῶν, στίς ὁποῖες συχνότατα τὴν βλέπομε νά κατέρχεται ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας»¹.

Ἀντικρίζοντας σήμερα τὸν ξεπεσμό τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν ἄς ἀναρωτηθοῦμε, πόσο συμβάλλει στὸν ἐκπολιτισμό τους ἡ καθιερωμένη κλασσική μουσική. Μήπως ἀντ' αὐτοῦ χρειάζεται μιὰ σταυροφορία, ὥστε ἡ μουσική ἐκπαίδευση τοῦ Ἕλληνα νά ἀντλείται μέσα ἀπὸ τὰ συστήματα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων; Μήπως πρέπει νά ἀρχίσουμε νά μαθαίνομε και ἐπεξεργαζόμεθα τήν ἀρχαία ἑλληνική ποίηση μέ τίς ραψωδίες, τίς τραγωδίες και κάθε μουσική ἑλληνική ὄλων τῶν ἐποχῶν; Ἄς παραμερίσουμε τὰ εὐρωπαϊκά συστήματα, πού ἔτσι κι ἄλλιως μόνο τέρπουν, χωρίς νά διαπαιδαγωγοῦν ἀποτελεσματικά τή φυλή μας μέ τίς ἰδιαιτερότητες της κι ἄς θυμηθοῦμε τὰ λόγια τοῦ Πλάτωνα στὸν «Πρωταγόρα»: «Τοὺς ρυθμούς τε και τὰς ἀρμονίας ἀναγκάζουσιν οἰκειοῦσθαι τὰς ψυχὰς τῶν παιδῶν, ἵνα ἡμερώτεροι τε ὦσι και εὐρυστόμοτεροι γιγνώμενοι χρήσιμοι ὦσιν εἰς τὸ λέγειν τε και πράττειν· πᾶς γὰρ ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου εὐρυθμίας τε και εὐαρμοστίας δεῖται».

Μαρία Στούπη
Καθηγήτρια πιάνου

1. Bougault-Ducoudray, *Etudes sur la musique ecclesiastique*, Paris, 1877.

κβ. Ἰηοῦ

Κι αὐτὸς προπάτοράς «μας». Τώρα ἂν δὲν τὸν ἔχετε ξανακούσει, δὲν ἔγινε και τίποτα τὸ σοβαρό· μήπως κι αὐτοὶ τὸν ξέρουνε; Οὔτε στὸν τηλεφωνικὸ κατάλογο δὲν τὸν θρῶσκεις. Νὰ πού τὸν ξετρυνώσαμε ὁμως, Ἰηοῦ λοιπόν. Γυιὸς τοῦ Ἰωσαφάτ, τοῦ γυιου τοῦ Νιμισί· ἔμενε στὴν πόλη Ραμῶθ-Γαλαάδ, ἄλλη πασίγνωστη πόλη τοῦ Ἰσραήλ. Ἐκεῖ τὸν θρῶσκει ὁ Γιαχβὲ και τὸν χρῶει βασιλιᾶ τοῦ Ἰσραήλ. «Οὔτω λέγει Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ· σὲ ἔχρῶσα βασιλεᾶ ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦ Κυρίου, ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ· και θέλεις πατάξει τὸν οἶκον τοῦ Ἀχαάβ τοῦ κυρίου σου, διὰ νὰ ἐκδικήσω τὰ αἵματα τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν, και τὰ αἵματα πάντων τῶν δούλων τοῦ Κυρίου, ἐκ χειρὸς τῆς Ἰεζαβέλ» («Βασιλέων Β'», θ' 6-7). Ἦμ ἔτσι νόμιζες, ὅτι ἀπλᾶ θὰ σὲ ἔκανε βασιλιᾶ τοῦ Ἰσραήλ, ἔρημε; Ἦν δὲν ἀποδείξης, τοῦ λέει, ὅτι εἶσαι ἄξιος, γιὰ νὰ παίρνης ἐκδίκηση στοῦ ὀνομά μου, ξῶφλησες.

Πρῶτῃ ἀποστολή· καθάρῶσε ὄλους τοὺς Ἀχααδίτες. Και παρακάτω γίνεται πιὸ συγκεκριμένος: «Διότι πᾶς ὁ οἶκος τοῦ Ἀχαάβ θέλει ἐξολοθρευθῆ· και θέλω ἀφανίσει ἐκ τοῦ Ἀχαάβ τὸν οὐροῦντα εἰς τὸν τοῖχον, και τὸν κεκλεισμένον και τὸν ἀφειμένον ἐν τῷ Ἰσραήλ» («Βασιλέων Β'», θ' 8). Και νὰ τώρα γιὰτι ὁ Γιαχβὲ ἤθελε νὰ καθάρῶση τοὺς Ἀχααδίτες. Λύθηκε τὸ μυστήριον. Εἶχαν μαζεντῆ στοῦ Ἰσραήλ και τοῦ κατοουῶσαν τοὺς τοῖχους. Ὅσοι δὲν πρόλαβαν νὰ φύγουν και κλειστήκαν μέσα στὰ σύνορα τοῦ Ἰσραήλ, κᾶηκαν. Θὰ τοὺς πάρει τὰ κεφάλια. Δηλαδῆ σ' αὐτοὺς πὸν δὲν περιωρίζοντο στοῦ κατοῦρημα και προχωροῦσαν και σὲ ἄλλα χειρότερα, τί τιμωρία θὰ ἐπέβαλλε ὁ Γιαχβὲ;

Ὁ προπάτοράς μας ἐν τῷ μεταξὺν βάλθηκε νὰ ἐφαρμῶση ὅσο τὸ δυνατὸν καλύτερα τὸ λόγο τοῦ Γιαχβὲ. Ἦτσι: «και ἦλθεν ὁ Ἰηοῦ εἰς Ἰεζαβέλ, και ἀκούσασα ἡ Ἰεζαβέλ ἔθαψε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, και ἐκαλλῶπισε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, και διέκυψε διὰ τοῦ παραθύρου. Και ἐνῶ εἰσῆρχετο εἰς τὴν πύλην ὁ Ἰηοῦ, εἶπεν. Εὐτύχησεν ὁ Ζιμβρί, ὁ φονεύσας τὸν κύριον αὐτοῦ; ὁ δὲ ὑψῶσας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸ παράθυρον, εἶπε. Τίς εἶναι μετ' ἐμοῦ; τίς; και ἔκνυσαν πρὸς αὐτὸν δύο τρεῖς εὐνοῦχοι. Και εἶπε. Ρίψατε αὐτὴν κάτω. Και ἔρῶψαν αὐτὴν κάτω, και ἐρῶαντίστη ἐκ τοῦ αἵματος αὐτῆς πρὸς τὸν τοῖχον και πρὸς τοὺς ἵππους. Και κατεπάτησεν αὐτὴν» («Βασιλέων Β'», θ' 30-33). Νὰ τί παθαίνουν ὅσοι κατοουῶνε τοὺς τοῖχους τοῦ Γιαχβὲ, εἴτε γυναικες εἶναι εἴτε ἄντρες. Πῆγε νὰ γίνῃ ὁμορφη ἡ κακομοῖρα ἡ Ἰεζαβέλ, ἀλλὰ δὲν ἦταν φαίνεται τοῦ γούστου του. Αὐτὸς τὰ βρῆκε με τοὺς εὐνοῦχους. Μόλις εἶχε ἀρχίσει.

Ὁ Ἀχαάβ εἶχε ἐν τῷ μεταξὺν ἑβδομήντα γυιὸς στὴν Σαμάρεια. Μόλις τὸ ἔμαθε ὁ προπάτοράς μας, στέλνει ἐπιστολή στους πρεσβύτερους τῆς πόλης γράφοντας: «ἐὰν ἦσθε ἐμοῦ, και εἰσακούητε τῆς φωνῆς μου, λάβετε τὰς κεφαλὰς τῶν ἀνθρώπων, τῶν υἱῶν τοῦ Κυρίου σας, και ἔλθετε πρὸς ἐμὲ ἐν Ἰεζραὲλ αὐριον τὴν ὥραν ταύτην. Και καθῶς ἔφθασεν ἡ ἐπιστολή πρὸς αὐτοὺς, λαβόντες τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, ἔσφαξαν ἑβδομήκοντα ἀνθρώπους, και ἔβαλον τὰς κεφαλὰς αὐτῶν εἰς καλάθια, και ἔστειλαν πρὸς αὐτὸν εἰς Ἰεζραὲλ» («Βασιλέων Β'», ι' 6-7). Κάτι σὰν τὰ καλάθια με τὰ ποτὰ και τὰ σοκολατάκια, πὸν στέλνουμε στὶς γιορτές, γιὰ δῶρο σὰν νὰ λέμε. Ἦθελαν νὰ πρωτοτυπήσουν και λίγο οἱ ἄνθρωποι και τοῦ στέλνανε κεφάλια. Συμβολικὸ ἦταν.

Ἀλλὰ ἐπειδὴ τῶγοντας ἐρχεται ἡ ὄρεξη, «ἐπάταξεν ὁ Ἰηοῦ πάντας τοὺς ἐπανπολειφθέντας ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἀχαάβ ἐν Ἰεζραὲλ, και πάντας τοὺς μεγάλους αὐτοῦ, και τοὺς οἰκειοὺς αὐτοῦ, και τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ, ὥστε δὲν ἀφήκεν εἰς αὐτὸν ὑπόλοιπον» («Βασιλέων Β'», ι' 11). Και δὲν σταματᾶμε ἐδῶ· «Ἦπειτα σηκῶθεις ἀνεχώρησε

καὶ ἦλθεν εἰς Σαμάρειαν. Καὶ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐνῶ ἦτο πλησίον τινὸς μάνδρας ποιμένων, εὔρηκεν ὁ Ἰηοῦ τοὺς ἀδελφούς τοῦ Ὁχοζίου, βασιλέως τοῦ Ἰούδα, καὶ εἶπε: Τίνες εἴσθε; Οἱ δὲ εἶπον. Εἴμεθα οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ὁχοζίου, καὶ καταβαίνομεν νὰ χαιρετίσωμεν τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς υἱοὺς τῆς βασιλείσης. Καὶ εἶπε, συλλάβετε αὐτοὺς ζῶντας. Καὶ συνέλαβον αὐτοὺς ζῶντας, καὶ ἔσφαξεν αὐτοὺς πλησίον τοῦ φρέατος τῆς μάνδρας, τεσσαράκοντα δύο ἄνθρωπους· δὲν ἀφήκεν οὐδὲ ἓνα ἐξ αὐτῶν» («Βασιλέων Β'», ἰ 12-14). Τί ψυχωφελὲς ἀνάγνωσμα πράγματι τὸ ἱερό μας βιβλίον. Τί ὑψηλὰ νοήματα ποὺ περνάει στὴν νεολαία μας. Ἐκδίκηση, σφαγὴ, αἷμα, δόλος, πονηρία. Ἰδανικὰ ἀπόλυτα ταιριαστὰ στὸ ἐκπαιδευτικὸ σύστημα τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κρατιδίου.

Δὲν τελειώνουμε ὁμως ἐδῶ. «Καὶ ὅτε ἦλθεν εἰς Σαμάρειαν, ἐπάταξεν πάντας τοὺς ἐναπολειφθέντας ἐκ τοῦ Ἀχαάβ ἐν Σαμαρείᾳ, ἕως οὗ ἠφάνισεν αὐτόν, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, τὸν ὅποιον ἐλάλησε πρὸς τὸν Ἡλίαν» («Βασιλέων Β'», ἰ 17). Εὐτυχῶς δηλαδὴ ποὺ τοὺς σκότωσε ὅλους καὶ χόρτασε ἐκδίκηση ὁ Γιαχβέ. Ἔτσι ἠσυχάσαμε καὶ μεῖς οἱ ὑπόλοιποι, ποὺ κατουράμε στους τοίχους, καὶ δὲν φοβόμαστε τώρα πιά μὴν μᾶς περάσουν γιὰ Ἀχααβίτες, ἀφοῦ ὁ ἅγιος προπάτορας, ἄξιος βασιλιάς τοῦ Γιαχβέ, τοὺς καθάρισε ὅλους.

Τώρα ὁμως ποιούς θὰ σκότωνε; Αὐτοὶ μᾶς τέλειωσαν. Καὶ τότε τοῦ ἤρθε ἡ ἰδέα νὰ καθάρῃ τοὺς πιστοὺς τοῦ Βαάλ. «Τότε συνήθροισεν ὁ Ἰηοῦ πάντα τὸν λαόν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. Ὁ Ἀχαάβ ἐδούλευσε τὸν Βαάλ ὀλίγον· ὁ Ἰηοῦ θέλει δουλεύσει αὐτὸν πολὺ· τώρα λοιπὸν καλέσατε πρὸς ἐμὲ πάντας τοὺς προφῆτας τοῦ Βαάλ, πάντας τοὺς λατρευτοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ· ἄς μὴ λείψῃ κανεὶς διότι ἔχω θυσίαν μεγάλην εἰς τὸν Βαάλ· πᾶς ὅστις λείψῃ, δὲν θέλει ζῆσει. Πλὴν ὁ Ἰηοῦ ἔπραξε τοῦτο δολίως, ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἐξολοθρευθῇ τοὺς λατρευτὰς τοῦ Βαάλ» («Βασιλέων Β'», ἰ 18-19). Ὁχι, καλέ, πὼς μεταχειρίσθηκε δόλο, ἄσε νὰ λένε. Ὁ προπάτορας μὲ καλὸ σκοπὸ τὸ ἔκανε, νὰ τοὺς σφάξῃ τώρα, γιὰ νὰ κερδίσουν στασίδι διπλα στὸν Γιαχβέ στὴν οὐράνια Ἱερουσαλήμ. Ἔτσι: «Καὶ ὡς ἐτελείωσε προσφέρων τὸ ὄλοκαύτωμα, εἶπεν ὁ Ἰηοῦ πρὸς τοὺς δορυφόρους καὶ πρὸς τοὺς ταγματάρχας. Εἰσεέλτετε, πατάξατε αὐτούς· μηδεὶς ἄς μὴ ἐξέλθῃ. Καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς οἱ δορυφόροι καὶ οἱ ταγματάρχαι ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ ἔρριψαν ἔξω· καὶ ὑπῆγαν ἕως τῆς πόλεως τοῦ οἴκου τοῦ Βαάλ. Καὶ ἐξέβαλαν τὰ εἰδῶλα τοῦ οἴκου τοῦ Βαάλ καὶ κατέκανσαν αὐτά. Καὶ κατασυνέτριψαν τὸ εἶδῶλον τοῦ Βαάλ καὶ κατεκρήμνισαν τὸν οἶκον τοῦ Βαάλ, καὶ ἔκαμον αὐτὸν κοπρῶνα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης» («Βασιλέων Β'», ἰ 25-27). Γιὰ νὰ μάθετε, κακοὶ εἰδωλολάτρες. Ἔσεῖς μᾶς κατουράτε τοὺς τοίχους, ἐμεῖς ἀφοδεύουμε στους ναοὺς σας. Ἔτσι προχωροῦσε ὁ λόγος τοῦ Γιαχβέ. Πλήρης ἀνεξιθρησκεία καὶ σεβασμὸς θεμελίωνε τὴν Ραχ Jahneana. Μὲ ὀλίγα περιττώματα γιὰ συμπλήρωμα ἀπὸ πάνω.

Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ ἅγιος προπάτοράς μας τέλειωσε τὸ θεάρεστο ἔργο του, τότε ὁ Γιαχβέ τοῦ λέει: «Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς τὸν Ἰηοῦ. Ἐπειδὴ ἔπραξας καλῶς, ἐξετέλεσας τὸ ἀρεστὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἔκαμες εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἀχαάβ κατὰ πάντα ὅσα ἦσαν ἐν τῇ καρδίᾳ μου, οἱ υἱοὶ σου μέχρι τῆς τετάρτης γενεᾶς θέλουσι καθίσει ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Ἰσραὴλ» («Βασιλέων Β'», ἰ 30). Ἔτσι λοιπὸν καθοσιώνονται καὶ ἐπίσημα τὰ ὑπέροχα ἔργα τοῦ Ἰηοῦ διὰ στόματος Γιαχβέ (σφαγές, ἀπάτες, ὄλοκαυτώματα, καταπάτηση θρησκευτικῆς ἐλευθερίας κ.ἄ.) διαιωνίζοντας μέσα ἀπὸ τίς σελίδες τοῦ ἱεροῦ μας βιβλίου τὰ κατορθώματά του. Γι' αὐτὸ προσέξτε ποὺ κατουράτε. Ὁ Γιαχβέ παραμονεύει.

Ὁ Ἀπόγονος

ΤΟ ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

‘Ο δεύτερος μεγάλος πόλεμος του αιώνα τελείωσε. Οί δυνάμεις του «φωτός» έπεδλήθησαν τών δυνάμεων του «σκοτός» (τά εισαγωγικά συνεπάγονται εξίσωση του φωτός με τó σκοτάδι, πράγμα που θά αντίληφθούν οί λαοί άργότερα).

‘Από τήν έπαύριο τής λήξεως του πολέμου νικητές και ήττημένοι θά άρχίσουν τόν άγώνα έπουλώσεως τών πληγών, που άφησε ή σύγκρουση σέ όλη τήν έπιφάνεια του πλανήτη. ‘Εξαίρεση θά άποτελέσει ό λαός τής Χερσονήσου. Γι’ αυτόν ό πόλεμος στή χειρότερη μορφή του θά συνεχιστεί για άλλα τέσσερα χρόνια.

Τό Συμβούλιο ‘Ισχυρών ‘Ωργανωμένων Νόων έχει παίξει βασικό ρόλο με τά έγκατεστημένα σέ όλα τά κέντρα όργανά του τόσο πριν από τήν σύγκρουση όσο και κατά τή διάρκειά της, δρώντας κατάλληλα σέ όλα τά στρατόπεδα. Δέν χάνει εύκαιρίες, έκμεταλλεύεται όλα τά δεινά που δημιουργεί ή σύγκρουση. ‘Επωφελεΐται και αυτής άκόμα τής θάρραρης γενοκτονίας εις βάρος τών μιγάδων του, στήν όποία προβαίνει ό ένας εκ τών αντιπάλων. ‘Υπάρχουν και ύπόνοιες, μη δεβαιωθείσες άλλα και μη διαψευθείσες, πώς μέλη του ίερατείου τών μιγάδων συνέπραξαν στίς διώξεις μιγάδων κατόπιν έντολών του Μυστικού Συμβουλίου. Τό έγκλημα –ή θυσία τών μιγάδων– θά άποδώσει καρπούς με τή συσπείρωση και τó φανατισμό αυτών που θά έπιζήσουν, πράγμα που θά έκμεταλλευθεί τό Συμβούλιο άργότερα. Δέν ήταν άλλωστε και ή πρώτη φορά στή μακρόχρονη ιστορία τών μιγάδων, που πλήθη όμογενών τους θυσίαστηκαν στίς «ανάγκες» τής άνωτάτης άφανούς άρχής τους. Τό ίερατείο τους ύπήρξε ό πρώτος διδάξας στίς γενοκτονίες, χωρίς νά έξαιρεί από αυτές και τόν ίδιο τó λαό του, όταν τó επέβαλαν «σκοπιμότητες».

* * *

Οί νικητές του πολέμου σύντομα θά χωριστούν σέ δύο αντίπαλα στρατόπεδα. ‘Ένα «ίδεολογικό» τείχος, που δέν θά άργήσει νά πάρη τή μορφή «σιδηρού παραπετά-

Α. ΜΑΡΜΑΤΣΟΥΡΗΣ ‘Η Μονοκρατορία

ματος», θά καθορίζει τά σύνορα δύο άλληλομισουμένων κόσμων, ό καθένας από τους όποιους με άκρατη ύποκρισία θά αυτοτιτλοφορείται προστάτης τής έλευθερίας τών λαών.

‘Η σύγκρουση «ιδεών» τών πρώην συμμάχων «δυνάμεων του φωτός» θά λάβη τή μορφή ψυχρού πολέμου με κατά καιρούς και κατά τόπους θεομά πολεμικά έπεισόδια, σχετικά περιορισμένης έκτάσεως, μιá και ή «ίσορροπία του τρόμου» θά άποτρέπει τήν γενίκευση.

Οί λαοί τών αντιμαχομένων θά πιστεύουν, πώς ό καθένας από τους δύο αντιπάλους άποτελεί ανεξάρτητη όντότητα, που παίξει τó δικό του ιδεολογικό-κοινωνικο-εθνικό παιχνίδι σ’ αυτή τή σύγκρουση. ‘Αργότερα θά φανεί, πώς και οί δύο κόσμοι άποτελούσαν πiónια ενός κοινού άφεντικού. Πράγμα που θά γίνει αντίληπτό, όταν καταργηθεί ό ένας εκ τών δύο αντιπάλων και περιέλθει ή πλανηταρχία στόν άλλο.

* * *

‘Οδυνηρή έκπληξη άπετέλεσε για τό Συμβούλιο ό δυναμισμός του λαού τής Χερσονήσου και ή δράση του κατά τόν μεγάλο πόλεμο. Δράση, που ξεκίνησε με νικηφόρο άγώνα κατά του πρώτου έπιτιθεμένου, άκολούθησε με ήρωικότητα άμυνα κατά τής ισχυρότερης και μεθοδικότερης πολεμικής μηχανής τής ιστορίας και συνεχίστηκε με δυναμική αντίσταση κατά τών κατακτητών. Δράση, που σύμφωνα με τήν άποψη προσωπικότητων τής έποχής έπαιξε ούσιώδη ρόλο στή έκβαση του πολέμου. Τόσο με τήν καθυστέρηση τής ενάρξεως έπιχειρήσεως εύρυτέρας σημασίας, καθυστέρηση που είχε άποτελεσμα τήν άποτυχία της, όσο και με τήν άποφυγή χρησιμοποίησεως από τόν αντίπαλο ειδικού στρατιωτικού σώματος, που είχε ύποστει πανωλεθρία κατά τήν κατάληψη του μεγάλου νησιού.

Κι ήταν δικαιολογημένη ή έκπληξη του Συμβουλίου. Κανείς δέν μπορούσε νά φανταστεί μετά τό τρομερό ξεριζίωμα – τόν πιό άπάνθρωπο άκρωτηριασμό τής ιστο-

ρίας – και πριν άκόμα περάσουν δυό δεκαετίες άπ' αυτό, πώς ήταν δυνατόν ό λαός τής Χερσονήσου να δείξει τέτοιο δυναμισμό.

Οί μακροχρόνιες προσπάθειες έξουδετερώσεως τών ικανοτήτων του λαού τής Χερσονήσου και ή κατά τούς τελευταίους αιώνες έπιτυχία τής συρρικνώσεώς του δέν είχαν κατορθώσει να τόν καταστήσουν άκίνδυνο. Έξακολουθοϋσε να άποτελεϊ έμπόδιο στην έφαρμογή του προγράμματος του Συμβουλίου, την ολοκληρωτική έπικράτηση τών μιγάδων, την κοσμοκρατορία τους στον πλανήτη.

* * *

Οί πρώτες μνήμες για την άεναη σύγκρουση μεταξύ του Μυστικού Συμβουλίου και του πολιτισμού τής Χερσονήσου ύπάρχουν πριν τρεις όλόκληρες χιλιετίες, στίς μάχες τών μιγάδων κατά τών άποίκων άπό τό μεγάλο νησί. Άκολουθήσαν πλήθος συγκρούσεων διά μέσου τών αιώνων με διάφορες φάσεις και πολλές μορφές.

Ίκανότατο στην κατασκευή δογμάτων τό Συμβούλιο. Άνεξάντλητος σέ δημιουργία πολιτισμών, έλευθερη σκέψη και άμφισβήτηση δογμάτων και θεσφάτων ό λαός τής Χερσονήσου.

Τό πρώτο δόγμα, πολέμιο όπως και κάθε όμοίό του στην φιλοσοφία, στην έρευνα, στην άμφισβήτηση, έπεβλήθη διά τής βίας στο λαό τής Χερσονήσου φέροντας άναστάωση, άντιμετωπίζοντας με σφαγές την άρνηση στα θέσφατά του και άπαγορεύοντας τή χρήση του όνόματος με ποινη θανάτου.

Όταν άργότερα ή έλευθερη σκέψη, που έξακολουθοϋσε να παραμένει άσθεστη, άρχισε να ξαναβγαίνει στην έπιφάνεια μέσα άπό τό ίδιο τό δόγμα (που για να επιβίωση, είχε άναγκαστεί να κατακλέψει στοιχεία της μπολιάζοντας με αυτά τά θέσφατά του), ένα νέο δόγμα σκληρότερο ήταν έτοιμο να διαδεχθεί τό πρώτο. Λαός θάρδαρος ό φορέας του δεύτερου δόγματος θα έμπαινε στο προσκήνιο, για να έπιφέρει σκληρότερο σκοτάδι, που θα κρατούσε αιώνες και θα άλλοίωνε τή μορφή τής ευρύτερης περιοχής. Στους αιώνες αυτούς πίσω άπό κάθε μαζικό έγκλημα, κάθε σφαγή, κάθε γενοκτονία, που θα έκτελοϋσε ό θάρδαρος κατακτητής, υπήρχε πάντοτε κάποιος μιγάς κατευθυνόμενος άπό τό Συμ-

βούλιο.

Με τό πέρασμα του χρόνου άρχισαν να διαφαίνονται σημεία κάμψεως του κατακτητή, που τόν καθιστοϋσαν «μεγάλο άσθενή», κι έρχόταν στο προσκήνιο ό κίνδυνος μεταλλάξεως τής αυτοκρατορίας. Μεταλλάξεως, που υπήρχε προηγούμενο, μια και αυτή είχε συμβεί και με παλαιότερο κατακτητή. Είχαν ήδη περιέλθει στους ύποδούλους βασικοί τομείς τής οικονομικής, πνευματικής και κοινωνικής ζωής τής αυτοκρατορίας, κατείχαν ήδη τό έμπόριο, την οικονομία, τή ναυτιλία άλλά και καιρίες διοικητικές και διπλωματικές θέσεις. Μπροστά στον κίνδυνο τής μεταλλάξεως τό Συμβούλιο προτίμησε να δεχθεί τή δημιουργία άτροφικού, αδύναμου και έξηρημένου κρατιδίου, με σκοπό τό κρατίδιο αυτό να καταντήσει με την πάροδο του χρόνου ό καταστροφέας του ευρύτερου έθνους.

Τά πράγματα πήγαν να ξεφύγουν του έλέγχου τών «προστατών», όταν άργότερα με ένα έξεσπασμα, ένα ήρωικό ξεκίνημα, τό κρατίδιο υπερδιπλασιάστηκε. Άμεση ή άντίδραση τών «προστατών» με οδηγίες του Συμβουλίου ή μεγάλη παγίδα, ή έμπλοκή στο όνειρο, ή μεγάλη περιπέτεια. Και με τό έθνος κατάλληλα διχασμένο για να διευκολυνθεί και δικαιολογηθεί τό προγραμματισμένο ξερρίζωμα, ό άκρωτηριασμός, με τούς «προστάτες» – τούς πολιτισμένους λαούς– άπαθείς θεατές και πάντα έξηρημένους άπό τό Συμβούλιο Ίσχυρών Ώργανωμένων Νόων.

Χρόνια μετά τό ξερρίζωμα ή λαϊκή μουσα θα τραγουδάει πώς τής χώρας της
*«...τής λείπει τό 'να της ποδάρι,
 που τής τό παίξανε στο ζάρι».*

* * *

Καθ' όλη τή διάρκεια του μεγάλου πολέμου τό Συμβούλιο μελετοϋσε, έπεξεργάζετο και προγραμματίζε διάφορα έναλλακτικά προγράμματα άνάλογα με τις έξελίξεις. Πάντοτε με βασικό σκοπό την ολοκληρωτική κυριαρχία τών μιγάδων στον πλανήτη.

Βάση τών σχεδίων αυτών υπήρξε ή προσπάθεια έξουδετερώσεως τής έπιδράσεως του πολιτισμού, που είχε παγκόσμια διαδοθεί και ήταν φυσικό, ή προσπάθεια αυτή να έστιάζεται και κατά του δημιουργού του πολιτισμού αυτού – του λαού τής Χερσο-

νήσου.

Πρίν από την έναρξη της μεγάλης συγκρούσεως το Συμβούλιο ήταν ικανοποιημένο με την κατάσταση, στην οποία είχε περιέλθει ο λαός αυτός μετά το ξερρίζωμα του ανατολικού σκέλους του. Τα πράγματα όμως άλλαξαν με την συμπεριφορά και τις επιπτώσεις της πολεμικής του δράσεως στη γενική εξέλιξη του μεγάλου πολέμου. Ήταν πιά φανερό, ότι η επιτευχθείσα μείωσή του σε πληθυσμιακό μέγεθος και σε χώρο δεν είχε επιφέρει τα προσδοκώμενα αποτελέσματα στον περιορισμό δραστηριότητας και σημασίας του. Και επεδόλλετο η λήψη και άλλων, έντονοτέρων μέτρων.

Τα μέτρα αυτά δεν άργησαν να ληφθούν. Λίγο συστηματικότερη ή άρπαγή ειδών διατροφής από τον κατακτητή απ' όσο σε άλλες κατακτημένες χώρες και κάπως αυστηρότερη ή απαγόρευση αποστολής βοήθειας-τροφίμων από τους «συμμάχους». Με θύματα πολλαπλάσια κατ' αναλογία πληθυσμού από κάθε άλλη εμπόλεμη ή κατεχόμενη χώρα. Παράλληλα με το λιμό και η άξιοποίηση του νέου δόγματος (αυτού που έχει μεταφέρει τον παράδεισο από τον ουρανό στη Γη) έχει μεγάλη πέραση στις εξαθλιωμένες μάζες: το ξερρίζωμα και ο λιμός άποτελοῦσαν εὔφορο ἔδαφος για την ανάπτυξη του σπόρου, ο οποίος είχε ἔγκαιρα ριχτεί, οί συνθήκες ἦσαν ιδανικές για να εὐδοκίησει. Ἡ ἐποχή εὐνοοῦσε παράλληλα και τὸ πάντοτε ἐνδημικὸ κλίμα διχόνοιας και διχασμοῦ. Και ὑπῆρξαν τραγικές για τὸ λαὸ τῆς Χερσονήσου οί συνέπειες τῆς δράσεως τοῦ νέου δόγματος, ὁ νέος διχασμός.

Ἐπῆρξε φαίνεται νομοτέλεια, ὁ λαὸς δημιουργὸς τοῦ χωρὶς μοιρολατρίες και δόγματα πολιτισμοῦ να ὑφίσταται τις χειρότερες συνέπειες τῶν δογμάτων.

Ἔτσι, ὅταν ὁ πόλεμος για ὄλους τοὺς λαοὺς τοῦ πλανῆτη θὰ πάρη τέλος, ὁ λαὸς τῆς Χερσονήσου θὰ περιέλθει σε αὐτοκαταστροφικὸ ἐμφύλιο, πού θὰ τοῦ ἀφήσει βαθύτατα σημάδια ταλαιπωρώντας τον για δὺ ὀλόκληρες γενιές.

Ἀλλὰ και ἀργότερα ἀκολούθησε μακρὰ σειρά μέτρων ἀποπροσανατολισμοῦ και ἐκφυλισμοῦ τοῦ λαοῦ τῆς Χερσονήσου, μετὰ τῶν ὁποίων ἦσαν: Δολιοφθορὰ τῆς γλώσσας με σκοπὸ τὴν γλωσσικὴ και πνευματικὴ πτώχευση και τὴν ἀποσύνδεση με

τὸ παρελθόν. Ἐκφυλισμός, διάβρωση και ἀπόλυτη ἐξάρτηση διαφόρων πολιτικῶν ἡγετῶν (μετὰ ἀπὸ ὀρισμένη χρονολογία, ὄλων). Πνευματικὴ ρύπανση και ἡρωοποίηση ἀρριβιστῶν, μαρσοφιλοδόξων και ἀρχομανῶν χαμαιλεόντων. Βραβεύσεις σεξουαλικά ἀνωμάτων και ψυχοπνευματικά ἀναπήρων και ἀνεγκεφάλων για τὰ «ἀριστουργηματικά» πορνογραφήματα ἢ ἀχουρογραφήματά τους.

Ἄλλα αὐτὰ με σκοπὸ, ὅτι δὲν πέτυχε ἕνας φρικτὸς ἀκρωτηριασμός και μιὰ τρομαχτικὴ ἐσωτερικὴ αἰμορραγία (ἐμφύλιος), να καταφέρει ἡ πνευματικὴ πτώχευση-ρύπανση και ὁ ἠθικὸς ἀφοπλισμός.

* * *

Οί δύο ἀντίπαλοι κόσμοι τῆς τρομοϊσορροπίας, δὺ ὄψεις τοῦ αὐτοῦ νομίσματος, ἀκολουθοῦν παράλληλη πορεία. Οἰκονομιστικὴ ἢ βάση τῆς «φιλοσοφίας» ἀμφοτέρων. Ἐφελμισμός και ὑλικὴ εὐημερία τὰ ιδανικά τους. «Περισσότερο δούτυρο και ἀγαθὰ στὸ λαὸ» τὸ σύνθημά τους. Περισσότερη κατανάλωση, πού θὰ ἐπιτευχθεῖ με περισσότερη παραγωγή και παραγωγικότητα. Πρὸς τὸ παρὸν αὐξηση τῆς παραγωγῆς ὀπλικῶν συστημάτων για τὴ δημιουργία δυνάμεως, πού θὰ ἐπιτρέψει τὴν ἐπικράτηση, τὴν ἐπιβολὴ τοῦ συστήματος.

Σύντομα ὅμως θὰ ἀρχίσουν οί τριγωνοεισμοί και στὰ δύο συστήματα. Με τὴ μορφή αἰρέσεων στὸν κόσμο τοῦ νέου δόγματος. Με τὴ μορφή φωνῶν σε ἄλλο μῆκος κύματος στὸν κόσμο τῆς ἀσυδοσίας.

Και στὶς δὺ περιπτώσεις οί ἀντιδράσεις ἀποτελοῦν δείγμα τῆς ἀδιαλείπτου ὑάρξεως και τῶν ἐπιδράσεων τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Χερσονήσου.

Οί τελειότεροι ἠλεκτρονικοὶ ὑπολογιστῆς τοῦ Συμβουλίου, με βάση τὰ στοιχεῖα πού τοὺς παρέχονται, προβλέπουν γενικὴ στροφὴ στὶς ἀξίες τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Χερσονήσου.

Τὸ Συμβούλιο ἀνησυχεῖ και σε ὑστατη προσπάθεια να ἀποφύγει τὴν στροφὴ στὸν πολιτισμὸ τῆς Χερσονήσου, τὴν ἐπικράτηση τοῦ προαιωνίου ἀντιπάλου, ἀποφασίζει μονοκρατορία. Με αὐτὴν θὰ προσπαθήσει να ἐλέγχει τις ἐξελίξεις.

Και ὀρίζει τὴ μονοκράτειρα δύναμη: Ἐκείνη πού ἡ ἡγεσία και ἡ οἰκονομία της εἶναι πλήρως ἐξηρητημένη ἀπὸ τὸ Συμβούλιο Ἰσχυρῶν Ὁργανωμένων Νόων.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

Κ. ΔΟΥΚΑΣ, *Ἀρχαῖες Μαρτυρίες γιὰ τὸν Ὅμηρο καὶ τὴν Γλῶσσα*

«Μονάχη ἔγνοια» τῶν ἐξ-ουσιαστῶν ν' ἀποκρύπτουν ἀπ' τοὺς Ἕλληνες τὸ ἀπώτατο ἱστορικό παρελθόν τους, τὴν ἱστορία τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν-βασιλέων, ποὺ δημιούργησαν τὴν γλῶσσα καὶ τὸν πολιτισμὸ καὶ τὰ μεταλαμπάδευσαν στὴν οἰκουμένη διὰ τῶν ἡρώων. Πρὸς τὸν σκοπὸ αὐτὸ κατασκευάζουν τὰ ἐξ-ουσιαστικά δόγματα περὶ «Ἰνδοευρωπαϊων», περὶ «φοινικικῶν γραμμάτων», περὶ «καθόδου τῶν Δωριέων», περὶ ἐνάρξεως τοῦ ἱστορικοῦ ρόλου τῶν Ἑλλήνων τὴν 2η π.Χ. χιλιετία κ.ο.κ., δόγματα μὲ τὰ ὁποῖα βομβαρδίζουν τὰ Ἑλληνόπουλα στὰ σχολεῖα μας, δημιουργώντας τους αἰσθήματα ἠττοπάθειας καὶ ἐθνικῆς μειονεξίας.

Μέσα στὰ πλαίσια τῆς ἀνόσιας αὐτῆς ἐστρατείας ἐντάσσεται καὶ ἡ προσπάθειά τους νὰ συκοφαντοῦν τὸν Ὅμηρο καὶ νὰ τὸν ἐμφανίζουν ὡς «ἐπικίνδυνη ἱστορική πηγή». Πράγματι γιὰ τοὺς ἐξ-ουσιαστές, τοὺς φοινικιστὲς καὶ ὄλους γενικά τοὺς «ψευδῶν τέκτονας καὶ μάρτυρας» ὁ Ὅμηρος ἀποτελεῖ «ἐπικίνδυνη ἱστορική πηγή», ἀφοῦ εἶναι ὁ ἀρχαιότερος ἱστορικός, ποὺ μᾶς μεταφέρει τὰ γεγονότα αὐτοῦσια καὶ ἀπὸ πρῶτο χέρι:

«*Ἡ Ἰλιάς καὶ ἡ Ὀδύσσεια ἐμπίπτουν στὴν κατηγορία τῆς σπανιότητος. Δὲν ὑπάρχει ἄλλο ἀρχαιότατο σύγγραμμα, ποὺ νὰ περιέχῃ τόσο τεράστιο πλοῦτο πληροφοριῶν γιὰ τὴν παλαιότατη ἱστορία τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ μεταγενέστεροι ἀρχαῖοι συγγραφεῖς ἀναφέρονται ἐκτεταμένα στὸν Ὅμηρο, γιὰ νὰ ἐπιβεβαιώσουν μία πληροφορία ἢ μία ἱστορική ἐκδοχή. Ὁ Ὅμηρος δὲν ἀναφέρεται σὲ κανένα. Τὰ κείμενά του ἰσοδυναμοῦν μὲ τὴν ἀuthenticότητα, τὴν ἀδιαμφισβήτητη ἀλήθεια καὶ ἀποτελοῦν σημεῖο ἀναφορᾶς*», παρατηρεῖ ὁ Κ. Δούκας στὴν 19η σελίδα τοῦ παρουσιαζόμενου βιβλίου.

Τρία εἶναι τὰ νέα στοιχεῖα, ποὺ κομίζει ὁ συγγραφεὺς τόσο στὸ ἐν λόγῳ βιβλίο του ὅσο καὶ στὰ δυὸ ἄλλα ποὺ μᾶς χάρισε τὸν τελευταῖο καιρὸ: «*Τὸ Μεγάλο Μυστικὸ τοῦ Ὀμήρου*» καὶ τὴν «*Ἑλληνική Γλωσσολογία*». Τὸ πρῶτο εἶναι, ὅτι ὁ Ὅμηρος δὲν ἔζησε τὸν 8ο ἢ 7ο

Σ. Κουασιμόντο: Ὁ νομπελίστας Ἕλληνας τῆς Σικελίας

Ἀγαπητὲ «Δαυλέ»,

Ἐνα ἄρθρο τοῦ Ρομπέρτο Νίστρι στὴν ἐφημερίδα «*Ἴλ Κοτιντιάνο*» τοῦ Λέτσε δίνει τὴν ἀφορμὴ νὰ ἀναφερθοῦμε στὸ ἔργο τοῦ ποιητῆ Σαλβατόρε Κουασιμόντο, ὁ ὁποῖος γεννήθηκε στὴν πόλη Μόντικα τῆς Σικελίας στίς 20 Ἀυγούστου τοῦ 1901 καὶ πέθανε στὸ Μιλᾶνο. Τὸ ἔργο του ἔχει μεγάλη σημασία γιὰ τὴν ἰταλικὴ λογοτεχνία σήμερα, ἐπειδὴ εἶναι ἀξιόλογος ποιητῆς καὶ ἔλαβε τὸ Βραβεῖο Νόμπελ τοῦ 1959. Εἶναι Ἕλληνας μὲ τὴ πλήρη σημασία τῆς λέξης.

Ὅπως ἀναφέρει ἡ ἐφημερίδα, στὸν Τάραντα στίς 11 Ἀπριλίου τοῦ 1967 πραγματοποιήθηκε ἡ «συνάντηση» τοῦ ποιητῆ Σ. Κουασιμόντο μὲ ἕναν ἀρχαῖο ποιητῆ τῆς Μεγάλης Ἑλλάδας: τὸν Λεωνίδα τὸν Ταραντῖνο, τοῦ ὁποῖου ἡ ποιητικὴ δημιουργία ἀναπτύχθηκε ἀνάμεσα στὸ 300 καὶ τὸ 275 π.Χ., ἐνῶ ὁ ἴδιος ἔξαιτίας διαφόρων ἱστορικῶν περιπετειῶν περιπλανήθηκε στὴν Ἠπειρο, στὴν Πελοπόννησο, στὴν Ἀσία καὶ στὴν Ἀλεξάνδρεια.

Ἡ σημαντικὴ αὐτὴ «συνάντηση» διεξήχθη στὴν αἴθουσα διαλέξεων τῆς ἐπαρχίας τοῦ Τάραντα, ὅπου ἕνα μεγάλο πλῆθος ἀπὸ κατοίκους τῆς πόλης εἶχε συγκεντρωθεῖ ἐκεῖ, γιὰ νὰ παρακολουθήσει τὸ «μαγικό» αὐτὸ γεγονός. Ἡ ἐξιδανίκευση τοῦ Λεωνίδα τοῦ Ταραντίνου ἀπὸ τὸν Σαλβατόρε Κουασιμόντο γιὰ πρώτη φορά μετὰ ἀπὸ αἰῶνες ἦταν «ὀλική». Ὁ Σαλβατόρε Κουασιμόντο γιὰ πρώτη φορά σχεδίασε τὴν αὐτοπροσωπογραφία τοῦ ἀρχαίου ποιητῆ τῶν ταπεινῶν καὶ τοῦ θανάτου, μιὰ αὐτοπροσωπογραφία ποὺ ἦταν καὶ δική του, λέγοντας: «**Κάθε ποιητῆς ἀφήνει τὴν πιὸ κρυφὴ καὶ τὴν πιὸ ἀκριβὴ μορφή του.**»

π.Χ. αιώνα αλλά την εποχή του Τρωικού Πολέμου, ο οποίος έλαβε χώραν περί το 3.080 π.Χ. (βλέπετε «Δαυλόν», τ. 115/1991 και τ. 121/1992). Το δεύτερο νέο στοιχείο είναι, ότι «Όμηρος και Όδυσσέας είναι το ίδιο πρόσωπο» άρα πατρίδα του Όμηρου-Όδυσσέως είναι ή Ίθάκη, πού κατά τόν συγγραφέα ταυτίζεται με την σημερινή Λευκάδα. Το τρίτο έστιάζεται στην Έλληνική Γλώσσα, πού κατά τόν κ. Δούκα είναι παμπалаία και όμιλείται έδω και πολλές χιλιετίες άδιακόπως άπ' τούς Έλληνες.

Ό συγγραφέας ώς υπεύθυνος άνθρωπος ούτε εικότολογεί ούτε αυθαιρετεί ούτε δογματίζει. Μελετά έδω και πολλά χρόνια τά Όμηρικά έπη, έχοντας «άνοικτά και άγρυπνα τά μάτια τής ψυχής του», καθώς λέγει ό ποιητής. Γνωρίζει άρα λεπτομερώς τόν Όμηρο. Πρόσεξε λοιπόν, ότι ό Όμηρος άναφέρεται σέ διάφορα γεγονότα με άπόλυτη λεπτομέρεια, γεγονότα τά όποία ούδεις άλλος μπορούσε νά γνωρίζη, πλίν του Όδυσσέως. Πού γνώριζε για παράδειγμα ό Όμηρος τά όσα συνέβησαν στόν Όδυσσέα, όσο ήταν στό νησί τής Καλυψούς ή τίς λεπτομέρειες τής μνηστηροφονίας; «Τό νά πλάση τά πάντα με την φαντασία του ούτε πιθανόν είναι ούτε γνώριμα του Όμήρου», καθώς λέγει ό Στράβων. Την παλαιότητα του Όμήρου στηρίζει ό συγγραφέας και στή χρήση τών τοπωνυμίων, πού κάνει ό Όμηρος. «Όταν πρόκειται, ώς γνωστόν, για πόλεις, ποταμούς ή νησιά με διπλή όνομασία, ό Όμηρος τά άναφέρει άμφότερα, όπως π.χ. τόν ποταμό Σκάμανδρο, τόν όποιο «Ξάνθον καλοῦσαν οί θεοί». Είναι όμως όνόματα πόλεων, τών όποίων τό νέο όνομα –πού προφανώς δόθηκε μεταγενέστερα– δέν τό γνωρίζει ό Όμηρος, όπως και πόλεις πού έπαισαν νά υπάρχουν πρό πολλού, και τίς άναφέρει ό Όμηρος νά ακμάζουν.

Ό Κ. Δούκας είναι πεπεισμένος για την παμπалаιότητα τής Έλληνικής Γλώσσας και Γραφής, πιστεύει δέ ότι ή σύγχρονη γραφή άποτελεί μετεξέλιξη τών ΓΓΑ και ΓΓΒ, μνημεία τών όποίων κάθε τόσο μάς παρέχει ή άρχαιολογική σκαπάνη. Ό συγγραφέας δέν αναφέρεται μόνο στην πινακίδα του Δισπηλιού – ήλικίας» 7.230 έτών, όπως την χρονολόγησαν (βλέπ. «Δαυλόν», τ. 147/1994) – αλλά και σέ άρχαίες μαρτυρίες και, τό κυριώτερο, σ' ένα προσωπικό εύρημά του: «Μιά πέτρα, πού έπί τής έπιπέδου επιφανείας τής φέρει πληθος γραμμικών σημάτων, παρομοίων μ' εκείνα τής άπολιθωμένης πινακίδος» (βλ. «Δ», τ. 167).

Και τό βιβλίό αυτό, όπως και τά δύο άλλα πού συνέγραψε ό Κ. Δούκας, άποτελεί ένα έξαιρετικό πόνημα, πού αξίζει νά διαβασθή από κάθε Έλληνα.

Σαράντος Πάν

Ό κόσμος είχε συγκινηθεί άπ' τά λόγια του Σαλθατόρε Κουασιμόντο, τά όποία ταυτίζονταν άμεσα με τά λόγια του Λεωνίδα του Ταραντίνου. «Κείμαι πολύ μακριά άπ' την ιταλική γή και την πατρίδα μου, τόν Τάραντα. Αυτό μου είναι πού πικρό και άπ' τό θάνατο. Αυτή είναι ή μάταιη ζωή ενός νομάδα. Άλλά οί Μούσες με άγάπησαν, και για όλες τίς περιπέτειές μου μου έδωσαν σαν άντάλλαγμα τη γλυκύτητα του μελιού. Τό όνομα του Λεωνίδα δέν πέθανε. Τά όρα τών Μουσών τό διαδίδουν από γενιά σέ γενιά, για πάντα».

Ό Λεωνίδας βρισκόταν μακριά άπ' την πατρίδα του, τόν Τάραντα, περιπλανώμενος από πόλη σέ πόλη, από χώρα σέ χώρα, ανακαλύπτοντας καινούργια πράγματα και ανανεωμένος άπ' τό ταξίδι, πού ήταν όλη του ή ζωή, ήθελε νά νοιώσει την ήμέρα του γυρισμού, τό «νόστιμον ήμαρ» κατά τόν Όμηρο. Και ό Σαλθατόρε Κουασιμόντο όντας Σικελός θυμόταν τόν συνεχή διάλογο, πού ποτέ δέν διακόπηκε, δηλ. την σχέση του με τη θάλασσα: τά λιμάνια πού είναι γεμάτα από ίστιόφορα, τίς καταιγίδες, τά νανάγια, τούς ναυτικούς πού χάθηκαν στην τρικυμία. Διάβαζε στο έργο του Λεωνίδα «όλόκληρη την εποχή μιάς περιήγησης στη Μεσόγειο, συνομιλώντας με τίς παραδόσεις πού ό λαός δημιούργησε σχετικά με τίς άβύσσους τών θαλασσών». Πάνω στην τρικυμισμένη θάλασσα οί ναυτικοί άνοίγουν τά πανιά, και ή ανθρωπότητα «τής Μεσογείου άντιδρά σαν σέ μία ελληνική τραγωδία, δίχως νά αποτραβηχθεί όμως άπ' τίς δικές της όίξεις».

Η θάλασσα του Λεωνίδα έρμηνευόταν άπ' τόν Σαλθατόρε Κουασιμόντο σαν παγκόσμιος τόπος τής έξορίας αλλά και τής έπιστροφής: κατά τη νεανική ήλικία όλων τών ποιητών ύπάρχει

Μητροπολίτης Κορίνθου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ, 'Εβραίοι και Χριστιανοί

'Ο αείμνηστος δάσκαλος Εϋ. Παπανούτσος μᾶς εἶχε διδάξει στις φιλοσοφικές του παραδόσεις στο «'Αθήναιον», ὅτι τὰ μεγέθη ποιότητος καὶ ποσότης τις περισσότερες φορές, ἀντὶ τὰ ἐμφανίζονται στὸ προσκήνιο μὲ συμμετρικὴ ἄρμονία, ἀντίθετα παρουσιάζουν ἀσύμμετρη ἄρμονία. Αὐτὴ τῆ διαλεκτικὴ ἀντίφαση συναντήσαμε στὸ βιβλίο τοῦ Παντελεήμονος Καρανικόλα, μητροπολίτου Κορίνθου, τὸ ὁποῖο ὁ ἴδιος χαρακτήρισε ὡς «πονημάτιον», καὶ κυκλοφορήθηκε μὲ τὸν τίτλο: «'Εβραῖοι καὶ Χριστιανοί». Ἄς ἀφήσουμε νὰ μιλήσουν τὰ κείμενα, κι ὁ κάθε μελετητὴς ἂς κἀνῃ συνειρμούς καὶ συγκρίσεις, γιὰ νὰ διαπιστώσῃ τὰ ἐκπληκτικὰ 'Ελληνογενῆ παράλληλα, πάνω στὰ ὁποῖα ἀμαξοστοιχοῦν οἱ σπάνιες καρδιές τῆς ἐποχῆς μας, πού ὀπωσδήποτε ὀφείλουν νὰ καοῦν, ἐνῶ οἱ ἄλλοι θὰ φωτίζονται καὶ θὰ θερμαίνονται τὴν παγωνιά τους ἀπὸ τὸ δικό τους φῶς. Καὶ ἴδου οἱ ἔλληνοκεντρικὲς παραλληλίες τοῦ μητροπολιτικοῦ κειμένου, οἱ ὁποῖες συμβαδίζουν μὲ πολλὰ ἀνήσυχα τῆς μεταβατικῆς ἐποχῆς μας κείμενα, σκέψεις, θέσεις καὶ προπαντὸς πράξεις, ἀφοῦ «ἐν ἀρχῇ ἦν ἡ πρᾶξις».

Γράφει λοιπὸν διακηρυκτικὰ στὴ σελίδα 12 τοῦ πονηματίου «de profundis» ὁ σεβασμῶτατος συγγραφέας: «*Ἀκόμη οἱ 'Εβραῖοι μισοῦν τὸν 'Ελληνισμό. Εἶναι φυσικοὶ ἐχθροὶ τοῦ 'Ελληνισμοῦ, γιατί ὁ 'Ελληνισμὸς ἐδράζεται στὴν ὀρθὴ τοποθέτηση τοῦ νοῦ, στὴν ὀρθολογικὴ διάνοηση, στὴν ὀρθὴ τοποθέτηση τοῦ ἀνθρώπου στὴν πραγματικὴ του διάσταση, ἐνῶ ὁ 'Εβραϊσμός τὸν ὀδηγεῖ σὲ ἀπίθανα καὶ οὐτοπιστικὰ ὄνειρα ὑλικῆς ὕψης· γιατί ὁ 'Ελληνισμὸς ὑπηρετῆσε πάντοτε πνευματικὲς ἀπόψεις, γιατί ὁ 'Ελληνισμὸς εἶναι γενικὰ τὸ θεμέλιο τοῦ σημερινοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, πού μὲ τὴν καλλιέργεια πού ἔδωσε καὶ δίνει, ἐμποδίζει τὴν πολιτισμένη ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὸ νὰ γίνεταί εὐστοχη βορὰ τῶν 'Εβραϊκῶν παγκόσμιων ἐπιδιώξεων καὶ γιατί στὰ φτερά τῆς σοφίας, τῆς κουλτούρας καὶ τῆς λεπτότητος τῆς γλώσσας τοῦ 'Ελληνισμοῦ διαδόθηκε ὁ Χριστιανισμὸς στὸν τότε κόσμον, ὁ Χριστιανισμὸς πού τόσο μισοῦν οἱ 'Εβραῖοι. Ξεχνοῦν ὅμως οἱ 'Εβραῖοι, ὅτι ἡ ὑπηρεσία αὐτὴ ἢ ἀνεπανάληπτη καὶ τελέσφορη τοῦ 'Ελληνισμοῦ στὸ Χριστιανισμὸ πληρώθηκε πολὺ ἀκριβὰ ἀπὸ τὸ Χριστιανισμὸ, ἀπ' τὶς αἰρέσεις πού ἐδράζονται στὸν 'Ελληνισμὸ καὶ κατατυρράνησαν ἐπὶ αἰῶνες τὸν Χριστιανισμὸ, καὶ ἴσως τὸν τυρρανοῦν ἀκόμη μέχρι σήμερα.*

Καὶ ἡ παρακάτω διακήρυξη στὴ σελίδα 11:

«ἐπιθυμία γιὰ τὴν κατοχὴ μιᾶς πατρίδας ἢ μιᾶς ὁποιασδήποτε γῆς». Στὸ μέρος ὅπου ἡ θάλασσα καὶ ἡ γῆ συναντῶνται, δηλαδὴ στὸν Ταραντα (στὴ νότιο 'Ιταλία=Μεγάλη 'Ελλάδα), ὁ Σαλβατόρε Κουασιμόντο-Λεωνίδας ἐπανεφέρε τὴν ἀρχαία ἀξιοπρέπεια τοῦ ὑποκειμένου τῆς ποιητικῆς σκέψης, ἀπελευθερώνοντάς το ἀπ' τὰ παραδείγματα τῆς καθυστέρησης καὶ τῆς κατωτερότητας.

Σύμφωνα μὲ τὸν ἀρθρογράφο τῆς ἐφημερίδας ὁ Σαλβατόρε Κουασιμόντο ἦταν ἕνας ἄνθρωπος πού ἀποστρεφόταν τὴν κοσμικὴ ζωὴ καὶ τὶς ψεύτικες φιλοδοξίες πού προσφέρει. Πράγματι ἦταν ἕνας ἀληθινὸς «Λεωνίδας», πού ἀκολουθοῦσε τὸν λακωνικὸ τρόπο ζωῆς, ὅπως καὶ ὁ Λεωνίδας ὁ Ταραντίνος. Ἦταν «λάκων», κι αὐτὸ τὸ ἀποδεικνύει τὸ γεγονός ὅτι ζοῦσε σ' ἕνα διαμέρισμα στὸ Μιλᾶνο μ' ἐνοίκιο, ἦταν ἀπλὸς καὶ ἀγαποῦσε πολὺ τοὺς νέους, οἱ ὁποῖοι ἐρχονταν συχνὰ νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦν, γιὰ νὰ τοῦ ἐκφράσουν τὶς ἀπορίες τους. Ἀποστρεφόταν τὴν καταναλωτικὴ κοινωνία καὶ ἦταν ἐντελῶς ἀδιάφορος ὡς πρὸς τοὺς ψεύτικους μύθους τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ εὐδαιμονισμοῦ τοῦ 20οῦ αἰῶνα. Ὁ ἴδιος ὑπῆρξε ἐραστὴς τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ πολιτισμοῦ, ἐνῶ πολλὰ ποιήματά του εἶναι ἀφιερωμένα στὴν 'Ελλάδα ἢ ἀντλοῦν τὸ θέμα τους ἀπ' τὸν πολιτισμὸ τῆς. Γιὰ παράδειγμα στὸ ποίημά του «Μυκῆνες» λέει: **«Στοὺς λέοντες τῆς πόρτας, στοὺς σκελετοὺς τῆς σκηνικῆς ἁρμονίας ἀνυψωμένους ἀπ' τοὺς φιλολόγους τῶν λιθῶν, ὁ χαιρετισμὸς μου, χαιρετισμὸς ἐνός 'Ελλῆνα σικελοῦ».**

Σήμερα, σὲ μιὰ ἐποχὴ πού λίγο ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ἀξία τῆς ποιητικῆς τέχνης, τὸ ἔργο τοῦ Σαλβατόρε Κουασιμόντο μαζί μὲ τὸ πλούσιο ἀρχεῖο του κινδυνεύουν νὰ χα-

«Με τούς Μασώνους θέλησαν, αρχικά βέβαια, να διαθρώσουν τις ανώτερες τάξεις, με τούς Μαρξιστές τις εργατικές πολιτικόφρονες και αδικούμενες τάξεις και με τούς Χίλιαστές και με άλλες Ίουδαϊζουσες αίρέσεις θέλησαν να διαθρώσουν τις τάξεις τών θρησκευόμενων. Είναι γνωστό, ότι οί άρχηγοί και οργανωτές τών προαναφερθέντων Μαρξιστών και Χίλιαστών ήσαν Έβραίοι, δηλαδή όπωσδήποτε ο Μάρξ και ο Ρούδερφορντ κατά σειρά προτεραιότητας στις γραμμές αυτές. Ο Μάρξ, όπως είπαμε πάρα πάνω, έκανε τήν θεωρία για τήν φθορά τών μορφών του Κράτους. Ο Ρούδερφορντ ήταν ο δεύτερος και μεγαλύτερος άρχηγός τών Χίλιαστών, πού τούς παρέλαβε μηδαμινούς και τούς όργανωσε άφάνταστα, δραστηριακά και οικονομικά. Όπως είναι γνωστό, οί Μασώνοι έχουν συγκριτικά πάρα πολλές Έβραϊκές έννοιες και σημεία και στοιχεΐα και σύμβολα κ.λπ., ώστε ονομάζονται από τόν Έλληνικό λαό Έβραιομασώνοι».

Δρ Γεώργιος Μουστάκης

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΓΕΩΡΓΑΛΑΣ, Ίνδοευρωπαϊοί ή Αΐγαίοι;

«Οί Ίνδοευρωπαϊοί είναι υπόθεσις-φάντασμα... δέν τεκμηριώνεται από κανένα απολύτως αρχαιολογικό εύρημα... Τίποτα δέν υπόδηλώνει τήν κοιτίδα τους, τήν πορεία τους, τήν ύπαρξίν τους», παρατηρεί ο συγγραφέυς του παρουσιαζόμενου βιβλίου.

Ο «Δαυλός», ως γνωστόν, πού έχει αφιερώσει εκατοντάδες σελίδες στο θέμα αυτό κι έχει πρῶτος αποδείξει ότι άπλῶς τήν έξ-ουσιαστική άπάτη τής «Ίνδοευρωπαϊκής θεωρίας» άλλα και τούς σκοπούς πού έξυπηρετεί, χαιρείται όταν βλέπει, ότι ακολουθείται και από άλλους στην προοπθείά του αυτήν.

Ο συγγραφέυς, άφου παραθέτει τις απόψεις δεκάδων σοβαρών έπιστημόνων, πού άρνούνται τήν ύπαρξίν τών «Ίνδοευρωπαϊών» και πλήθος ιστορικών, αρχαιολογικών, γλωσσολογικών και λογικών επιχειρημάτων, καταλήγει: «Η όμογλωσσία τών Αρίων λαών ύπάρχει. Μήτέρα όμως τών γλωσσών πού τήν άποτελούν, δέν είναι ή ύποθετική “Ίνδοευρωπαϊκή” άλλα ή ύπαρκτή Πρωτοελληνική. Γι' αυτό και ή όρθή όνομασία τής όμογλωσσίας είναι Ίαπετική ή Έλληνογενής. Και άποδεικνύεται με στοιχεΐα ύπαρκτά, χωρίς προσφυγή σε αυθαίρετες εικασίες... Ο όρος ΙΕ πρέπει ν' αντικατασταθῆ με τό “Αΐγαίοι” ή “Έλληνο-Αΐγαίοι” ή “Έλληνοευρωπαϊοί”» (σελ. 67 και 83).

Σαράντος Πάν

θούν για πάντα λόγω τής άδιαφορίας τών δημοσίων φορέων, πού, ύποτίθεται, διαφυλάττουν και συντηρούν τήν πολιτιστική κληρονομιά τής Ίταλίας σήμερα. Και σίγουρα ο πολιτιστικός θησαυρός του Σαλβατόρε Κουασιμόντο δέν πρέπει να χαθεί, κι ούτε θα χαθεί, γιατί οί Μούσες θα τόν διαφυλάττουν και θα τόν διαδίδουν για πάντα, όσο θα ύπάρχει άνθρωπότητα.

Μάς μένει μονάχα ο λόγος του ποιητή, πού άγάπησε τήν Σικελία, τήν άκριβή πατρίδα του, τήν ιστορία της και μαζί μ' αυτή τήν Έλλάδα και τόν πολιτισμό της, καθώς και τόν Λεωνίδα τόν Ταραντίνο, ο όποιος ξαναζεί μαζί με τό έργο του: «Τό όνομα του Λεωνίδα δέν είναι νεκρό» και μαζί του και του Σαλβατόρε Κουασιμόντο. Τό ελληνικό πνεύμα θα άνανεώνη τήν τέχνη, τήν ποίηση και ο Σαλβατόρε Κουασιμόντο θα ζει για πάντα στις ψυχές τών ανθρώπων πού αγαπούν τήν αλήθεια, τήν ποίηση και τήν Έλλάδα.

Μετά τμής
Σωτήριος Μπεκάκος
Φοιτητής Κλασσικής Φιλολογίας
Via Di Vaste No 1
73100 - Lecce, Ίταλία

Υ.Γ.1: Ο Σαλβατόρε Κουασιμόντο έχει μεταφράσει στην ίταλική γλώσσα τά ποιήματα του Λεωνίδα του Ταραντίνου (έκδοση του G. Le Noci, Milano 1966) με τόν τίτλο: «Λεωνίδας ο Ταραντίνος» (**Leonida di Taranto**).

Υ.Γ.2: Το άρθρο του Roberto Nistri δημοσιεύθηκε στην έφημερίδα “Quotidiano di Lecce” στις 9-3-1996 με υπό-τίτλο «Ο δεσμός του Σαλβατόρε Κουασιμόντο με τόν Τάραντα μέσω του Λεωνίδα» και με κεντρικό τίτλο: «**Η φωνή του πρώου ποιητή**».

Υ.Γ.3: Το ποίημα «Μυκήνες» θρώσκειται ολόκληρο στην ίταλική έκδοση όλων τών ποιημάτων του (Mondadori, Milano 1993) με έπιμέλεια Gilberto Finzi.

ΓΡ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ, *Οί έρωτες τών αρχαίων θεών*

Τò έν λόγω βιβλίο δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά τò 1925 με σκοπό «*τήν εύχερεστέραν κατανόησιν και διάδοσιν φιλολογικου ύλικου, διά τò όποιον εύφήμως πάντοτε ώμίλησε σύμπας ό τών γραμμάτων κόσμος*», όπως αναφέρεται στòν πρόλογο του. Σήμερα έπανακυκλοφορεί χωρίς μεταβολές στη στοιχειοθεσία του, αλλά και με τò γλωσσικό ύφος τής έποχής εκείνης και έντάσσεται στη σειρά: «*Μελέτες για τήν Έλληνική Αρχαιότητα*».

Στις πρώτες σελίδες του συγγράμματος ή αναφορά του συγγραφέα στη «*Θεογονία*» σκοπό έχει να διευκρινίσει, ότι ό έρωσ ός έννοια έχει διττή σημασία, ήτοι κοσμολογική άφ' ένός ός συνεκτική δύναμη τών στοιχείων του σύμπαντος, ανθρώπινη άφ' έτέρου ός άμοιβαίως έκφραζόμενο αίσθημα. Μολονότι ό συγγραφέας στο δεύτερο μέρος του έργου του παρουσιάζει άλλα και μόνο στην ίστορική τους διάσταση τούς έρωτες τών ήγετικών προσώπων που άπαρτίζουν τò Έλληνικό Πάνθεο, χωρίς να προβαίνει σε παραφιλολογικές αναλύσεις τών σημασιών τους (οί όποίες σήμερα διαστρεβλώνονται σε πολλά βιβλία παραπλησίου περιεχομένου), ή γενική εικόνα του βιβλίου είναι θετική, καθώς στα χέρια του έρευνητή ή του άπλου άναγνώστη δύναται να λειτουργήση ός αξιόπιστο βοήθημα πληροφορήσεως για τή δομή και τò περιεχόμενο τής ελληνικής «*μυθολογίας*».

Φρονούμε, ότι ό συγγραφέας άρκείται στην άπλή έξιστόρηση τών έρωτικών περιπετειών τών θεών όχι λόγω άγνοίας του νοήματός τους, αλλά λόγω σεβασμού μèn στην ανθρώπινη ύπόστασή τους ός προπατόρων του ελληνικού γένους, φόβου δέ ίσως μήπως ή οίαδήποτε ύποκειμενική έρμηνεία που θα έπιχειρήσει, άποδειχθεί έλλιπής. Σε κάθε περίπτωση ώστόσο τò περιεχόμενο του βιβλίου δύναται να χαρακτηριστεί πληρέστατο, καθώς ή πληθώρα τών στοιχείων τών περιεχομένων του άπηχούν σαθύτητα και έξαντλητική μελέτη του θέματος, ένώ παράλληλα ή όλη του εικόνα τò καθιστά προσιτό σε κάθε άναγνωστικό αίσθητήριο.

Μάριος Μαρμανέας

ΧΡΗΣΤΟΣ Θ. ΠΑΝΑΓΟΣ, *Κουδεντιάζοντας με τò Θεμιστοκλή*

Έ αρχαία Άθηναική Πολιτεία, ή «*ισοτέφανος*» πολιτεία για τόν Πίνδαρο, αποτέλεσε για τόν συγγραφέα ένα εύρò πεδίο γνώσης και προβληματισμού με άπώτερο στόχο όχι μόνο τήν άπλή κατανόησή της, αλλά και τήν άνάσυρση τών πολλών και χρησίμων διδαγμάτων για τήν πορεία του Έλληνισμού σήμερα. Ό συγγραφέας, έπίτιμος πρόεδρος του Έμπορικού και Βιομηχανικού Έπιμελητηρίου Άθηνών, στο παρόν έργο του φαντάζεται τόν Θεμιστοκλή –έναν άπό τούς βασικούς θεμελιωτές του αρχαίου ελληνικού «*θαύματος*»– να τόν επισκέπτεται και να συνομιλεί μαζί του, διατυπώνοντας τις άπόψεις του τόσο για τήν αρχαία όσο και τήν σημερινή κατάσταση του Έλληνισμού.

Ό «*Θεμιστοκλής*» άπαντá σ' όλες τις κατηγορίες που του είχαν άποδώσει οί πολιτικοί του αντίπαλοι όπως στα περι χρηματισμού, περι αύταρχισμού, περι προδοσίας, άποκαλύπτοντας τήν άληθινή σκοπιμότητα τών πράξεών του, που στόχευαν στην πολιτική και οικονομική ίσχυροποίηση του Άθηναικού Κράτους. Στην συνέχεια καταθέτει τις άπόψεις του για τήν σημερινή «*κατάντια*» του Έλληνισμού, δείχνοντας τήν περιφρόνηση τών σημερινών Έλλήνων πρòς τήν αρχαία τους κληρονομία, τò δημοκρατικό τους έλλειμμα, που έκφράζεται μέσα άπό τήν δημαγωγία και τόν λαϊκισμό, τήν άνικανότητα τών σημερινών πολιτικών να πάρουν όρθές άποφάσεις και τήν ύποταγή του κοινου συμφέροντος στο προσωπικό τους όφελος. Ό μεγάλος Άθηναίος άνδρας δέν παραλείπει να προτείνει τόν δικό του τρόπο για τήν έξοδο άπό τήν σημερινή κρίση, που δέν είναι άλλος άπό τήν άναβίωση του αρχαίου ελληνικού τρόπου σκέπτεσθαι τόσο στα ζητήματα τής πολιτικής και τής οικονομίας, όσο και σε εκείνα του πολιτισμού. Αυτός ό έξυπνος λογοτεχνικά τρόπος, με τόν όποιο ό συγγραφέας καταθέτει τόν δικό του προβληματισμό μέσα άπό τήν προσωπικότητα και τò έργο του Θεμιστοκλέους, δημιουργεί στòν άναγνώστη τήν αίσθηση τής άμεσης και ζωντανής του διδαχής άπό τò αρχαίο και λαμπρò παρελθόν.

Παν. Α. Κουβαλάκης